

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
Δ/ση: Κυδωνίας 29, Χάνια Κρήτης, Τ.Κ. 73 135
Τηλ.: 28213- 41600, Φαξ 28213- 41763
www.chania.gr, email: dimos@chania.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ 2014-2019

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Χανιά, Φεβρουάριος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
Ο.Τ.Α και Επιχειρησιακά Προγράμματα.....	6
Κύρια Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	7
Σκοπός του Επιχειρησιακού.....	9
Διαδικασίες Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	9
ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	14
1.1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ.....	14
1.1.1.α. Διοικητική Οργάνωση του Δήμου – Δημοτικές Ενότητες.....	14
Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου.....	17
Δημοτική Ενότητα Ελ. Βενιζέλου.....	20
Δημοτική Ενότητα Θερίσου.....	22
Δημοτική Ενότητα Κεραμιών.....	24
Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας.....	26
Δημοτική Ενότητα Σούδας.....	28
Δημοτική Ενότητα Χανίων.....	31
1.1.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.....	40
1.1.2.α Φυσικό Περιβάλλον.....	40
Κλιματολογικά Και Μετεωρολογικά Στοιχεία.....	40
Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι.....	47
1.1.2.β Αστικό Περιβάλλον.....	49
1.1.2.γ. Πολιτική Προστασία.....	58
1.1.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	59
1.1.3.α. Κοινωνική Πολιτική.....	59
1.1.3.β Παιδεία – Εκπαίδευση.....	70
1.1.3.γ Πολιτισμός.....	73
Πολιτιστικές Υποδομές.....	73
Χώροι Πολιτιστικών Εκδηλώσεων & Συνεδριών.....	74
Πολιτιστικές Εκδηλώσεις.....	76
Πολιτιστικοί Σύλλογοι.....	80
Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων.....	81
1.1.3.δ Αθλητισμός.....	84
1.1.4 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	93
1.1.5 ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	115
Καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης.....	115
Τα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου.....	115
Οι επιτροπές του Δήμου Χανίων.....	120
Διάρθρωση οργανικών μονάδων Δήμου Χανίων.....	122
Ανθρώπινο δυναμικό Δήμου Χανίων.....	135
Αξιολόγηση δομών και υπηρεσιών.....	139
Επιμόρφωση-κατάρτιση Προσωπικού Δήμου Χανίων.....	139
Συστήματα και μέθοδοι διασφάλισης ποιότητας.....	140
Τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση.....	143
Πληροφορική & Καινοτομία:.....	147
Χρηματοδοτούμενα έργα.....	147
Οχήματα - μηχανοκίνητος εξοπλισμός.....	149
1.1.7 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ.....	155
Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.).....	156
Δημοτικό Γηροκομείο.....	165
Δημοτική Πινακοθήκη.....	168
Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο.....	171
Σχολικές Επιτροπές.....	173
Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων.....	175
Κέντρο Αρχιτεκτονικής Της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ).....	175
ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε.....	180
Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.).....	183

ΔΕΔΙΣΑ	187
1.1.8 SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ.....	194
Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής.....	196
Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Αθλητισμός, Πολιτισμός.....	215
Τοπική Οικονομία και Απασχόληση	223
Εσωτερικό Περιβάλλον Δήμου Χανίων.....	230
Δημοτικές Ενότητες Χανίων.....	238
1.2.1 Το Αναπτυξιακό-Στρατηγικό Όραμα.....	248
1.2.2. Διαμόρφωση του αναπτυξιακού- στρατηγικού οράματος	250
1.2.3 Βασικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες	253
1.2.4 Οι Άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδιασμού	254

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Διοικητική Υποδιαίρεση Δήμου Χανίων με το Ν.3852/2010 – Δημοτικές Ενότητες /Κοινότητες/Τοπικές Κοινότητες.....	15
Πίνακας 2. Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Χανίων 2001-2011	35
Πίνακας 3 Κατανομή Πληθυσμού στις Δημοτικές Ενότητες, 2011	36
Πίνακας 4 Πληθυσμιακή Ηλικιακή Κατανομή Δήμου Χανίων	37
Πίνακας 5 Δομικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού	38
Πίνακας 6 Διάρθρωση Πληθυσμού Δήμου Χανίων βάσει εκπαιδευτικού επιπέδου	39
Πίνακας 7: Προστατευόμενες περιοχές NATURA στο Δήμο Χανίων	41
Πίνακας 8: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι στο Δήμο Χανίων.....	42
Πίνακας 9: Ακτές κολύμβησης Δήμου Χανίων	43
Πίνακας 10: Φυσικοί και ορυκτοί πόροι στο Δήμο Χανίων	45
Πίνακας 11:Σημεία wi-fi Δήμου Χανίων.....	55
Πίνακας 12: Υποδομές και δράσεις Πολιτικής Προστασίας Δήμου Χανίων.....	58
Πίνακας 13: Συγκεντρωτικός πίνακας κοινωνικών δομών Δήμου Χανίων	67
Πίνακας 14: Λοιποί Φορείς/Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας στο Δήμο Χανίων	68
Πίνακας 15: Δομές Εκπαίδευσης στο Δήμο Χανίων	70
Πίνακας 16: Κατανομή εκπαιδευτικών δομών ανά Δημοτική Ενότητα	70
Πίνακας 17: Υποδομές τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης στο Δήμο Χανίων	71
Πίνακας 18: Πολιτιστικές Υποδομές στο Δήμο Χανίων	73
Πίνακας 19 Μουσεία & Συλλογές στο Δήμο Χανίων	74
Πίνακας 20: Σημαντικότεροι χώροι πολιτισμού Δήμου Χανίων	75
Πίνακας 21: Πολιτιστικοί Σύλλογοι ανά Δ.Ε.	80
Πίνακας 22: Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων	81
Πίνακας 23: Αθλητικές υποδομές στο Δήμο Χανίων	84
Πίνακας 24 Ιδιότητα /Κατάσταση απασχόληση, Απογραφή 2011.....	93
Πίνακας 25 Απασχόληση στον τομέα παραγωγής, Απογραφή 2011.....	94
Πίνακας 26 Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας 2005-2012	95
Πίνακας 27 Ποσοστιαία μεταβολή κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Χανίων (σε Ευρώ).....	96
Πίνακας 28 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας.....	97
Πίνακας 29 Στοιχεία Καλλιεργήσιμων εκτάσεων, Παραγωγών – Νομού Χανίων	98
Πίνακας 30 Στοιχεία Αγροτικής Παραγωγής Νομού Χανίων	99
Πίνακας 31 Στοιχεία Ζωικής Παραγωγής.....	99
Πίνακας 32 Στοιχεία Αλιευτικής Δραστηριότητας Δήμου Χανίων	100
Πίνακας 33 Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στο Δευτερογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων	100
Πίνακας 34 Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στον Τριτογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων	102
Πίνακας 35 Ξενοδοχειακές Μονάδες στο Δήμο Χανίων, ανά Δημοτική Ενότητα.....	103
Πίνακας 36 Παρουσίαση Ξενοδοχειακής Υποδομής σε επίπεδο Δήμου Χανίων – Περιφέρειας Κρήτης – Σύνολο Χώρας	103
Πίνακας 37 Αφίξεις Τουριστών βάσει χώρας προέλευσης	105
Πίνακας 38 Ικανοποίηση Επισκεπτών	106
Πίνακας 39 Ανάλυση Πηγών Εσόδου από Τουρισμό	106
Πίνακας 40 Κίνηση επιβατών στο αεροδρόμιο Χανίων (2008-2010)	110
Πίνακας 41 Αφίξεις Αλλοδαπών Με Charters στο Αεροδρόμιο Χανίων ανά Εθνικότητα (Α' Εξαμηνο 2011 - 2010)	110
Πίνακας 42 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα εντός Π.Ε. Χανίων	111
Πίνακας 43 Εκπαιδευτικά Προγράμματα- ΜΑΪΧ.....	113

Πίνακας 44: Ποσοστιαίες κατανομές ανά Συνδυασμό στο Δ.Σ. Χανίων	118
Πίνακας 45: Οι σημαντικότερες επιτροπές του Δήμου Χανίων	120
Πίνακας 46: Κατανομή Δημοτικών Υπηρεσιών ανά δραστηριότητα και Θεματικό Τομέα	133
Πίνακας 47: Προσωπικό του Δήμου Χανίων ανά εκπαιδευτική κατηγορία	135
Πίνακας 48 Στοιχεία Πλήθους Προσωπικού ανά ειδικότητα	136
Πίνακας 49: Επιμόρφωση προσωπικού Δήμου Χανίων	140
Πίνακας 50: Πληροφοριακά συστήματα Δήμου Χανίων	144
Πίνακας 51: Εξοπλισμός μηχανοργάνωσης Δήμου Χανίων	146
Πίνακας 52: Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	146
Πίνακας 53 Διαχείριση Ενταγμένων Πράξεων στο ΕΣΠΑ 2007-2013	148
Πίνακας 54: Οχήματα - Μηχανήματα του Δήμου Χανίων	149
Πίνακας 55 Οικονομικά Στοιχεία – Έσοδα 2011-2015	150
Πίνακας 56 Οικονομικά Στοιχεία – Έξοδα 2011-2015	152
Πίνακας 57 Οικονομικά Στοιχεία – Έξοδα/Υπηρεσία 2011-2015	152
Πίνακας 58 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.- Σύσταση Οργανισμού	156
Πίνακας 59 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. – Προσωπικό/Στελέχωση	158
Πίνακας 60 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. – Κοινωνικές Δομές/Δραστηριότητα	159
Πίνακας 61 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π – Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί	159
Πίνακας 62 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π – Κ.Α.Π.Η. ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	161
Πίνακας 63 Δ.Ο.Κ.ΟΙ.Π.Π – Δράσεις & Προγράμματα	162
Πίνακας 64 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ –Διοικητικό Συμβούλιο	165
Πίνακας 65 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ – Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων, 2014	166
Πίνακας 66 Δ.Ε.Υ.Α.Χ - Οργονόγραμμα	183
Πίνακας 67 ΔΕΔΙΣΑ – Οικονομικά Στοιχεία (Π/Υ 2014)	187
Πίνακας 68 Άξονες , Μέτρα και Στόχοι	255

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο.Τ.Α και Επιχειρησιακά Προγράμματα

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των Ο.Τ.Α., θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με τα άρθρα 203-207 του κεφαλαίου Ζ' του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), η υποχρέωση εκπόνησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Επιπρόσθετα, με την Υπουργική Απόφαση 41179 /23.10.2014 καθορίστηκε το «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014- 2019».,

Ο ρόλος των Ο.Τ.Α. δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά επεκτείνεται και ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Προκειμένου να επιτυγχάνεται βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη - στο εσωτερικό τους - ενός μηχανισμού προγραμματισμού. Ο μηχανισμός αυτός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Ο.Τ.Α., και αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, δηλαδή της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δεν εστιάζει μόνο στην σύνταξη ενός προγραμματικού κειμένου, αλλά κυρίως στις διαδικασίες με τις οποίες αυτό εκπονείται, παρακολουθείται και αξιολογείται. Ως εκ τούτου, επειδή το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έχει πολυτομεακό χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου, αντίστοιχο του φάσματος που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές, ενώ, παράλληλα, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός Ο.Τ.Α. και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων, η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών του Ο.Τ.Α., όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με τον τρόπο αυτόν το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό ούτως ώστε η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του Ο.Τ.Α. να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Τέλος, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Ο.Τ.Α. σχετίζονται τόσο με έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και με χρηματοδοτούμενα και από άλλες εθνικές και τοπικές πηγές και δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που θα υλοποιηθούν από τον ίδιο το Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα, αλλά και σε δράσεις

που στόχο έχουν την οργάνωση των υπηρεσιών των Δήμων για την καλύτερη λειτουργία του και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Κύρια Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Χανίων συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα α) τοπικής και β) εσωτερικής (οργανωτικής - λειτουργικής) ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2019, σε εναρμόνιση με τους στόχους της Δημοτικής Αρχής και τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο.

Ειδικότερα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί ένα πλαίσιο στρατηγικών στόχων που εξειδικεύονται σε δράσεις με ορίζοντα 5ετίας για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την αναβάθμιση της οργάνωσης των υπηρεσιών του Δήμου. Με άλλα λόγια, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αφορά όχι μόνον τις υποδομές, τα έργα και τις τοπικές επενδύσεις στην περιοχή του Δήμου Χανίων, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας του ίδιου του Δήμου, ως φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρα, μεριμνώντας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, για τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των δημοτών και των επισκεπτών και για την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών προς αυτούς.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Χανίων αποτελεί ένα εξαιρετικά σημαντικό – αν όχι το σημαντικότερο - εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, το οποίο συμπυκνώνει τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου Χανίων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, καθώς και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών αλλά και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο Χανίων. Αποτελεί πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του Δήμου. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων αυτού και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του Δήμου Χανίων και των Νομικών Προσώπων του

Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανάκλαται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της Δημοτικής Αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται αρχικά σε τριετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

γ. Συνιστά οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου

Η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας υπηρεσίας Προγραμματισμού αυτού.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα αυτού.

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη Υπηρεσίας Προγραμματισμού)
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (πχ Περιφέρεια)

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνει στόχους μετρήσιμους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκρμών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Συνοψίζοντας, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί **το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών** το οποίο πρέπει να είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του, συνιστά δε προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

Σκοπός του Επιχειρησιακού

Σκοπός του επιχειρησιακού προγράμματος είναι η καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Χανίων, τόσο όσον αφορά το εξωτερικό του περιβάλλον όσο και το εσωτερικό αυτού. Σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον, η ανάλυση των στοιχείων δομείται σε τέσσερις θεματικούς τομείς οι οποίοι αφορούν:

- τη **γενική εικόνα του Δήμου** (διοικητική οργάνωση, βασικά πληθυσμιακά στοιχεία, παρουσίαση Δημοτικών Ενοτήτων).
- το θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής».
- το θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».
- το θεματικό τομέα «Τοπική οικονομία και Απασχόληση».

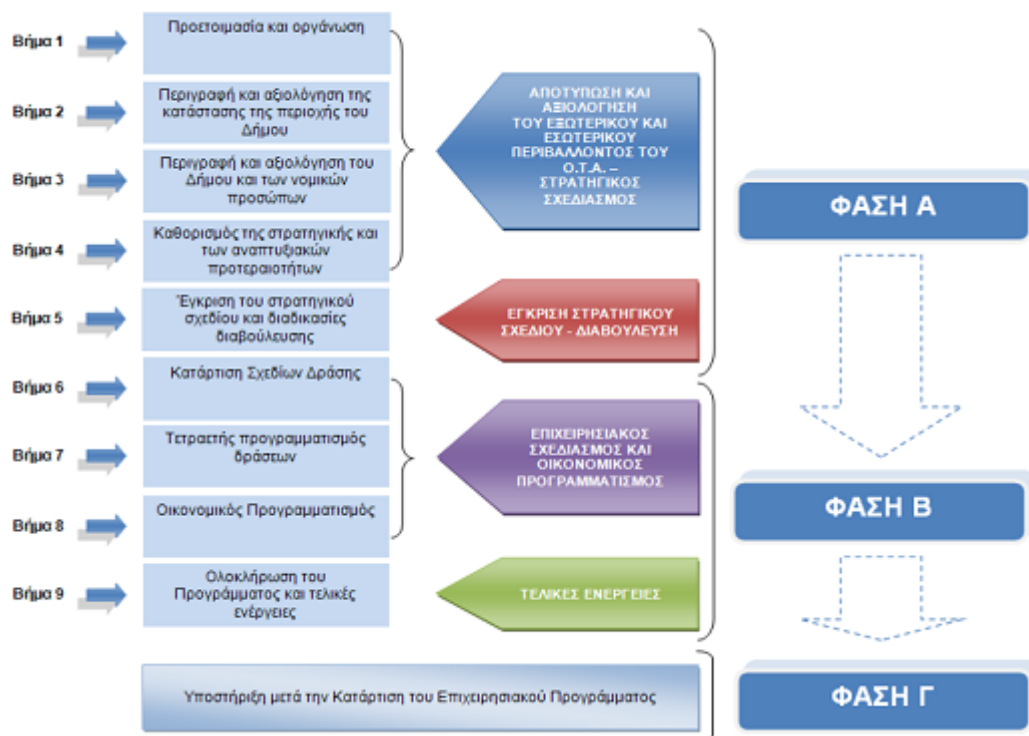
Από την άλλη, η καταγραφή και ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χανίων περιλαμβάνει την καταγραφή και παρουσίαση:

- των Οργάνων Διοίκησης και των Επιτροπών του,
- των Δημοτικών Υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του,
- του Ανθρώπινου Δυναμικού του,
- της Οικονομικής Κατάστασης και λειτουργίας του.

Διαδικασίες Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνει τρεις (3) διακριτές φάσεις με επιμέρους βήματα (εικόνα 1), με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες εκείνες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης του Δήμου. Τα βήματα που περιλαμβάνονται σε κάθε φάση του Έργου περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Εικόνα 1 ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ

Τα βήματα κατάρτισης του «Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι τα εξής:

ΦΑΣΗ Α: Αποτύπωση και Αξιολόγηση του Εξωτερικού και Εσωτερικού Περιβάλλοντος του Ο.Τ.Α.

Βήμα 1. Προετοιμασία και οργάνωση

- Προετοιμασία και οργάνωση της διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, μέσω των εξής ενεργειών:
- Συγκρότηση της Διεπιστημονικής Ομάδας Έργου.
- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής.
- Οργάνωση και προγραμματισμός του Έργου.
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου.

Βήμα 2. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των σημαντικότερων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά τα αμέσως προσεχή έτη. Περιγράφεται η γενική,

μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά αυτής. Ακολουθεί η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και εντοπίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης σε κάθε θεματικό τομέα.

Βήμα 3: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών προσώπων του και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης (π.χ. δραστηριότητες και διαδικασίες λειτουργίας, οργάνωση, ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή, οικονομικά στοιχεία, κ.α.).

Βήμα 4: Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου

Πραγματοποιείται η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της στρατηγικής του Δήμου προσδιορίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και διαμορφώνονται οι κατάλληλες εσωτερικές στρατηγικές επιλογές που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των γενικών στόχων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης. Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες - Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε ευρύτερες προτεραιότητες - Άξονες. Διατυπώνεται το όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου και για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

Έγκριση Στρατηγικού Σχεδίου - Διαβούλευση

Βήμα 5: Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- Στην έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου.
- Στη δημοσιοποίηση του στρατηγικού σχεδίου μέσω των διαθέσιμων μέσων επικοινωνίας και στη διοργάνωση δημοσίων εκδηλώσεων.
- Στη σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και στην ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών.

Φάση Β: Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός του Δήμου Χανίων

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Βήμα 6: Κατάρτιση σχεδίων δράσης

Καταρτίζονται σχέδια δράσης, τα οποία περιλαμβάνουν στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου.

Βήμα 7: Πενταετής προγραμματισμός των δράσεων.

Σκοπός του βήματος είναι η ιεράρχηση και ο προγραμματισμός των δράσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια δράσης, η ομαδοποίηση, ο έλεγχος και η οριστικοποίηση όλων των δράσεων του ΕΠ και ο αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων πρώτης προτεραιότητας.

Οικονομικός Προγραμματισμός

Βήμα 8: Οικονομικός Προγραμματισμός

Πραγματοποιείται εκτίμηση των εσόδων του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης, για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας, κατανέμονται τα έσοδα στις δράσεις πρώτης προτεραιότητας και καταρτίζεται συγκεντρωτικός πίνακας δαπανών ανά μέτρο και άξονα και συντάσσονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες.

Βήμα 9: Ολοκλήρωση του προγράμματος και τελικές ενέργειες

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν: Στην ολοκλήρωση του σχεδίου επιχειρησιακού προγράμματος από την ομάδα έργου και στην υποβολή του στο Δήμαρχο και στην Εκτελεστική Επιτροπή.

- Στην υποβολή του σχεδίου από την Εκτελεστική Επιτροπή προς το Δημοτικό Συμβούλιο και στην έγκριση αυτού από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Στον έλεγχο της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Περιφέρεια.
- Στη δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο Χανίων.

Φάση Γ: Υποστήριξη μετά την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- Στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- Στην εκπαίδευση των αρμοδίων στελεχών του Δήμου.

Ομάδα Έργου

Για την κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος Δράσης 2014-2019 του Δήμου Χανίων συγκροτήθηκε **Διεπιστημονική Ομάδα Έργου (ΔΟΕ)**¹, με την υπ. αριθμ. 361/2014 Απόφαση του Δημάρχου Χανίων.

Η Διεπιστημονική Ομάδα Έργου αποτελεί το συνδυαστικό κρίκο των Υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, με κύρια καθήκοντα:

- την παροχή κάθε στοιχείου και πληροφορίας απαραίτητη για την περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου σε διοικητικό, οικονομικό και τεχνικό επίπεδο.
- την οργάνωση, συντονισμό και υλοποίηση των εσωτερικών και εξωτερικών διαδικασιών διαβούλευσης που κρίνονται απαραίτητες για τον προσδιορισμό των Στρατηγικών Στόχων, την επιλογή των Αξόνων Προτεραιότητας και την διαμόρφωση των προγραμματικών δράσεων του Δήμου.
- τη μελέτη και σύνταξη της πρότασης του σχεδίου ανάπτυξης με τις προτεινόμενες γενικές στρατηγικές επιλογές (άξονες προτεραιότητας, γενικοί και ειδικοί στόχοι, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης) πριν την οριστικοποίησή -κατανομή τους.

Στη ΔΟΕ για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δράσης 2014-2019, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 361/2014 Απόφαση του Δημάρχου Χανίων, συμμετέχουν οι κάτωθι:

- **Μαράκης Ιωάννης**, Αντιδήμαρχος Χανίων Πρόεδρος της ΔΟΕ
- **Φραγκάκης Δημήτρης**, Γ.Γ. Χανίων, Συντονιστής

Ως μέλη της Επιτροπής ορίζονται οι:

- **Αρτεμάκης Μιχαήλ**, Ειδικός Συνεργάτη Δημ. Χανίων
- **Πολυχρονάκη Σεβαστή**, Προϊστ. Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής
- **Μπατάκη Μαργαρίτα**, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού, Ποιότητας και Οργάνωσης
- **Πετρόχειλου Σοφία**, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού, Ποιότητας και Οργάνωσης
- **Παπάς Χριστόφορος**, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού, Ποιότητας και Οργάνωσης
- **Βακάλης Περικλής**, Προϊστ.Τμήματος Μελετών, Προγραμμάτων και Δημοτικής Περιουσίας
- **Μαρινάκη Μαρία**, Υπάλληλος Τμήματος Μελετών, Προγραμμάτων και Δημοτικής Περιουσίας
- **Μαρία Καρύδη**, Υπάλληλος Τμήματος Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου
- **Ευάγγελος Πασιπουλαρίδης**, Υπάλληλος Τμήματος Έκδοσης Αδειών, ΥΔΟΜ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

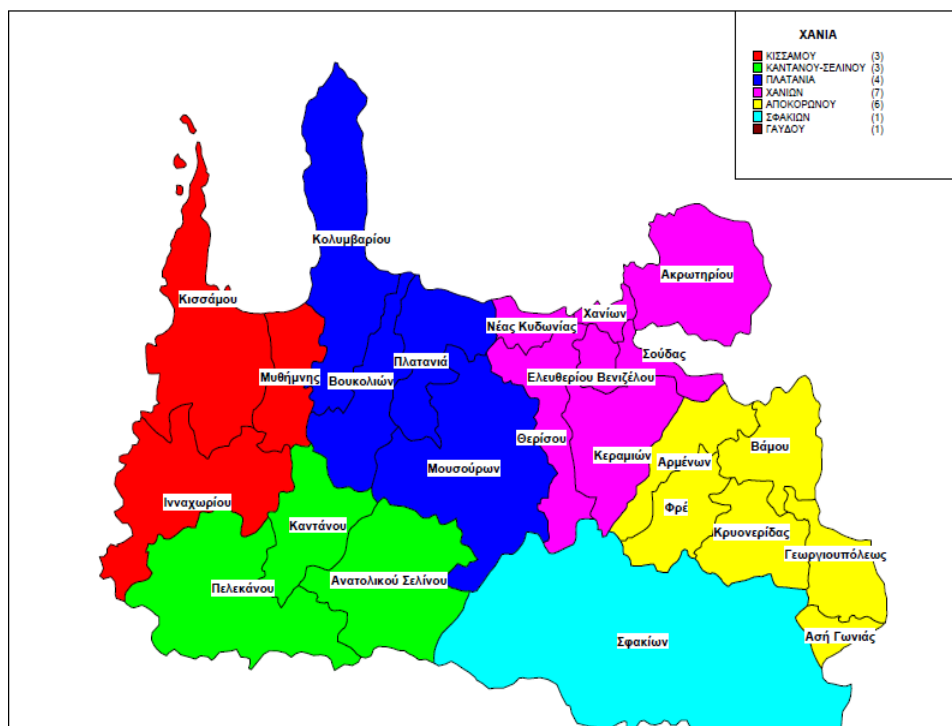
Κεφάλαιο 1.1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΩΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

1.1.1.α. Διοικητική Οργάνωση του Δήμου – Δημοτικές Ενότητες

Ο Δήμος Χανίων είναι Δήμος της Περιφέρειας Κρήτης που συστήθηκε με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Ν. 3852/2010). Προέκυψε από την συνένωση των πρώην Δήμων (νυν δημοτικών ενότητων) Ακρωτηρίου, Ελευθερίου Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμιών, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων - και έχει ως έδρα τα Χανιά. Συνορεύει στα δυτικά με το Δήμο Πλατανιά, στα νότια με το Δήμο Σφακίων και στα ανατολικά με το Δήμο Αποκορώνου, ενώ ολόκληρη η βόρεια και δυτική πλευρά του βρέχεται από το Κρητικό πέλαγος. Η συνολική έκταση του νέου Δήμου ανέρχεται σε 356,12 τ.χλμ.

Εικόνα 2 Οι Δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων – Ν.3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης»

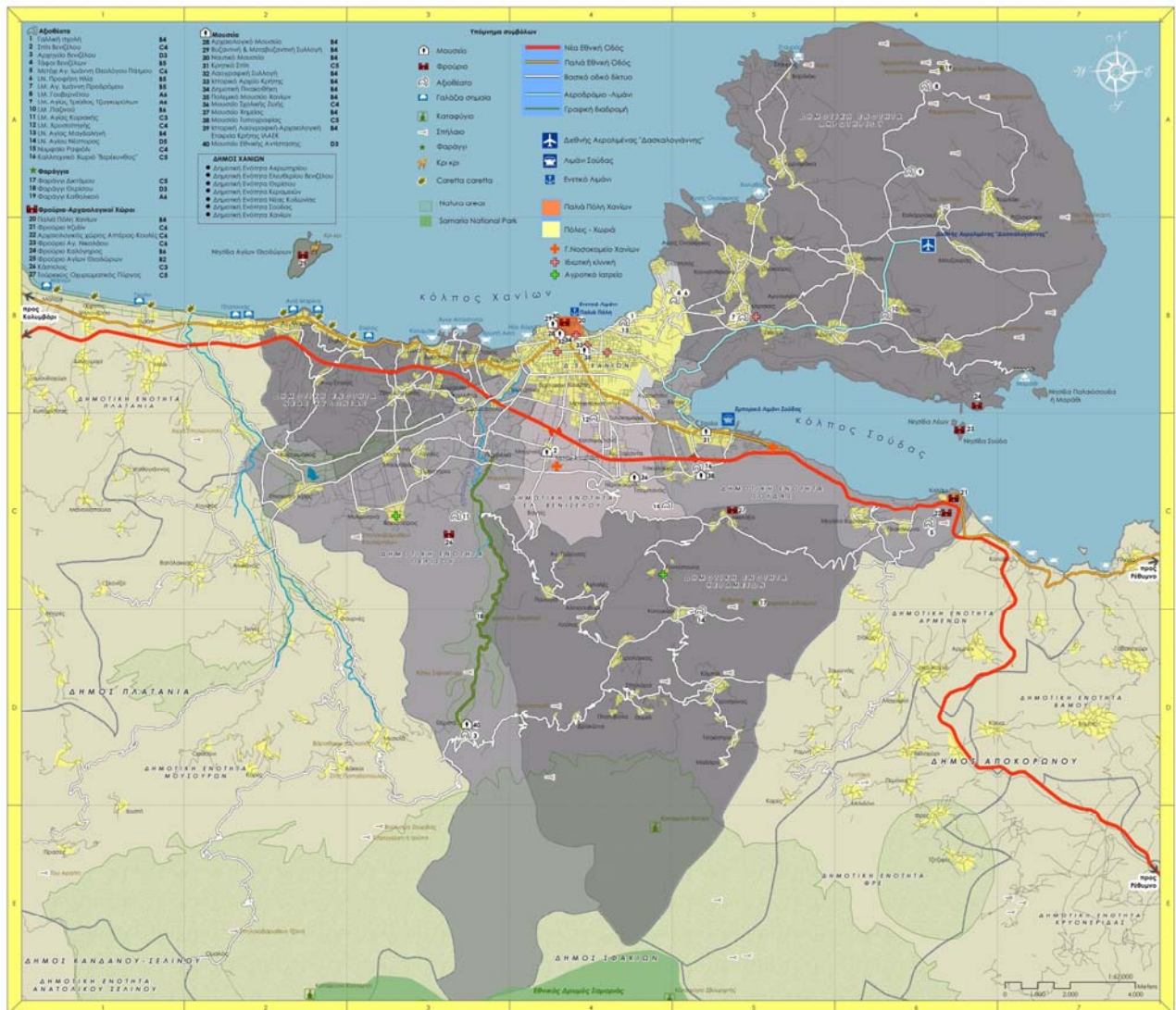
Ο Δήμος Χανίων, με τη νέα του διοικητική δομή, αποτελείται από έντεκα (11) Δημοτικές Κοινότητες και δέκαπέντε (15) Τοπικές Κοινότητες, όπως αυτές αποτυπώνονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Διοικητική Υποδιαίρεση Δήμου Χανίων με το Ν.3852/2010 – Δημοτικές Ενότητες /Κοινότητες/Τοπικές Κοινότητες

	Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	Δ.Ε ΣΟΥΔΑΣ	Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	Δ.Ε. Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	Δ.Ε. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	Δ.Ε ΘΕΡΙΣΟΥ	Δ.Ε ΚΕΡΑΜΙΩΝ
Δημοτική Κοινότητα	ΑΡΩΝΙΟΥ	ΣΟΥΔΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΓΑΛΑΤΑ	ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ	-
	ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙ ΑΝΩΝ	-	-	ΔΑΡΑΤΣΟΥ	ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ	ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥ	-
	-	-	-	ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ	-	-	-
Τοπική Κοινότητα	ΜΟΥΖΟΥΡΑ	ΑΠΤΕΡΩΝ	-	ΣΤΑΛΟΥ	-	ΑΓΙΑΣ	ΔΡΑΚΟΝΑΣ
	ΣΤΕΝΩΝ	ΤΣΙΚΑΛΑΡ ΙΩΝ	-	-	-	ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΥ	ΚΑΜΠΩΝ
	ΧΟΡΔΑΚΙΟΥ	-	-	-	-	ΘΕΡΙΣΟΥ	ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΩΝ
	-	-	-	-	-	-	ΜΑΛΛΕΞΑΣ
	-	-	-	-	-	-	ΠΛΑΤΥΒΟΛΑ
	-	-	-	-	-	-	ΠΑΠΑΔΙΑΝΩΝ

Ο Δήμος Χανίων, όπως επισημάνθηκε παραπάνω, αποτελείται από επτά Δημοτικές Ενότητες, οι οποίες γεωγραφικά ταυτίζονται με τις επικράτειες των ΟΤΑ που συγχωνεύθηκαν, δηλ. των πρώην Δήμων Ακρωτηρίου, Ελευθερίου Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμίων, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων. Στη συνέχεια ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση των δημοτικών ενοτήτων του Δήμου Χανίων με γενικές αναφορές για κάθε μια από αυτή σε γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά, κ.α. χαρακτηριστικά.

Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) Ακρωτηρίου αποτελεί το μεγαλύτερο ακρωτήριο του νομού Χανίων. Εκτείνεται στα βορειοανατολικά της πόλης των Χανίων και συνιστά κατεξοχήν παραθαλάσσια περιοχή, ενώ γειτνιάζει στα νοτιοδυτικά με την Δημοτική Ενότητα Σούδας.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Ακρωτηρίου αποτελείται από δύο Δημοτικές Κοινότητες και τρεις Τοπικές Κοινότητες οι οποίες είναι:

- η Δημοτική Κοινότητα Αρωνίου, (Πληθ. 3003 κατ., απογραφή 2011)
- η Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών, (Πληθ. 8620 κατ., απογραφή 2011)
- η Τοπική Κοινότητα Μουζουρά, (Πληθ. 268 κατ., απογραφή 2011)
- η Τοπική Κοινότητα Στερνών (Πληθ. 943 κατ., απογραφή 2011)
- η Τοπική Κοινότητα Χορδακίου. (Πληθ. 266 κατ., απογραφή 2011)

Ειδικότερα:

• η Δημοτική Κοινότητα Αρωνίου:

Ο εν λόγω οικισμός διασχίζεται από την οδό Χανίων - Αεροδρομίου καθιστώντας τον μεταβατική διαδρομή από την πόλη των Χανίων μέχρι τον κρατικό αερολιμένα.

• η Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών:

Αποτελεί το μεγαλύτερο οικισμό του Ακρωτηρίου τόσο πληθυσμιακά όσο και σε έκταση. Σε αυτήν βρίσκονται οι περισσότερες οργανωμένες υποδομές όπως οι κατασκηνώσεις των Χωραφακίων, του Σταυρού και του Καλαθά, το Εθνικό Σκοπευτήριο Χανίων, το

Κλειστό γυμναστήριο Καμπανίου, το Διεθνών προδιαγραφών ποδηλατοδρόμιο (υπό κατασκευή), καθώς και το υπερσύγχρονο Κέντρο Αποθεραπείας και αποκατάστασης «ΟΛΥΜΠΙΟΝ» με δυνατότητες εξυπηρέτησης αναγκών ολόκληρου του νησιού.

Περιοχές με ιδιαίτερο τουριστικό αλλά και φυσιολατρικό ενδιαφέρον χαρακτηρίζονται αυτές των Καλαθά και Σταυρού οι οποίες προσελκύουν σε ετήσια βάση πλήθος Ελλήνων και ξένων τουριστών.

- η Τοπική Κοινότητα Μουζουρά:

Αποτελεί μία από τις μικρότερες σε πληθυσμό περιοχές της Δ.Ε, η οποία χαρακτηρίζεται από την παρουσία στην περιοχή στρατιωτικών εγκαταστάσεων καθώς και της Ε.Μ.Α.Κ –Χ.Υ.Τ.Υ

- η Τοπική Κοινότητα Στερνών:

Ο ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένος οικισμός των Στερνών, με τα παραδοσιακά κτήρια και τους ναούς στολίζουν την κοινότητα καθιστώντας την αξιόλογο τουριστικό προορισμό. Η παραλία του Μαραθίου, αποτελεί επίσης αγαπημένο προορισμό πλήθους τουριστών.

- η Τοπική Κοινότητα Χορδακίου:

Έχει χαρακτηριστεί ως ορεινός οικισμός και αποτελεί την περιοχή με το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης γης από στρατιωτικές εγκαταστάσεις και λοιπές οχλούσες δραστηριότητες.

Στην Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου, διαμένουν μόνιμα 13.831 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Μορφολογικά, χαρακτηρίζεται από συνδυασμό περιοχών με έντονο ανάγλυφο αλλά και πεδινή ζώνη. Η περιοχή με το έντονο ανάγλυφο χαρακτηρίζεται από μια εκτεταμένη ζώνη με λόφους που αναπτύσσεται με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, καταλαμβάνοντας το βορειοανατολικό τμήμα του Ακρωτηρίου. Αποτελείται εξ ολοκλήρου από ανθρακικά πετρώματα, και παρουσιάζεται με πολυάριθμες κορυφές υψομέτρων συνήθως 350 – 420 μέτρα με υψηλότερη τη «Σκλόκα» που με υψόμετρο 529 μέτρα δεσπόζει στο ανατολικό του τμήμα. Είναι κατάλληλη για βοσκοτόπια καθώς έχει το χαρακτηριστικό κρητικό φυσικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από σκληρόφυλλη βλάστηση και ακανθώδεις θάμνους.

Η παραθαλάσσια ζώνη αναπτύσσεται περιμετρικά του Ακρωτηρίου και παρουσιάζει έντονη ποικιλομορφία. Στο βόρειο - βορειοανατολικό τμήμα της, η λοφώδης περιοχή βυθίζεται στη θάλασσα του Κρητικού πελάγους διαμορφώνοντας έτσι ισχυρών κλίσεων απότομες βραχώδεις ακτές. Η Δ.Ε Ακρωτηρίου διαθέτει παράλια ζώνη μήκους 59.55 χιλιομέτρων. Μεγάλο τμήμα αυτής προσφέρεται για κολύμβηση και παράλια θερινή αναψυχή (Παραλίες Αγίου Ονούφριου, Καλαθά, Τερσανά, Σταυρού, Μαραθίου, Λουτρακίου).

Η σημαντικότερη περιοχή από άποψη φυσικού κάλλους και ενδιαφέροντος, είναι η λοφώδης περιοχή στα βόρεια της περιοχής της Δημοτικής Ενότητας η οποία παραμένει σχετικά αδιατάρακτη από τις ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου Ακρωτηρίου. Στο Βορειοδυτικό άκρο της περιοχής ανάμεσα στον ορεινό όγκο πάνω από την περιοχή του Σταυρού προς Χορδάκι, συναντάμε το καταφύγιο άγριας ζωής έκτασης 13.250 στρεμμάτων. Η ύπαρξη του καταφυγίου αυτού είναι σημαντική τόσο για την ενιαία διαχείριση του βορείου τμήματος του ορεινού όγκου του Ακρωτηρίου όσο και για την προστασία της πλούσιας σε ενδημικά φυτά χλωρίδας, πολλά εκ των οποίων είναι σπάνια. Εκεί συναντάμε επίσης πλήθος σπηλαίων (χερσαίων και θαλάσσιων) με ενδημικά είδη πανίδας, περίπου 1000, τα περισσότερα εκ' των οποίων ασπόνδυλα. Μερικά από τα πλέον

αξιόλογα σπήλαια της Κρήτης απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς με πλούσιο λιθωματικό διάκοσμο από σταλακτίτες και σταλαγμίτες βρίσκονται στο Γουβερνέτο της Τοπικής Κοινότητας Μουζουρά. Συνολικά 15 εξ' αυτών είναι επισκέψιμα, με τα πιο γνωστά από αυτά να είναι το σπήλαιο του Λερά, στην περιοχή του Σταυρού στο οποίο γυρίστηκε μέρος της ταινίας Ζορμπάς, ο Αρκαλόσπηλιος, ο Αρχαιόσπηλιος, ο Νερόσπηλιος, το σπήλαιο της Αρκουδιώτισσας κα.

Στα όρια της Δ.Ε. Ακρωτηρίου απαντώνται οικισμοί ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος, καθώς συνδυάζουν κτίσματα παλαιάς αλλά και νεότερης αρχιτεκτονικής, όπως αυτοί των Παζινού, Κουνουπιδιανών, Κορακιών, Μουζουρά, το Αρώνι και οι Στέρνες, όπου και διασώζεται ο πυρήνας του παλαιού οικισμού.

Άξια αναφοράς είναι τα εκκλησιαστικά συγκροτήματα της Δ. Ε. Ακρωτηρίου και ειδικότερα η Ιερά Μονή της Αγίας Τριάδας των Τζαγκαρόλων στο Μουζουρά, η Ιερά μονή της Κυρίας των Αγγέλων Γουβερνέτου, η Μονή του Αγίου Ιωάννη Ερημίτη (Καθολικό) στο Χωρδάκι, η Μονή Αγίου Ιωάννου Προδρόμου γνωστή και ως Μονή Καλογραιών. Επίσης, η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα, νότια του οικισμού Παζινός, ο οποίος υπήρξε πολιούχος του πρώην Δήμου Ακρωτηρίου.

Αξιοσημείωτη είναι η πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην περιοχή, με εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα είτε με πρωτοβουλία του Δήμου είτε των πολιτιστικών συλλόγων της Ενότητας (π.χ. εκδήλωση αναπαράστασης της παραδοσιακής γιορτής του Κλήδονα) ενώ σημαντικές είναι και οι εκδηλώσεις ιστορικού χαρακτήρα που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή όπως αυτή της γιορτής μνήμης Καγιαλέ – Επανάστασης 1897 κάθε Φλεβάρη, οι εκδηλώσεις που γίνονται στα πλαίσια εορτασμού της Μάχη της Κρήτης, κ.α.

Η ιδιαιτερότητα της περιοχής του Ακρωτηρίου έγκειται στο γεγονός της συνύπαρξης προστατευόμενων περιβαλλοντικών- πολιτιστικών περιοχών και χαρακτηριστικής οικιστικής ανάπτυξης με ευρείες εκτάσεις στρατιωτικής και βιομηχανικής δραστηριότητας, για την οποία υπάρχει πλήρης νομοθετική κάλυψη, ανεξαρτήτως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που μπορεί να τη συνοδεύουν σε περίπτωση μη λήψης των απαραίτητων μέτρων προστασίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι πλέον σημαντικές βιομηχανικές δραστηριότητες που σχετίζονται με δυνητική υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος είναι το αεροδρόμιο Χανίων Ι. Δασκαλογιάννης, οι εγκαταστάσεις Ε.Μ.Α.Κ. – Χ.Υ.Τ.Υ, τα Λατομεία Χορδακίου (ΛΑΧΟΡ Α.Ε.), τα Λατομεία Μαρμάρου (ΦΙΝΟΜΠΕΤΟΝ Α.Ε), οι Δεξαμενές αποθήκευσης Υγρών Καυσίμων (SILK OIL Α.Ε, CORAL Α.Β.Ε.Ε), η μονάδα Παραγωγής και Τυποποίησης προϊόντων ζήμης (ΧΙΩΤΑΚΗ Α.Β.Ε.Ε).

Κατ' αντιστοιχία, οι σημαντικότερες Στρατιωτικές εγκαταστάσεις με παρόμοιες συνέπειες προς το περιβάλλον – και όχι μόνο- είναι ο Ναύσταθμος Κρήτης, το Πεδίο Βολής Κρήτης, οι εγκαταστάσεις της Πολεμικής Αεροπορίας καθώς επίσης αυτές του ΝΑΤΟ.

Δημοτική Ενότητα ΕΛ. Βενιζέλου

Η Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου Βενιζέλου βρίσκεται στο βορειανατολικό τμήμα του Νομού Χανίων και αποτελεί γεωγραφικά κεντροβαρική περιοχή μέσα στα όρια του Δήμου Χανίων καταλαμβάνοντας μία έκταση περίπου 18.800 στρεμμάτων. Συνορεύει στο βόρειο τμήμα της με τη Δ.Ε. Χανίων στο ύψος περίπου της Χρυσοπηγής, ενώ νότια εκτείνεται έως τους ορεινούς όγκους της Δ.Ε. Κεραμιών, στο ύψος της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου. Από δυτικά συνορεύει με τη Δ.Ε. Θερίσου και ανατολικά με τη Δημοτική Ενότητα Σούδας. Το 45% της έκτασης της είναι πεδινό, ενώ η συνολική περιοχή που καταλαμβάνει η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται ως ημιορεινή. Το 56% της επικράτειας είναι καλλιεργούμενες εκτάσεις και το 33% αυτής, βοσκότοποι.

Με την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου Βενιζέλου αποτελείται από δύο Δημοτικές Κοινότητες: τη Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών και τη Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου.

- Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών (Πληθ. 7.614 κατ., απογραφή 2011)
- Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου (Πληθ. 5.531 κατ., απογραφή 2011)

Η περιοχή – στην οποία διαμένουν 13.145 μόνιμοι κάτοικοι (απογραφή 2011) - χαρακτηρίζεται από έντονες μορφολογικές αντιθέσεις και παρουσιάζει τοπία εξαιρετικού φυσικού κάλλους, πολλά από τα οποία προσφέρουν πανοραμική θέα προς το Ακρωτήριο, τους κόλπους των Χανίων και της Σούδας αλλά και την πόλη των Χανίων. Η

εγγύτητα της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου Βενιζέλου από την πόλη των Χανίων έχει καταστήσει την περιοχή πόλο αστικοποίησης αλλά και έλξης πολυάριθμων ντόπιων και ξένων περιηγητών που έρχονται να επισκεφθούν τα αξιοθέατα και τα μνημεία της περιοχής.

Στη Δημοτική ενότητα Ελευθερίου Βενιζέλου ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει τον παλιό οικισμό των Μουρνιών και να θαυμάσει το σπίτι του Ελευθερίου Βενιζέλου το οποίο έχει κηρυχθεί, όπως και το τούρκικο χαμάμ της περιοχής, ως διατηρητέο. Ο οικισμός Νεροκούρου έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενος λόγω του αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει. Την προσοχή του επισκέπτη χρήζουν επίσης οι ναοί του Αγίου Γεωργίου στα Νεροκούρου, του Αγίου Ελευθερίου και της Μονής Μεγίστης Λαύρας, καθώς και του Αγίου Ιωάννη στα Βαλλενιανά. Το αρχαιολογικό ενδιαφέρον των περιηγητών μπορεί να ικανοποιηθεί από μία επίσκεψη στη Μινωική Έπαυλη που βρίσκεται στα Νεροκούρου, την οικία Ελληνιστικών χρόνων που υπάρχει στο Βαθύριακο αλλά και το ιερό των Νυμφαίων της Ρωμαϊκής περιόδου που είναι χτισμένο στην Αγία Βαρβάρα.

Στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. και πιο συγκεκριμένα στη Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου εδρεύει επίσης το Μουσείο Σχολικής Ζωής το οποίο στεγάζεται στο κτίριο του Παλαιού Δημοτικού Σχολείου Νεροκούρου. Βασικός σκοπός του Μουσείου Σχολικής Ζωής είναι η αναζήτηση του εκπαιδευτικού και σχολικού παρελθόντος στις περιόδους τόσο της τοπικής όσο και γενικότερα της Κρητικής Ιστορίας, η επιστημονική ανάλυση, η καταγραφή και διαφύλαξή του, η σύνδεσή του με τη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα και τις ανάγκες της, καθώς και η προβολή του ως μια σημαντική παράμετρο επιρροής στο αύριο της Εκπαίδευσης.

Για όλους εκείνους που αγαπούν τις φυσιολατρικές διαδρομές μία επίσκεψη στο φαράγγι των Μουρνιών που εκτείνεται από την περιοχή της Παναγίας της Δημοτικής Ενότητας. Κεραμιών και καταλήγει στη Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών αλλά και στα φαράγγια εκείνα που φέρουν το όνομα του Αγίου Γεωργίου και βρίσκονται στις Μουρνιές και στα Νεροκούρου αντίστοιχα, θα τους αποζημιώσει.

Η οικονομική δραστηριότητα της περιοχής ακολουθεί τα χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Χανίων, στην οποία κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας και ακολουθεί με μεγάλη διαφορά ο δευτερογενής, ενώ τελευταίος με ποσοστά κάτω του 10% είναι ο πρωτογενής τομέας. Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο κυρίαρχος κλάδος του πρωτογενή τομέα είναι η γεωργία και κτηνοτροφία. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι κυρίως οικογενειακού χαρακτήρα, δένδροκομικής κυρίως κατεύθυνσης. Σε εκτάσεις οι οποίες ενοικιάζονται (Μοναστηριακά κτήματα) καλλιεργούνται κυρίως ετήσια υπαίθρια κηπευτικά. Στο δευτερογενή τομέα κυριαρχούν οι κατασκευές και ακολουθεί η μεταποίηση (υπάρχει σημαντικός αριθμός ελαιουργείων και επιχειρήσεων μεταποίησης και τυποποίησης τροφίμων). Στο τριτογενή τομέα κυριαρχεί ο κλάδος των υπηρεσιών του δημοσίου και ακολουθούν οι κλάδοι του εμπορίου και των μεταφορών και επικοινωνιών.

Δημοτική Ενότητα Θερίσου

Η Δημοτική Ενότητα Θερίσου βρίσκεται στα βόρεια του νομού Χανίων και νοτιοδυτικά της πόλης των Χανίων. Συνορεύει με τις Δημοτικές Ενότητες Ελευθερίου Βενιζέλου και Κεραμιών καθώς επίσης με το Δήμο Πλατανιά αλλά και το Δήμο Σφακίων. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 η Δ.Ε. είχε συνολικά 8.596 κατοίκους και έκταση 74.106 στρέμματα.

Έπειτα από την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Θερίσου αποτελείται πλέον από δύο Δημοτικές Κοινότητες: των Περιβολίων και του Βαμβακόπουλου καθώς και από τρεις Τοπικές Κοινότητες: της Αγιάς, του Βαρυπέτρου και του Θερίσου.

- Δημοτική Κοινότητα Περιβολίων (Πληθ. 3.986 κατ., απογραφή 2011)
- Δημοτική Κοινότητα Βαμβακόπουλου (Πληθ. 2.300 κατ., απογραφή 2011),
- Τοπική Κοινότητα της Αγιάς (Πληθ. 590 κατ., απογραφή 2011),
- Τοπική Κοινότητα Βαρυπέτρου (Πληθ. 1.607 κατ., απογραφή 2011) και
- Τοπική Κοινότητα Θερίσου (Πληθ. 113 κατ., απογραφή 2011)

Γεωμορφολογικά, η Δ.Ε. διακρίνεται σε δύο επιμέρους χωρικές ενότητες, από βορρά προς νότο, οι οποίες παρουσιάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από άποψη χρήσεων γης, οικονομικής ανάπτυξης και φυσικού περιβάλλοντος:

ΖΩΝΗ I: βόρειο/πεδινό τμήμα: εκτείνεται από το βόρειο όριο, διαπερνά τον ΒΟΑΚ και φτάνει νότια ως την περιοχή της Αγίας Βαρυπέτρου. Περιλαμβάνει τις Δημοτικές Κοινότητες των Περιβολίων και Βαμβακόπουλου και τις Τοπικές Κοινότητες Αγιάς, και Βαρυπέτρου.

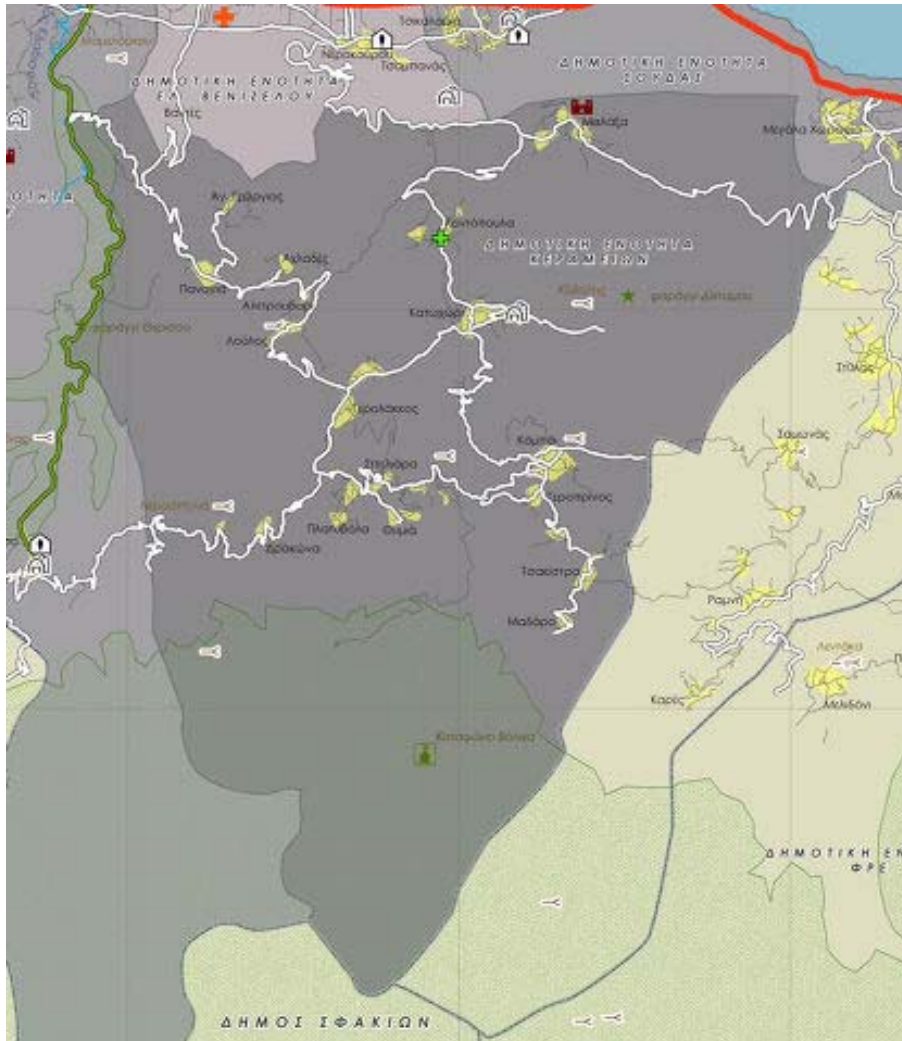
ΖΩΝΗ II: νότιο/ορεινό τμήμα: εκτείνεται από το τέλος της προηγούμενης ζώνης μέχρι το νότιο όριο της Δ.Ε. και περιλαμβάνει την Τοπική Κοινότητα Θερίσου συνδεδεμένο με την οροσειρά των Λευκών Ορέων.

Το σύνολο της έκτασης της Δ.Ε. Θερίσου χαρακτηρίζεται ως πεδινό και ημιορεινό με την εξαίρεση της Τοπικής Κοινότητας Θερίσου που χαρακτηρίζεται ως ορεινό.

Στα όρια της Δ.Ε. και πιο συγκεκριμένα στην Τοπική Κοινότητα της Αγιάς - 9 χλμ. δυτικά της πόλης των Χανίων - βρίσκεται η λεκάνη της λίμνης της Αγιάς με την ομώνυμη τεχνητή λίμνη, έκτασης 450 στρεμμάτων που αποτελεί περιβαλλοντικά έναν από τους σπανιότερους υδροβιότοπους στην Ελλάδα. Σε αυτήν φιλοξενούνται αρκετές ποικιλίες υδροχαρών φυτών αλλά και πολύ σημαντικά είδη πανίδας, όπως σπάνια είδη φτέρης και βατράχων. Επίσης, στην λίμνη βρίσκουν καταφύγιο πολλά αποδημητικά, και μη, πουλιά. Η οικολογική σημασία της λίμνης της Αγιάς αντικατοπτρίζεται και από το γεγονός ότι η λίμνη προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες, όντας ενταγμένη στο Δίκτυο Προστατευόμενων Ευρωπαϊκών Βιότοπων Natura 2000.

Τοποθεσίες με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη Δημοτική Ενότητα αποτελούν επίσης το ιστορικό χωριό Θέρισο, έδρα των Κρητών επαναστατών στην επανάσταση του 1905 υπό τον Ελευθέριο Βενιζέλο το οποίο είναι κτισμένο στις βορειοδυτικές ρίζες των Λευκών Ορέων σε υψόμετρο 580 μ. και το οποίο για να το προσεγγίσει κάποιος διασχίζει το ομώνυμο απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς φαράγγι (το οποίο πλέον έχει μετονομαστεί σε «Ελευθέριος Βενιζέλος») συνολικού μήκους 6 χλμ., το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Θερίσου, το οποίο στεγάζεται στο κτίριο που χρησίμευε ως στρατηγείο του Ελευθερίου Βενιζέλου και του κινήματος του Θερίσου το 1905, το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης στο Θέρισο στο οποίο εκτίθεται πλούσιο φωτογραφικό υλικό από την Εθνική Αντίσταση του 1941-1945, το μοναστήρι της Αγίας Κυριακής στη Τοπική Κοινότητα Βαρυπέτρου, κ.α.

Δημοτική Ενότητα Κεραμιών

Η Δημοτική Ενότητα Κεραμιών βρίσκεται στα βόρεια και ανατολικά του νομού Χανίων, στους βόρειους πρόποδες των Λευκών Ορέων. Εκτείνεται στα νότια της πόλης των Χανίων και συνιστά κατεχοχόν ορεινή περιοχή - σε μεγάλα τμήματα της οποίας επικρατούν οι χαρακτηριστικοί γεωμορφολογικοί ασβεστολιθικοί σχηματισμοί - με συνολική έκταση 89.722 στρέμματα.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Κεραμιών αποτελείται από τις ακόλουθες έξι Τοπικές Κοινότητες:

- Τοπική Κοινότητα Δρακώνας, (Πληθ. 60 κατ., απογραφή 2011)
- Τοπική Κοινότητα Κάμπων, (Πληθ. 92 κατ., απογραφή 2011)
- Τοπική Κοινότητα Κοντόπουλων, (Πληθ. 204 κατ., απογραφή 2011)
- Τοπική Κοινότητα Μαλάζας, (Πληθ. 115 κατ., απογραφή 2011)
- Τοπική Κοινότητα Παπαδιανών (Πληθ. 186 κατ., απογραφή 2011)
- Τοπική Κοινότητα Πλατυβόλας (Πληθ. 21 κατ., απογραφή 2011)

Οι 1.630 μόνιμοι κάτοικοι της Δ.Ε. - σύμφωνα με την απογραφή του 2011 - ζουν σε μικρούς διασκορπισμένους οικισμούς μερικοί απ' τους οποίους έχουν σημαντική αισθητική αξία. Ασχολούνται κυρίως στον πρωτογενή τομέα (κτηνοτροφία- γεωργία) και

ελάχιστα στη μεταποίηση (εμφιάλωση κρασιού). Το λάδι και το κρασί που παράγονται στην περιοχή είναι φημισμένα. Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται με ιδιαίτερα γοργούς ρυθμούς η μελισσοκομία καθώς και η καλλιέργεια οπωροκηπευτικών. Η διαδρομή από τα Χανιά έως τη Δημοτική ενότητα Κεραμιών είναι πανοραμική και πολύ εντυπωσιακή, ίσως μοναδική στην Κρήτη. Στα όρια της Δ.Ε. περιλαμβάνονται μονοπάτια και διαδρομές που προκαλούν το ενδιαφέρον ντόπιων και ξένων επισκεπτών.

Στη Δ.Ε. Κεραμιών ο επισκέπτης αξίζει να επισκεφθεί το φαράγγι του Δικτάμου και το φαράγγι του Αλετρουβαρίου, σπάνιας φυσικής ομορφιάς και τα δυο. Στο χωριό Πλατυβόλα βρίσκεται το ομώνυμο σπήλαιο το οποίο είναι ένα από τα σπουδαιότερα της Κρήτης. Στη Δ.Ε. υπάρχουν επίσης πολλές βυζαντινές εκκλησίες όπως του Αγίου Ιωάννη στο Γερόλακκο, του Αγίου Γεωργίου στη Μαλάξα και πολλές άλλες. Ο Νερόμυλος του Αγίου Νικολάου και του Κατωχωρίου και ο Πύργος των Γενισάρων, συνιστούν επίσης σημεία ενδιαφέροντος.

Όσον αφορά τον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται αυτές εστιάζονται κυρίως στην λειτουργία καταστημάτων εστίασης (ταβερνών) καθώς και ενοικιαζόμενων δωματίων, τα οποία συγκεντρώνουν ικανό αριθμό επισκεπτών ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες του έτους.

Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας

Η Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας, βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του Νομού Χανίων και εκτείνεται από το δυτικό άκρο της πόλης των Χανίων έως και το Δήμο Πλατανιά με τον οποίο συνορεύει.

Με την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", και μετά την απογραφή του έτους 2011 η Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας αποτελείται πλέον από τρεις Δημοτικές Κοινότητες και μία Τοπική Κοινότητα: τις Δημοτική Κοινότητα Γαλατά, Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου, Δημοτική Κοινότητα Αγίας Μαρίνας και Τοπική Κοινότητα Σταλού.

- η Δημοτική Κοινότητα Γαλατά, (Πληθ. 3.166 κατ., απογραφή 2011)
- η Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου, (Πληθ. 4.732 κατ., απογραφή 2011)
- η Δημοτική Κοινότητα Αγίας Μαρίνας, (Πληθ. 2.005 κατ., απογραφή 2011)
- η Τοπική Κοινότητα Σταλού (Πληθ. 868 κατ., απογραφή 2011)

Η Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας χαρακτηρίζεται ως παραθαλάσσια περιοχή, κατ' εξοχήν τουριστική, με 12,5 χιλιόμετρα πανέμορφες παραλίες και μόνιμο πληθυσμό 10.771 κατοίκους (απογραφή 2011) που κατά τους καλοκαιρινούς μήνες πολλαπλασιάζεται με την παρουσία Ελλήνων και ξένων επισκεπτών. Οι πιο γνωστές από αυτές είναι οι παραλίες των Αγίων Αποστόλων, της Αγίας Μαρίνας, του Σταλού, της Χρυσής Ακτής, κ.α. Σε όλη τη βόρεια έκταση της βρίσκονται τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών, από ενοικιαζόμενα δωμάτια μέχρι πολυτελή ξενοδοχεία και τουριστικές

βίλες, δυναμικότητας 15.000 περίπου κλινών. Αξιοσημείωτη είναι η ιδιαίτερη φυσική ομορφιά της περιοχής. Οι Άγιοι Απόστολοι, μια έκταση περίπου 600 στρεμμάτων αποτελούμενη από 4 κολπίσκους, 3 χερσονήσους κι ένα πανέμορφο άλσος προσφέρεται για αναψυχή, ενώ παράλληλα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, φιλοξενεί πλήθος πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων. Το νησί των Αγίων Θεοδώρων (Θοδωρού), που βρίσκεται έναντι της πλέον τουριστικής περιοχή του Δήμου Χανίων, της Αγίας Μαρίνας, έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενο οικολογικό σύστημα καθώς αποτελεί καταφύγιο για σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, όπως ο κρητικός αίγαγρος (κρι-κρι), ενώ στις παραλίες της Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας, οι οποίες για συναπτά έτη βραβεύονται με Γαλάζιες Σημαίες, φύεται το σπάνιο κρινάκι της θάλασσας ενώ η χελώνα καρέτα-καρέτα επωάζει τα αυγά της σε αυτές.

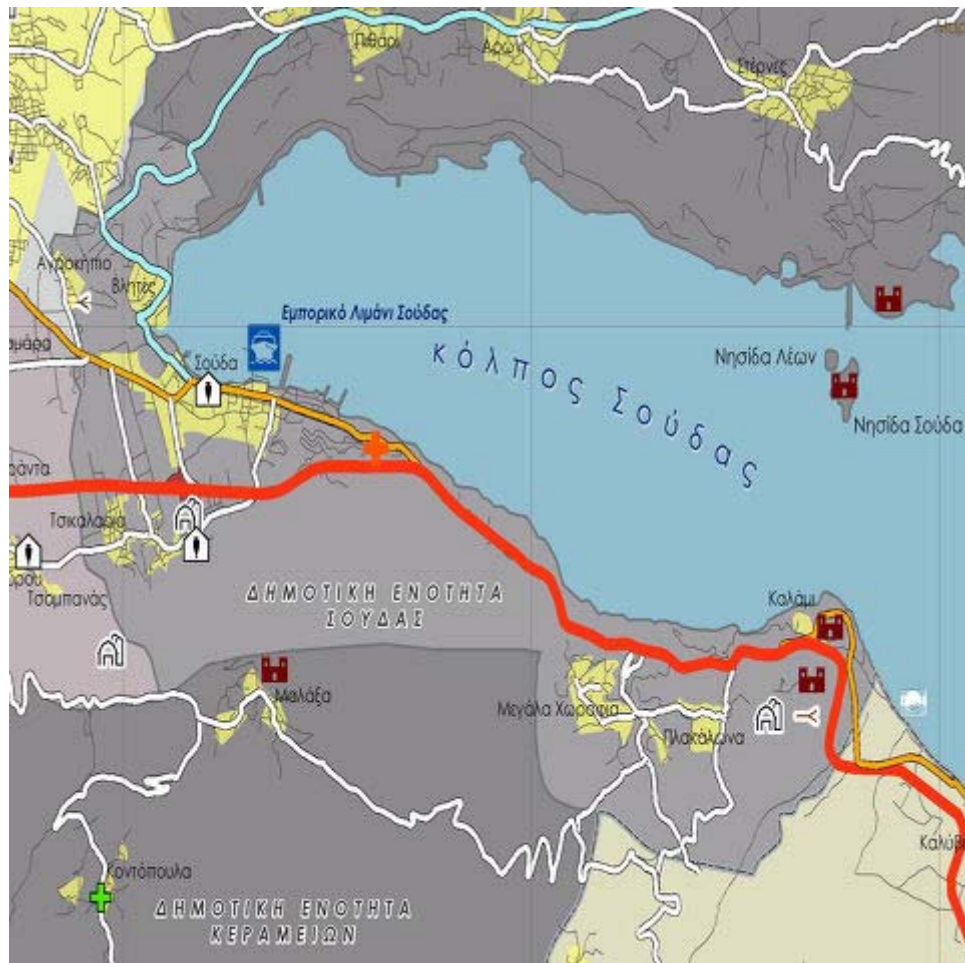
Πλούσια είναι και η ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Κάθε χρόνο στην επέτειο της Μάχης του Γαλατά, μία από τις μεγαλύτερες μάχες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πραγματοποιούνται ιστορικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις όπου συμμετέχουν βετεράνοι και επίσημες αντιπροσωπείες των χωρών που έλαβαν μέρος (Μεγάλη Βρετανία, Νέα Ζηλανδία και Αυστραλία). Οι εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα τόσο στο μνημειακό συγκρότημα, δηλαδή στο χώρο όπου έγινε η μάχη, όσο και στην πλατεία του Γαλατά, που βρίσκεται το Μουσείο της Μάχης της Κρήτης.

Άλλες σημαντικές εκδηλώσεις είναι το πανηγύρι των Αγίων Θεοδώρων, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στο ομώνυμο νησί, και οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν σε αυτό με караβάκια, αλλά και το πανηγύρι στο εκκλησάκι των Δώδεκα Αποστόλων. Επίσης, στην περιοχή των Αγίων Αποστόλων πραγματοποιούνται κάθε χρόνο πολυάριθμες και σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις στα γήπεδα ποδοσφαίρου, beach volley και ρακέτας του Δήμου που προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες ενώ επίσης πραγματοποιούνται και πολιτιστικές εκδηλώσεις (μουσικές-θεατρικές παραστάσεις) στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Καλοκαιριού που διοργανώνει ο Δήμος Χανίων.

Αξιοσημείωτη είναι η δραστηριότητα των πολιτιστικών και παραδοσιακών συλλόγων της περιοχής όπου με τις πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις τους καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς και με την αρωγή και του Δήμου, διατηρούν και αναπτύσσουν την παράδοση και την κληρονομιά του τόπου μας.

Δημοτική Ενότητα Σούδας

Η Δημοτική Ενότητα Σούδας είναι μια παραλιακή ενότητα που χωροθετείται βόρεια του Νομού Χανίων με συνολική έκταση 22.007 στρέμματα καταλαμβάνοντας ολόκληρο το νοτιοδυτικό τμήμα του όρμου της Σούδας. Συνορεύει βορειοανατολικά με τη Δ.Ε. Ακρωτηρίου, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε. και την πόλη των Χανίων, από τα δυτικά με τη Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου και από τα νότια με τη Δ.Ε. Κεραμιών. Ο μόνιμος πληθυσμός της σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (πρώην ΕΣΥΕ) (2011) ανέρχεται σε 8.442 κατοίκους.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Σούδας αποτελείται πλέον από μία Δημοτική Κοινότητα, αυτή της Σούδας και από δύο Τοπικές Κοινότητες, αυτές των Τσικαλαριών και της Απτέρας.

- Δημοτική Ενότητα Σούδας (Πληθ. 6.418 κατ., απογραφή 2011),
- Τοπική Κοινότητα Τσικαλαριών (Πληθ. 1.545 κατ., απογραφή 2011) και
- Τοπική Κοινότητα Απτέρας (Πληθ. 479 κατ., απογραφή 2011)

Η Δ.Ε. Σούδας με την ευρύτερη περιοχή αποτελεί κύρια πύλη εισόδου – εξόδου για το Δήμο Χανίων και ουσιαστικά συνιστά σημαντικό κυκλοφοριακό κόμβο. Διαμέσου της Δ.Ε. Σούδας πραγματοποιείται η σύνδεση με το Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ),

με το Λιμάνι της Σούδας την κύρια πύλη εισόδου στο Νομό από θαλάσσης, καθώς επίσης και με το αεροδρόμιο «Ιωάννης Δασκαλογιάννης» το οποίο αποτελεί την βασική πύλη εισόδου στο Νομό από αέρος. Επιπλέον, η Σούδα αποτελεί οδική πύλη εισόδου της πόλης των Χανίων από τα Δυτικά

Ειδικά για το λιμάνι της Σούδας – το μεγαλύτερο και ασφαλέστερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου – πολλαπλών χρήσεων (επιβατική, τουριστική, ναυαθλητική, εκπαιδευτική και αλιευτική), αξίζει να επισημανθεί ότι τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται διαρκώς αποτελώντας σταυροδρόμι των σημαντικότερων θαλάσσιων οδών, και συμβάλλοντας καθοριστικά στην εμπορική, τουριστική και οικονομική ανάπτυξη του Δήμου αλλά και του Νομού Χανίων. Καθημερινά μέσω αυτού διακινούνται χιλιάδες επιβάτες, οχήματα, καθώς και πάσης φύσεως εμπορεύματα (αγροτικά, κτηνοτροφικά, κ.α.). Τα τελευταία χρόνια, το λιμάνι της Σούδας – με τη συνδρομή του Δήμου Χανίων - έχει ενταχθεί δυναμικά στα δρομολόγια διεθνών εταιριών κρουαζιέρας ως ενδιάμεσος προορισμός ενώ πολύ σημαντική χαρακτηρίζεται η ένταξη του λιμένα της Σούδας στη «MEDCRUIS», την Ένωση των Μεσογειακών Λιμένων – Προορισμών Κρουαζιέρας, γεγονός που αυξάνει την δυναμική που έχει αποκτήσει η Σούδα ως τουριστικός προορισμός

Στη Δημοτική Ενότητα Σούδας βρίσκεται εγκατεστημένο το Καλλιτεχνικό χωριό Βερέκυνθος και το Βιοτεχνικό Πάρκο Χανίων (ΒΙΟ.ΠΑ.Χ), στο οποίο στεγάζεται πληθώρα μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο Νομό μεταξύ των οποίων και η εταιρεία Κυλινδρόμυλοι Κρήτης Α.Ε. που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες του νησιού και μία από τις σημαντικότερες αλευροβιομηχανίες της χώρας ενώ στο ίδιο πάρκο βρίσκεται και το σύγχρονο πρότυπο μουσείο τυπογραφίας της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα". Στην χωρική Ενότητα εντοπίζονται επίσης αξιόλογα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα όπως , το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ), το Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων και η Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης.

Σημείο αναφοράς για την αθλητική ανάπτυξη στην περιοχή αποτελεί το Ναυαθλητικό Κέντρο Σούδας, ένα από τα ελάχιστα της χώρας και το μοναδικό στη Νότια Ελλάδα. Επιπλέον θεωρείται ως ένα από τα πλέον σύγχρονα των Βαλκανίων και της Μεσογείου, στο οποίο έχουν φιλοξενηθεί διεθνείς αγώνες.

Στον τομέα της ιστορίας και του πολιτισμού, εντός των διοικητικών ορίων της Δ.Ε. Σούδας απαντώνται σημαντικά μνημεία όπως η αρχαία πόλη της Απτέρας με το διασωζόμενο αρχαίο θέατρο, το οποίο βρίσκεται στο τελικό στάδιο αποκατάστασης, το φρούριο Κούλε, το φρούριο Ιτζεδίν, το οποίο αποτελεί ένα μνημείο της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας – ο τελευταίος ρόλος του φρουρίου κατά τον εμφύλιο πόλεμο και μετά ήταν ως χώρος φυλάκισης πολιτικών κρατουμένων - η νησίδα της Σούδας στην οποία δεσπόζει η Φορτέτζα, το βενετσιάνικο φρούριο με τις μοναδικές οχυρώσεις, κ.α. Στη Δημοτική Ενότητα Σούδας οργανώνονται πλήθος πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε ετήσια βάση με σημαντικότερη εξ' αυτών τη διενέργεια του Σουδιανού Καρναβαλιού το οποίο αποτελεί το αποκορύφωμα των Καρναβαλικών εκδηλώσεων της περιοχής. Ιδιαίτερα επιτυχημένες είναι οι εκδηλώσεις της γιορτής της Σαρδέλας καθώς και αυτής των Τρυγοπατημάτων. Το καθιερωμένο πλέον Beach Party το βράδυ της Αυγουστιάτικης Πανσελήνου αποτελεί πόλο έλξης ατόμων από όλη την Κρήτη.

Αλλά και οι θρησκευτικές εκδηλώσεις στην χωρική περιφέρεια της Δ.Ε Σούδας αποτελούν πόλο έλξης πολλών πιστών κατά τις ημερομηνίες διεξαγωγής τους. Οι

σημαντικότερες εξ' αυτών είναι τα πανηγύρια του Αγίου Νεκταρίου και του Αγίου Νικολάου κατά τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο αντίστοιχα. Αλλά και κατά τη διάρκεια του θέρους μεγάλα πανηγύρια είναι αυτά της Αγίας Παρασκευής στο Πλατάνι και του Αγίου Παντελεήμονα. Η αναβίωση του ψαρέματος με Κολοβρέχτη επανήλθε πρόσφατα με στόχο να αποτελέσει θεσμό τα επόμενα χρόνια.

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί πως η Δ.Ε. Σούδας αποτελεί περιοχή ιδιαίτερης γεωστρατηγικής και πολιτικής σημασίας δεδομένου ότι στον κόλπο της Σούδας – αλλά και στο Ακρωτήριο με το οποίο γειτνιάζει - φιλοξενούνται σημαντικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις τόσο εθνικού χαρακτήρα όπως ο Ναύσταθμος Κρήτης – ο οποίος έχει καταξιωθεί ως ένας από τους σημαντικότερους αμυντικούς σχηματισμούς της χώρας με υψηλού επιπέδου επισκευαστικές, εφοδιαστικές και διοικητικής μέριμνας υπηρεσίες που προσφέρει, όχι μόνο στις Ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, αλλά και στις συμμαχικές - και η Ελληνική Ναυτική Βάση της Σούδας, όσο και υπερεθνικού χαρακτήρα όπως η Αμερικανική ναυτική βάση ευκολίας και η ναυτική βάση του NATO.

Δημοτική Ενότητα Χανίων

Η Δημοτική Ενότητα Χανίων, αποτελεί μια παραθαλάσσια χωρική ενότητα που βρίσκεται στα βόρεια του νομού Χανίων η οποία σύμφωνα με την απογραφή του 2011, έχει συνολικά 53.910 κατοίκους και έκταση 12.564 στρέμματα.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δημοτική Ενότητα Χανίων - η οποία ταυτίζεται πλέον με τα διοικητικά όρια του πρώην Δήμου Χανίων – αποτελείται από μία Δημοτική Κοινότητα: αυτή των Χανίων. Τα Χανιά αποτελούν το διοικητικό, οικονομικό, εμπορικό και επικοινωνιακό κέντρο όχι μόνο του Δήμου αλλά ολόκληρου του Νομού, που φέρει το ίδιο όνομα, και αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του νησιού μετά το Ηράκλειο.

Η πόλη των Χανίων, κτισμένη στα ερείπια της αρχαίας Κυδωνίας, είδε κι έζησε πολλούς επιδρομείς και πολιτισμούς των οποίων τα αποτυπώματα φαίνονται σε προσόψεις των εκλεκτών μνημείων της. Κατάφερε ωστόσο, μέσα στο πέρασμα των αιώνων, να κρατήσει αναλλοίωτα τα τοπικά αυθεντικά χρώματα της, παρόλο τον αυξανόντα τουρισμό της. Θεωρείται μια από τις πιο όμορφες πόλεις της Ελλάδος και η πιο γραφική της Κρήτης.

Τα Χανιά χαρακτηρίζονται από έντονη πνευματική ζωή. Πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο (εκθέσεις, φεστιβάλ, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, εικαστικά κ.α). Η πόλη έχει δύο εισόδους: το αεροδρόμιο στο Ακρωτήρι, και το λιμάνι της Σούδας (το μεγαλύτερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου).

Κυρίαρχη θέση στο κέντρο της πόλης κατέχει η Δημοτική αγορά, ένα περίλαμπρο οίκημα σε σταυρωτό σχήμα που ολοκληρώθηκε το 1913 με πρότυπο την ανάλογη της Μασσαλίας. Σε απόσταση πολύ κοντινή από το κέντρο της πόλης απαντάται ο Δημοτικός κήπος και δίπλα του το πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των λαών. Οι κήποι θεωρούνται από τους ομορφότερους της Κρήτης. Ο δημοτικός κήπος διαθέτει επίσης μικρό ζωολογικό κήπο με ζώα της Κρητικής πανίδας.

Το ενετικό λιμάνι, γραφικότατο, οποιαδήποτε ώρα και εποχή, αποτελεί πόλο έλξης για επισκέπτες και ντόπιους, τόσο για την ομορφιά του όσο και για τις επιλογές διασκέδασης που παρέχει για όλα τα γούστα και τις απαιτήσεις του κόσμου. Οι συνοικίες της παλιάς πόλης "εντός των τειχών", διατηρούν την βενετσιάνικη αρχοντιά τους. Στενά σοκάκια πλακόστρωτα, περιβάλλονται από καλαίσθητα αναπαλαιωμένα σπίτια διαφόρων εποχών, προσφέρονται για ένα ευχάριστο περίπατο. Πολλά νεοκλασικά κτίσματα σώζονται εξάλλου και σε συνοικίες που "γεινιάζουν" με την πόλη των Χανίων, όπως αυτή της Χαλέπας

Στο κέντρο της πόλης των Χανίων περιοχή ιδιαίτερης πολιτισμικής κληρονομιάς και ιστορίας βρίσκεται η «Παλιά Πόλη». Η «Παλιά Πόλη», μολονότι βομβαρδίστηκε και κάηκε αρκετές φορές στην μακρόχρονη ιστορία της, θεωρείται από τις ομορφότερες πόλεις της Μεσογείου (η "Βενετία της Ανατολής"). Σε διάφορα σημεία ο ταξιδιώτης μπορεί να συναντήσει δείγματα του συνόλου των πολιτισμών που πέρασαν από αυτή. Στο κέντρο της βρίσκεται ο λόφος του Καστελίου, ο οποίος κατοικείται από τη Νεολιθική εποχή, και αποτελεί οχυρή θέση δίπλα στο παλιό λιμάνι. Σε αυτό βρίσκεται το παλάτι του Ύπατου αρμοστή Κρήτης κατά την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας, καθώς και η πρυτανεία του Πολυτεχνείου Κρήτης. Επίσης βρίσκονται αρχαιολογικοί χώροι από τη μινωική εποχή.

Λίγο πιο ανατολικά από το Καστέλι βρίσκεται η Σπλάντζια, η παλιά μουσουλμανική συνοικία, η οποία χαρακτηρίζεται από την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της. Στα γραφικά σοκάκια της απαντώνται πολλά ταβερνάκια. Εκεί βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, που κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας ήταν το κεντρικό τζαμί των Χανίων και στην ενετοκρατία ήταν ο ναός του Αγίου Νικολάου των Δομινικανών. Έξω από τη εκκλησία βρίσκεται η πλατεία της Σπλάντζιας με τον πλάτανο στον οποίο οι Τούρκοι κρέμασαν τον δεσπότη Μελχισεδέκ Δεσποτάκη. Στην γωνία της πλατείας συναντάμε τον Βενετσιάνικο ναό του Αγίου Ροκκου. Περιπατώντας κατευθυνόμενοι προς τη θάλασσα βλέπουμε τα Βενετσιάνικα νεώρια (του 1497), τα καρνάγια, που κάποτε κατασκεύαζαν πολεμικές γαλέρες, σήμερα λειτουργούν ακόμη επισκευάζοντας βάρκες και καΐκια. Εκεί ο επισκέπτης μπορεί να συναντήσει το μεγάλο Αρσενάλι, που φιλοξένησε το δημαρχείο Χανίων, μέχρι το βομβαρδισμό του από τους Γερμανούς το 1941, κτήριο στο οποίο σήμερα στεγάζεται το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

Στη δυτική πλευρά του Καστελίου βρίσκεται η πλατεία Συντριβανίου (ή πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου). Αποτελεί την τουριστική καρδιά της παλιάς πόλης. Από εκεί κανείς μπορεί να επιβιβαστεί σε караβάκια με προορισμό τα βενετσιάνικα κάστρα στα νησιά των Αγ. Θεοδώρων και της Γραμβούσας. Λίγο πιο πέρα βρίσκεται η πλατεία της τριμάρτυρης με τη μητρόπολη των Χανίων και το αρχαιολογικό μουσείο που φιλοξενείται στον Βενετσιάνικο ναό του Αγίου Φραγκίσκου. Εκεί βρίσκονται και τα "Στιβανάδικα". Είναι η περιοχή όπου δραστηριοποιούνται καταστήματα που επεξεργάζονται δέρμα και κατασκευάζουν διάφορα δερμάτινα είδη. Το όνομά τους προέρχεται από τα στιβάνια, τις κρητικές μπότες, όπου φτιάχνονταν εκεί, εδώ και

αιώνες. Ανατολικότερα βρίσκονται τα "Μαχαιράδικα", όπου εδράζονται πολλά παραδοσιακά μαγαζάκια που κατασκευάζουν χειροποίητα κρητικά μαχαίρια.

Δυτικότερα του Καστελίου, βρίσκονται οι συνοικίες της Οβραϊκής και του Τοπανά. Η Οβραϊκή αποτελούσε την εβραϊκή συνοικία των Χανίων τους τελευταίους αιώνες μέχρι τη μαζική εξόντωση των Εβραίων των Χανίων από τις δυνάμεις του Άξονα στο Β΄ παγκόσμιο πόλεμο. Στην περιοχή λειτουργεί ακόμη συναγωγή. Ο Τοπανάς ήταν ανέκαθεν η χριστιανική αρχοντική συνοικία της πόλης. Το όνομά της προέρχεται από το τουρκικό Top-Hane (βενετσιάνικες βολίδες κανονιού), αφού εκεί βρίσκονταν οι βενετσιάνικες στρατιωτικές αποθήκες. Η συνοικία αυτή, μαζί με την Οβραϊκή, θεωρούνται οι ομορφότερες συνοικίες των Χανίων. Σε αυτήν βρίσκεται και το φρούριο του Φιρκά, όπου υψώθηκε η σημαία ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα (1-12-1913) και σήμερα λειτουργεί το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης.

Τέλος, το λιμάνι της παλιάς πόλης αποτελεί το ομορφότερο και τουριστικότερο σημείο των Χανίων. Η ακτή Τομπάζη, η ακτή Κουντουριώτη και η ακτή Ενώσεως με αρκετά ιστορικά κτήρια, όπως τα νεώρια, το Γυαλί Τζαμισί και το μεγάλο Αρσενάλι, όπου σήμερα φιλοξενεί το κέντρο αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Το κέντρο της είναι το Σαντριβάνι, όπου διασταυρώνονται οι κεντρικότεροι δρόμοι της παλιάς πόλης, η οδός Χάληδων, η οδός Κανεβάρο και η Ζαμπελίου. Απέναντι από την ακτή μπορεί κανείς να θαυμάσει το βενετσιάνικο φάρο του 1595 – 1601, που αποτελεί το σήμα κατατεθέν της πόλης.

Η σύγχρονη Πόλη ξεκινάει λίγο πιο νότια από την πλατεία της Τριμάρτυρης από την πλατεία των Νέων Καταστημάτων, που αποτελεί το όριο της νέας πόλης. Εκεί βρίσκονται τα καταστήματα της πόλης από τις αρχές του 20ού αιώνα. Σήμερα μπορεί κανείς να βρει πολλά γραφικά μαγαζάκια και καφενεία. Εκεί βρίσκονται και οι σταθμοί αστικών και υπεραστικών λεωφορείων. Στα Δυτικά της παλιάς πόλης βρίσκεται η Νέα Χώρα. Είναι η περιοχή που κατοίκησαν οι μετανάστες από τη Μικρά Ασία μετά την καταστροφή του 1922. Είναι πολύ ήσυχη και όμορφη περιοχή. Κοντά στην παραλία της βρίσκονται ο Ναυτικός Όμιλος Χανίων και το παλιό εργοστάσιο της ΑΒΕΑ, που είναι η πρώτη βιομηχανική μονάδα της Κρήτης το 19ο αιώνα και σήμερα φιλοξενεί σχολείο.

Στα ανατολικά της παλιάς πόλης βρίσκεται η παραλία του Κουμ-Καπί (Kum-Karisi, Arab: η Πύλη της Άμμου). Στα τέλη του 19ου αιώνα κατοικούσαν από Άραβες βεδουίνους (τους Χαλικούτες), όπου και του έδωσαν το όνομά του. Εκεί αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια μέρος της νυχτερινής ζωή των Χανίων με πολυάριθμα ταβερνάκια, καφετέριες και μπαρ. Νότιά του βρίσκεται το εθνικό στάδιο Χανίων "Ελενα Βενιζέλου", το κρατικό ωδείο Χανίων και ο γραφικός δημοτικός κήπος (1870), που κατασκευάστηκε στα πρότυπα των ευρωπαϊκών πάρκων, και σήμερα φιλοξενεί το δημοτικό θερινό κινηματογράφο. Στην ανατολική γωνία του βρίσκεται το Ρολόι του 1924. Ανάμεσα στα Νέα Καταστήματα και το Κουμ-Καπί βρίσκεται η δημοτική αγορά Χανίων. Αποτελεί ένα σταυροειδές κτήριο, που κατασκευάστηκε το 1913 στα πρότυπα της αγοράς της Μασσαλίας και από τότε φιλοξενεί διάφορα παραδοσιακά μαγαζάκια και ταβερνάκια. Απο εκεί ξεκινά η οδός Ανδρέα Παπανδρέου, που περνά ανάμεσα από το δημοτικό κήπο και το στάδιο, λίγο πιο κάτω συναντά το "δεσποτικό", το αρχοντικό σπίτι του μητροπολίτη Χανίων και καταλήγει στην πλατεία δικαστηρίων. Το πανέμορφο τουρκικό στρατιωτικό νοσοκομείο του 19ου αιώνα, όπου σήμερα φιλοξενεί τα δικαστήρια και τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Χανίων. Πίσω από τα δικαστήρια βρίσκεται ο ναός Πέτρου και Παύλου, όπου βρέθηκε το αρχαίο νεκροταφείο της πόλης.

Στα δυτικά των Δικαστηρίων βρίσκεται το Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας με το Κέντρο Νεολαίας του δήμου Χανίων. Δίπλα του βρίσκεται το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης και το πολεμικό μουσείο, που φιλοξενείται στον ιταλικό στρατώνα του 19ου αιώνα.

Από τα Δικαστήρια ξεκινά επίσης και η οδός Ηρώων Πολυτεχνείου, που οδηγεί στις συνοικίες των Ταμπακαριών (τα παλιά βυρσοδεφεία) και της Χαλέπας. Στη Χαλέπα βρίσκονται πολλά νεοκλασικά κτήρια από την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας, όπως και τα τότε προξενεία των Μεγάλων Δυνάμεων. Εκεί βρίσκεται και η οικία του Ελ. Βενιζέλου, που φιλοξενεί το Εθνικό Ίδρυμα Μελετών "Βενιζέλος", η παλιά γαλλική σχολή, που φιλοξενεί την αρχιτεκτονική σχολή του Πολυτεχνείου Κρήτης και το ΤΕΙ Χανίων. Επίσης στη Χαλέπα βρίσκονται και πολλές εκκλησίες, όπως η Αγία Μαγδαληνή οικοδομημένη σε Ρώσικο ρυθμό, η Ευαγγελίστρια χτισμένη σε ρυθμό Μπαρόκ, καθώς και το μετέπειτα παλάτι του Πρίγκιπα Γεωργίου. Στο λόφο πάνω από τη Χαλέπα, βρίσκεται ο Προφήτης Ηλίας με τους Τάφους των Ελευθερίου και Σοφοκλή Βενιζέλου. Εκεί μπορεί κανείς να απολαύσει τον καφέ και το γλυκό του με την ομορφότερη θέα στα Χανιά. Εκεί βρίσκεται και η πολυτεχνειούπολη (campus) του Πολυτεχνείου Κρήτης (Κουνουπιδιανά). Η περιοχή είναι καταπράσινη και η θέα μαγευτική.

Στα νότια της πόλης των Χανίων βρίσκονται οι συνοικίες της δεξαμενής, όπου διεξήχθησαν πολύ σκληρές μάχες το 1941, ο Αϊ Γιάννης και ο Κουμπές, όπου βρίσκονται τούρκικοι κουμπέδες (ταφικά μνημεία). Άλλες συνοικίες της πόλης είναι τα Λενταριανά, το Βαρούσι, τα Παχιανά. Στα αξιοθέατα της πόλης των Χανίων, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Η Παλαιά πόλη και το Ενετικό Λιμάνι
- Το Τζαμί του Κιουτσούκ Χασάν (Γιαλί Τζαμισί)
- Το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης (στο ενετικό λιμάνι)
- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων (St. Francesco)
- Η Καθολική Εκκλησία
- Το Φρούριο Φιρκά
- Η Συλλογή Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
- Η Οικία του Ελ. Βενιζέλου (Χαλέπα)
- Το Πολεμικό Μουσείο
- Το Λαογραφικό Μουσείο Χανίων
- Το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης
- Το Κέντρο Κρητικού Δικαίου
- Η Δημοτική Πινακοθήκη
- Το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (ΚΑΜ)
- Ο Φιλολογικός Σύλλογος «ο Χρυσόστομος» κ.α

Όσον αφορά την οικονομία των Χανίων, αυτή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της γεωργίας, αφού στους δύο αυτούς τομείς εμφανίζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο ευνοϊκό κλίμα, καθώς και τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η πόλη. Επίσης, σημαντική ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη δίδουν και οι πολλές μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, που υπάρχουν στα Χανιά (μικρές συνήθως βιοτεχνικές μονάδες). Τέλος, η πόλη των Χανίων, διαθέτει σημαντικό αριθμό κλινών, σε ξενοδοχεία όλων των κατηγοριών ενώ σε αυτή λειτουργούν επίσης πανσιόν, ξενώνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια, για όλα τα βαλάντια και τα γούστα. Υπάρχουν επίσης πολλά εστιατόρια - με παραδοσιακή, ελληνική αλλά και ξένη κουζίνα - ταβέρνες, ψαροταβέρνες, ουζερί, ζαχαροπλαστεία, καφενεία, παμπ, κ.λπ. σε όλες τις γειτονιές και ιδιαίτερα στο Παλιό Λιμάνι.

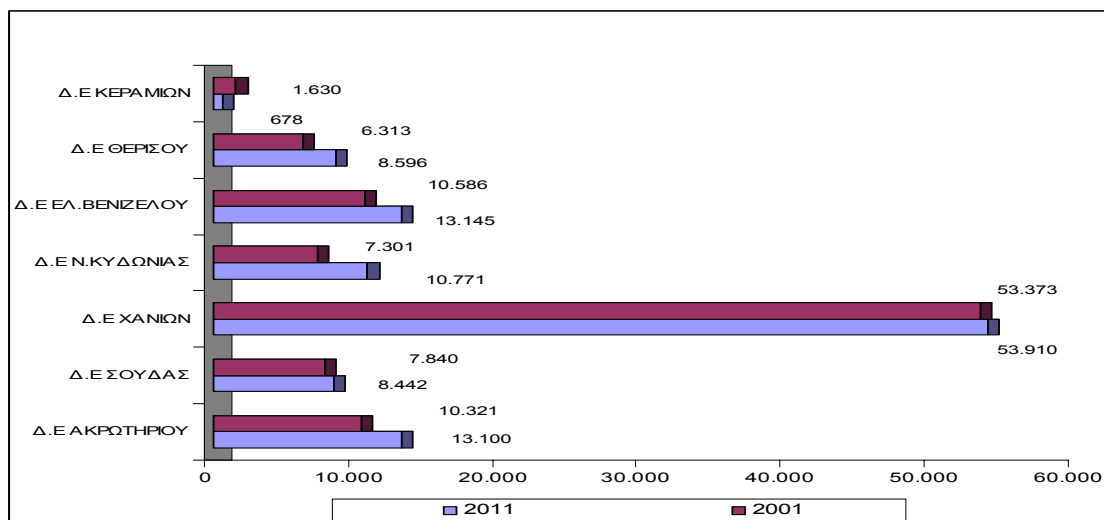
1.1.1.β Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Χανίων ανέρχεται (Πίνακας 2), σύμφωνα με τα στοιχεία της πιο πρόσφατης απογραφής (2011) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, σε **108.642 κατοίκους**. Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει το **17,4% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Κρήτης (623.065 κάτοικοι)** και το 1% περίπου του συνολικού πληθυσμού της χώρας (10.816.286 κάτοικοι). Ο ρυθμός αύξησης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Χανίων διαμορφώνεται, την τελευταία δεκαετία 2001-2011, σε + 10,3% την ώρα που στο σύνολο της επικράτειας καταγράφεται μείωση του πληθυσμού κατά -1,1%. Όσον αφορά τη χωρική συγκέντρωση εντός του Νομού, ο πληθυσμός του Δήμου Χανίων – όπως αυτός προέκυψε μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» - αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/3 (το 69,3%) του Νομού Χανίων. Βλέπουμε δηλαδή σε τοπικό επίπεδο να υπάρχει μια συγκέντρωση του πληθυσμού στην έδρα του Νομού και κατά συνέπεια μια αναπαραγωγή του προτύπου συγκέντρωσης με αυτό που υπάρχει στη χώρα.

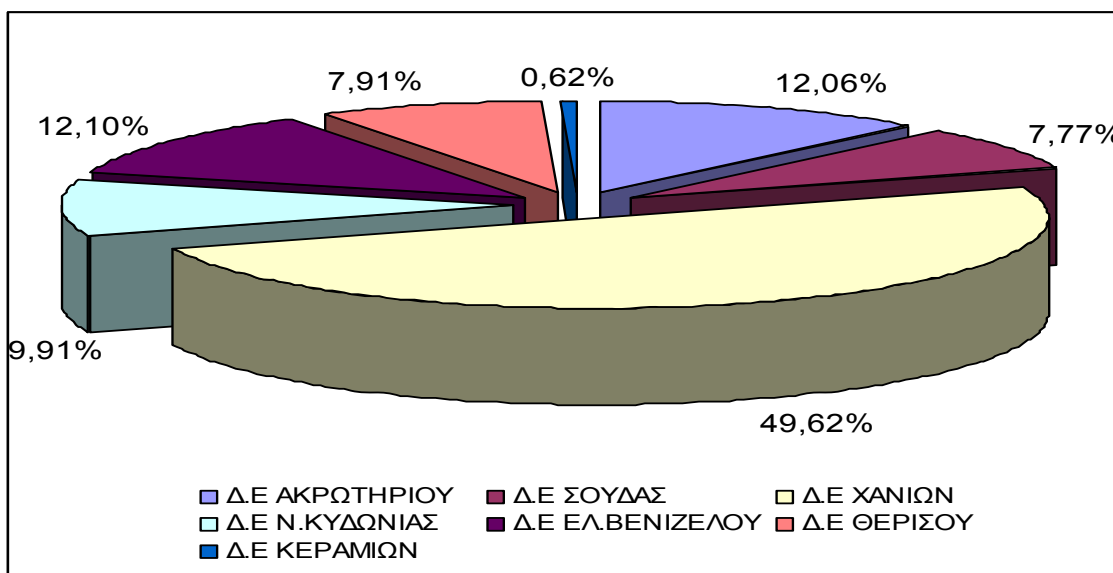
Πίνακας 2. Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Χανίων 2001-2011

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2011	2001	% Μεταβολή
Δ.Ε ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	13.100	10.321	21,21%
Δ.Ε ΣΟΥΔΑΣ	8.442	7.840	7,13%
Δ.Ε ΧΑΝΙΩΝ	53.910	53.373	1,00%
Δ.Ε Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	10.771	7.301	32,22%
Δ.Ε ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	13.145	10.586	19,47%
Δ.Ε ΘΕΡΙΣΟΥ	8.596	6.313	26,56%
Δ.Ε ΚΕΡΑΜΙΩΝ	678	1.630	-140,41%
ΣΥΝΟΛΟ	108.642	97.364	10,38%
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	156.585	148.450	5,20%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	623.065	601.131	3,52%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	10.934.097	-1,09%

Πηγή: Εθνική Στατιστική Αρχή, 2011

Πίνακας 3 Κατανομή Πληθυσμού στις Δημοτικές Ενότητες, 2011

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού κατοικεί εντός της ενδοχώρας στη Δημοτική Ενότητα Χανίων (49,62%). Γύρω από την ενδοχώρα (Δ.Ε. Χανίων) παρουσιάζεται πληθυσμιακή διασπορά με τα ποσοστά του μόνιμου πληθυσμού σε κάποιες δημοτικές ενότητες να είναι σχεδόν ταυτόσημο. Σε σχέση με το συνολικό μόνιμο πληθυσμό, η κατανομή του πληθυσμού κυμαίνεται περίπου στο 12% στη Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου και Δ.Ε Ακρωτηρίου, ενώ περίπου στο 8% στη Δ.Ε. Θερίσου και Δ.Ε Σούδας. Στη Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας, διαμένει το 9,91% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού, ενώ το μικρότερο ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού βρίσκεται στη Δ.Ε. Κεραμιών, 0,62%. Αναλυτικά, τα ποσοστά κατανομής του πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.

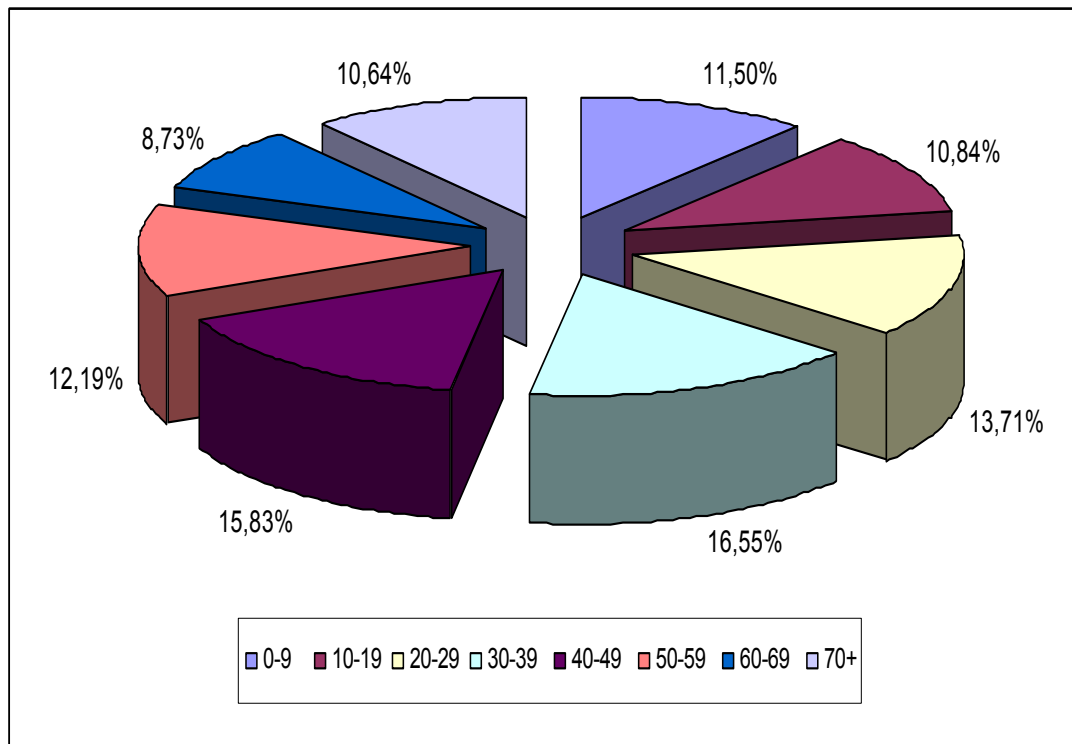
Γενικότερα, την τελευταία δεκαετία παρατηρείται αύξηση στο μόνιμο πληθυσμό του Δ.Χανίων. Με τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες μεταβολές, σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2001, να παρατηρούνται, στη Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας με αύξηση κατά 32,22%, στη Δ.Ε. Θερίσου με αύξηση κατά 26,56% και στη Δ.Ε. Ακρωτηρίου με αύξηση

κατά 21,21%. Σημαντική είναι η μείωση του πληθυσμού που παρουσιάστηκε στη Δ.Ε Κεραμιών με μείωση του πληθυσμού κατά 140% (βλ. Πίνακα 2).

Αναφορικά με την κατανομή του πληθυσμού ανά φύλου, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 ο ανδρικός πληθυσμός του Δήμου Χανίων - σε απόλυτες τιμές – ανέρχεται 54.163 άτομα ή ποσοστό 49,90% του συνολικού πληθυσμού την ίδια στιγμή που ο γυναικείος διαμορφώνεται σε 54.479 άτομα ή ποσοστό 50,10% επί του συνόλου.

Πίνακας 4 Πληθυσμιακή Ηλικιακή Κατανομή Δήμου Χανίων

Η ηλικιακή κατανομή του μόνιμου πληθυσμού σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή του 2011, διαμορφώνεται και παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα. Ειδικότερα παρατηρείται ότι το ποσοστό του πληθυσμού που ανήκει στην ηλικιακή ομάδα από 0-19 διαμορφώνεται στο 22,34% του μόνιμου πληθυσμού. Στην ηλικιακή ομάδα 20-39 ανήκει το 30,26%. Στην ηλικιακή ομάδα 40-59 ανήκει το 28,02% του πληθυσμού. Στην ηλικιακή ομάδα 60-69 ανήκει το 8,73% του πληθυσμού. Άνω των 70 ετών ανήκει το 10,64% του πληθυσμού του Δήμου Χανίων.

Πίνακας 5 Δομικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού

Δείκτης Εξάρτησης	% πληθυσμού που πρέπει να συντηρηθεί, σε μια κοινωνία, από άτομα σε παραγωγική ηλικία	42,37%
Δείκτης Γήρανσης	% ηλικιωμένων ατόμων που αναλογούν σε ένα παιδί	92,50%
Δείκτης Αντικατάστασης	ο λόγος του πλήθους των ατόμων της ομάδας 60 – 69 προς το αντίστοιχο αριθμό της ηλικιακής ομάδας (10 – 19)	1,24

Ο δείκτης εξάρτησης αφορά το λόγο των μόνιμων κατοίκων που θεωρητικά λόγω ηλικίας, δεν μπορούν να εργαστούν (70+) προς τα άτομα εκείνα που βρίσκονται σε παραγωγική ηλικία (20-69). Με άλλα λόγια αυτός ο δείκτης αποδίδει το ποσοστό εκείνων που πρέπει να συντηρηθούν, σε μια κοινωνία, από άτομα σε παραγωγική ηλικία. Είναι δηλαδή, ο λόγος του αθροίσματος των ατόμων ηλικιακών ομάδων (0-19) και 70 και άνω προς τα άτομα ηλικίας (20 – 69). Όσο αυξάνει η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερο «βάρος» επωμίζεται η ηλικιακή ομάδα που βρίσκεται σε παραγωγική ηλικία. Ως δείκτης αντικατάστασης ορίζεται ως το κλάσμα του πλήθους των ατόμων της ομάδας (60-69) προς το αντίστοιχο αριθμό της ηλικιακής ομάδας (10 – 19) και είναι η ποσοτική έκφραση των ατόμων που θεωρητικά θα αποσυρθούν από την αγορά εργασίας ή / και θα συνταξιοδοτηθούν προς εκείνα (τα άτομα) που δυνητικά πρόκειται να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Απλούστερα, ο εν λόγω δείκτης καταδεικνύει τον αριθμό ηλικιωμένων που θα αντικαταστήσει κάθε ένας νέος 10-19 ετών.

Ο δείκτης εξάρτησης του Δήμου Χανίων, (Πίνακας 5) σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της απογραφής του 2011, ανέρχεται σε 42,37%. Ο δείκτης γήρανσης εκφράζει το ποσοστό των ατόμων 70 ετών και άνω ως προς τα άτομα (0 – 9 ετών). Είναι ο λόγος που δείχνει πόσα ηλικιωμένα άτομα αναλογούν σε ένα παιδί ή είναι ο δείκτης που αποδίδει κατά πόσο ένας πληθυσμός είναι γηρασμένος. Ο δείκτης γήρανσης σύμφωνα με την πρόσφατη απογραφή του 2011 και τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας που προέκυψαν ανέρχεται σε 92,50%.

Παρατηρώντας, τον Πίνακα 5, ο Δήμος Χανίων ακολουθεί την εθνική τάση όσον αφορά τα δομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού, με τη μεγαλύτερη κατανομή του πληθυσμού να κυμαίνεται στις μεσαίες ηλικίες. Ο δείκτης αντικατάστασης κυμαίνεται σε επίπεδο 1,24. Σύμφωνα με το Δείκτη Αντικατάστασης, ο κάθε μόνιμος κάτοικος που βαδίζει σε ηλικία γήρανσης (70+) αναπληρώνεται οριακά από ένα μόνιμο κάτοικο νεανικής ηλικίας. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι ο πληθυσμός που βρίσκεται σε παραγωγική ηλικία

αντιστοιχεί στο 58,28% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού. Το παραπάνω ποσοστό αφορά το άθροισμα του ποσοστού του πληθυσμού που αναλογεί σε τα άτομα ηλικιών από 20-59 ετών.

Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Το 84% αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Χανίων εργάζεται εντός των Διοικητικών Ορίων του Νομού Χανίων και έχει καταμετρηθεί στο μόνιμο πληθυσμό του Δήμου Χανίων. Συνολικά 46.822, είναι ο αριθμός των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ 21.873 είναι απόφοιτοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε επίπεδο Νομού στο Δήμο Χανίων αντιστοιχεί το 73% των μόνιμων κατοίκων που έχει απογραφεί όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης του.

Πίνακας 6 Διάρθρωση Πληθυσμού Δήμου Χανίων βάσει εκπαιδευτικού επιπέδου

Εκπαιδευτικό Επίπεδο	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	% Ποσοστό ως προς το Νομό
Πρωτοβάθμιας	21.873	37.431	59%
Δευτεροβάθμιας Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	46.822	65.798	72%
Τριτοβάθμιας	20.655	24.716	84%
Λοιπά	11.081	17.505	64%
Σύνολο	78.558	108.019	73%

1.1.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

1.1.2.α Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Χανίων μπορεί να χαρακτηριστεί πλούσιο και ποικιλόμορφο, ως αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας και του εύκρατου κλίματος, που επικρατούν σε αυτόν.

Στα συνολικά ~343.086 στρέμματα που καταλαμβάνει ο Δήμος Χανίων, απαντώνται εκτάσεις παράκτιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές, επιτρέποντας την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών οικοσυστημάτων, καθώς και τη διατήρηση εκατοντάδων ενδημικών και όχι μόνο, φυτών και ζώων. Δάση, φυσικοί και τεχνητοί βιότοποι, λίμνες, ορεινοί όγκοι, φαράγγια, σπήλαια, ποτάμια και φυσικά εκατοντάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής συνθέτουν το πραγματικά ιδιαίτερα τοπίο του Δήμου Χανίων.

Κλιματολογικά Και Μετεωρολογικά Στοιχεία

Το κλίμα στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χανίων ανήκει στο Μεσογειακό τύπο, με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και βροχερό και ήπιο χειμώνα. Βρίσκεται υπό την επίδραση του Κρητικού πελάγους (ιδιαίτερα ως προς τους ανέμους) και του Ιονίου Πελάγους (κυρίως ως προς τις βροχές).

Εντός του Δήμου Χανίων υπάρχουν αρκετοί μετεωρολογικοί σταθμοί (Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας – ΕΜΥ, Πολυτεχνείου Κρήτης και ΑΤΕΙ Κρήτης – Παραρτήματος Χανίων, Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων & Υδατικών Πόρων, κλπ.), από όπου μπορούν να αντληθούν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις μετεωρολογικές και κλιματολογικές συνθήκες, που επικρατούν σε αυτόν. Οι σημαντικές γεωμορφολογικές αλλαγές, που παρουσιάζει καθ' όλη σχεδόν την έκτασή του ο Δήμος Χανίων, προκαλούν εξίσου σημαντικές μεταβολές στα κλιματολογικά κατά τόπους χαρακτηριστικά του, καθιστώντας δύσκολη την εκτίμηση ενιαίων μέσων μεγεθών (π.χ. θερμοκρασίας) για το σύνολο του Δήμου Χανίων. Στη συνέχεια παρουσιάζονται κάποια ενδεικτικά στοιχεία:

Θερμοκρασία :

Οι ψυχρότεροι μήνες είναι ο Φεβρουάριος και ο Ιανουάριος με μέση θερμοκρασία ~12°C

Άνεμοι:

Οι μέγιστες μέσες μηνιαίες ταχύτητες ανέμου παρατηρούνται τους μήνες Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο, Ιανουάριο αλλά και Ιούνιο (>13m/s), ενώ οι ελάχιστες τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο. Επικρατέστερες διευθύνσεις ανέμων είναι η Δυτική και η Βορειοδυτική

Βροχοπτώσεις:

Οι μήνες με τη μεγαλύτερη βροχόπτωση παρουσιάζεται ότι είναι ο Δεκέμβριος και ο Φεβρουάριος με μέση μηνιαία βροχόπτωση ~105 mm, ενώ οι μήνες με τις μικρότερες τιμές είναι οι καλοκαιρινοί.

Γενικά, οι εντάσεις των βροχοπτώσεων στο Δήμο Χανίων μπορούν να θεωρηθούν υψηλές και ικανές να προκαλέσουν κατά τόπους προβλήματα πλημμυρών. Σύμφωνα με δεδομένα της Δ/νσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, οι συνολικές βροχοπτώσεις των μετεωρολογικών σταθμών από το Σεπτέμβριο του 2012 έως και τον Ιανουάριο του 2013 εμφανίζουν στη βόρεια Κρήτη αύξηση από 12% έως 35% ενώ στη νότια Κρήτη παρατηρείται μείωση από 15% μέχρι 30%.

Χιονόπτωση-παγετός:

Η έντονη χιονόπτωση δεν αποτελεί ιδιαίτερα σύνηθες φαινόμενο για το Δήμο Χανίων και επικεντρώνεται κυρίως στις ιδιαίτερα ορεινές περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων Θερίσου και Κεραμιών.

Όσον αφορά στον παγετό, αποτελεί αραιό και τοπικό φαινόμενο εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων.

Φυσικοί Πόροι Και Οικοσυστήματα

Μεταξύ των φυσικών χαρακτηριστικών του Δήμου Χανίων αξίζει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα εξής:

Προστατευόμενες περιοχές NATURA

Εντός των ορίων του Δήμου Χανίων υπάρχουν συνολικά 5 προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες καταλαμβάνουν έκταση ~ 51.500 στρεμμάτων. Η ποιότητα του περιβάλλοντος των συγκεκριμένων περιοχών μπορεί να κριθεί ως ιδιαίτερα ικανοποιητική, παρόλο που οι πιέσεις, που δέχονται από διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες, δεν είναι αμελητέες.

Οι κυριότερες περιοχές NATURA απεικονίζονται παρακάτω:

Πίνακας 7: Προστατευόμενες περιοχές NATURA στο Δήμο Χανίων

Όνομασία περιοχής	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
Φαράγγι Θερίσου	GR4340007 (ΤΚΣ)	4.970
Λίμνη Αγιάς – Πλατανιάς – Ρέμα και Εκβολή Κερίτη - Κοιλιάδα Φασά	GR4340006 (ΤΚΣ)	2.913 (από τα 12.110)
Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη	GR4340008 (ΤΚΣ)	42.144 (από τα 533.636)
Λίμνη Αγιάς	GR4340020 (ΖΕΠ)	667,10
Νησίδα Αγ. Θεοδώρων	GR4340018 (ΖΕΠ)	815,20

Μικροί νησιωτικοί υγρότοποι

Εντός των ορίων του Δήμου Χανίων υπάρχουν συνολικά 4 μικροί νησιώτικοι υγρότοποι ο καθορισμός των οποίων και οι όροι και περιορισμοί για την προστασία και ανάδειξή τους έγινε με το Π.Δ. 229/2012 (ΦΕΚ ΤΕΥΧΟΣ ΑΑΠ/229/2012). Οι υγρότοποι εμφανίζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 8: Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι στο Δήμο Χανίων

Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
Σταυρός	Υ434KRI182	12
Λίμνη Τερσανά	Υ434KRI184	26
Εκβολή Καλαθορέματος	Υ434KRI187	26
Εκβολή ποταμού Κλαδισού	Υ434KRI188	26

Δάση

Δασικές περιοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύονται κατά κύριο λόγο από πρίνους (βελανιδιές και πουρνάρια), πεύκα και κυπαρίσσια απαντώνται σε διάφορα τμήματα του Δήμου Χανίων, τόσο κοντά στην πόλη (π.χ. Αγ. Μαθαίος), όσο και σε παράκτια (π.χ. Αγ. Απόστολοι) και ορεινά (π.χ. Θέρισσο, Κεραμιά) τμήματά του.

Κύριο δασοπονικό είδος των δασών του Δήμου Χανίων είναι το κυπαρίσσι (*Cupressus sempervivens* var. *horizontalis*) και το πουρνάρι (*Quercus coccifera*). Άλλα δενδρώδη δασοπονικά είδη που συναντώνται είναι η αριά (*Quercus ilex*), η βελανιδιά (*Quercus aegilops*), ο κρητικός σφένδαμος (*Acer greticum*), η δρυς (*Quercus rubescens*), η χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*) και η αμπελισιά (*Zelcova ampelitsea*). Η υποβάθμιση των δασών λόγω της έντονης άσκησης της κτηνοτροφίας, οι πυρκαγιές, η αλόγιστη υλοτόμηση, οι εκχερσώσεις αποτελούν τους κύριους κινδύνους των ορεινών δασών της περιοχής. Στην περιοχή των Κεραμιών υπάρχουν δρόμοι που οδηγούν μέχρι υψόμετρο 1400 μ. ενώ νότια του χωριού Θέρισσο έχει διανοιχθεί δρόμος που ανεβαίνει έως 1200 μ. υψόμετρο. Ιδιαίτερο πρόβλημα αποτελεί το γεγονός της διάνοιξης αυτών με κριτήριο όχι την αντιπυρική προστασία, αλλά την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων που δραστηριοποιούνται στις περιοχές αυτές, με αποτέλεσμα να μην συμβάλλουν στην ουσιαστική πυροπροστασία των δασών. Επιπλέον, στις περιοχές αυτές δεν υπάρχουν αποθηκευτικοί χώροι νερού, με συνέπεια σε περίπτωση πυρκαγιάς, ο ανεφοδιασμός των μικρών πυροσβεστικών οχημάτων, που είναι τα μόνα που μπορούν να προσεγγίσουν, να είναι ιδιαίτερα χρονοβόρος.

Στα «αστικά» δάση, ως κυριότερος εχθρός τους χαρακτηρίζεται η ανθρώπινη δραστηριότητα, η παράνομη δόμηση, οι πυρκαγιές και η ρύπανση με στερεά απορρίμματα.

Ακτές

Οι ακτές του Δήμου Χανίων χαρακτηρίζονται από πολύ καλή ποιότητα και αποτελούν σημαντικότατο πόλο έλξης πολλών επισκεπτών. Κατά μήκος αυτών, απαντώνται τόσο οργανωμένες παραλίες, όσο και φυσικές ακτές, οι οποίες προσφέρουν έδαφος για την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Συνολικά 11 παραλίες του Δήμου Χανίων βραβεύονται κάθε χρόνο με Γαλάζια Σημαία, ένα σύμβολο ποιότητας που απονέμεται σε οργανωμένες ακτές και μαρίνες με βάση αυστηρά κριτήρια. Το συνολικό μήκος των οργανωμένων μόνο παραλιών του Δήμου Χανίων προσεγγίζει τα 10 km, ενώ το εμβαδόν τους ανέρχεται σε περίπου 226 στρέμματα.

Σε κάποιες από αυτές αποτελούν περιοχές ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*.

Βασικές πηγές πίεσης των ακτών αποτελούν τυπικά η παράνομη διάθεση λυμάτων, καθώς και η παρουσία πλήθους λουομένων και σκαφών, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Οι ακτές κολύμβησης και ενδεικτικό μήκος τους, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 9: Ακτές κολύμβησης Δήμου Χανίων

	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΑΚΤΗΣ	ΜΗΚΟΣ (ΧΛΜ)	ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ
1	Νέα Χώρα	0,69	Ναι
2	Κλαδισός	0,536	
3	Χρυσή Ακτή	0,55	Ναι
4	Άγιοι Απόστολοι (ανατολικά)	0,242	Ναι
5	Άγιοι Απόστολοι (κεντρικά)	0,311	Ναι
6	Άγιοι Απόστολοι (δυτικά)-Γλάρος-Καλαμάκι	1,11	Ναι
7	Κάτω Σταλός	1,29	Ναι
8	Κάτω Αγία Μαρίνα	2,63	Ναι
9	Άγιος Ονούφριος	0,075	Ναι
10	Καλαθάς	0,305	Ναι
11	Τερσανάς	0,057	
12	Σταυρός	0,22	Ναι
13	Παχιά Άμμος	0,47	
14	Λουτράκι	0,136	
15	Μαράθι	0,74	Ναι
16	Βλητές	0,356	
17	Καλάμι	0,125	
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ ΑΚΤΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	9,84	

Χλωρίδα - Πανίδα

Η χλωρίδα του Δήμου Χανίων είναι η τυπική του Κρητικού περιβάλλοντος και περιλαμβάνει πολλά ενδημικά είδη, τα περισσότερα εκ των οποίων βρίσκονται σε μεγάλα υψόμετρα ή σε ορισμένα φαράγγια ή περιορίζονται στα μικρά νησάκια.

Η πλειοψηφία των περιοχών με άγρια βλάστηση, φέρει έντονα τη μακρόχρονη επίδραση του ανθρώπου. Ωστόσο διακρίνονται ακόμα:

ποολίβαδα με ασκελετούρες (*Urginea maritime*), ασφεντηλιές (*Asphodelus albus*), γαιδουράγκαθα (*Carduus acanthoides*), ορεινές πόες (*Poa alpina*), κισσό (*Hedera helix*) αγριάδα (*Cynodon dactylon*) και αγριολούλουδα (*Filago galica*, *Tolpis virgata*, *Dactylis glomerata*, *Carlina curretum*, *Lactuca miminea*, *Anagallis tenella* κλπ)

θαμνολίβαδα με σφενδάμια (*Acer creticum*), αγκαραθιές (*Phlomis fruticosa*), αστοιβίδες (*Sarcopoterium spinosum*), στύρακες (*Styrax officinalis*), γαλασιδες (*Euphorbia dendroides*), δάφνες (*Laurus nobilis*), (*Pistacia lentiscus*), μυρτιές, (*Myrtus communis*), σπάρτα (*Spartium junceum*), θυμάρια (*Thymus capitatus*), λυγαριές (*Vitex agnus castus*), δάφνες (*Daphnae oleoides*), τρικουκίες (*Berberis cretica*) κλπ

θαμνώνες με ξηροθερμόβια είδη, οι οποίοι όμως έχουν μειωθεί λόγω της επέκτασης των γεωργικών καλλιεργειών και περιορίζονται σε απόκρημνα και βραχώδη εδάφη που δεν είναι δυνατόν να καλλιεργηθούν, και

θαμνώνες «μακκί» με χαρακτηριστικά είδη το πουρνάρι (*Quercus coccifera*), το σχίνο (*Pistacia terebinthus*), την αγριαχλαδιά (*Pyrus amygdaliformis*), την κουμαριά (*Arbutus unedo*), το ρείκι (*Erica multiflora*), και την αριά (*Quercus ilex*).

Ένα από τα πιο κοινά και πληθωρικά ζιζάνια είναι η οξαλίδα (*Oxalis pes-caprae*), η οποία έχει πλέον κατακλύσει τους ελαιώνες και πορτοκαλεώνες της περιοχής.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει σε βότανα που φύονται σε δυσπρόσιτες περιοχές του Δήμου Χανίων, όπως η μαλοτήρα (*Sideritis syriaca*), το χαμομήλι (*Marticaria chamomila*), το φασκόμηλο (*Salvia fruticosa*), το δίκταμο (*Origanum dictamnus*), η μαντζουράνα (*Origanum majorana*), η μέντα (*Mentha piperita*), το τίλιο (*Tilia europaea*) και πολλά άλλα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά και τα οποία διαθέτουν μοναδικές ιδιότητες.

Όσον αφορά στην πανίδα του Δήμου Χανίων, αυτή περιλαμβάνει πλήθος θηλαστικών, με κύριο σπανιότερο εκπρόσωπο τον Κρητικό Αίγαγρο (*Capra aegagrus creticus*) είδος μοναδικό στον κόσμο

Οι απόκρημνες πλαγιές και κορυφές καθώς και τα σπήλαια αποτελούν ιδανικούς τόπους φωλιάσματος κυρίως αρπακτικών πουλιών. Η παρατήρηση άγριων πουλιών που ενδημούν στην περιοχή προσελκύει ολοένα και περισσότερο κοινό, δεν έχει όμως αναπτυχθεί η αναγκαία υποδομή για το σκοπό αυτό.

Γεωμορφολογικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Χανίων παρουσιάζει ποικιλία γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών, καθώς σε αυτόν απαντώνται εκτάσεις παράκτιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές, επιτρέποντας την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών οικοσυστημάτων, καθώς και τη διατήρηση εκατοντάδων ενδημικών και όχι μόνο, φυτών και ζώων. Δάση, φυσικοί και τεχνητοί βιότοποι, λίμνες, ορεινοί όγκοι, φαράγγια, σπήλαια, ποτάμια και φυσικά εκατοντάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής συνθέτουν το πραγματικά ιδιαίτερα τοπίο του Δήμου Χανίων.

Στο Δήμο Χανίων ανήκει μέρος του συγκροτήματος των Λευκών Ορέων, που εκτείνεται κατά μήκος από τα ανατολικά προς τα δυτικά του νησιού, με μεγάλο αριθμό βουνοκορφών και με υψηλότερη κορυφή τις Πάχνες (2.453 m). Ο ορεινός αυτός όγκος αποτελεί ένα φυσικό μουσείο διεθνούς σημασίας, καθώς περιλαμβάνει μια μοναδική ποικιλία βιοτόπων και ειδών.

Στην ορεινή ζώνη (υψομέτρων άνω των 500 μ) ανήκουν οι Τοπικές Κοινότητες Θερίσου, Δρακώνας, Πλατυβόλας και Κάμπων.

Ο νομός Χανίων χαρακτηρίζεται ως ένας κατεξοχήν ορεινός νομός με πλούσιο εδαφικό ανάγλυφο στο οποίο δεσπόζει η οροσειρά των Λευκών Ορέων τα οποία καλύπτουν μεγάλο μέρος του νομού με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό την ύπαρξη μεγάλου αριθμού διάσπαρτων μικρών και μεγάλων φαραγγίων. Στα όρια του Δήμου Χανίων βρίσκονται το φαράγγι του Θερίσου και το φαράγγι του Δικτάμου τα οποία αποτελούν πόλο έλξης για τους κατοίκους του Δήμου αλλά και πλήθος επισκεπτών.

Το φαράγγι του Θερίσου αποτελεί μια από τις θαυματικότερες χαραδρώσεις των Λευκών Ορέων. Έχει μήκος 6 χλμ, είναι βατό και με αυτοκίνητο μέσω της Τοπικής Κοινότητας Περιβολίων και χαρακτηρίζεται από κατακόρυφες, επιβλητικές πλαγιές και πυκνή βλάστηση. Στο τέλος του βρίσκεται το ιστορικό χωριό Θέρισσο όπου ο Ελ.

Βενιζέλος πραγματοποίησε τη μεγάλη επανάσταση του Κρητικού λαού, για να μπορέσει η Κρήτη να ενωθεί με την υπόλοιπη Ελλάδα ύστερα από τετρακόσια χρόνια Τουρκικής υποδούλωσης . Σημαντικό στοιχείο του φαραγγιού αποτελούν τα χασμόφυτα είδη που καταλαμβάνουν τις απόκρημνες πλαγιές του, 14 από αυτά αποτελούν ενδημικά φυτά της Κρήτης. Η χλωρίδα του θεωρείται αντιπροσωπευτική της χλωρίδας της Κρήτης, ενώ άλλο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του είναι οι συστοιχίες πλατανιών που εναλλάσσονται με πικροδάφνες κατά μήκος του ομώνυμου ρέματος.

Από άποψη ορνιθοπανίδας , το φαράγγι του Θερίσου συγκαταλέγεται στα διεθνούς σημασίας για την προστασία των πουλιών, και αποτελεί χώρο φωλιάσματος για δύο είδη αρπακτικών πουλιών που απειλούνται με εξαφάνιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Το φαράγγι του Δικτάμου, ξεκινά από υψόμετρο 300 μ στο Κατωχώρι, (21 χλμ ανατολικά των Χανίων), και καταλήγει σε υψόμετρο 40 μ, κοντά στο Στύλο. Είναι γνωστό και ως φαράγγι Κατεχωρίου. Είναι βατό μόνο σε πεζούς, και χαρακτηρίζεται από κρημνώδεις πλαγιές και πλούσια βλάστηση.

Σε αρκετά σημεία του παρατηρούνται εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί και σε τρία σημεία των πλαγιών του υπάρχουν βαθιά σπήλαια. Η πτώση ογκολίθων από τις πλευρές έχει δημιουργήσει κατά μήκος του ρέματος μικρούς αλλά εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς (μικρές λίμνες, καταρράκτες κλπ).

Η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος στο Δήμο Χανίων, μπορεί να θεωρηθεί ως ικανοποιητική, καθώς η αναγνώριση λαθών του παρελθόντος, η κατασκευή αναγκαίων υποδομών, καθώς και η ευαισθητοποίηση αρχών και πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος έχουν βελτιώσει πολύ την υφιστάμενη κατάσταση σε σχέση με το παρελθόν.

Μια ενδεικτική καταγραφή των φυσικών και ορυκτών πόρων παρουσιάζεται παρακάτω:

Πίνακας 10: Φυσικοί και ορυκτοί πόροι στο Δήμο Χανίων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΟΡΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)
Δάση / Άλση	Καμπανίου	2.000
	Θερίσου	
	Προφήτη Ηλία	
	Γουβερνέτου	
	Αγίας Τριάδας	
	Αγ. Ονουφρίου	
	Αγίου Ματθαίου	
	Κεραμιών	
	Δρακώνας	
	Κάμπου	
	Ψυχρού Πηγαδιού	
	Αγίων Αποστόλων	
	Αγίου Ιωάννη	
	Βιότοποι	Ποταμού Μορώνη
Λίμνη Αγίας		
Πεδιάδες	Κυδωνίας	

Λίμνες	Αγιάς	~110
	Μαχαιρίδας	
Ποτάμια	Κλαδισός	6
	Κοιλιάρης	11 από τα 18
Βοσκότοποι	Αγίας Κυριακής	
	Κουνουπιδιανών-Στερνών-Αγ.Ονουφρίου	
	Κεραμειών	
Ακατοίκητα Νησιά	Λαζαρέτα	~18
	Μαράθι	~84
	Νησίδες Σούδας	~98
	Άγιοι Θεόδωροι	~81
ΟΡΥΚΤΟΙ ΠΟΡΟΙ	Λατομείο αδρανών Χωρδακίου	
	Λατομείο μαρμάρων Χωρδακίου	

Υδρογεωλογικά στοιχεία

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος, ο Δήμος Χανίων διαθέτει πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο, το οποίο εκτείνεται σχεδόν σε ολόκληρη την έκτασή του. Το απότομο ανάγλυφο και η συχνή εναλλαγή διαπερατών και αδιαπέρατων γεωλογικών σχηματισμών έχει ευνοήσει το σχηματισμό χειμάρρων και την εμφάνιση πηγών και όχι το σχηματισμό μεγάλων ποταμών. Τα νερά των βροχών και της τήξης του χιονιού, πέφτουν σε ασβεστολιθικούς σχηματισμούς, κατεισδύουν, κινούνται υπόγεια, γεμίζουν τους υπόγειους υδροφορείς και όπου συναντούν εμπόδια, εμφανίζονται με τη μορφή πηγών. Το υπόλοιπο τμήμα των υπόγειων νερών συνεχίζει την κίνησή του προς Βορρά και εμφανίζεται κοντά στις ακτές ή μέσα στη θάλασσα του κόλπου των Χανίων και του όρμου της Σούδας.

Στην περιοχή του Δήμου Χανίων αντιστοιχούν τα νότια τμήματα των υδρολογικών λεκανών των ποταμών Κερίτη και Κλαδισού, και μικρό μέρος του ΝΔ τμήματος της υδρολογικής λεκάνης του ποταμού Κοιλιάρη.

Το δίκτυο των επιφανειακών νερών περιλαμβάνει:

- Ποτάμια – ρέματα: με κυριότερους ίσως εκπροσώπους τον Κλαδισό (όρια Δ.Ε. Χανίων, Θερίσου και Νέας Κυδωνίας) και τον Μορώνη (Δ.Ε. Σούδας), καθώς και μέρος του Κοιλιάρη.
- Λίμνες: Αγιάς και Μαχαιρίδας

Το δίκτυο το υπόγειων νερών περιλαμβάνει:

- Πηγές: με σημαντικότερες της Αγιάς ενώ άλλες μικρότερες πηγές είναι του Αναβάλλοντα στην έξοδο του φαραγγιού του Θερίσου και άλλες μικροπηγές σε υψόμετρο > 800 μ., (Δ.Ε. Θερίσου: Πλάτανος, Αλιάκες, Άσπρα Νερά, Μονοσκαφίδι και Σελιά, Δ.Ε. Κεραμιών: Πυρολές και Σαντάλου στη Δρακόνα, Γιοφύρια και Ψυχρό Πηγάδι στην Πλατυβόλα, και Βόλικας, Νερολάκκουδα και Τρικουκιά στους Κάμπους) .
- Υπόγειους υδροφορείς

Σε ορισμένα από τα παραπάνω στοιχεία του υδρογραφικού δικτύου του Δήμου Χανίων έχουν αναπτυχθεί σημαντικότεροι υδροβιότοποι, όπως του Μορώνη και της Αγιάς.

Εικόνα 3: Υδρογεωλογικά στοιχεία ευρύτερης περιοχής Δήμου Χανίων

Η ποιότητα των υπόγειων νερών των Χανίων είναι άριστη και για το λόγο αυτό από τα υπόγεια νερά χρησιμοποιούνται για ύδρευση, ενώ αρκετές πλέον εταιρίες συσκευάζουν και εξάγουν επιτραπέζιο νερό. Ωστόσο οι κίνδυνοι ρύπανσης και μόλυνσης είναι υπαρκτοί και μεγάλοι και οφείλονται κατά κύριο λόγο στις ανθρωπογενείς επεμβάσεις στο περιβάλλον, την απόρριψη στερεών αποβλήτων και λυμάτων, την ύπαρξη ζωικού κεφαλαίου κ.α..

Ο κίνδυνος ρύπανσης και μόλυνσης των επιφανειακών νερών προέρχεται κυρίως από την αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι

Βασικούς παράγοντες υποβάθμισης της ποιότητας του περιβάλλοντος στο Δήμο Χανίων αποτελούν ενδεικτικά:

- οι επιπτώσεις από σημαντικότερα λάθη του παρελθόντος (π.χ. χαράδρα Κουρουπητού, διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων στη θάλασσα, κα.),

- η παρουσία σημαντικών εν δυνάμει ρυπογόνων δραστηριοτήτων στα διοικητικά όρια του Δήμου Χανίων (π.χ. εγκαταστάσεις SEVESO, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, χώροι αποθήκευσης υγρών και αέριων καυσίμων, πεδία βολής, αεροδρόμια και εμπορικά λιμάνια, κ.α.),
- η αδυναμία διαχείρισης συγκεκριμένων απορριμμάτων (π.χ. αδρανών),
- η εμφάνιση παραβατικών δράσεων (π.χ. παράνομη διάθεση αποβλήτων, όπως απόβλητα ελαιοτριβείων και τυροκομείων, απόρριψη ογκωδών αντικειμένων, παράνομη υλοτομία, κ.α.)
- η υπερβόσκηση: οι κτηνοτρόφοι προκειμένου να βελτιώσουν βραχυπρόθεσμα τις συνθήκες βλάστησης, χρησιμοποιούν κατά περιοδικά διαστήματα τη φωτιά, με αποτέλεσμα το οικοσύστημα διαρκώς να υποβαθμίζεται και σπάνια και ενδημικά φυτά να τείνουν προς εξαφάνιση. Τροχοπέδη για την προστασία και την αξιοποίηση των οικοσυστημάτων αυτών αποτελεί η παραδοσιακά κτηνοτροφική χρήση τους και το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς. Η υποβάθμιση του οικοσυστήματος των φαραγγιών του Θερίσου και του Δικτάμου από τη βόσκηση των κατσικιών είναι πλέον φανερή σε αρκετά τα σημεία τους.
- Οι πυρκαγιές: Η διάβρωση και η υπερβόσκηση, έχουν δημιουργήσει ένα άγονο και βραχώδες τοπίο σε πολλά σημεία του ορεινού όγκου, στο οποίο έχουν επικρατήσει οι ακανθώδεις και φρυγανώδεις θάμνοι. Η επικράτηση των ακανθωδών φυτών και φρυγάνων, κάνει επίσης τις περιοχές αυτές εξαιρετικά ευάλωτες σε πυρκαγιά. Η ευφλεκτότητα της ξηρής βλάστησης και της εύκολης διάδοσης της φωτιάς όταν οι καιρικές συνθήκες την ευνοούν, δημιουργούν συχνά μεγάλες πυρκαγιές.

1.1.2.β Αστικό Περιβάλλον

Τα κύρια στοιχεία που προσδιορίζουν την χωροταξική δομή του Δήμου Χανίων είναι η πόλη των Χανίων με την Παλιά Πόλη, ο όρμος της Σούδας με το ομώνυμο λιμάνι και τη ναυτική βάση, το Ακρωτήριο με το αεροδρόμιο και τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις, ο κάμπος των Χανίων δυτικά της πόλης, η τουριστική ζώνη κατά μήκος της ακτής και η δομή του οδικού δικτύου και η πρόσβαση προς τις οικιστικές και τουριστικές ζώνες και τις αγροτικές περιοχές.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του Νομού Χανίων και του Δήμου Χανίων κατ' επέκταση, είναι το μικρό ποσοστό ημιαστικών οικισμών. Η πόλη των Χανίων αποτελεί το οικονομικό, διοικητικό και κοινωνικό κέντρο του Δήμου. Η Παλιά Πόλη των Χανίων κατέχει κεντροβαρική θέση, ενώ η νεότερη πόλη επεκτείνεται προς τα δυτικά και κυρίως στα ανατολικά. Έξω από τα όρια του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, απαντώνται ανάμικτες χρήσεις από καλλιεργημένη γη, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, και διάσπαρτη (και κυρίως αυθαίρετη) δόμηση, χαρακτηριστικό των περισσότερων αστικών περιοχών της χώρας, που θυμίζουν έντονα την ανάγκη ελέγχου και προγραμματισμού της αστικής επέκτασης και ανάπτυξης. Στο Δήμο Χανίων δεν υπάρχουν χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί.

Για το πολεοδομικό συγκρότημα Χανίων έχει εκπονηθεί Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Χανίων-Σούδας το οποίο καλύπτει την πόλη και μια μικρή έκταση γύρω από αυτήν. Η περιαστική περιοχή που περιβάλλει την πόλη των Χανίων, αναπτύσσεται χωρίς σχέδιο και χωρίς να μπορεί να εξυπηρετήσει καθόλου τις μη οικιστικές δραστηριότητες. Για τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό σε επίπεδο Δήμου, σημαντικό ζήτημα αποτελεί η επέκτασή του ΓΠΣ, έτσι ώστε να συμπεριλάβει τουλάχιστον τις περιοχές των Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας, Θερίσου, Ελ. Βενιζέλου, και Ακρωτηρίου που γειτνιάζουν με τα Χανιά. Ιδιαίτερη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις παράκτιες περιοχές στις οποίες αναπτύσσεται έντονα η τουριστική δραστηριότητα.

Μέσα στα όρια του Δήμου Χανίων παρατηρείται το φαινόμενο της αστικοποίησης, υπό την έννοια ότι περισσότερος από τον μισό πληθυσμό του Δήμου, συγκεντρώνεται στη Δημοτική Ενότητα Χανίων, η οποία σε έκταση αποτελεί μόλις το ~ 3,7 % της συνολικής έκτασής του. Παρόλα αυτά η ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος είναι ακόμη αρκετά καλή, χωρίς να παρατηρούνται αξιοσημείωτα προβλήματα ρύπανσης, π.χ. ατμοσφαιρικής, στο κέντρο της πόλης. Ωστόσο, ο παράγοντας «κατοικία» στην πόλη των Χανίων, αντιμετωπίζει υποβάθμιση και πιέσεις στο κέντρο λόγω κυκλοφοριακού, υψηλού συντελεστή και μη συμβατών χρήσεων.

Πυκνοδομημένες συνοικίες, εντοπίζονται επίσης στο βορειοδυτικό τμήμα της πόλης και στο νότιο παρόδιο εθνικό οδικό άξονα. Ταυτόχρονα, φαίνεται να προτιμώνται ως περιοχή κατοικίας οι ανατολικές περιοχές του Δήμου Χανίων οι οποίες βρίσκονται σε ευνοϊκή κατάσταση από άποψη πυκνότητας δόμησης και πρασίνου.

Οι επιμέρους δημοτικές ενότητες του Δήμου Χανίων παρουσιάζουν αρκετά διαφορετικό χαρακτήρα και κατ' επέκταση διαφορετικές περιβαλλοντικές ανάγκες. Για παράδειγμα στο «αστικό κέντρο» (Δ. Ε. Χανίων) απαιτείται κυρίως έμφαση στην καθαριότητα, στις αστικά αναπτυσσόμενες ΔΕ Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας στη δημιουργία βασικών υποδομών (π.χ. δίκτυα όμβριων, αποχέτευσης, κ.α.), ενώ στις φυσικές γεωργικές και δασικές περιοχές (Δ.Ε. Θερίσου και Κεραμιών) απαιτείται έμφαση στην

πυροπροστασία, κατασκευή δικτύων άρδευσης, πρόληψη και καταστολή παράνομων ενεργειών (π.χ. απορρίψεις μπαζών και λυμάτων, υλοτομίες, κα.).

Η αυθαίρετη δόμηση είναι ένα φαινόμενο που απαντάται σχεδόν παντού και αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα.

Οι βασικές υποδομές του Δήμου Χανίων, όπως αυτές αναφέρονται ενδεικτικά παρακάτω, μπορούν να θεωρηθούν ότι βρίσκονται σε αρκετά καλό επίπεδο, με αρκετά όμως περιθώρια βελτίωσης, εκσυγχρονισμού και επέκτασης, τα οποία επιβάλλονται από τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του Δήμου Χανίων, την πρόοδο της τεχνολογίας, τις αναπόφευκτες φθορές που δημιουργούνται με την πάροδο του χρόνου και τις διαρκώς αυστηρότερες επιταγές της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

Δίκτυα Αποχέτευσης – Άρδευσης – Ύδρευσης – Όμβριων

Τα εν λόγω δίκτυα, αν και θεωρούνται βασικά, έχουν αρκετά περιθώρια επέκτασης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες ολόκληρου του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χανίων. Ήδη έχουν ενταχθεί σε συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά Προγράμματα τα δίκτυα αποχέτευσης ακαθάρτων των ΔΕ Θερίσου και Νέας Κυδωνίας ενώ ολοκληρώνεται η μελέτη ολοκλήρωσης των δικτύων ακαθάρτων της ΔΕ Ακρωτηρίου (ώστε να γίνει μέσα στο 2015 προσπάθεια χρηματοδότησης του απαιτούμενου έργου από το Τομεακό πρόγραμμα του ΕΠΠΕΡΑΑ).

Παράλληλα δημοπρατήθηκαν πρόσφατα έργα αποχέτευσης ομβρίων στις περιαστικές ΔΕ. Στο τομέα της Ύδρευσης είναι απαραίτητη η ενοποίηση των επί μέρους συστημάτων ύδρευσης των περιαστικών ΔΕ με αυτό της πρώην ΔΕΥΑ Χανίων σε ένα ενιαίο Υδρευτικό σύστημα με την υλοποίηση των νέων δικτύων και δεξαμενών που απαιτούνται. Στην περίπτωση της ύδρευσης, η ύπαρξη αρκετών διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων, περιπλέκει την όλη κατάσταση.

Δίκτυο Συλλογής Απορριμμάτων - Ανακύκλωσης

Στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου Χανίων υπάρχει σύστημα κάδων συλλογής απορριμμάτων, με δυνατότητα διαχωρισμού ανακυκλώσιμων υλικών και συγκεκριμένα πλαστικού, χαρτιού και χαρτονιού, σιδηρούχων υλικών και γυαλιού. Δεδομένης της διαρκούς αυξανόμενης ανταπόκρισης των πολιτών στο κάλεσμα για διαχωρισμό στην πηγή, ο αριθμός των συγκεκριμένων κάδων, αλλά ενδεχομένως και ο αριθμός των διαθέσιμων διακριτών κάδων, οφείλει να αυξηθεί. Επίσης, πρέπει να γίνει πρόβλεψη για τη συλλογή ειδικών απορριμμάτων (π.χ. μπαταριών, ηλεκτρικών συσκευών, ογκωδών, προϊόντων εκσκαφών), έτσι ώστε οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν σωστά τα απορρίμματά τους και να μην εξαναγκάζονται να τα αναμείξουν με τα κοινά οικιακά τους απορρίμματα ή να προβούν σε μη θεμιτούς τρόπους διάθεσής τους.

Εγκατάσταση Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων

Η βασική εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων στον Κουμπελή του Δήμου Χανίων λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά εδώ και χρόνια, με μοναδικό ίσως περιοδικό πρόβλημα εκείνο των οσμών. Ήδη υλοποιείται το συγχρηματοδοτούμενο έργο επέκτασης και εκσυγχρονισμού της ΕΕΛ για να καλυφθούν οι ανάγκες των περιοχών

όλων των ΔΕ που προβλέπεται να εξυπηρετούνται από την ΕΕΛ. Το νέο έργο περιλαμβάνει και πρόσθετες μονάδες απόσπησης.

Παράλληλα, η ύπαρξη μιας δεύτερης μονάδας στα διοικητικά όρια του Δήμου Πλατανιά, η οποία όμως εξυπηρετεί το μεγαλύτερο μέρος της Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας του Δήμου Χανίων, αποτελεί σημαντικότερη βοήθεια, πλην όμως έχει λειτουργικά κορεσθεί και απαιτούνται άμεσες ενέργειες για αύξηση δυναμικότητας της υφιστάμενης μονάδας.

Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης Απορριμμάτων

Η συγκεκριμένη μονάδα, η οποία δημιουργήθηκε στον απόηχο της χαράδρας του Κουρουπητού και του σχετικού προστίμου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί μια από τις ελάχιστες παρόμοιες υφιστάμενες μονάδες στον Ελλαδικό χώρο. Η λειτουργία της αποτελεί μοναδική λύση της διαχείρισης των παραγόμενων στο Δήμο Χανίων αστικών απορριμμάτων, τα οποία διαρκώς αυξάνονται, επιτρέποντας την σύγκλιση προς τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων

Ο εν λόγω χώρος, βρίσκεται δίπλα στο προαναφερόμενο εργοστάσιο και δέχεται όλα τα υπολείμματα απορριμμάτων, τα οποία δεν μπορούν να αξιοποιηθούν εναλλακτικά. Η έκταση του συγκεκριμένου χώρου, τόσο λόγω λάθους πρακτικών στην αρχή της χρήσης του, όσο και λόγω των διαρκώς αυξανόμενων ποσοτήτων, σήμερα δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για τα ερχόμενα χρόνια, επιβάλλοντας την επέκτασή του ή την εξεύρεση άλλων εναλλακτικών λύσεων.

Όσον αφορά στα πολεοδομικά χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, καθώς τα υπάρχοντα σχέδια πόλεως και οικισμών αφενός δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως ακόμη και αφετέρου πρέπει να επεκταθούν περαιτέρω, ώστε να θέσουν σωστές βάσεις για την διαρκώς εντονότερη οικιστική ανάπτυξη.

Αστικές υποδομές και εξοπλισμός

Στη Δ.Ε. Ακρωτηρίου υπάρχουν αρκετοί διαμορφωμένοι χώροι πλατειών (Καθιανά, Στέρνες, Αργουλιδές, Σταυρός κλπ) και πεζοδρόμων (Αρώνι, Καλαθάς κλπ).

Στη Δ.Ε. Ελ.Βενιζέλου, στους παλιούς οικισμούς υπάρχουν διαμορφωμένοι χώροι πλατειών αλλά και αρκετοί αδιαμόρφωτοι, προβλεπόμενοι στο Σχέδιο Πόλης, ελεύθεροι υπαίθριοι χώροι, οι οποίοι πρέπει να υλοποιηθούν.

Οι τοπικές κοινότητες της Δ.Ε. Θερίσου διαθέτουν στο σύνολο τους πλατείες σε κεντρικά σημεία των οικισμών, ενώ αρκετές από αυτές διαθέτουν και παιδική χαρά. Πρόσφατα εντάχθηκαν στο ΕΣΠΑ και υλοποιούνται τρεις ακόμα μεγάλες πλατείες (Θέρισσο, Βαρύπετρο, Κυρτομάδο).

Σημείο αναφοράς για τη Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας, αποτελεί το πάρκο των Αγίων Αποστόλων, το οποίο αποτελεί μοναδικό πνεύμονα πρασίνου και αναψυχής. Οι τοπικές κοινότητες συνήθως οργανώνονται σε "Άνω" και "κάτω" (π.χ. Άνω και Κάτω Σταλός). Στις "Άνω" τοπικές κοινότητες, οι οποίες είναι και οι παλιότερες από οικιστικής άποψης, υπάρχουν πλατείες ως κέντρα των οικισμών. Στις "κάτω", νεώτερες, τοπικές κοινότητες, οι οποίες βρίσκονται στην πλευρά της θάλασσας, η τουριστική ανάπτυξη

είναι τέτοια που δεν έχει επιτρέψει την οργάνωσή τους γύρω από ένα κοινόχρηστο χώρο (π.χ. πεζόδρομο, πλατεία, κλπ).

Στη Δ.Ε Κεραμιών, λόγω της οργάνωσής της σε οικισμούς, δεν συναντώνται σημαντικές πλατείες: οι κοινόχρηστοι χώροι αποτελούν υπαίθρια διαμορφωμένα τμήματα γύρω από τα ορόσημα κάθε οικισμού (π.χ. εκκλησίες, σχολεία, μνημεία, δημ.καταστήματα κλπ)

Στη Δ.Ε. Σούδας κεντρικό ρόλο κατέχει η ομώνυμη πλατεία στην είσοδο του εμπορικού λιμένα και αντίστοιχα στην Κάτω Σούδα η πλατεία του ενοριακού Ι.Ν. Αγ.Νεκταρίου, ενώ υπάρχουν επίσης νησίδες πρασίνου και αδιαμόρφωτοι προβλεπόμενοι από το Σχέδιο Πόλης ελεύθεροι χώροι.

Στη Δ.Ε. Χανίων, αξιόλογους κοινόχρηστους ελεύθερους χώρους με αστικό πράσινο αποτελούν ο Δημοτικός Κήπος, το Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των Λαών, το πάρκο Πολυχρόνη Πολυχρονίδη, το πάρκο Ανδρέα Γεωργιάδη, το πάρκο στην οδό Αριστοτέλους, το πάρκο της Βίλλας Κούνδουρου, καθώς και οι πλατείες Αγοράς, Δικαστηρίων, Κολοκοτρώνη και 1866. Μικρότεροι χώροι και νησίδες πρασίνου υπάρχουν διάσπαρτοι στην πόλη.

Όλοι οι υπαίθριοι κοινόχρηστοι χώροι διαθέτουν το βασικό αστικό εξοπλισμό: παγκάκια, κάδους μικροαπορριμμάτων, δημοτικό φωτισμό, σήμανση κλπ, υπάρχουν όμως μεγάλα περιθώρια βελτίωσής και συμπλήρωσής του, ενώ στους περισσότερους από αυτούς, χρειάζεται νέος σχεδιασμός της λειτουργίας τους με βάση τις νέες ανάγκες της κάθε περιοχής.

Οι παιδικές χαρές στα όρια του Δήμου Χανίων είναι περίπου 65. Συχνά βρίσκονται μέσα σε πάρκα, χρειάζονται όμως έλεγχο, εκ νέου σχεδιασμό, αναβάθμιση και πιστοποίηση της λειτουργίας τους, έτσι ώστε να μετατραπούν σε ασφαλείς και ποιοτικούς χώρους απασχόλησης των παιδιών.

Οδικό Δίκτυο

Το εκτενές οδικό δίκτυο του Δήμου Χανίων περιλαμβάνει τόσο τμήματα Εθνικής οδού, όσο και δευτερεύοντες επαρχιακούς και τοπικούς δρόμους, εντός και εκτός σχεδίων πόλεως, οι οποίοι διαθέτουν διαφορετικά χαρακτηριστικά, καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες και χρήζουν διαφορετικής αντιμετώπισης. Η συντήρηση και η επέκταση του εν λόγω δικτύου είναι διαρκής, αντιμετωπίζοντας όμως αρκετά εμπόδια λόγω έλλειψης χρηματοδοτήσεων και ύπαρξης πολλών εμπλεκόμενων αρμόδιων φορέων, πέραν του Δήμου Χανίων.

Εικόνα 4: Κύριο οδικό δίκτυο Δήμου Χανίων

Μεταφορές

Στη Δ.Ε. Ακρωτηρίου του Δήμο Χανίων βρίσκεται ο Διεθνής Αερολιμένας «Ιωάννης Δασκαλογιάννης», ο οποίος εξυπηρετεί πολλές πτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού, καθημερινά και ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες. Ο αερολιμένας συνδέεται με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη με καθημερινές πτήσεις, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου συνδέεται επίσης και με πολλές πρωτεύουσες και πόλεις του εξωτερικού με απευθείας πτήσεις charter

Στην ίδια περιοχή βρίσκεται και το στρατιωτικό αεροδρόμιο της 115 Πτέρυγας Μάχης, η οποία εδρεύει στην Σούδα.

Ελικοδρόμια υπάρχουν στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων «Αγ.Γεώργιος» και στο Ναυτικό Νοσοκομείο. Η μορφολογία όμως του Δήμου Χανίων, μπορεί να επιτρέψει την προσγείωση ελικοπτερόων σε πολλά διαφορετικά σημεία, σε όλη την έκτασή του.

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει επίσης επιβατικό και εμπορικό λιμάνι στη Σούδα, το οποίο συνδέεται κυρίως με το λιμάνι του Πειραιά, μέσω ημερησίων δρομολογίων, ενώ παράλληλα υποδέχεται και κρουαζιερόπλοια. Ως προς τις οδικές μεταφορές, ο Δήμος

Χανίων εξυπηρετείται από αστικό και υπεραστικό ΚΤΕΛ με αρκετά δρομολόγια καθημερινά, τα οποία συνδέουν το κέντρο της πόλης με συνοικίες του Δήμου, αλλά και με βασικές πόλεις ολόκληρου του νησιού.

Ο αστικός και υπεραστικός σταθμός λεωφορείων και το αμαξοστάσιο βρίσκονται πολύ κοντά στο κέντρο της πόλης των Χανίων. Η κίνηση από και προς τον σταθμό των λεωφορείων επιβαρύνει το ακτινικό σύστημα μεταφορών της πόλης.

Απαραίτητη ωστόσο κρίνεται η ανάγκη καθιέρωσης αστικών δρομολογίων από και προς αεροδρόμιο, όπως και για άλλες περιοχές του Δήμου που απαιτούν συχνότερη σύνδεση με το κέντρο της πόλης και τις γύρω περιοχές.

Ενέργεια

Εντός των ορίων του Δήμου Χανίων βρίσκεται μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ (Ξυλοκαμάρα - Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου) και ένα μικρό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο στην Αγιά. Επίσης, υπάρχουν μικρές ιδιωτικές μονάδες παραγωγής ενέργειας, οι οποίες αξιοποιούν ανανεώσιμες πηγές.

Τηλεπικοινωνίες – Ευρυζωνικότητα

Μέσω των έργων «Μητροπολιτικό Δίκτυο Οπτικών Ινών Δήμου Χανίων» και «Επέκταση Μητροπολιτικού Δικτύου Οπτικών Ινών Δήμου Χανίων», συνολικού προϋπολογισμού περ. 3.780.000 € από το Ε.Π. Κοινωνία της Πληροφορίας, τοποθετήθηκαν 70 χλμ οπτικών ινών και διασυνδέθηκαν 150 φορείς Δημόσιου ενδιαφέροντος (Σχολεία, Δημόσιες Υπηρεσίες, Δημαρχεία, Υπηρεσίες Υγείας και Πρόνοιας) εντός της πόλης των Χανίων καθώς και όλων των όμορων Δήμων.

Μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» διασυνδέθηκαν τα δημαρχεία των πρώην Καποδιστριακών Δήμων (εκτός των Κεραμειών) μέσω δακτυλίου MAN σε κοινό VLAN καθώς και άλλα δημοτικά κτίρια (Αμαξοστάσιο, Σφαγεία, Αποθήκη Ρεγγίνας, Παιδική Βιβλιοθήκη, ΚΑΜ, Πινακοθήκη, Παρκινγκ Περίδου, Θέατρο Βλησιδίη, Δημοτικός Πυροσβεστικός Σταθμός και οι απομακρυσμένες υπηρεσίες στο Μέγαρο Πάνθεον, στο Δημοτικό Κήπο και στην οδό Γρηγορίου Ε'.

Τα οφέλη από τη διασύνδεση μέσω MAN_DATA ήταν η δημιουργία ενός ενιαίου τοπικού δικτύου (INTRANET) το οποίο επιτρέπει την κοινή χρήση αρχείων και εφαρμογών από όλους τους εργαζόμενους όπως και την κοινή χρήση υλικού όπως οι εκτυπωτές οι servers και οι δικτυακοί δίσκοι. Η διαχείριση του δικτύου είναι κεντρική ενώ υπάρχει πλέον η δυνατότητα ενιαίας διαχείρισης αντιγράφων ασφαλείας και η απομακρυσμένη πρόσβαση σε όλους τους η/υ του Δήμου για παροχή τεχνικής υποστήριξης. Εντός του τοπικού δικτύου η ταχύτητα επικοινωνίας είναι τουλάχιστον 100 Mbps και υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο σε όλες τις περιφερειακές υπηρεσίες του Δήμου μέσα από την κεντρική γραμμή SYZEFXIS του Δήμου Χανίων.

Ένας άλλος τομέας που αξιοποιήθηκε το Μητροπολιτικό Δίκτυο Οπτικών Ινών του Δήμου Χανίων, είναι η τηλεπικοινωνίες. Ο Δήμος διαθέτει πλέον των 150 IP τηλεφωνικών συσκευών οι οποίες έχουν προσφέρει ενιαία αριθμοδότηση φιλική προς το δημότη, εύκολη διαχείριση τηλεφωνίας, φορητότητα αριθμών και υπηρεσιών και έχει

επιφέρει πολύ σημαντική μείωση του τηλεπικοινωνιακού κόστους αφού καταργήθηκαν περισσότερες από 80 τηλεφωνικές συνδέσεις και τηλεφωνικά κέντρα.

Το δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου Χανίων, επιτρέπει επίσης την απευθείας μετάδοση των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και των εκδηλώσεων και συνεδρίων από το ΚΑΜ, ενώ οι επισκέπτες της ιστοσελίδας του Δήμου Χανίων μπορούν να έχουν ζωντανή εικόνα μέσω live web cam από το δύο χαρακτηριστικά σημεία της πόλης των Χανίων (πλατεία Δικαστηρίων και Ενετικό Λιμάνι).

Από το 2013 ενεργοποιήθηκε στα Χανιά, ευρυζωνική πρόσβαση 1 Gbps στο δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ I το οποίο συνδέθηκε στο ΜΑΝ Χανίων. Με την ενέργεια αυτή, οι διασυνδεδεμένοι φορείς απέκτησαν πρόσβαση 100 Mbps στο Εθνικό Δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ, 50 φορές μεγαλύτερη από τις προηγούμενες προσβάσεις. Η αναβάθμιση αυτή αποτελεί την πρώτη στο είδος της στο Εθνικό Δίκτυο, με ταχύτητα σύνδεσης 1 Gbps. Ο Δήμος Χανίων (με τεχνική συμβολή του Πολυτεχνείου Κρήτης), ενεργοποίησε το δίκτυο οπτικών ινών ΜΑΝ σε πλέον 26 κτίρια–Δημόσιες Υπηρεσίες που είχαν πρόσβαση στο δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ μέσω χάλκινων κυκλωμάτων ΟΤΕ χαμηλής ταχύτητας.

Υποδομή Ασύρματης Πρόσβασης (Wi-Fi) στο Διαδίκτυο

Ο Δήμος Χανίων ενισχύοντας την προσπάθεια για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας από τις αρχές του 2011, έχει τοποθετήσει ήδη πέντε νέα σημεία δωρεάν ασύρματης πρόσβασης για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Δήμου στο λιμάνι της Σούδας και στο λιμάνι των Χανίων. Με τις προσθήκες αυτές ο συνολικός αριθμός ασύρματων σημείων πρόσβασης - hotspot wi-fi του Δήμου ανέρχεται περίπου σε 70 στις περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων Χανίων, Σούδας, Ακρωτηρίου, Θερίσσου και Νέας Κυδωνίας. Κάθε ένα από τα δωρεάν ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο έχει εμβέλεια περίπου 200 μέτρα. Όλα τα εγκατεστημένα σημεία τηρούν τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Νομοθεσίας. Τα σημεία ασύρματης πρόσβασης (wi-fi) ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται παρακάτω:

Πίνακας 11:Σημεία wi-fi Δήμου Χανίων

Δημοτική Εν/τα	Σημεία Wi-Fi HotSpot Δήμου Χανίων
Δ.Ε Ακρωτηρίου	ΚΕΠ Ακρωτηρίου- Κουνουπιδιανά Κτίριο Ν. Σκουλά Στέρνες
Δ.Ε Ελ.Βενιζέλου	Δημαρχείο 1ο Δημοτικό Σχολείο Μουρνιών (Πασακάκι) Κεντρικά γραφεία ΔΕΗ Γ. Χναρά & Αγ. Μαρίας (Κόκκινο Μετόχι) Λύκειο Αγ. Αποστόλων Πνευματικό κέντρο Αγ. Γερασίμου Νεροκούρου Κοινοτικό Κατάστημα Νεροκούρου Δεξαμενή Νεροκούρου Δεξαμενή Μουρνιών Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) Γυμνάσιο Μουρνιών

<p>Δ.Ε Θερίσσου</p>	<p>Ύψωμα Μονόδενδρο Ύψωμα Κοπράνα Δημαρχείο Θερίσσου Κοινοτικό Κατάστημα Βαμβακόπουλου Κοινοτικό Κατάστημα Βαρυπέτρου Δημοτικό Σχολείο Βαμβακόπουλου Γήπεδο Περιβολίων Δημοτικό Σχολείο Περιβολίων (ΚΚ Περιβολίων) Βοήθεια στο Σπίτι Νηπιαγωγείο Ποτιστήρια (κκ Αγιάς) Εθελοντικό Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Αγιάς Δημοτικό Σχολείο Αγιάς</p>
<p>Δ.Ε Κεραμιών</p>	<p>Τοπικό Κατάστημα Κεραμιών</p>
<p>Δ.Ε Ν.Κυδωνίας</p>	<p>Δημαρχείο Γαλατά Σχολείο Γαλατά Παλαιό Δημαρχείο Γαλατά Βρεφονηπιακός Γαλατά 1 Βρεφονηπιακός Γαλατά 2 Νηπιαγωγείο Γαλατά #1 Νηπιαγωγείο Γαλατά #2 Γυμνάσιο Δαράτσου Κοινοτικό Κατάστημα Δαράτσου Γυμναστήριο Δαράτσου Νηπιαγωγείο Δαράτρου #1 Νηπιαγωγείο Δαράτσου #2 Πολιτιστικό Κέντρο Δαράτσου Bowling Δαράτσου Δεξαμενή Σταλού Ιατρείο Σταλού Γυμναστήριο Σταλού Αναμεταδότης Αγ. Μαρίνας Δημοτικό Αγ. Μαρίνας Νηπιαγωγείο Αγ. Μαρίνας ΚΕΠ Αγ. Μαρίνας Hotel ISIDA ΚΕΠ Αγ. Μαρίνας</p>
<p>Δ.Ε Σούδας</p>	<p>Δημαρχείο Σιλό Δημοτικό Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας Αστυνομικό Τμήμα Σούδας Παλαιό Δημαρχείο Ναύσταθμος Κρήτης Εκκλησία Αγίου Ιωάννη - Τσικαλαριά Εκκλησία Αγίου Γεωργίου - Τσικαλαριά Τοπικό Κατάστημα Απτέρας Πρώην Δημοτικό Σχολείο Απτέρας Πλατεία Σούδας</p>

	Λιμεναρχείο Σούδας
Δ.Ε. Χανίων	Νομαρχία Χανίων X 2 Δημοτικός Κήπος Δημοτική Αγορά Εκτός Δημοτική Αγορά Εντός Πλατεία 1866 Τάφοι Βενιζέλων Πνευματικό Κέντρο X 2 Κουμ Καπί Αρχαιολογικό Μουσείο X 2 Γυαλί Τζαμισί – Παλιό Λιμάνι Καρνάγιο – Παλιό Λιμάνι Ναυτικό Μουσείο – Παλιό Λιμάνι Ιστιοπλοϊκός Όμιλος – Παλιό Λιμάνι

1.1.2.γ. Πολιτική Προστασία

Ο Δήμος Χανίων, βρίσκεται σε σεισμογενή περιοχή, η οποία δίνει συχνές και μικρές κατά κύριο λόγο σεισμικές δονήσεις, καθιστώντας αναγκαία την οργάνωση μιας δυνατής Πολιτικής Προστασίας καθώς και την αυστηρή τήρηση των σχετικών προδιαγραφών για την κατασκευή ασφαλών έργων.

Το Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Πυροσβεστικού Σταθμού του Δήμου Χανίων στελεχώνεται από 5μελές προσωπικό. Να σημειωθεί ότι, ο Δήμος Χανίων διαθέτει δικό του Πυροσβεστικό Σταθμό στον Άγιο Ματθαίο Χανίων, ο οποίος λειτουργεί εδώ και 18 χρόνια, επεμβαίνοντας σε πυρκαγιές (δασικές και αστικές), σε πλημμύρες, σε περιπτώσεις επιφυλακής για έκτακτα καιρικά φαινόμενα, σε διασώσεις, σε ατυχήματα, καθώς και σε ό,τι άλλο απαιτηθεί για την υποστήριξη του έργου στις Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Χανίων. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ο Δήμος έχει συγκροτήσει Συντονιστικό Τοπικό Όργανο σύμφωνα με τον Ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102/Α) με την 729/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου

Τα έργα πρόληψης που σχεδιάζει το Γραφείο και υλοποιεί με την υποστήριξη των καθ' ύλην αρμόδιων υπηρεσιών του Δήμου (Τεχνική Υπηρεσία, Δ/ση Περιβάλλοντος και Πρασίνου), καθώς και με προσλήψεις εποχικού προσωπικού, αφορούν κυρίως δράσεις Πυροπροστασίας (π.χ. αποψιλώσεις-καθαρισμοί κοινόχρηστων χώρων) και αντιπλημμυρικής προστασίας (π.χ. καθαρισμοί ρεμάτων).

Στις υποχρεώσεις του Αυτοτελούς Γραφείου συμπεριλαμβάνεται η σύνταξη και η επικαιροποίηση Σχεδίων Μνημονίων Ενεργειών για κάθε είδος κινδύνου (πυρκαγιά, έκτακτα καιρικά φαινόμενα την χειμερινή περίοδο, σεισμοί) και η καταγραφή χώρων καταφυγής και καταυλισμού του πληθυσμού, ενώ για την αντιμετώπιση τυχόν φαινομένων υλοποιείται ήδη η πράξη «Προμήθεια εξοπλισμού αντιμετώπισης καταστροφών» με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ.

Συνοπτικά οι δράσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω καθώς και ο εξοπλισμός του αυτοτελούς γραφείου Πολιτικής Προστασίας και Πυροσβεστικού Σταθμού περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 12: Υποδομές και δράσεις Πολιτικής Προστασίας Δήμου Χανίων

Πολιτική Προστασία	Περιγραφή δράσης	Πλήθος
Υποδομές – Εξοπλισμός	Πυροσβεστικός σταθμός, πλήρως εξοπλισμένος με μηχανήματα και υλικά πυροπροστασίας και διοικητικής λειτουργίας.	1
	Ημιφορητά αυτοκίνητα με αντλία και δεξαμενή νερού	3
	Πυροσβεστικό όχημα 5 τόνων	1
	Βυτιοφόρο όχημα 10 τόνων με αντλία νερού	1
Δράσεις (2011-2014)	Παροχή συνδρομής σε περιστατικά	200
	Ενέργειες πρόληψης και ετοιμότητας	1.151
	Δράσεις εκπαίδευσης-ενημέρωσης	6

Συμμετοχή σε ασκήσεις	12
-----------------------	----

1.1.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ , ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1.1.3.α. Κοινωνική Πολιτική

Η Κοινωνική Πολιτική από πλευράς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναφέρεται στην καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολα ρυθμίσεων ή και παροχών σε τομείς όπως:

- η υγεία
- η απασχόληση
- η πρόνοια, οι υπηρεσίες της οποίας νοούνται ως το σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών συνδεδεμένων ιδίως με: την παιδική μέριμνα, την προστασία της τρίτης ηλικίας, την ενίσχυση της οικογένειας, την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες κ.α.

Στις ειδικότερες στοχεύσεις της κοινωνικής πολιτικής των ΟΤΑ περιλαμβάνεται:

- η εξομάλυνση των ποσοτικών και ποιοτικών προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων πληθυσμιακών ομάδων
- η βελτίωση των όρων ζωής και η υποστήριξη των ευπαθών ομάδων του τοπικού πληθυσμού

Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Χανίων αναπτύσσει πρωτοβουλίες/δράσεις για την υποστήριξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας προγράμματα και δράσεις κοινωνικής υποστήριξης σε πολλές περιοχές του Δήμου. Ειδικότερα, οι αναπτυσσόμενες δράσεις αφορούν στους τομείς:

- Κοινωνικής υποστήριξης
- Υποστήριξης προσχολικής και παιδικής ηλικίας
- Συμβουλευτικής
- Υποστήριξης Τρίτης Ηλικίας
- ΑμεΑ
- Αξιοποίησης ελεύθερου χρόνου
- Διαρκής υποστήριξης Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (Ε.Κ.Ο)
- Παροχή υλικής βοήθειας

Οι υπηρεσίες του Δήμου Χανίων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και της πρόνοιας είναι:

- το **ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΜΕΑ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ** της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού.
- ο **ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ** (ΔΟΚΟΙΠΠ), Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
- η **ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ-ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ** (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ), Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.
- το **ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ**, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Αναλυτικότερα, οι αρμοδιότητες, τα υλοποιούμενα προγράμματα και οι ειδικές δομές των υπηρεσιών που ασκούν κοινωνική πολιτική στα όρια του Δήμου Χανίων, παρουσιάζονται παρακάτω:

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑμεΑ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας του Δήμου Χανίων, αποτελείται από τα εξής γραφεία:

(α) Το γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας-Εθελοντισμού, το οποίο:

- Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής - παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών).
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (π.χ. μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)

- Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου, οι κοινωνικές υπηρεσίες του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου και της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου, οι Μ.Κ.Ο., οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους, τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών
- Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για:
  - τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών
  - την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο
  - την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
  - την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
  - τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
  - την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

(β) Το γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας:

- Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας,
- Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.
- Μεριμνά για την καταβολή των επιδομάτων των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), όπως π.χ. σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.
- Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
- Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
- Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
- Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
- Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας.
- Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

- Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).
- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
- Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.
- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
- Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
- Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΓΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
- Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
- Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.
- Πέραν των παραπάνω, το γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας-ΑμεΑ συνεργάζεται με το Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Χανίων με την επωνυμία «Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας - ΔΟΚΟΙΠΠ» για την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά:
  - Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες,
  - Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.
  - Συνεργάζεται με σχολεία της περιοχής του Δήμου για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.
  - Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.).
  - Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπόμενων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης
  - Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών.

(γ) το Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ):

- Είναι αρμόδιο για τα θέματα των ατόμων με αναπηρίες σχετικά με την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. Σκοπός είναι η ανάπτυξη δράσεων και προγραμμάτων για την ισότιμη ένταξη των αναπήρων στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή. Για το σκοπό αυτό το Γραφείο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - Πληροφόρηση - ενημέρωση των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες και της τοπικής κοινωνίας για θέματα που τους αφορούν.
  - Ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων.
  - Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

- Ψυχο-κοινωνική στήριξη των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους.
- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.
- Ημερήσια φροντίδα και απασχόληση παιδιών.
- Καταγράφει τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρίες και εισηγείται προτάσεις για τις αναγκαίες παρεμβάσεις.
- Επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική.
- Υποστήριξη για την προώθηση στην εργασία.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων προ-επαγγελματικής εκπαίδευσης.
- Ανάπτυξη και λειτουργία παραγωγικών εργαστηρίων με βάση τις τοπικές ανάγκες.

(δ) το γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας:

- Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.
- Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
- Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
- Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.
- Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
- Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.
- Σχεδιάζει, προγραμματίζει μια μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.
- Μεριμνά για την υλοποίηση: i) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ii) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση iii) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.
- Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
- Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ή υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας ειδικά προγράμματα-δράσεις για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:

- Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.
- Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.
- Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα Ν.Π.Δ.Δ. της περιοχής του Δήμου.

2. ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.)

Ο Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. είναι Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Χανίων. Σκοπός του Οργανισμού είναι η υλοποίηση της Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Χανίων σε θέματα κοινωνικής μέριμνας-προστασίας και προαγωγής της σωματικής και ψυχικής υγείας. Οι υπηρεσίες που αναπτύσσει έχουν προληπτικό αλλά και αναπτυξιακό χαρακτήρα και αφορούν στην κοινωνική υγεία των δημοτών, του εργαζόμενου γονεΐς, τη φροντίδα για το παιδί, την τρίτη ηλικία, τη νεολαία, τους άνεργους και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Οι αρμοδιότητες του Νομικού Προσώπου περιλαμβάνουν:

- Την προώθηση προγραμμάτων, πρωτοβουλιών και δράσεων με σκοπό την προαγωγή της ποιότητας ζωής των δημοτών, την ενίσχυση κοινωνικών δεσμών καθώς και την προστασία σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
- Την εφαρμογή πολιτικών και δράσεων που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής, της παιδικής και της τρίτης ηλικίας.
- Την προώθηση προγραμμάτων στήριξης της οικογένειας με την δημιουργική απασχόληση παιδιών με παράλληλο στόχο την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων γονέων.
- Την εφαρμογή πολιτικών και τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων
- Την υλοποίηση ή τη συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης.
- Την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται προς τους άνεργους.
- Την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

Το Δημοτικό Γηροκομείο

Το Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων αποτελεί ΝΠΔΔ, σκοπός του οποίου είναι η στέγαση, φροντίδα και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ηλικιωμένων ατόμων, όχι μόνο από το Δήμο Χανίων αλλά από το σύνολο του Νομού. Το Δημοτικό Γηροκομείο φιλοξενεί σήμερα περί τους 120 ηλικιωμένους.

Οι προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής και της Διοίκησης του Ιδρύματος για την βέλτιστη λειτουργία αυτού και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους προς τους ηλικιωμένους συμπολίτες μας περιλαμβάνουν:

- την αντιμετώπιση των αναγκών συντήρησης του Ιδρύματος - του οποίου πολλές κτιριακές εγκαταστάσεις έχουν υπερβεί την 50ετία - με την εκπόνηση μελέτης και την εκτέλεση έργου εκτεταμένων ανακατασκευών εσωτερικών-εξωτερικών χώρων και αντικατάσταση και συμπλήρωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- τη συνεχή ανανέωση και συμπλήρωση του εξοπλισμού του.
- την προμήθεια ειδικού λεωφορείου για την μετακίνηση των ηλικιωμένων.
- την κάλυψη της διαρκώς αυξανόμενης ανάγκης των συμπολιτών μας για κλίνες νοσηλείας. Ήδη βαίνει προς ολοκλήρωση η μελέτης της νέας πτέρυγας δυναμικότητας 70 κλινών.
- τη συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου των υπηρεσιών του ώστε να εξακολουθεί να διατηρεί επάξια τον ρόλο του καλύτερου ιδρύματος στον χώρο του τουλάχιστον στην Ελλάδα.

Συμπληρωματικά στις παραπάνω υπηρεσιακές μονάδες του Δήμου Χανίων που ασκούν αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, λειτουργεί και η **ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ με σκοπούς :**

Ως προς τον τομέα του Πολιτισμού:

- Τη διοργάνωση πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων
- Την προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών και συνεργασιών και την προβολή του πολιτιστικού τουρισμού μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων.
- Τη ενίσχυση των σχέσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον πολιτισμό και τη στήριξη και προβολή της τοπικής πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής δημιουργίας
- Την εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη του πολιτισμού, την προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων, κυρίως στον τομέα της αρχιτεκτονικής
- Την αξιοποίηση της δυνατότητας πολιτιστικών παραγωγών, συμπαραγωγών και καλλιτεχνικών ανταλλαγών και αξιοποίησης προγραμμάτων της Ε.Ε.
- Τη διασύνδεση του Κέντρου Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου με την εκπαίδευση και τη συμβολή στη διαμόρφωση της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής ταυτότητας της πόλης.

Ως προς τον τομέα του Περιβάλλοντος

- Την εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Η προαγωγή του διαλόγου για την ανάπτυξη σχεδίων δράσης σε επίπεδο τοπικό περιφερειακό και ειδικά στο τομέα της Αρχιτεκτονικής,
- Την έκδοση (έντυπη και ηλεκτρονική) βιβλίων, καταλόγων και συγγραμμάτων

Ως προς τον τομέα της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης:

- Τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων
- Τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της Βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ημερήσιας

φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και η εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων

Πίνακας 13: Συγκεντρωτικός πίνακας κοινωνικών δομών Δήμου Χανίων

ΔΟΜΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΑ		ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ						
			ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	ΘΕΡΙΣΟΥ	ΚΕΡΑΜΙΩΝ	Ν.ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΣΟΥΔΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ
ΠΑΙΔΙΑ	ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΔΟΚΟΙΠΠ		64	36			142 (3 σταθμοί)	208 (6 σταθμοί)
		ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ		65					
	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΔΟΚΟΙΠΠ							22
		ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ	57		71		124		
	ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ	ΔΟΚΟΙΠΠ							3
	ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	ΔΟΚΟΙΠΠ							1
	ΠΑΡΚΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΟΚΟΙΠΠ	25						
	ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	1						
ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	Κ.Α.Π.Η.	ΔΟΚΟΙΠΠ	1		1	1	1	1	6
	Κ.Η.Φ.Η.	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ		25					
	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ	120	95	150		113		181
	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ							120

Όσον αφορά τους λοιπούς φορείς/δομές που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και αλληλεγγύης στο Δήμο Χανίων, αυτοί παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 14: Λοιποί Φορείς/Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας στο Δήμο Χανίων

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ
1	16 ^ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων (Διαπολιτισμικό Σχολείο)
2	1 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Χανίων (Νοητική Υστέρηση) και 1 ^ο Νηπιαγωγείο Χανίων (Νοητική Υστέρηση)
3	2 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Χανίων και 2 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Χανίων (Εγκεφαλική Παράλυση)
4	3 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Χανίων (Αυτισμός)
5	7 ^ο Γυμνάσιο Χανίων (Τμήμα Ένταξης Κωφών)
6	7 ^ο Ενιαίο Λύκειο Χανίων (Τμήμα Ένταξης Κωφών)
7	Αθλητικός Σύνδεσμος ΑΜΕΑ "ΑΕΤΟΙ"
8	Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Χανίων
9	Δ/ση Β'-θμιας Εκπαίδευσης – Γραφείο Αγωγής Υγείας
10	Δ/ση Α'-θμιας Εκπαίδευσης
11	Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας Χανίων
12	Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Χανίων
14	Δικαστήριο Ανηλίκων Χανίων
15	Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων Χανίων
16	Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
17	Ειδικό Γυμνάσιο Χανίων
18	Ελληνική Εταιρία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων (ΕΛΕΠΑΠ)
19	Ελληνική Εταιρία Νόσου Alzheimer και συναφών διαταραχών
20	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
21	Ενοριακό Πολιτιστικό Κέντρο Αγ.Κωνσταντίνου & Ελένης Ν.Χώρας «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΙΑΔΑ»
22	Ένωση γυναικών ενάντια στη βία κατά των γυναικών
23	Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης
24	Θεοχαρίδειο Κέντρο Κοινωνικής Συμπάραστασης Νέων
25	Κέντρο Ψυχικής Υγείας Χανίων
26	ΚΟΙΣΠΕ Χανίων
27	Ιατροκοινωνικό Κέντρο Χανίων
28	Σταθμός Προστασίας Μάνας, Παιδιού & Εφήβου ΙΚΑ
29	Ινστιτούτο έρευνας-εκπαίδευσης ψυχιατρικών ανοϊκών ασθενειών Alzheimer – Κέντρο Ημέρας
30	Κέντρο Αποκατάστασης Παιδιών και Νέων Κρήτης (ΚΑΠΝ)
31	Κατασκηνώσεις Ι.Μ.Κυδωνίας & Αποκορώνου «Απόστολος Παύλος»
32	Κέντρο Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ)
33	Κέντρο Παιδικής Μέριμνας
34	Κέντρο Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν.Χανίων
35	Κέντρο Πρόληψης – Κοινωνική Παρέμβαση
36	Κέντρο Συμβουλευτικής & Προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ)
37	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας & Απασχόλησης (ΚΗΦΑΜΕΑ)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ
38	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Αυτιστικών Παιδιών Ν.Χανίων (ΚΗΦΑΠ) «Η ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ»
39	Κοινωνική Υπηρεσία Γενικού Νοσοκομείου Χανίων
40	Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών Χανίων (ΟΚΑΝΑ)
41	Παγκρήτιος Σύλλογος Οικογενειών για την Ψυχική Υγεία
42	Πολιτιστικό Κέντρο Ι.Μ. Κυδωνίας & Αποκορώνου
	Ψυχιατρικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Χανίων
44	Σύλλογος Ατόμων με Μεσογειακή Αναιμία «ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ»
45	Σύλλογος Διαβητικών
46	Σύλλογος «Φιλόπτωχοι αδελφοί-Φιλόπτωχο Συσσίτιο "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ" Σπλάντζιας
47	Σύνδεσμος Κωφών Χανίων
48	Σωματείο ΑΜΕΑ
49	Φιλανθρωπικό Ίδρυμα «ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ»
50	Φιλανθρωπικός Σύλλογος Προστασίας Προβληματικών Παιδιών
51	Φιλόπτωχα συσσίτια Αγ.Χαραλάμπου Λενταριανών

1.1.3.β Παιδεία – Εκπαίδευση

Στα πλαίσια της τυπικής εκπαίδευσης, στα όρια του Δήμου Χανίων λειτουργούν 165 Δομές Α-βάθμιας και Β- θμιας εκπαίδευσης και 2 ιδρύματα Γ-βάθμιας εκπαίδευσης. Στα πλαίσια ατύπου εκμάθησης λειτουργούν το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, το Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Χανίων, το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης, Σχολή Μεταναστών (πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» του ΙΝΕΔΙΒΙΜ),.

Πίνακας 15: Δομές Εκπαίδευσης στο Δήμο Χανίων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΟΜΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΟΜΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Α-βάθμια εκπαίδευση	Νηπιαγωγεία	82	127
	Δημοτικά Σχολεία	45	
Β-βάθμια εκπαίδευση	Γυμνάσια	17	38
	Λύκεια	21	
Γ-βάθμια εκπαίδευση	ΑΕΙ	1	2
	ΑΤΕΙ	1	
Άτυπη εκπαίδευση		3	3
ΣΥΝΟΛΟ			170

Πίνακας 16: Κατανομή εκπαιδευτικών δομών ανά Δημοτική Ενότητα

ΔΟΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	ΘΕΡΙΣΟΥ	ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟ Υ	ΚΕΡΑΜΙΩΝ	ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΣΟΥΔΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	
Νηπιαγωγεία	11	8	10	1	7	4	41	82
Δημοτικά Σχολεία	7	4	5	1	3	3	22	45
Γυμνάσια	3	1	2	0	1	1	9	17
Λύκεια	6	0	3	0	1	1	10	21
Α.Ε.Ι.	1	0	0	0	0	0	0	1
Α.Τ.Ε.Ι.	0	0	0	0	0	0	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	28	13	20	2	12	9	83	167

Πίνακας 17: Υποδομές τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης στο Δήμο Χανίων

Υποδομές/ Ενότητα	Δημ.	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ						Σύνολο	
		Ακρωτηρίου	Θερίσου	Ελ. Βενιζέλου	Κεραμίων	Ν. Κυδωνίας	Σούδας		Χανίων
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση		18	12	15	2	10	7	63	127
Νηπιαγωγεία (όλες οι κατηγορίες)		11	8	10	1	7	4	41	82
Νηπιαγωγεία		9	8	9	1	7	4	39	77
Ειδικά Νηπιαγωγεία				1				2	3
Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία		2							2
Δημοτικά Σχολεία (όλες οι κατηγορίες)		7	4	5	1	3	3	22	45
Δημοτικά Σχολεία		5	4	4	1	3	3	20	40
Ειδικά Δημοτικά Σχολεία				1				2	3
Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία		2							2
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση		9	1	5	0	2	2	19	38
Γυμνάσια (όλες οι κατηγορίες)		3	1	2	0	1	1	9	17
Γυμνάσια		1		2		1	1	7	12
Ειδικά Γυμνάσια								1	1
Εσπερινά Γυμνάσια								1	1
Μουσικά Γυμνάσια			1						1
Ιδιωτικά Γυμνάσια		2							2
Λύκεια (όλες οι κατηγορίες)		6	0	3	0	1	1	10	21
Γενικά Λύκεια		1		1		1	1	4	8
Εσπερινά Γενικά Λύκεια								1	1
ΕΠΑΛ		1		1				2	4
ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ								1	1
ΣΕΚ				1				1	2
Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ)								1	1
Ειδικά (ΕΕΕΕΚ) Σχολεία		1							1
ΙΕΚ		1							1
Ιδιωτικά Λύκεια		2							2
Σχολεία Ευκαιρίας	Δεύτερης							1	1
Σχολή Γονέων								1	1
Σχολή Μεταναστών								1	1
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση		1						1	2
Πολυτεχνείο		1							1
ΑΤΕΙ								1	1

Στο Πολυτεχνείο Κρήτης λειτουργούν 5 ακαδημαϊκά τμήματα:

- το Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης
- το Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων
- το Τμήμα Ηλεκτρονικής & Μηχανικών Υπολογιστών
- το Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος και
- το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Στη Σχολή Εφαρμοσμένων Επιστημών του Τ.Ε.Ι. Κρήτης λειτουργούν 2 ακαδημαϊκά τμήματα:

- Το Τμήμα Μηχανικών Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Τ.Ε. και
- Το Τμήμα Ηλεκτρονικών Τ.Ε.

1.1.3.γ Πολιτισμός

Πολιτιστικές Υποδομές

Ο Δήμος Χανίων χαρακτηρίζεται για την πολιτιστική κληρονομιά, κουλτούρα και την ιστορία του. Είναι ένας Δήμος που αναλογικά με το μέγεθος του διαθέτει πολύ σημαντικά μνημεία, αξιόλογες συλλογές αλλά και μία τεράστια ιστορία, η οποία κρύβεται σε κάθε γωνιά του, η οποία, δυστυχώς, δεν έχει ακόμα αναδειχθεί και αξιοποιηθεί στο έπακρον.

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει επίσης ένα μεγάλο αριθμό υποδομών/χώρων αφιερωμένων στον πολιτισμό. Βιβλιοθήκες, Δημοτική Πινακοθήκη, θερινός Δημοτικός Κινηματογράφος, πολιτιστικά και εκθεσιακά κέντρα, πολυχώροι πολιτισμού και θέατρα αποτελούν ορισμένες από τις υποδομές που έχουν καθιερωθεί στον πολιτιστικό χάρτη – όχι μόνο της Κρήτης αλλά - της χώρας κεντρίζοντας και συμβάλλοντας στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για κάθε είδους τέχνη στο Δήμο μας. Συνοπτικά στο Δήμο Χανίων εντοπίζονται οι παρακάτω πολιτιστικές υποδομές – κρατικές και δημοτικές - ανά Δημοτική Ενότητα.

Πίνακας 18: Πολιτιστικές Υποδομές στο Δήμο Χανίων

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							ΣΥΝΟΛΟ
	Ακρωτηρίου	Ελ. Βενιζέλου	Θερίσου	Κεραμιών	Ν. Κυδωνίας	Σούδας	Χανίων	
Αρχαιολογικοί Χώροι*	27	11	2	1	15	6	7	69
Μουσεία	4	2	1			1	9	17
Δημοτικές Βιβλιοθήκες							2	2
Φιλαρμονική							1	1
ΔΗΠΕΘΕ							1	1
Δημοτικοί Κινηματογράφοι							1	1
Ωδεία							2	2
Πινακοθήκες							1	1
Συλλογές	2						4	6
Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας & Πανίδας	1							1
ΣΥΝΟΛΟ	34	13	3	1	15	7	28	101

Όσον αφορά τα σημαντικότερα Μουσεία και Συλλογές που εντοπίζονται στο Δήμο Χανίων, αυτά παρουσιάζονται παρακάτω:

Πίνακας 19 Μουσεία & Συλλογές στο Δήμο Χανίων

1	Αρχαιολογικό Μουσείο οδού Χάληδων
2	Συλλογή Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων στον Τοπανά
3	Ιστορικό Αρχείο Κρήτης με τις ιστορικές και λαογραφικές συλλογές
4	Ίδρυμα - Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου στην περιοχή Χαλέππα
5	Πολεμικό Μουσείο Χανίων
6	Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων
7	Ίδιωτικό Λαογραφικό «Κρητικό Σπίτι» στην οδό Χάληδων
8	Λαογραφικό Μουσείο Σούδας (Ν. Φρονιμάκη)
9	Μουσείο Χημείας Χανίων
10	Συλλογή Βοτάνων και άλλης χλωρίδας στο Μ.Α.Ι.Χ
11	Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας του Πολυτεχνείου Κρήτης
12	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι. Μονής Χρυσοπηγής
13	Λαογραφικό Μουσείο Ι. Μονής Χρυσοπηγής
14	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Αγίας Τριάδας Ακρωτηρίου
15	Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Γουβερνέτου
16	Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων στην οδό Χάληδων
17	Μουσείο Εθνικής Ομάδας Ποδοσφαίρου από τον «Γαλανόλευκο Φάρο»
18	Μουσείο Σχολικής Ζωής στα Χανιά
19	Συλλογή Μουσικών Οργάνων από τη γη στο Μον. Καρόλου στα Χανιά
20	Εκκλησιαστικό και Λαογραφικό Μουσείο στην Ι.Μ. Κορακιών
21	Μουσείο Πρώτου Γυμνασίου Χανίων
22	Μουσείο Εθνικής Αντίστασης στο Θέρισσο
23	Λαογραφική Συλλογή Ι.Λ.Α.Ε.Κ. Χανιά
24	Λαογραφικό Μουσείο στις Στέρνες Ακρωτηρίου
25	Ίδιωτική Συλλογή Απολιθωμάτων Ιακώβου Τσουρουνάκη, στον Προφ. Ηλία Χανίων
26	Μουσείο Αρχαίας και Παραδοσιακής Ναυπηγικής

Για τη δημιουργία νέων θεματικών μουσείων, η Δημοτική Αρχή έχει ήδη προβεί στις ανάλογες ενέργειες (π.χ. η μετατροπή του πατρικού σπιτιού του Μίκη Θεοδωράκη στον Γαλατά σε επισκέψιμο εκθεσιακό/συνεδριακό χώρο-μουσείο), η υλοποίηση των οποίων αναμένεται όχι μόνο να εμπλουτίσει το πολιτιστικό προϊόν του Δήμου Χανίων αλλά και να ενισχύσει το πολιτιστικό απόθεμα αυτού.

Χώροι Πολιτιστικών Εκδηλώσεων & Συνεδριών

Στα όρια του Δήμου Χανίων εντοπίζονται επίσης αρκετοί χώροι για τη διενέργεια ημερίδων, συνεδριών, εκθέσεων καθώς και πολιτιστικών και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι σημαντικότεροι συνεδριακοί-εκθεσιακοί χώροι και οι λοιποί χώροι διεξαγωγής πολιτιστικών εκδηλώσεων ανά δημοτική ενότητα και η χρήση ανά φορέα αυτών.

Πίνακας 20: Σημαντικότεροι χώροι πολιτισμού Δήμου Χανίων

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΧΩΡΟΥ	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Αίθουσα Συνεδριάσεων Δ.Σ. Δήμου Χανίων	Δήμος Χανίων
Αίθουσα συσκέψεων Δημοτικού Καταστήματος Σούδας	Δήμος Χανίων
Αίθουσα τύπου Δήμου Χανίων	Δήμος Χανίων
Αίθουσα συσκέψεων Δημοτικού Καταστήματος Ν. Κυδωνίας	Δήμος Χανίων
Δημοτικός Κήπος	Δήμος Χανίων
Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας	Δήμος Χανίων
Αύλειος χώρος Ι.Ν.Αγ.Βαρβάρας στη Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου	Δήμος Χανίων
Πλατεία Κατωχωρίου Κεραμιών	Δήμος Χανίων
Πλατεία Δρακώνας Κεραμιών	Δήμος Χανίων
Πλατεία Κάμπων Κεραμιών	Δήμος Χανίων
Άγιοι Απόστολοι (Άλσος και χώρος παρκινγκ)	Δήμος Χανίων
Χώρος Τάφων Βενιζέλων	Δήμος Χανίων
Ανοικτό αμφιθέατρο στις εργατικές κατοικίες Λενταριανών	Δήμος Χανίων
Γυαλί Τζαμισί (εκθεσιακός χώρος)	Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων
Παλιό Τελωνείο	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-Κ.Α.Μ
Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου - Μεγάλο Αρσενάλι	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-Κ.Α.Μ
Πύλη Sabbionara	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Θέατρο Ανατολικής Τάφρου	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Θέατρο « Δημήτρης Βλησιδης»	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Βίλα Κούνδουρου	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Θερινός Δημοτικός Κινηματογράφος	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Θέατρο Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας	ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ
Λίμνη Αγιάς	Δ.Ε.Υ.Α.Χ.
Ανατολική Τάφρος	Υπουργείο Πολιτισμού
Δυτική Τάφρος	Υπουργείο Πολιτισμού
Αρχαία Απτέρα	Υπουργείο Πολιτισμού
Φρούριο Ιτζεδίν	Υπουργείο Οικονομικών
Πλατεία όπισθεν Γυαλί Τζαμισί	Υπουργείο Οικονομικών
Νεώριο Μόρο	Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων
Φρούριο Φιρκά	Ναυτικό Μουσείο Χανίων
Αίθουσα Συσκέψεων ΠΕΔΚ	Π.Ε.Δ. Κρήτης

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

Με σκοπό την ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής και πολιτισμικής ταυτότητας του τόπου μας, διοργανώνονται από το Δήμο Χανίων πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκθέσεων, τοπικών εορτών και παγκόσμιων ημερών, οι οποίες έχουν καθιερωθεί και εορτάζονται κάθε χρόνο. Οι κυριότερες από αυτές παρουσιάζονται παρακάτω ανά κατηγορία:

1. Εκθέσεις

Αγροτικός Αύγουστος

Η έκθεση του Αγροτικού Αυγούστου έχει καταστεί πλέον θεσμός στο Δήμο Χανίων. Πραγματοποιείται εντός του πρώτου 15-μερου του Αυγούστου και αποτελεί έκθεση κρητικών αγροτικών προϊόντων και ειδών λαϊκής τέχνης με στόχο την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων, την ανάδειξη των ποιοτικών προϊόντων της Κρήτης, την προβολή της τοπικής μας παράδοσης και κληρονομιάς, καθώς και την προσέλκυση ενδιαφερόμενων επενδυτών για τη δημιουργία συνεργασιών και τη διενέργεια εξαγωγών. Στην έκθεση συμμετέχουν και φορείς που ασχολούνται με την τουριστική και παραγωγική ανάπτυξη της Κρήτης, προβάλλοντας όχι μόνο τα τοπικά προϊόντα αλλά και τις ιδιαίτερες δυνατότητες φιλοξενίας που προσφέρει ο τόπος μας. Από το 2011 η έκθεση του Αγροτικού Αυγούστου «ταξιδεύει» με μεγάλη επιτυχία στη Θεσσαλονίκη και τον Πειραιά με πλήθος πολιτών να την επισκέπτονται.

2. Φεστιβάλ

Πολιτιστικό Καλοκαίρι Δήμου Χανίων

Με πρωτοβουλία του Δήμου Χανίων και σε συνεργασία με την ΚΕΠΠΕΔΗΧ-KAM διοργανώνεται κάθε χρόνο κατά την καλοκαιρινή περίοδο, από το μήνα Ιούλιο έως και τα τέλη Σεπτεμβρίου, το Πολιτιστικό Καλοκαίρι του Δήμου Χανίων το οποίο περιλαμβάνει πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, συναυλίες, χορευτικές παραστάσεις κ.α.

3. Θεματικές εορτές παράδοσης

- **Γιορτή Τσικουδιάς:** Κάθε χρόνο το δεύτερο 15-ημερο του Σεπτεμβρίου διοργανώνονται από το Δήμο Χανίων γιορτές τσικουδιάς σε συνεργασία με τους πολιτιστικούς συλλόγους των Δημοτικών Ενοτήτων, με σκοπό την αναβίωση των εθίμων του τόπου μας και των παραδοσιακών προϊόντων της Κρήτης, ένα από τα οποία είναι και η τσικουδιά.
- **Γιορτή σαρδέλας:** Κάθε χρόνο, ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους διοργανώνει τη γιορτή της σαρδέλας στις Δημοτικές Ενότητες Χανίων και Σούδας, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων μουσικοχορευτικά δρώμενα και παραδοσιακό κέρασμα στους Δημότες.

- **Γιορτή Κλειδωνα.:** Με πρωτοβουλία του Δήμου κάθε χρόνο, στις 24 Ιουνίου, διοργανώνονται γιορτές Κλειδωνα σε διάφορες Δημοτικές Ενότητες που περιλαμβάνουν μουσικές και χορευτικές παραστάσεις με θέμα την αναβίωση του εν λόγω εθίμου.

4. Εθνικές και Τοπικές Επέτειοι - Ημέρες Μνήμης

- **Εορτασμός εθνικών επετείων 28ης Οκτωβρίου και 25ης Μαρτίου:** Στα πλαίσια των εορτασμών των δύο ιστορικών επετείων διοργανώνονται παρελάσεις στη Δημοτική Ενότητα Χανίων (και σε επιλεγμένες Δημοτικές Ενότητες), επιμνημόσυνες δεήσεις και καταθέσεις στεφάνων.
- **Μάχη της Κρήτης:** Εκδηλώσεις τιμής για τη Μάχη της Κρήτης πραγματοποιούνται περί το δεύτερο 15-μερο του Μαΐου. Κατά τις εκδηλώσεις αυτές τιμάται η ιστορική μάχη της Κρήτης, που κατά πολλούς έκρινε σε μεγάλο βαθμό και την έκβαση του Β' παγκοσμίου πολέμου. Οι εκδηλώσεις για τη Μάχη της Κρήτης αποτελούν κάθε χρόνο σημείο αναφοράς με υψηλές παρουσίες.
- **Επέτειος του Βομβαρδισμού του Επαναστατικού Στρατοπέδου Ακρωτηρίου:** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η Επέτειος του Βομβαρδισμού του Επαναστατικού Στρατοπέδου Ακρωτηρίου με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο άγαλμα του Καγιαλέ που βρίσκεται στην Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου.
- **Εκδηλώσεις για την επέτειο της Επανάστασης του Θερίσου:** Με αφορμή την επέτειο της επανάστασης του Θερίσου, κάθε Μάρτιο διοργανώνονται σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών « Ελευθέριος Βενιζέλος» και την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν επιμνημόσυνες δεήσεις και επισκέψεις στο Μουσείο Θερίσου.
- **Εκδηλώσεις για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα :** Με αφορμή την επέτειο της ένωσης της νήσου Κρήτης με την Ελλάδα την 1η Δεκεμβρίου 1913 διοργανώνονται σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν φωτογραφικές εκθέσεις, ομιλίες και διαλέξεις.
- **Ημέρα Εθνικής Μνήμης των Πεσόντων και των Αγνοούμενων κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο (24 Ιουλίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη των Πεσόντων και των Αγνοούμενων που θυσιάστηκαν μαχόμενοι κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο με απόδοση τιμών στο Μνημείο που βρίσκεται στο πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των Λαών.
- **Ημέρα Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό Κράτος (14 Σεπτεμβρίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη των Ελλήνων της Μικράς Ασίας που εκδιώχθηκαν από το Τουρκικό Κράτος με επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Μνημείο που βρίσκεται στην συμβολή των οδών Κισσάμου και Μάρκου Μπότσαρη.
- **Εκδήλωση Μνήμης και Τιμής για την Επέτειο της Έναρξης του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ κατά των Άγγλων και την επέτειο Απαγχονισμού των Μιχαλάκη Καραολή και Ανδρέα Δημητρίου:** Στο πλαίσιο της εκδήλωσης το μήνα Μάιο διοργανώνεται επιμνημόσυνη δέηση με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών.

- **Εορτασμός της Ημέρας Ηνωμένων Εθνών (24 Οκτωβρίου):** Στο πλαίσιο των εορτασμών για την Παγκόσμια Ημέρα Ηνωμένων Εθνών διοργανώνεται επιμνημόσυνη δέηση με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Ηρώο Πεσόντων (Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας)
- **Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο εκτελεσθέντων (29 Αυγούστου 1944) στην Αγιά:** Στις 13 Αυγούστου 1944 οι Γερμανοί κατακτητές έκαψαν χωριά στα Εννιά Χωριά, στη Λίμνη και στο Κούνεβι (Βάθη). Στις 29 του ίδιου μήνα εκτέλεσαν στον Γολγοθά 25 πατριώτες και γι' αυτό το λόγο στήθηκε μνημείο στην Αγιά προς τιμή των θυμάτων της ναζιστικής θηριωδίας. Με πρωτοβουλία του Δήμου κάθε χρόνο γίνεται επιμνημόσυνη δέηση στο εν λόγω μνημείο.
- **Εορτασμός της εθνικής εξέγερσης του Πολυτεχνείου:** Κάθε χρόνο την τρίτη εβδομάδα του Νοεμβρίου πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις φωτογραφίας, προβολές κινηματογραφικών ταινιών, ομιλίες) με θέμα τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στο Πολυτεχνείο στις 17 Νοεμβρίου 1973.
- **Ημέρα Μνήμης για τον Αντιστράτηγο Εμμ. Χατζηδάκη (22 Ιουλίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη του Διοικητή της 173 Μοίρας Αντιαρματικού Πυροβολικού Εμμ. Χατζηδάκη με επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Καλάμι.
- **Ηλιάκεια :** Κάθε χρόνο, το Μάιο, διοργανώνονται εκδηλώσεις μνήμης και τιμής για τον ήρωα Σμηναγό Κώστα Ηλιάκη σε συνεργασία με το τον Δήμο Καρπάθου.

5. Εκδηλώσεις

- **Ναυτική Εβδομάδα:** Κάθε δύο χρόνια σε συνεργασία με το Ναύσταθμο Κρήτης, διοργανώνεται η Ναυτική Εβδομάδα που περιλαμβάνει πλήθος εκδηλώσεων. Η Ναυτική Εβδομάδα, διοργανώνεται παράλληλα και σε άλλα λιμάνια της χώρας με σκοπό να αναδειχθεί η συμβολή του Πολεμικού, του Λιμενικού Σώματος και του Εμπορικού Ναυτικού στην εθνική άμυνα, στην οικονομική πρόοδο της χώρας και στις καθημερινές κοινωνικές ανάγκες. Πολλές από τις εκδηλώσεις της Ναυτικής Εβδομάδας, πραγματοποιούνται σε μνημεία του Δήμου (π.χ. Φρούριο Ιτζεδίν, Παλαίκαastro, Νησίδα Σούδας).
- **Εκδήλωση του Φάρου Πολιτισμού :** Κάθε χρόνο τον Αύγουστο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις Πολιτισμού, που περιλαμβάνουν εκθέσεις και δρώμενα εκφράζοντας την ειρήνη, την συνεργασία και την συναδέλφωση των λαών της Μεσογείου.
- **Εκδηλώσεις εορτασμού ανάρτησης γαλάζιων σημαιών :** Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται τελετές ανάρτησης των Γαλάζιων Σημαιών στις παραλίες του Δήμου, που πληρούν τις προϋποθέσεις απονομής γαλάζιων σημαιών.
- **Εορτασμός της πανσέληνου του Αυγούστου :** Με αφορμή το ολόγιομο φεγγάρι του Αυγούστου πραγματοποιούνται υπαίθριες μουσικές εκδηλώσεις σε διάφορα σημεία και χώρους πολιτισμού του Δήμου Χανίων.
- **Εκδήλωση Φιλοτελισμού :** Κατά την εκδήλωση αυτή που συνήθως συμπίπτει με την Ημέρα των Ταχυδρομείων (9 Οκτωβρίου) διοργανώνονται διάφορες εκθέσεις σε συνεργασία με την Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία.
- **Εκδηλώσεις Αποκριάς-Καθαρά Δευτέρας :** Κατά το τελευταίο τριήμερο της Αποκριάς, διοργανώνονται διάφορες αποκριάτικες εκδηλώσεις, παρέλαση ομάδων μεταμφιεσμένων και εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Καθαρής Δευτέρας.

- **Εκδηλώσεις για την ημέρα της Πρωτομαγιάς** :Την ημέρα της Πρωτομαγιάς πραγματοποιούνται εκδηλώσεις με πρωτοβουλία του Δήμου σε διάφορα σημεία των δημοτικών ενοτήτων με στόχο τον εορτασμό της άνοιξης και την ημέρα – ορόσημο των εργατικών αγώνων.
- **Χριστουγεννιάτικες και Πρωτοχρονιάτικες Εκδηλώσεις** : Στο πλαίσιο των Χριστουγεννιάτικων και Πρωτοχρονιάτικων εκδηλώσεων οργανώνονται διάφορα πολιτιστικά δρώμενα, όπως: αναβίωση εθίμων, κατασκευές χριστουγεννιάτικων ειδών, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις.
- **Εβδομάδα των Παθών** :Την εβδομάδα πριν από το Πάσχα (γνωστή και ως Μεγαλοβδόμαδα) πραγματοποιούνται μουσικές εκδηλώσεις σε πολλά σημεία του Δήμου σε συνεργασία με την φιλαρμονική ορχήστρα.
- **Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Τοπικής Δημοκρατίας** :Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Τοπικής Δημοκρατίας (Ε.Ε.Τ.Δ.) αποτελεί μία ετήσια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης με ταυτόχρονες εθνικές και τοπικές εκδηλώσεις, προκείμενου να ενισχυθεί η γνώση της τοπικής δημοκρατίας και να προωθηθεί η ιδέα της δημοκρατικής συμμετοχής σε τοπικό επίπεδο. Διοργανώνεται το δεύτερο 15-μερο Οκτωβρίου και ο Δήμος Χανίων, συμμετέχει ως «Πόλη 12 αστερών» από το 2011.

6. Παγκόσμιες και Πανευρωπαϊκές Ημέρες

- **Εορτασμός της Πανευρωπαϊκής Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο**: Στο πλαίσιο των εορτασμών της Πανευρωπαϊκής Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο (22 Σεπτεμβρίου) διακόπτεται συμβολικά η κυκλοφορία στους δρόμους με ταυτόχρονη διοργάνωση διαφόρων καλλιτεχνικών δρώμενων με σκοπό την ανάδειξη της βιώσιμης κινητικότητας και της εναλλακτικής μετακίνησης.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας κατά του AIDS** :Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας κατά του AIDS, κάθε χρόνο στις 1 Δεκεμβρίου, πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία του Δήμου διαλέξεις και ομιλίες με θέμα την καταπολέμηση αυτής της ασθένειας.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας κατά του καρκίνου** :Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας κατά του καρκίνου κάθε χρόνο στις 4 Φεβρουαρίου πραγματοποιούνται, με πρωτοβουλία του Δήμου, ομιλίες και διαλέξεις με θέμα την μεγαλύτερη μάστιγα της εποχής μας.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας ποίησης και της ημέρας κατά του ρατσισμού** :Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας ποίησης και της ημέρας κατά του ρατσισμού πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στις 21 Μαρτίου, με πρωτοβουλία του Δήμου, διαλέξεις και ποιητικές βραδιές
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της γης** :Κάθε χρόνο στις 22 Απριλίου πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις φωτογραφίας, προβολές κινηματογραφικών ταινιών, ομιλίες) με θέμα το περιβάλλον.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της μουσικής** :Κάθε χρόνο στις 21 Ιουνίου διοργανώνονται μουσικές εκδηλώσεις και υπαίθρια φεστιβάλ στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας μουσικής.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας** :Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας κάθε χρόνο στις 8 Μαρτίου με πρωτοβουλία του Δήμου πραγματοποιούνται θεατρικά, μουσικά δρώμενα και ομιλίες με θέμα τον ρόλο της γυναίκας στην σημερινή κοινωνία.

- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας των ζώων:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας των ζώων κάθε χρόνο στις 4 Οκτωβρίου με πρωτοβουλία του Δήμου πραγματοποιούνται ομιλίες, διαλέξεις, εκθέσεις φωτογραφίας κ.λ.π. με θέμα τα ζώα.

Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Στο Δήμο Χανίων δραστηριοποιούνται περί τους 50 πολιτιστικούς συλλόγους, οι οποίοι με τις πρωτοβουλίες τους, συμβάλλουν στην προαγωγή δράσεων πολιτισμού και διατήρησης της τοπικής παράδοσης. Οι πολιτιστικοί σύλλογοι ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται στον πίνακα:

Πίνακας 21: Πολιτιστικοί Σύλλογοι ανά Δ.Ε.

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Αρωνίου «Η Ομόνοια»
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Σταυρού Ακρωτηρίου
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Χωρδακίου «Η Σκλόκα»
4	Πολιτιστικός & Εξωραϊστικός Σύλλογος Στερνών «Μινώα»
5	Πολιτιστικός Σύλλογος Κορακιών
6	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ.Ονουφρίου
7	Πολιτιστικός Σύλλογος Κουνουπιδιανών «Η Ελλωτία»
8	Πολιτιστικός Σύλλογος Καθιανών «Ειρήνη»
9	Πολιτιστικός Σύλλογος Καλαθά
10	Πολιτιστικός Σύλλογος Μουζουρά
11	Πολιτιστικός & Εξωραϊστικός Σύλλογος Πιθαρίου
12	Πολιτιστικός Σύλλογος Παζινού «Ο Γκαλαγκάδος»
13	Πολιτιστικός Σύλλογος Καμπανίου
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Νεροκούρου
2	Παραδοσιακή Παρέα «Ελ.Βενιζέλος»
3	Σύλλογος Παραδοσιακής Λαϊκής Τέχνης «Η Χρυσοπηγή»
4	Πολιτιστικός Σύλλογος Πασακακίου «Πασακάκι-Χαρακιάς»
5	Πολιτιστικός Σύλλογος Κόκκινου Μετοχιού «Αγ.Παντελεήμων»
6	Εξωραϊστικός Σύλλογος Μουρνιών
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ
1	Σύλλογος Γυναικών «Χανιώτισσα Γυναίκα»
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Βαμβακόπουλου «Ο Πλάτανος»
3	Πολιτιστικός Σύλλογος «Αγ.Ιωάννης Καλυβίτης»
4	Πολιτιστικός Σύλλογος Βαρυπέτρου
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ.Μαρίνας «Τα Θοδωρού»
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Σταλού
3	Σύλλογος «Αγωνιστών Φίλων της Μάχης Γαλατά»
4	Πολιτιστικός Σύλλογος «Το Ρόδο»
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ
1	Πολιτιστικός Μορφωτικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος «Τα Άπτερα»
2	«Βερέκυνθος»
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Σούδας

4	Φιλανθρωπικός Σύλλογος Κυριών & Δεσποινίδων Αγ.Νικολάου
5	ΒΙΟ.ΠΑ.Χ
6	Χορευτικός Όμιλος «Αροδαμός»
7	Σύλλογος Κυριών & Δεσποινίδων Τσικαλαριών
8	Σύλλογος Καταστηματαρχών
9	Πολιτιστικός Σύλλογος Τσικαλαριών
10	1ο & 4ο Σύστημα Ναυτοπροσκόπων
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ
1	Χορευτικός Όμιλος Χανίων «Ο Ψηλορείτης»
2	Παραδοσιακός Σύλλογος «Ετεόκρητες»
3	Παραδοσιακός Σύλλογος «Ριζήτες»
4	Παραδοσιακός Σύλλογος «Λευκά Όρη»
5	Παραδοσιακός Σύλλογος «Σφακιά»
6	Παραδοσιακός Σύλλογος «Κρητικές Μαδάρες»
7	Παραδοσιακός Σύλλογος «Λεβεντογέννα Κρήτη»
8	Τουριστικός Σύνδεσμος Κρήτης
9	«Καινουριοχωρήτισσες»
10	Λαογραφικός Όμιλος Χανίων
11	Λύκειο Ελληνίδων Χανίων
12	Παραδοσιακός Σύλλογος «Σταυραετοί»
13	Παραδοσιακός Σύλλογος «Ο Φάρος» ΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Ο ΦΑΡΟΣ"
14	Παγκρήτιος Όμιλος Βρακοφόρων

Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων

Ο Δήμος Χανίων, στο πλαίσιο της ευρύτερης συνεργασίας του αντίστοιχους οργανισμούς ξένων χωρών, έχει προβεί σε πράξεις αδελφοποίησης με πόλεις άλλων χωρών, με στόχο τη μεταξύ τους προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων. Ανάμεσα στις αδελφοποιημένες πόλεις έχουν αναπτυχθεί ισχυροί δεσμοί αλληλεγγύης στους και συνεργασίας σε τομείς όπως ο πολιτισμός, ο τουρισμός, η υποβολή κοινών προτάσεων χρηματοδότησης κ.α.

Οι αδελφοποιήσεις του Δήμου Χανίων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 22: Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων

A/A	Δήμος	Αρ. Αποφάσεων Δ.Σ.
1	Wellington Νέας Ζηλανδίας	320/1995, 321/1995, 392/2000, 472/2000, 350/2004
2	Έγκωμης Κύπρου	200/2001
3	Ερμούπολης Σύρου	537/2007, 790/2007, 141/2008
4	Καρπάθου	419/2007, 791/2007
5	Αξιούπολης	309/2008, 388/2008, 515/2008,

		168/2010
6	Πάφου Κύπρου	322/2010
7	Αμμοχώστου Κύπρου	366/2009, 77/2010, 78/2010, 113/2010, 321/2010
8	Πόλης Χρυσοχού Κύπρου	16/25-1-2010 (Πρώην Δ.Ν. Κυδωνίας), 363/2011

Αδελφοποίηση με το Δήμο Wellington της Νέας Ζηλανδίας: Ο Δήμος Χανίων αδελφοποιήθηκε το 1984 με το Δήμο Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας. Μεταξύ των δύο δήμων έχουν αναπτυχθεί ισχυροί δεσμοί φιλίας και συνεργασίας, που ξεκινούν από την ύπαρξη συμμαχικών δυνάμεων στη Μάχη της Κρήτης και την αντιστασιακή δράση ενάντια στη Γερμανική εισβολή 1941 που έλαβε χώρα στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Δήμος Wellington της Νέας Ζηλανδίας έχει καθιερώσει τον εορτασμό της «Ημέρα Χανίων» στις 21 Μαΐου, με αφορμή την επίσημη ημέρα εορτασμού της Μάχης της Κρήτης στα Χανιά.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Έγκωμης Κύπρου: Το 2001 με την υπ' αριθμ. 200/2001 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων συνυπογράφηκε με τον Δήμαρχο Έγκωμης το πρωτόκολλο αδελφοποίησης μεταξύ των δύο δήμων.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Ερμούπολης Σύρου: Με τις υπ' αριθμ. 537/2007 και 790/2007 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων συνυπογράφηκε με τον Δήμαρχο Ερμούπολης Σύρου πρωτόκολλο αδελφοποίησης μεταξύ των δύο δήμων. Με βάση τις παραπάνω αποφάσεις και την ΑΔΣ 141/2008 υπογράφηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2008 η β' φάση της αδελφοποίησης.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Καρπάθου: Ο Δήμος Χανίων υπέγραψε πρωτόκολλο αδελφοποίησης με το Δήμο Καρπάθου με τις υπ' αριθμ. 419/2007 και 791/2007 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Αξιούπολης: Ο Δήμος Χανίων σε συνέχεια των υπ' αριθμ. 309/2008, 388/2008, 515/2008 και 168/2010 αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων υπέγραψε πρωτόκολλο αδελφοποίησης του Δήμου Χανίων με το Δήμο Αξιούπολης.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Πάφου Κύπρου: Με τις υπ' αριθμ. 217/2008 και 322/2010 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων εγκρίθηκε η διαδικασία αδελφοποίησης (Α' και Β' φάση) του Δήμου Χανίων με το Δήμο Πάφου Κύπρου. Απώτερος στόχος της αδελφοποίησης των δύο δήμων είναι η αναβάθμιση των διμερών σχέσεων, η περαιτέρω συνεργασία σε θέματα τουρισμού και πολιτισμού και οι δυνατότητες αξιοποίησης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πόρων.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Αμμοχώστου Κύπρου: Με τις υπ' αριθμ. 366/2009, 77/2010, 78/2010, 113/2010 και 321/2010 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων, εγκρίθηκε η διαδικασία αδελφοποίησης (Α' και Β' φάση) του Δήμου Χανίων με το Δήμο Αμμοχώστου Κύπρου και υπεγράφησαν τα πρωτόκολλα Αδελφοποίησης, Φιλίας και Συνεργασίας.

Αδελφοποίηση με το Δήμο Πόλης Χρυσοχού Κύπρου: Το 2011, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Europe For Citizens - Town Twinning», και της επικαιροποίησης της αδελφοποίησης μεταξύ του Δήμου Πόλης Χρυσοχού της Κύπρου και του νέου Δήμου Χανίων, αντιπροσωπεία του Δήμου Χανίων με επικεφαλής τον Δήμαρχο Χανίων, έγινε δεκτή από τον Δήμαρχο της Πόλης Χρυσοχού. Το αρχικό πρωτόκολλο αδελφοποίησης είχε υπογραφεί στις 14/09/2010 από τον πρώην Δήμο Νέας Κυδωνίας, με το Δήμο Πόλης Χρυσοχού της Κύπρου,

βάσει της απόφασης 16/25-1-2010 του πρώην Δήμου Νέας Κυδωνίας. Η τελετή Α' Φάσης Αδελφοποίησης πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο της Πόλης Χρυσοχούς, παρουσία της αποστολής του Δήμου Χανίων, του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου της Πόλης Χρυσοχούς καθώς και του Επισκόπου Αρσινόης.

1.1.3.δ Αθλητισμός

Ο αθλητισμός αποτελεί κοινωνικό αγαθό και σαν τέτοιο πρέπει να προσφέρεται σε όλους τους πολίτες. Στο πλαίσιο αυτό κάθε προσπάθεια για την αθλητική ανάπτυξη και δράση, χαρακτηρίζεται ως επένδυση στο αύριο, όχι μονάχα για τη νεολαία, αλλά για όλους τους δημότες, κάθε ηλικίας.

Γενικός στόχος για τη Δημοτική Αρχή αποτελεί “η αποκέντρωση των αθλητικών δραστηριοτήτων σε όλες τις περιοχές του δήμου, η ανάπτυξη του μαζικού-λαϊκού αθλητισμού, η σύνδεση του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο με άλλους χώρους άσκησης πολιτικής (π.χ. εκπαίδευση, τουρισμός, κ.α.) και η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων αθλητικών χώρων, ανοιχτών και προσβάσιμων σε όλους τους πολίτες”.

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει ένα δίκτυο σύγχρονων και οργανωμένων αθλητικών εγκαταστάσεων, το οποίο είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες σωματικής άσκησης και ψυχαγωγίας των κατοίκων, κάθε ηλικίας.

Το δίκτυο αυτό, περιλαμβάνει γήπεδα ποδοσφαίρου (Αγ. Αποστόλων, Βαρυπέτρου, Περιβολίων, Νεροκούρου, Σούδας, Μοναχής Ελιάς, Καθιανών, Στερνών, Μουρνιών, Γαλατά) και κλειστά στάδια και γυμναστήρια (Κλαδισού, Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας, Κλειστό Σούδας, Καμπάνι, Αμπεριάς, Παλιάς Ηλεκτρικής, Χρυσοπηγής, κ.α.).

Συγκεντρωτικός πίνακας με τις αθλητικές υποδομές ανά δημοτική ενότητα παρουσιάζεται παρακάτω.

Πίνακας 23: Αθλητικές υποδομές στο Δήμο Χανίων

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ							ΣΥΝΟΛΟ
	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	ΘΕΡΙΣΟΥ	ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	ΚΕΡΑΜΙΩΝ	ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΣΟΥΔΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	
Γήπεδο	1	1	1		4	1	1	9
Κλειστό Γυμναστήριο	1		1		3	2	3	8
Ναυταθλητικό Κέντρο						1		1
ΣΥΝΟΛΟ	2	1	2	0	7	4	4	

Στις εγκαταστάσεις των ανωτέρω αθλητικών κέντρων φιλοξενούνται και προπονούνται καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή το σύνολο των αθλητικών Σωματείων του Δήμου Χανίων σε όλα τα αθλήματα: χειροσφαίριση (Handball), Καλαθοσφαίριση (Basketball), Πετοσφαίριση (Volleyball), Ενόργανη Γυμναστική, Ρυθμική Γυμναστική, Άρσης Βαρών, Ξιφασκία κ.α., ενώ τα Σαββατοκύριακα διεξάγονται οι αγώνες των πρωταθλημάτων όλων των κατηγοριών στα οποία τα Σωματεία συμμετέχουν.

Στις εν λόγω αθλητικές εγκαταστάσεις υλοποιούνται επίσης, με ευθύνη του Δήμου Χανίων, μια σειρά από Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (800 αθλούμενοι) αλλά

και Εργασιακού Αθλητισμού (450 αθλούμενοι), τα οποία έχουν ως στόχο αφενός την προαγωγή της υγείας των πολιτών και αφετέρου την δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους, αλλά και την ψυχαγωγία και εκτόνωση από το άγχος και την καθημερινότητα.

Ο Δήμος Χανίων διοργανώνει κάθε χρόνο μια σειρά αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων για τους δημότες για την προαγωγή δράσεων αθλητισμού και την καλλιέργεια ομαδικού-αθλητικού πνεύματος. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι:

- Εργασιακό Πρωτάθλημα Καλαθοσφαίρισης
- Άσκηση στην προσχολική ηλικία (μαζικά προγράμματα)
- Άσκηση στην Παιδική Ηλικία (μαζικά προγράμματα)
- Άθληση και Γυναίκα (μαζικά προγράμματα)
- Άσκηση στην Τρίτη Ηλικία (μαζικά προγράμματα)
- Ολοήμερο Οικολογικό Σχολείο (καλοκαιρινή περίοδος)
- Τουρνουά ποδο-βόλεϊ
- Τουρνουά Beach-volley
- Basket “3 on 3”
- Σχολικά Πρωταθλήματα
- Γύρος της πόλης των Χανίων
- Ποδηλατικός Γύρος Κρήτης
- Ημερίδα για την Άσκηση και τη Διατροφή
- Αγώνες Τριάθλου- Διάθλου Aquathon

Παρακάτω παρουσιάζονται οι αθλητικές υποδομές του Δήμου Χανίων ανά Δημοτική Ενότητα, τα κύρια χαρακτηριστικά και η δραστηριότητά τους

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Καμπάνι Ακρωτηρίου	200 αθλούμενοι	Αθλοπαιδιές και γυμναστική	Βρίσκεται στην περιοχή Καμπάνι της Δ.Ε. Ακρωτηρίου, δίπλα από το πάρκο κυκλοφοριακής Αγωγής. Εξυπηρετεί τις αθλητικές ανάγκες των ομάδων της περιοχής. Περιλαμβάνει αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής, βοηθητικούς χώρους, κυλικείο, WC κοινού και αθλούμενων και αποθήκη. Έχει χωρητικότητα 380 θεατών.
Γήπεδο Ποδοσφαίρου Καθιανών	200 αθλούμενοι	ποδόσφαιρο	Βρίσκεται σε απόσταση 10 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 525 θεατών. Διαθέτει αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο Γήπεδο Καθιανών προπονούνται τα Ποδοσφαιρικά Σωματεία: ΠΑΝΑΚΡΩΤΗΡΙΑΚΟΣ, ΕΝΩΣΗ ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΜΙΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Κλειστό Γυμναστήριο Γυμνασίου Χρυσοπηγής	100 αθλούμενοι	Καλαθοσφαίριση Πετοσφαίριση Αθλοπαιδιές & γυμναστική	Βρίσκεται σε απόσταση τριών (3) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια αίθουσα αθλοπαιδιών. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο. Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν για προπονήσεις είναι καλαθοσφαίριση και πετοσφαίριση. Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία 1. Καλαθοσφαίριση : «Α.Ο. ΚΥΔΩΝ», «Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ» και 2. Πετοσφαίριση: «ΑΟ ΚΥΔΩΝ», «ΟΦΧ ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ»
Γήπεδο Νεροκούρου	150 αθλούμενοι	Ποδόσφαιρο	Βρίσκεται σε απόσταση 5 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 150-200 θεατών. Διαθέτει αποδυτήρια αθλητών (2), και διαιτητών (1). Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες Ποδοσφαίρου. Στο Γήπεδο των Νεροκούρου προπονούνται τα κάτωθι Ποδοσφαιρικά Σωματεία: ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ, ΙΚΑΡΟΣ ΧΑΝΙΩΝ, ΚΕΡΑΜΕΙΑ, ΦΩΣΤΗΡΑΣ ΑΓ.ΣΑΡΑΝΤΟΥ, ΙΝΚΑ ΧΑΝΙΩΝ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Γήπεδο Περιβολίων	100 αθλούμενοι	Ποδόσφαιρο Γυμναστική	Βρίσκεται σε απόσταση 3 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 2.500 καθήμενων θεατών και εκπροσώπων του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου. Διαθέτει αίθουσα Γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών, ιατρείο, χώρο φυσιοθεραπείας, σάουνα και κυλικείο. Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από φυσικό χλοοτάπητα.. Στο Γήπεδο των Περιβολίων γίνονται αγώνες των ποδοσφαιρικών Σωματείων Π.Α.Ε ΠΛΑΤΑΝΙΑ και Α.Ο.ΧΑΝΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Γήπεδο ποδοσφαίρου Αγίων Αποστόλων	250 αθλούμενοι	Ποδόσφαιρο	Βρίσκεται στην ομώνυμη περιοχή της Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας και σε απόσταση 4 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Έχει χωρητικότητα 150 θεατών. Διαθέτει μια αίθουσα γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών και κυλικείο. Ο αγωνιστικός χώρος του γηπέδου είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο Γήπεδο των Αγ. Αποστόλων προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία: ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, ΙΔΟΜΕΝΕΑΣ, ΓΡΑΝΙΤΗΣ, Α.Ε. ΚΥΔΩΝΙΑΣ
Γήπεδο ποδοσφαίρου Αγίας Μαρίνας	250 αθλούμενοι	ποδόσφαιρο	Βρίσκεται σε απόσταση 8 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Διαθέτει μια αίθουσα Γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών. Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από χόμα.
Δημοτικό Γυμναστήριο Δαράτσου	50 αθλούμενοι	γυμναστική	Βρίσκεται σε απόσταση 4 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων του περιλαμβάνει αίθουσα με όργανα γυμναστικής, WC για τους αθλούμενους και αποθήκη.
Γήπεδο Beach Volley Αγίων Αποστόλων	150 αθλούμενοι	Beach Volley Ποδο-βόλει	Βρίσκεται σε απόσταση 4 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων περιλαμβάνει τέσσερα αγωνιστικά γήπεδα με πλαίσιο από δίχτυ και ξεχωριστή παροχή νερού σε κάθε ένα απ' αυτά, κερκίδες για περίπου 700 άτομα, (οι περισσότερες από αυτές με στέγαστρο), αποδυτήρια, εξωτερικά ντους, στερεοφωνική εγκατάσταση και προβολείς για διεξαγωγή βραδινών αγώνων.
Γήπεδο ρακέτας	50 αθλούμενοι	Beach Racket	Βρίσκεται σε απόσταση 4 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων, στην ομώνυμη

Αγίων Αποστόλων			περιοχή της Δ.Ε. Ν.Κυδωνίας. Είναι γήπεδο αντισφαίρισης ξυλορακέτας.
Δημοτικό Γυμναστήριο Σταλού	50 αθλούμενοι	γυμναστική	Βρίσκεται σε απόσταση 6 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων του περιλαμβάνει αίθουσα με όργανα Γυμναστικής και WC για τους αθλούμενους.
Δημοτικό Γυμναστήριο Αγίας Μαρίας	30 αθλούμενοι	γυμναστική	Βρίσκεται σε απόσταση 9 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων του περιλαμβάνει αίθουσα με όργανα Γυμναστικής και WC για τους αθλούμενους.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Ναυαθλητικό κέντρο Σούδας – Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας	300 αθλούμενοι	Κωπηλασία Ιστιοπλοΐα Canoe-Kayak Τένις Ποδηλασία Τae Kwon Do Πετοσφαίριση Αθλοπαιδιές Γυμναστική	<p>Βρίσκεται στην παραλιμένα περιοχή του κόλπου της Σούδας. Το κέντρο έχει ενταχθεί στο δίκτυο προ-ολυμπιακών προπονητήριων και έχει συμπεριληφθεί στον προπονητικό οδηγό των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Είναι το μοναδικό ναυαθλητικό Κέντρο στη νότια Ελλάδα και από τα πλέον σύγχρονα της Μεσογείου, ενώ συγκαταλέγεται στα καλύτερα Ναυαθλητικά Κέντρα των Βαλκανίων, καθώς το υπήνεμο του κόλπου της Σούδας προσφέρει ιδανικές συνθήκες για την προπόνηση και την καλλιέργεια αθλημάτων θαλάσσιου στίβου. Στο Ναυαθλητικό Κέντρο Σούδας έχουν φιλοξενηθεί σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις πανευρωπαϊκού και διεθνούς επιπέδου.</p> <p>Παράλληλα με τα αθλήματα θαλάσσιου στίβου, υλοποιούνται προγράμματα μαζικού αθλητισμού, ενώ χρησιμοποιείται και από τα σχολεία της περιοχής.</p> <p>Το Ναυαθλητικό Κέντρο έχει συνολική επιφάνεια στεγασμένων χώρων περισσότερο από 2.300 τ.μ., στην οποία περιλαμβάνονται :</p> <p>Κλειστό κωπηλατήριο εμβαδού 300 τ.μ., ειδικοί χώροι για την προπόνηση των αθλητών κωπηλασίας, 4 λεμβαρχεία, Αίθουσα εκγύμνασης- ενδυνάμωσης Αίθουσα αεροβικής Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, γραφείο Διοίκησης Πλήρως εξοπλισμένο Ιατρείο - Φυσικοθεραπευτήριο Αποδυτήρια, σάουνες, WC Ειδικά διαμορφωμένο χώρο σεμιναρίων Κυλικείο και αίθουσα αναμονής Στον μεγάλο αύλειο χώρο εκτός από τις επιφάνειες πρασίνου υπάρχουν ακόμα: Η επιφάνεια των μη στεγασμένων χώρων περιλαμβάνει 4 γήπεδα τένις - hard court και χώρο στάθμευσης για 300 οχήματα. Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του Ναυαθλητικού Κέντρου Σούδας λειτουργεί το Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας, το οποίο είναι εξοπλισμένο με σύγχρονα όργανα εκγύμνασης.</p>
Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας	100 αθλούμενοι	Αθλοπαιδιές γυμναστική	<p>Βρίσκεται στην περιοχή της άνω Σούδας, δίπλα από το περιφερειακό ιατρείο και το Γήπεδο ποδοσφαίρου. Εξυπηρετεί τις αθλητικές ανάγκες των ομάδων και των σχολείων της περιοχής. Περιλαμβάνει αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής, βοηθητικούς χώρους και WC</p>

			για τους αθλούμενους, προπονητές και διαιτητές, χώρους γραφείων, κυλικείο και αποθήκη οργάνων. Έχει χωρητικότητα 380 θεατών .
Γήπεδο Σούδας	250 αθλούμενοι)	ποδόσφαιρο	Βρίσκεται στην περιοχή της Άνω Σούδας και γειτνιάζει με το κλειστό Γυμναστήριο. Καταλαμβάνει χώρο περ. 8 στρεμμάτων. Ο χώρος που καταλαμβάνουν οι εγκαταστάσεις του είναι περίπου 8 στρέμματα. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Έχει χωρητικότητα 250 θεατών. Στο χώρο του Γηπέδου αθλούνται τα ποδοσφαιρικά Σωματεία «ΑΡΗΣ ΣΟΥΔΑΣ», «ΑΣΠΙΔΑ ΝΑΥΤ ΚΡΗΤΗΣ», «ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗ» «ΑΠΤΕΡΑ » και «ΠΟΣΕΙΔΩΝ» καθώς και οι Ακαδημίες τους. Τους προπονούνται οι μαθητές των τμημάτων αθλητικής διευκόλυνσης που λειτουργούν στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο Σούδας

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ			
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ
Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Κλαδισού	500 αθλούμενοι	Καλαθοσφαίριση Πετοσφαίριση Χειροσφαίριση Άρση Βαρών Ρυθμική Γυμναστική Ενόργανη Γυμναστική	<p>Το κλειστό Γυμναστήριο βρίσκεται στην περιοχή του ποταμού Κλαδισού στη Νέα Χώρα και σε απόσταση 2 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 2.500 καθημένων θεατών και εκπροσώπων του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου (2.000 μόνιμες θέσεις και 500 πτυσσόμενες).</p> <p>Περιλαμβάνει μια κύρια αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής διαστάσεων 50*30 με ύψος 10 μ. Ο αγωνιστικός χώρος είναι κατασκευασμένος από ξύλο (παρκέ), σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Γ.Γ.Α. και πληροί όλες τις προϋποθέσεις.</p> <p>Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα: βοηθητική αίθουσα προπόνησης αθλοπαιδιών, αίθουσα προπόνησης βαρέων αθλημάτων, αποδυτήρια (αθλητών, προπονητών και διαιτητών), ειδικούς χώρους για φυσιοθεραπεία και σάουνα, γραφεία διοίκησης, κυλικεία, WC (κοινού και ΑΜΕΑ). Διαθέτει επίσης: κλιματισμό, χώρο σεμιναρίων, αίθουσα VIP, αίθουσα Τύπου, ιατρείο-χώρο Α' βοηθειών και άνετο χώρο στάθμευσης.</p> <p>Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία :</p> <p>Καλαθοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ , Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ Χειροσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ε.Α.Χ. ΧΑΝΙΑ Πετοσφαίριση : Σ.Φ.Π. ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ Άρση Βαρών : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ Ενόργανη: Α.Ο.ΚΥΔΩΝ, Ρυθμική: Α.Ο.ΚΥΔΩΝ, Γ.Σ.ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ</p>
Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Μοναχής Ελιάς	250 αθλούμενοι	Ποδόσφαιρο	<p>Βρίσκεται σε απόσταση 3 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 450 καθημένων θεατών. Περιλαμβάνει ένα μεγάλο γήπεδο με συνθετικό χλοοτάπητα, ένα γήπεδο προπόνησης με φυσικό χλοοτάπητα, ένα γήπεδο 8*8 με συνθετικό χλοοτάπητα και ένα γήπεδο 5*5 με συνθετικό χλοοτάπητα. Διαθέτει αποδυτήρια αθλητών και διαιτητών .</p> <p>Στο Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία*: ΙΩΝΙΑ 2000, ΔΟΞΑ</p>

			<p>ΠΑΧΙΑΝΩΝ, ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ, ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ, ΝΕΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ, Ε.Π.Σ. ΧΑΝΙΩΝ, Α.Ο. ΧΑΝΙΑ (Άνδρες και Γυναίκες)</p> <p>* Όλα τα σωματεία - πλην του Α.Ο. ΧΑΝΙΑ χρησιμοποιούν το Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς και σαν έδρα.</p>
<p>Αθλητικό Κέντρο Παλιάς Ηλεκτρικής</p>	<p>350 αθλούμενοι</p>	<p>Καλαθοσφαίριση Πετοσφαίριση Γυμναστική Τένις Ξιφασκία</p>	<p>Βρίσκεται σε απόσταση 1 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια κύρια αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο. Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα: βοηθητική αίθουσα προπόνησης, (στην οποία τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται η Αθλητική Λέσχη Ξιφασκίας Χανίων), αίθουσα για τα προγράμματα Μαζικού αθλητισμού που υλοποιεί ο Δήμος Χανίων, αίθουσα με όργανα γυμναστικής, αποδυτήρια αθλητών και χώρους γραφείων. Εξωτερικά του Γυμναστηρίου υπάρχουν γήπεδο Μπάσκετ, γήπεδο Τένις και ένας χώρος αποδυτηρίων με προδιαγραφές για ΑμεΑ. Το Γυμναστήριο διαθέτει επίσης θέρμανση. Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία: Καλαθοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ Πετοσφαίριση: Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, ΑΕΤΟΙ ΧΑΝΙΩΝ, Σ.Φ.Π. ΧΑΝΙΑ, Ο.Φ.Χ. ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ, ΑΝΕΜΟΣ Ξιφασκία : ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ ΤΑΕ KWON DO</p>
<p>Κλειστό Γυμναστήριο Σχολικού Συγκροτήματος Αμπεριάς</p>	<p>200 αθλούμενοι</p>	<p>Καλαθοσφαίριση Πετοσφαίριση Χάντμπολ</p>	<p>Βρίσκεται σε απόσταση 2 χλμ από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια αίθουσα αθλοπαιδιών. Ο αγωνιστικός χώρος έχει σχετικά μικρές διαστάσεις και είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο. Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα ένα χώρο γραφείου (των ΚΦΑ του Σχολικού Συγκροτήματος) και δύο αποδυτήρια. Εξωτερικά υπάρχουν τρία γήπεδα Μπάσκετ, δύο γήπεδα βόλεϊ και ένα γήπεδο χάντμπολ. Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία : Καλαθοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ Πετοσφαίριση: Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Σ.Φ.Π. ΧΑΝΙΑ, Ο.Φ.Χ. ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ</p>

1.1.4 ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει τα βασικότερα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας του Δήμου Χανίων. Η τοπική οικονομία περιλαμβάνει όλα εκείνα τα “εξωγενή χαρακτηριστικά” που επηρεάζουν αλλά και διαμορφώνουν το πλαίσιο δράσης της Δημοτικής Αρχής για τη διασφάλιση της αναπτυξιακής προοπτικής. Στόχος είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων με τον ταυτόχρονο περιορισμό των αδυναμιών, αλλά και η επίλυση των κρίσιμων προβλημάτων που σχετίζονται με τον παραγωγικό τομέα. Ανάμεσα σε άλλα, παραθέτουμε χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την δραστηριότητα του παραγωγικού τομέα με αναφορές στον όγκο παραγωγής, στο μέγεθος και τη σύνθεση του παραγωγικά «ενεργού» πληθυσμού, στην ανεργία και τις αναπτυξιακές υποδομές, τόσο του Δήμου όσο και της ευρύτερης περιοχής των Χανίων.

Χαρακτηριστικά Απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στο Δήμο Χανίων, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ανέρχονται σε 41.420. Ο πληθυσμός αυτός απασχολείται στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής και αποτελεί το 39% του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Χανίων. Ο ενεργός πληθυσμός, αντιστοιχεί στο 73% του αντίστοιχου πληθυσμού του Νομού Χανίων και στο 19% της Περιφέρειας Κρήτης. Οι μη απασχολούμενοι (Άνεργοι/Ζητούντες Εργασία, Μαθητές/Σπουδαστές, Συνταξιούχοι, Οικιακά/Λοιπά) υπολογίζονται σε 67.222 (ποσοστό 62% του μόνιμου πληθυσμού), σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Σε επίπεδο Νομού και Περιφέρειας Κρήτης το ποσοστό των μη απασχολούμενων κυμαίνεται σε 64%. Τα αριθμητικά δεδομένα που αφορούν την απασχόληση παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 24 Ιδιότητα /Κατάσταση απασχόληση, Απογραφή 2011

Ιδιότητα/ Ασχολίας	Κατάσταση	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Απασχολούμενοι		41.420	57.004	225.718
Άνεργοι/Αναζητούντες Εργασία		8.014	10.569	44.155
Μαθητές/Σπουδαστές		19.350	26.039	110.174
Συνταξιούχοι		18.963	32959	131.887
Οικιακά/Λοιπά		20.895	29.942	111.131
Σύνολο		108.642	156.513	623.065

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Οι απασχολούμενοι στο Δήμο Χανίων, ανά τομέα παραγωγικής δραστηριότητας κατανέμονται ως ακολούθως:

Στον Πρωτογενή Τομέα Παραγωγής απασχολούνται 1.460 εργαζόμενοι, στο Δευτερογενή Τομέα απασχολούνται 6.443 εργαζόμενοι και στον τριτογενή τομέα απασχολούνται 33.517 εργαζόμενοι. Ποσοστιαία, παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται στον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες και εργασίες που σχετίζονται με τον τουρισμό) αντιστοιχούν στο 81% του συνόλου των εργαζομένων ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για το Δευτερογενή, (επαγγέλματα μεταποίησης, βιομηχανικής και βιοτεχνικής κλίμακας) τον πρωτογενή (γεωργικά επαγγέλματα) αντιστοιχούν σε 16% και 4% αντίστοιχα.

Πίνακας 25 Απασχόληση στον τομέα παραγωγής, Απογραφή 2011

Τομέας Παραγωγής	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ /ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
Πρωτογενής	1.460	6.445	23%
Δευτερογενής	6.443	8.375	77%
Τριτογενής	33.517	42.136	80%
Σύνολο	41.420	57.004	73%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Στην εδαφική περιφέρεια του Δήμου Χανίων απαντάται το 73% του απασχολούμενου προσωπικού του Νομού. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτού απασχολείται στον τομέα της μεταποίησης αλλά και του τριτογενή τομέα παραγωγής.

Το επίπεδο ανεργίας στο Νομό Χανίων κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο καταγεγραμμένο επίπεδο της ελληνικής επικράτειας, καθώς και από το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης.

Ειδικότερα, κατά την περίοδο 2009-2010, αξιοσημείωτη είναι η μικρή μεταβολή της ανεργίας στο Νομό Χανίων, συγκριτικά με το ποσοστό της αντίστοιχης περιόδου για την Περιφέρεια Κρήτης και το επίπεδο που έχει καταγραφεί στην Επικράτεια. Αντίθετα, το 2012, μεσούσης της οικονομικής κρίσης το ποσοστό ανεργίας στο Νομό Χανίων, παρουσιάζεται υψηλότερο από αυτό της Περιφέρειας, αλλά σαφώς χαμηλότερο από αυτό που επικρατεί σε εθνικό επίπεδο.

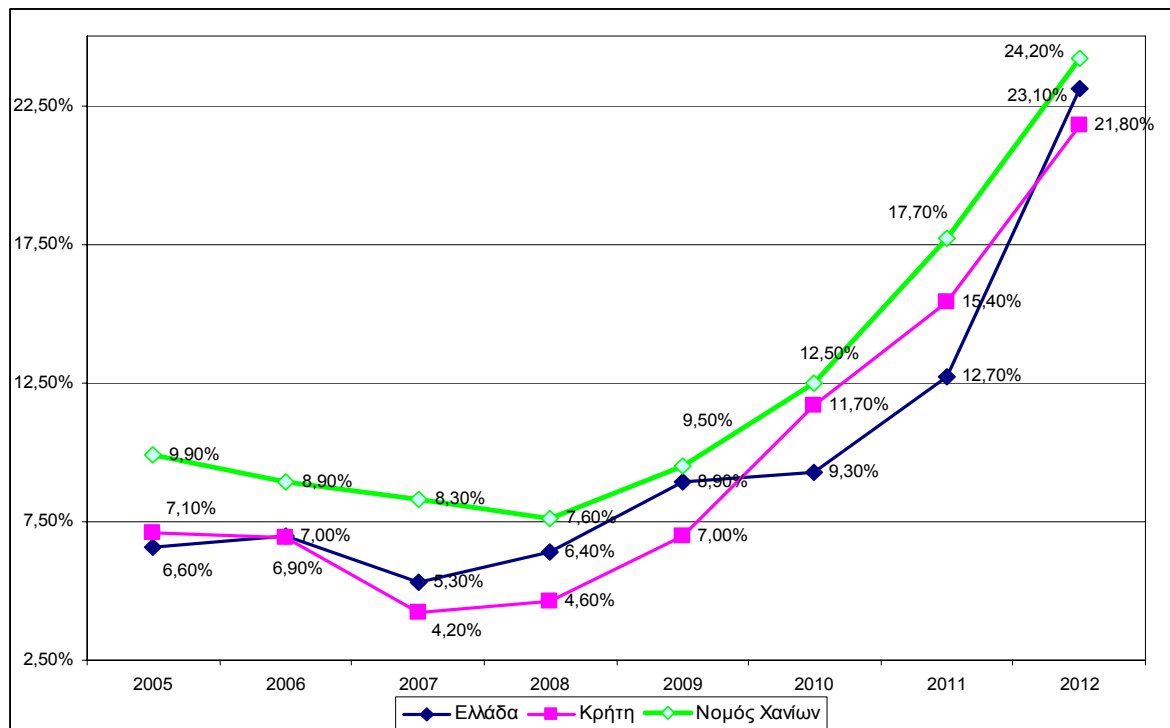
Γενικότερα, παρατηρείται ότι ο Νομός Χανίων έχει τέτοια αναπτυξιακή υποδομή ώστε να διατηρεί καλύτερες επιδόσεις στον τομέα της απασχόλησης, προσφέροντας θέσεις και διατηρώντας καλύτερες προοπτικές οικονομικών δυνατοτήτων. Στο Δήμο Χανίων, το 2011 οι αναζητούντες εργασία υπολογίζονται σε 8.014 ήτοι 8% του συνόλου του πληθυσμού.

Την περίοδο 2005-2011 το ποσοστό ανεργίας στο Νομό Χανίων κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με εκείνο που διαμορφώθηκε σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Η εικόνα αυτή άλλαξε το 2010 με την ανεργία να βρίσκεται οριακά σε

υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό στη χώρα. Το χαμηλότερο επίπεδο ανεργίας διαμορφώθηκε το 2007 με ποσοστό 4,2% και το υψηλότερο το 2004 με ποσοστό 5,3%.

Πίνακας 26 Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας 2005-2012

Έτος	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Νομός Χανίων	6,60%	7,00%	5,30%	6,40%	8,90%	9,30%	12,70%	23,10%
Κρήτη	7,10%	6,90%	4,20%	4,60%	7,00%	11,70%	15,40%	21,80%
Ελλάδα	9,90%	8,90%	8,30%	7,60%	9,50%	12,50%	17,70%	24,20%

Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2005-2007 υπήρξε συγκρατημένα καθοδική τάση στον αριθμό των ανέργων με τη μεγαλύτερη μείωση, της τάξης του 1,6%, να σημειώνεται την περίοδο 2006-2007.

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία, προερχόμενα από Δελτία Τύπου της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος, ο αριθμός των ανέργων μετά το 2009 σημειώνει ανοδική τάση τόσο σε περιφερειακό όσο και εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με εκτιμήσεις της στατιστικής υπηρεσίας το τέταρτο τρίμηνο του 2009 και του 2010 η ανεργία σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο διαμορφώθηκε: για το 2009 10,1% στην περιφέρεια Κρήτης και 10,3% σε εθνικό επίπεδο, για το 2010: 13% σε περιφερειακό επίπεδο και 14,2% σε εθνικό. Σε κάθε περίπτωση, η ανεργία στην Κρήτη κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο.

Γενικότερα τα κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τον τομέα της Απασχόλησης καθώς και τις δυνατότητες/ευκαιρίες για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο συνοψίζονται παρακάτω.

Οικονομική Διάρθρωση – Αναπτυξιακή Δομή

Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Εγχ.Π.), για το Νομό Χανίων² για τα έτη 2000, 2005 και 2008, διαμορφώθηκε σε 12.226€, 15.803€ και 19.681€ αντίστοιχα. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Νομού Χανίων, συγκρινόμενο με το αντίστοιχο μέγεθος της επικράτειας την περίοδο αναφοράς, διαμορφώνεται περίπου στο 90% του εθνικού επιπέδου. Συνολικά υπήρξε αύξηση στο Εγχώριο Προϊόν κατά 58% την περίοδο 2001-2008. Σχετική παράθεση των στοιχείων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 27 Ποσοστιαία μεταβολή κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Χανίων (σε Ευρώ)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	Έτος			Ποσοστιαία Μεταβολή		
	2001	2005	2008	2001- 2005	2005-2008	2001- 2008
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	12.226€	15.803€	19.681€	29%	25%	61%
ΚΡΗΤΗ	13.095€	17.494€	21.157€	34%	21%	62%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	13.372€	17.545€	21.084€	31%	20%	58%
Επίπεδο ΑΕΠ Νομού Χανίων / Σύνολο Ελλάδος	91%	90%	93%			

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΚΕΤΑ

Σημαντικός τομέας οικονομικής συνεισφοράς στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Νομού Χανίων είναι ο τριτογενής τομέας ο οποίος περιλαμβάνει εισοδήματα που προέρχονται από κλάδους υπηρεσιών, εμπορίου και λοιπών δραστηριοτήτων. Από την ανάλυση της συνεισφοράς ανά κλάδο στην τοπική οικονομία παρατηρείται ότι το έτος 2008 το 71,61% (1.322.000.000€) των εισοδημάτων του Νομού προήλθε από τον τριτογενή τομέα παραγωγής, το 20,53% (379.000.000€) από το δευτερογενή και το 7,85% (145.000.000€) από τον πρωτογενή.

Παραθέτοντας διαθέσιμα από τη Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος στοιχεία για τη συνεισφορά κάθε επαγγελματικού κλάδου στην οικονομική δραστηριότητα παρατηρείται μερική συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα, σημαντική συρρίκνωση του δευτερογενή και σημαντική αύξηση των εισοδημάτων που προέρχονται από τον τριτογενή τομέα. Τέλος, ο Νομός Χανίων συνεισφέρει το 25% των συνολικών εισοδημάτων της περιφέρειας, ενώ η κατανομή των εισοδημάτων ανά τομέα παραγωγής σε επίπεδο Νομού Χανίων ακολουθεί την ίδια κατανομή που προκύπτει σε περιφερειακό επίπεδο.

2 Ακαθάριστο κατά κεφαλήν Εγχώριο Προϊόν (Α.εγχ.Π): δείκτης οικονομικής ανάπτυξης ο οποίος προκύπτει από το συνολικά παραγόμενο εισόδημα του ενεργά εργασιακά πληθυσμού που δραστηριοποιείται στο Νομό προς το σύνολο του πραγματικού πληθυσμού.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα ανά κλάδο:

Πίνακας 28 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Γεωργία, δασοκομία, αλιεία						Πρωτογενής Τομέας
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	155.000.000	167.000.000	178.000.000	159.000.000	145.000.000	
Κρήτη	650.000.000	780.000.000	713.000.000	682.000.000	626.000.000	
Βιομηχανία Συμπεριλαμβανομένης και της ενέργειας						Δευτερογενής Τομέας
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	57.000.000	126.000.000	153.000.000	160.000.000	176.000.000	
Κρήτη	626.000.000	545.000.000	582.000.000	760.000.000	851.000.000	
Κατασκευές						
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	129.000.000	185.000.000	190.000.000	214.000.000	203.000.000	
Κρήτη	474.000.000	619.000.000	712.000.000	738.000.000	723.000.000	
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και ειδών οικιακής χρήσης, ξενοδοχεία και εστιατόρια, μεταφορές και επικοινωνίες						Τριτογενής Τομέας
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	489.000.000	126.000.000	153.000.000	160.000.000	176.000.000	
Κρήτη	2.418.000.000	545.000.000	582.000.000	760.000.000	851.000.000	
Χρηματοπιστωτική Διαμεσολάβηση, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες						
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	281.000.000	375.000.000	412.000.000	455.000.000	478.000.000	
Κρήτη	1.069.000.000	1.434.000.000	1.569.000.000	1.713.000.000	1.798.000.000	
Άλλες Υπηρεσίες						
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*	
Νομός Χανίων	367.000.000	528.000.000	582.000.000	625.000.000	668.000.000	
Κρήτη	1.480.000.000	2.146.000.000	2.355.000.000	2.540.000.000	2.788.000.000	
* Εκτιμήσεις Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος						
Πηγή: ΕΣΥΕ, Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο (Α6)						

Τα χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων ανά τομέα παραγωγής η αναπτυξιακή δομή καθώς και οι υποδομές που συνεισφέρουν στον τομέα παραγωγικής δραστηριότητας παρουσιάζονται παρακάτω:

- ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο αγροτικός τομέας καλύπτει ένα μεγάλο εύρος της παραγωγής μεσογειακών προϊόντων, με κυρίαρχο ποσοστό αυτόν της ελαιοκαλλιέργειας, στα παράγωγα του αμπελιού, στα πρώιμα οπωροκηπευτικά, στα εσπεριδοειδή και στην τυροκομία. Όσον αφορά τις καλλιέργειες στο Δήμο Χανίων αναδεικνύεται η εξειδίκευση σε παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως η ελαιοκαλλιέργεια και η αμπελουργία.

Παρά την ουσιαστική του συνεισφορά στα μακροοικονομικά μεγέθη (Α.Ε.Π. κλπ.), ο πρωτογενής τομέας χαρακτηρίζεται από μακροχρόνια αδυναμία υποδομών εξαιτίας του μεγέθους του γεωργικού κλήρου κύρια χαρακτηριστικά του οποίου αποτελούν το μικρό μέγεθος και ο πολυτεμαχισμός αυτού. Άξιο αναφοράς αναδεικνύεται το γεγονός του ποσοστού της καλλιεργήσιμης γης το οποίο είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό του εθνικού μέσου όρου. Ως κύριες αιτίες του γεγονότος αυτού μπορούν να χαρακτηριστούν τόσο το γεωμορφολογικό ανάγλυφο της περιοχής όσο και η αδυναμία άρδευσης των περισσότερων εκτάσεων. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις, το σύνολο των παραγωγών και το είδος της καλλιέργειας στο Νομό Χανίων σύμφωνα με επεξεργασία στοιχείων της απογραφής του 2011 διαμορφώνονται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ως εξής:

Πίνακας 29 Στοιχεία Καλλιεργήσιμων εκτάσεων, Παραγωγών – Νομού Χανίων

Καλλιέργεια	Νέοι Παραγωγοί με κύριο επάγγελμα αγρότη			Σύνολο Παραγωγών		
	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Εκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)	Πλήθος Παραγωγών	Πλήθος Αγροτεμαχίων	Συνολική Εκταση Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων (εκτ.)
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	680	8.631	2.249,52	23.888	155.890	35.158,71
Εσπεριδοειδή προς μεταποίηση	56	170	44,28	1.741	4.263	1049,31
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	280	511	75,87	5.139	7446	962,67
Λοιπά εσπεριδοειδή	47	137	30,55	1.703	3633	764,32
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	53	104	101,58	484	739	534,02
Λοιπές καλλιέργειες- Δενδρώδεις	49	134	59,75	765	1424	495,66
Λοιπά Σιτηρά	16	33	175,27	53	83	462,24
Κηπευτικά υπό κάλυψη	131	287	75,92	478	955	248,77
Ζωοτροφές	11	23	39,16	56	152	239,63
Κηπευτικά	51	117	35,11	390	817	199,60
Σύνολο	1.374	10.147	2.887,01	34.697	175.402	40.114,93

Στο Δήμο Χανίων, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης, Περιφερειακής Διεύθυνσης Χανίων, παρήχθησαν 5.249.274 κιλά ελαιολάδου εκ των οποίων το 73,48% (3.856.938) ήταν έξτρα παρθένο, το 9,56% (502.031) παρθένο και το 19,96% (502.031) λαμπάντε.

Πίνακας 30 Στοιχεία Αγροτικής Παραγωγής Νομού Χανίων

Είδος Καλλιέργειας	Ποσότητα Παραγωγής (σε τόνους)
Νωπά Κηπευτικά	65.338
Κονδυλώδη (Πατάτες, Σακχαρότευτλα)	9.400
Οπώρες (Μηλοειδή, Πυρηνόκαρπα, Ακρόδρυα, Εσπεριδοειδή, Διάφορα)	88.323
Αμπέλια (Σταφύλια για κρασί, επιτραπέζια, σταφίδα)	1.980
Ελαιόδεντρα (Ελιές Βρώσιμες, Ελιές για παραγωγή Ελαιολάδου)	25.150
Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, Περιφερειακή Διεύθυνση Χανίων (2011)	

Όσον αφορά το ζωικό πληθυσμό ανά Δημοτική Ενότητα του Δήμου Χανίων, αυτός αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 31 Στοιχεία Ζωικής Παραγωγής

Δημοτική Ενότητα	Αριθμός*
Δ.Ε. Χανίων	6.460
Δ.Ε. Ακρωτηρίου	88.854
Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου	15.184
Δ.Ε. Σούδας	5.408
Δ.Ε. Θερίσου	33.890
Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας	7.910
Δ.Ε. Κεραμιών	59.926
Σύνολο	217.632
* Περιλαμβάνει αθροιστικά ζώα, πτηνά και κυψέλες μελισσών	
Πηγή: ΕΣΥΕ (2005), Επεξεργασία Στοιχείων ανά Δήμο	

Από αυτόν προκύπτει ότι το 40,83% του ζωικού πληθυσμού βρίσκεται στη Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου, με 27,53% ακολουθεί η Δημοτική Ενότητα Κεραμιών και η Δημοτική Ενότητα Θερίσου με ποσοστό 15,58%. Το μικρότερο ποσοστό κατέχει η Δημοτική Ενότητα Σούδας.

Σχετικά με την αλιευτική δραστηριότητα στο Δήμο Χανίων αυτή μπορεί να αποτυπωθεί παραθέτοντας τα κιλά αλίευσης αλιευμάτων και τα αλιευτικά σκάφη, που χρησιμοποιούνται από επαγγελματίες αλιείς ανά Δημοτική Ενότητα. Συγκεκριμένα η παραγωγή που προκύπτει από την αλιευτική δραστηριότητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 32 Στοιχεία Αλιευτικής Δραστηριότητας Δήμου Χανίων

Δημοτική Ενότητα	Κιλά	Σκάφη
Δ.Ε. Χανίων	1.320.000	17
Δ.Ε. Ακρωτηρίου	282.000	43
Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου	2.000	6
Δ.Ε. Σούδας	137.100	43
Δ.Ε. Θερίσου	-	-
Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας	17.385	34
Δ.Ε. Κεραμιών	-	
Σύνολο	217.632	143
* Περιλαμβάνει ποσότητες Αλιευμάτων που Εκφορτώθηκαν. Αθροιστικά περιλαμβάνει ιχθύες, μαλάκια, κεφαλόποδα, οστρακοειδή		
Πηγή: ΕΣΥΕ (2005), Επεξεργασία Στοιχείων ανά Δήμο		

Γενικότερα τα κρίσιμα ζητήματα, τα προβλήματα και οι προοπτικές ανάπτυξης που αφορούν τον πρωτογενή τομέα του Δήμου Χανίων είναι τα εξής:

- ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο δευτερογενής τομέας στο Δήμο Χανίων δεν είναι ικανοποιητικά ανεπτυγμένος σε σχέση με την υπόλοιπη περιφέρεια, ενώ βασίζεται κυρίως στην μεταποίηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Οι κατασκευαστικές εταιρείες είναι σχετικά μικρού μεγέθους με εξαίρεση κάποιες συνεταιριστικές. Διαπιστώνονται δυσκολίες στην ανάπτυξη εμπορικών δικτύων για την προώθηση των τοπικών προϊόντων σε διεθνείς αγορές. Υπάρχουν επίσης προβλήματα διασύνδεσης μεταξύ του τομέα της παραγωγής και των ερευνητικών κέντρων.

Σημαντικότερος κλάδος του δευτερογενή τομέα αποτελεί η μεταποίηση η οποία συνδέεται κύρια με την επεξεργασία προϊόντων του πρωτογενή τομέα, αλλά και με τους κλάδους των δομικών υλικών και των πλαστικών. Στην έκταση του Δήμου απαντώνται πλήθος μικρών και μέσου μεγέθους (εκτός των συνεταιριστικών) μεταποιητικών επιχειρήσεων που επεξεργάζονται αγροτικά προϊόντα (παραγωγή σταφίδας, τυριού κλπ). Το 47% των μεταποιητικών επιχειρήσεων, 42 σε αριθμό, δραστηριοποιούνται στο κλάδο των Τροφίμων και Ποτών. Δραστηριοποιούνται κυρίως στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων και στην παραγωγή προϊόντων κρέατος.

Πίνακας 33 Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στο Δευτερογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων

α/α	Κλάδος Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχ/ων
1	Βιομηχανία Τροφίμων, Ποτών και καπνοβιομηχανία	42
2	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και προϊόντων	5
3	Βιομηχανία Δέρματος και Δερματίνων ειδών	2

4	Βιομηχανία Ξύλου και Προϊόντων Ξύλου	3
5	Παραγωγή Χαρτοπολτού, παραγωγή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες	6
6	Παραγωγή Χημικών ουσιών, χημικών προϊόντων και συνθετικών ινών	4
7	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	4
8	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	8
9	Παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	10
10	Κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού και οπτικών συσκευών	4
11	Κατασκευή εξοπλισμού κατασκευών	1
12	Λοιπές Βιομηχανίες (μ.α.κ)	3
	Σύνολο επιχειρήσεων μεταποιητικού κλάδου	92
13	Κατασκευές	61
14	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	3
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	156
Πηγή: ΕΒΕ (2011)		

- ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι υπηρεσίες αποτελούν τον μεγαλύτερο και δυναμικότερο τομέα της τοπικής οικονομίας και συμβάλλουν στο Ακαθάριστο Προϊόν του Νομού κατά περίπου 70%. Κινητήριος μοχλός αποτελεί φυσικά ο τουρισμός και οι συνδεδεμένες με αυτόν υπηρεσίες. Οι διοικητικές, εκπαιδευτικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, καθώς και οι υπηρεσίες μεταφορών είναι συγκεντρωμένες κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα. Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα, της τοπικής οικονομίας και του εξαγωγικού προσανατολισμού της, έχουν αναπτυχθεί εταιρίες μεταφορών αλλά και ναυτιλιακές εταιρίες λαϊκής κυρίως βάσης.

Διακρίνοντας μερικά εκ των σημαντικότερων χαρακτηριστικών του τριτογενούς τομέα, αυτά μπορούν να συνοψιστούν:

- Στην υψηλή θέση του εμπορίου και των υπηρεσιών στην οικονομική δραστηριότητα.
- Στην υψηλή συμμετοχή και απασχόληση στον κλάδο των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Στην έντονη εποχικότητα της τουριστικής δραστηριότητας.
- Στην μεγάλη συγκέντρωση ξενοδοχειακού δυναμικού.

Στο Δήμο Χανίων, η παραγωγική δραστηριότητα του τριτογενή τομέα, ανά κλάδο παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 34 Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στον Τριτογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων

A/A	Κλάδος Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχ/ων
1	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης	239
2	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	182
3	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνία	24
4	Ενδιάμεση Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	7
5	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές Δραστηριότητες	51
6	Ιδιωτική Εκπαίδευση (Εκπαιδευτήρια, Σχολές Οδηγών)	6
7	Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	7
8	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής υπηρεσιών υπέρ του Κοινωνικού Συνόλου και άλλων Υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού Χαρακτήρα	24

Η ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό επικράτησης του τριτογενή τομέα στο Δήμο Χανίων. Στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων, συνεισφέρουν το φυσικό περιβάλλον και ο παραθαλάσσιος χαρακτήρας του Δήμου. Υπάρχουν και διατηρούνται οργανωμένες ακτές, με τις περισσότερες, έντεκα στο σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων, να βραβεύονται κάθε χρόνο για την ασφάλεια και καταλληλότητα τους με τη «Γαλάζια Σημαία».

Στο Δήμο Χανίων υπάρχουν οργανωμένα τουριστικά καταλύματα κάθε κατηγορίας. Συγκεκριμένα η ξενοδοχειακή υποδομή μπορεί συνοπτικά να αποδοθεί παραθέτοντας τον αριθμό των καταλυμάτων που υπάρχουν σε κάθε Δημοτική Ενότητα.

Πίνακας 35 Ξενοδοχειακές Μονάδες στο Δήμο Χανίων, ανά Δημοτική Ενότητα

Δημ. Ενот.	Δ.Ε Χανίων		Δ.Ε Ακρωτηρίου		Δ.Ε Ελ.Βενιζέλου		Δ.Ε Σούδας		Δ.Ε Νέας Κυδωνίας		Σύνολο	
	Μον.	Κλίν	Μον.	Κλίν.	Μον.	Κλίν.	Μον.	Κλίν	Μον.	Κλίν	Μον.	Κλίν.
Κατ. 5*	-	-	1	264	-	-	-	-	6	1.257	7	1.521
4*	1	147	-	-	-	-	-	-	8	1.821	9	1.968
3*	7	596	10	719	-	-	-	-	24	2.167	41	3.482
2*	22	1.327	8	364	1	56	2	77	116	7.493	149	9.317
1*	5	205	-	-	-	-	1	24	21	955	27	1.184
Σύνολο	35	2.275	19	1.347	1	56	3	101	151	11.526	233	17.472

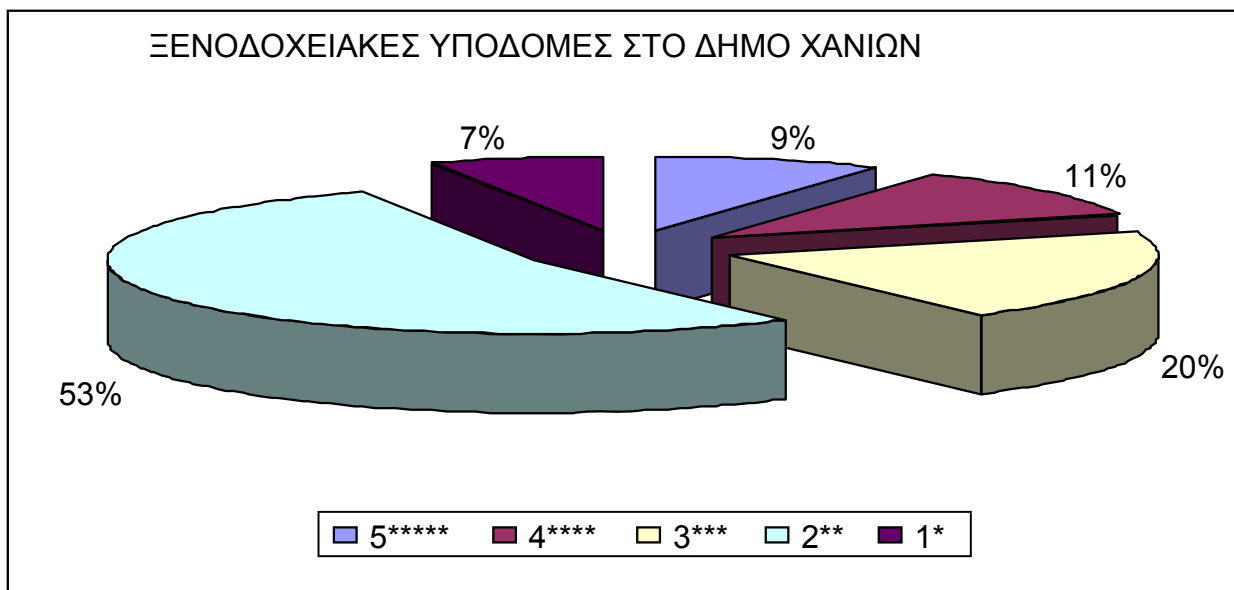
Συνολικά στο Δήμο Χανίων υπάρχουν 233 τουριστικές μονάδες με 17.472 κλίνες. Επίσης λειτουργούν διαφόρων κατηγοριών ξενοδοχειακές μονάδες. Ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων δραστηριοποιείται στη δημοτική ενότητα Νέας Κυδωνίας, η οποία κατέχει την πρωτιά στα «πεντάστερα» ξενοδοχειακά συγκροτήματα σε επίπεδο Δήμου. Συνολικά στην Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας δραστηριοποιούνται 6 ξενοδοχειακές μονάδες πέντε αστέρων και οκτώ τεσσάρων με διαθεσιμότητα 1.257 και 1.821 κλινών αντίστοιχα. Στο κέντρο της πόλης και ειδικότερα στη δημοτική ενότητα Χανίων το μεγαλύτερο μέρος των ξενοδοχειακών μονάδων είναι τριών και δύο αστέρων με διαθέσιμες 596 και 1.327 κλίνες αντίστοιχα.

Πίνακας 36 Παρουσίαση Ξενοδοχειακής Υποδομής σε επίπεδο Δήμου Χανίων – Περιφέρειας Κρήτης – Σύνολο Χώρας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ		5*	4*	3*	2*	1*	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	Μονάδες	7	9	41	149	27	233
	Κλίνες	1521	1968	3482	9317	1184	17.472
ΚΡΗΤΗ	Μονάδες	48	216	306	711	228	1.509
	Κλίνες	22.290	42.572	28.956	43.082	10.055	146.955
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Μονάδες	199	1.048	1.900	4.403	1.657	9.207
	Κλίνες	69.634	160.888	55.150	193.532	47.351	526.555
ΚΛΙΝΕΣ: ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ/ΚΡΗΤΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ	6,82%	4,62%	12,03%	21,63%	11,78%	11,89%
ΚΛΙΝΕΣ: ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ/ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	2,18%	1,22%	6,31%	4,81%	2,50%	3,32%

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΚΕΤΑ (2008), Μελέτη για την Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία της Κρήτης.

Ο Δήμος Χανίων κατέχει το 6,82% των διαθέσιμων ξενοδοχειακών κλινών κατηγορίας πέντε αστέρων της Περιφέρειας και το 2,18% των κλινών πέντε αστέρων σε επίπεδο χώρας. Συνολικά, το 11,89% των ξενοδοχειακών υποδομών του νησιού βρίσκονται εντός ορίων του Δήμου. Αντίστοιχα ο Δήμος Χανίων φιλοξενεί το 3,32% των ξενοδοχειακών υποδομών της Ελλάδος. Συνολικά οι ξενοδοχειακές υποδομές βάσει των διαθέσιμων κλινών ανά κατηγορία αξιολόγησης των υπηρεσιών που προσφέρουν στο φιλοξενούμενο, παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Συνοπτικά, περιγράφοντας τον αριθμό των διαθέσιμων κλινών με κριτήριο την αξιολόγηση της ποιοτικής διαβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών τους ως ποσοστό στο σύνολο των κλινών σε δημοτικό επίπεδο μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το 53% του συνόλου των διαθέσιμων κλινών στο Δήμο Χανίων είναι κατηγορίας δυο αστέρων, ενώ ακολουθεί με 20% ο αριθμός των κλινών κατηγορίας τριών αστέρων, έπεται, με 11%, η διαθεσιμότητα των κλινών τεσσάρων αστέρων, 9% του συνόλου αποτελούν οι κλίνες πέντε αστέρων και 7% οι κλίνες ενός αστεριού.

Επιπλέον όσον αφορά τον τομέα του τουρισμού αξίζει να επισημανθούν οι σημαντικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε από την αρχή του 2011 ο Δήμος Χανίων, όσον αφορά το τουρισμό κρουαζιέρας για την προσέλκυση εταιρειών και επισκεπτών στα Χανιά. Ο Δήμος Χανίων αναγνωρίζοντας τις σημαντικές προοπτικές που διανοίγονται για την τοπική οικονομία και ανάπτυξη από τη νέα αυτή τουριστική αγορά - ανέλαβε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού για τον τουρισμό κρουαζιέρας με απώτερο στόχο την καθιέρωση του λιμανιού της Σούδας σε σημαντικό προορισμό κρουαζιέρας στη βάση ποιοτικών υπηρεσιών και υποδομών και την περαιτέρω ανάδειξη των τουριστικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων του τόπου μας.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Λιμενικού Ταμείου Χανίων οι επίσημες αφίξεις αναφορικά με τον τουρισμό κρουαζιέρας στο λιμάνι της Σούδας ήταν οι εξής:

ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΑΝ ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΣΟΥΔΑΣ		
ΕΤΟΣ	ΕΠΙΒΑΤΕΣ	ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΑ
2011	158.118	72
2012	129.087	54
2013	124.205	47
2014	33.304	38
2015	90.598	69
Το 2014 τα 7 από τα 38 πλοία με 2.938 επιβάτες προσέγγισαν στο εξωτερικό αγκυροβόλιο του Ενετικού Λιμένα Χανίων.		

Το 2014 ήταν μια δύσκολη χρονιά στον τομέα της κρουαζιέρας για την Ελλάδα και ιδιαίτερα για τα Χανιά, λόγω της μετακίνησης του κρουαζιερόπλοιου Navigator of the Seas (με 27 από τις 47 αφίξεις του 2013) από την Μεσόγειο στην Καραϊβική για λόγους που δεν είχαν να κάνουν με την ικανοποίηση από το λιμάνι της Σούδας και τον προορισμό των Χανίων, αλλά για λόγους πολιτικής-στρατηγικής της εταιρείας η οποία μείωσε το 2014 τα κρουαζιερόπλοιά της στην Μεσόγειο δρομολογώντας τα σε άλλες περιοχές, κυρίως στην Ασία και στην Αυστραλία. Παρόλα αυτά είναι πολύ σημαντικό ότι 8 νέες εταιρείες διαχείρισης κρουαζιεροπλοίων για πρώτη φορά ήρθαν στο Λιμάνι της Σούδας και στα Χανιά αυξάνοντας τις εταιρείες που έρχονται από 8 σε 16, το οποίο δείχνει ότι το Λιμάνι της Σούδας και τα Χανιά διατηρούν την δυναμική τους και καθιερώνονται με σταθερά βήματα στον τομέα της κρουαζιέρας.

Οι προβλέψεις για το 2015 είναι εξαιρετικά θετικά και παρουσιάζουν μια πολύ σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2014 με 69 συνολικά αφίξεις (Λιμάνι Σούδας και Ενετικό Λιμάνι Χανίων) κυρίως πολυτελών και υπερπολυτελών κρουαζιερόπλοιων και περίπου 90.000 επιβάτες. Αυτό φανερώνει ξεκάθαρα την δυναμική και την ελκυστικότητα που έχει πλέον το Λιμάνι της Σούδας και ο προορισμός των Χανίων.

Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός του τριπλασιασμού των προσεγγίσεων και της αύξησης της δυναμικότητας των κρουαζιερόπλοιων του Ομίλου της Royal Caribbean International, που από 9 το 2014 γίνονται 31 το 2015 με τα πλοία άνω των 2.000 επιβατών από 5 το 2014 να γίνονται 21 το 2015. Επίσης πέντε νέες κορυφαίες παγκοσμίως εταιρείες διαχείρισης κρουαζιερόπλοιων ενημέρωσαν επίσημα το Λιμενικό Ταμείο Νομού Χανίων ότι θα πραγματοποιήσουν προσεγγίσεις για πρώτη φορά στο Λιμάνι της Σούδας το 2015 και το 2016, γεγονός εξαιρετικά σπουδαίο καθώς αναβαθμίζει σημαντικά τον προορισμό των Χανίων στο χάρτη της κρουαζιέρας διεθνώς.

Όσον αφορά την επιβατική κίνηση του διεθνή αερολιμένα Χανίων και με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας Χανίων για την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2014, καταγράφεται αύξηση αφίξεων αλλοδαπών τουριστών κατά 10,4% φτάνοντας στο ιστορικά υψηλό νούμερο των 863.168 αφίξεων, με το 53% των συνολικών αφίξεων να προέρχεται από τις Σκανδιναβικές Χώρες (Νορβηγία, Σουηδία, Δανία, Φινλανδία), ποσοστό το οποίο παραμένει στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, μετά και τη δυναμική εμφάνιση της αεροπορικής εταιρίας Ryan air, μεταφέροντας κατά 88% μη Σκανδιναβούς επιβάτες.

Πίνακας 37 Αφίξεις Τουριστών βάσει χώρας προέλευσης

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2014	2013	(2014-2013)%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	150030	147194	1,93%
ΣΟΥΗΔΙΑ	131361	102639	27,98%
ΔΑΝΙΑ	113162	102111	10,82%
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	86783	81233	6,83%
ΠΟΛΩΝΙΑ	62161	47374	31,21%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	60072	64279	-6,54%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	51255	51916	-1,27%
ΙΤΑΛΙΑ	46832	44830	4,47%
ΚΥΠΡΟΣ	30195	22060	36,88%

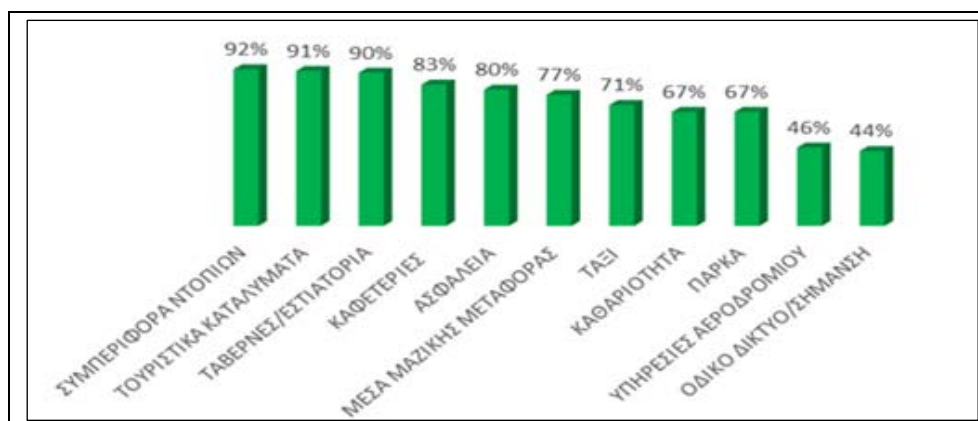
ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	131317	118194	11,10%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΙΞΕΩΝ	863168	781830	10,40%

Ειδικότερα από στοιχεία της πολιτικής αεροπορίας Χανίων προκύπτουν τα εξής: Από το σύνολο των αλλοδαπών τουριστών που προτιμούν το αεροδρόμιο Χανίων ως τελικό προορισμό των διακοπών τους, το 82% παραμένει στο Ν. Χανίων για να περάσει τις διακοπές του, το 14% προτιμάει το Ρέθυμνο, ενώ μικρότερα ποσοστά επιλέγουν τους Νομούς Ηρακλείου και Λασιθίου.

Σχετικά με τις ομάδες ηλικιών παρατηρείται μια ομοιόμορφη κατανομή μέχρι την ηλικία των 65 ετών. Τέσσερις στους πέντε επισκέπτες είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ όσον αφορά τα εισοδηματικά κλιμάκια σχεδόν ένας στους πέντε δηλώνει υψηλό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα πάνω από 80.000 ευρώ.

Ο αλλοδαπός επισκέπτης του Ν. Χανίων αισθάνεται εξαιρετικά ικανοποιημένος από τη φιλική συμπεριφορά των ντόπιων κατοίκων, αλλά και από τις υπηρεσίες που του προσφέρει το ξενοδοχείο στο οποίο διαμένει κατά μέσο όρο σχεδόν 9 ημέρες.

Πίνακας 38 Ικανοποίηση Επισκεπτών

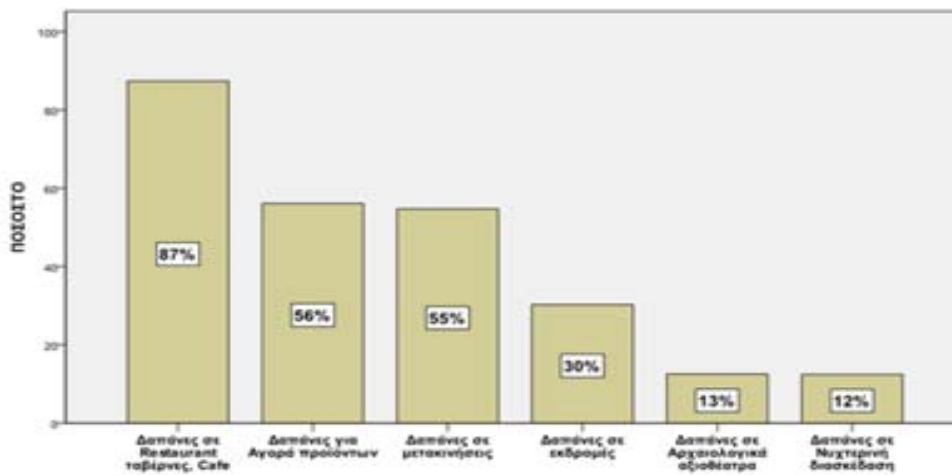

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Έρευνας Τουρισμού από το ΜΑΪΧ, Πολυτεχνείο & Πανεπιστήμιο Κρήτης, Οκτώβριος 2014

Ωστόσο συνεχίζει να νιώθει σχετικά ανασφαλής για την κατάσταση του οδικού δικτύου και την οδική σήμανση, καθώς και απογοητευμένος σχετικά με τις υψηλές τιμές φαγητού/καφέ στα κυλικεία του αεροδρομίου, αλλά και το συνωστισμό εξαιτίας της εξάντλησης των ορίων δυναμικότητας των υποδομών που παρατηρείται στις πύλες αναχώρησης κυρίως. Αναφορικά όμως με το τελευταίο ζήτημα, οι εργασίες επέκτασης του αεροδρομίου, αναμένεται να ολοκληρωθούν το επόμενο έτος, γεγονός που πρόκειται να δώσει πνοή ανάπτυξης και λύσεις σε πολλά προβλήματα.

Σύμφωνα με την αρχική επεξεργασία των στοιχείων της έρευνας και με τις πρώτες ενδείξεις που υπάρχουν, η μεγάλη πλειοψηφία των αλλοδαπών (ενήλικων) τουριστών ξοδεύει κατά μέσο όρο από 60 έως 80 ευρώ ημερησίως κατά τη διάρκεια των διακοπών τους, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το κόστος των αεροπορικών του εισιτηρίων αλλά και του τουριστικού καταλύματος του, δαπανώντας αναλογικά το μεγαλύτερο μέρος από αυτά, στις ταβέρνες και καφετέριες.

Πίνακας 39 Ανάλυση Πηγών Εσόδου από Τουρισμό

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Έρευνας Τουρισμού από το ΜΑΪΧ, Πολυτεχνείο & Πανεπιστήμιο Κρήτης, Οκτώβριος 2014

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αλλοδαπών επισκεπτών και σχεδόν δύο στους τρεις αλλοδαπούς επισκέπτες προτιμάνε να διαμένουν σε ξενοδοχεία, το 25% σε ενοικιαζόμενα διαμερίσματα/δωμάτια/στούντιο, το 4% σε ιδιόκτητα σπίτια, εξοχικά, κάμπινγκ ή φιλοξενείται, ενώ αντίστοιχο είναι και το ποσοστό που διαμένει σε ενοικιαζόμενες βίλες.

Τρεις στους τέσσερις Σκανδιναβούς, σε αντίθεση με τους μισούς σχεδόν μη Σκανδιναβούς επιλέγουν να διαμένουν σε ξενοδοχεία.

Εκτός από το κλίμα και τη φυσική ομορφιά του τόπου, τα οποία συνεχίζουν να αποτελούν καταλυτικό παράγοντα στην επιλογή του τελικού προορισμού του, η κρητική κουζίνα κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος στην τελική επιλογή του αλλοδαπού τουρίστα. Ο τελευταίος δε αντλεί πληροφορίες για τον τόπο διακοπών του κυρίως από το διαδίκτυο αλλά και από συγγενείς και φίλους.

Για τις μετακινήσεις του χρησιμοποιεί τα λεωφορεία αλλά ενοικιάζει και αυτοκίνητα/δίκυκλα για τις μεταφορές του κατά τη διάρκεια των διακοπών του, επιλέγοντας το Ελαφονήσι ως κορυφαίο τουριστικό προορισμό.

Σχετικά με την αγορά τοπικών προϊόντων, ο αλλοδαπός τουρίστας φαίνεται να προτιμάει περισσότερο το τοπικό κρασί, το φυσικό χυμό πορτοκαλιού αλλά και το ελαιόλαδο. Ο γαστρονομικός τουρισμός καθώς και ο αγροτουρισμός είναι οι μορφές εναλλακτικού τουρισμού που θα τον ενδιέφεραν περισσότερο.

Βασικές υποδομές συνδεδεμένες με την τοπική ανάπτυξη

Τέλος, για την ολοκληρωμένη παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης κρίνεται σκόπιμο όπως παρουσιαστούν οι κυριότερες αναπτυξιακές υποδομές που βρίσκονται τόσο εντός των δημοτικών ορίων. Οι συγκεκριμένες υποδομές συνεπικουρούν στην αναπτυξιακή προοπτική της τοπικής οικονομίας του Δήμου Χανίων, στην προοπτική ενίσχυσης της παραγωγικής δυναμικότητας και διεξόδου σε νέους παραγωγικούς τομείς. Οι παρακάτω υποδομές συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό, την εξαγωγική δυνατότητα των αγροτικών προϊόντων, την οργάνωση του παραγωγικού ιστού στο πλαίσιο ευρύτερων συνεργασιών σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Συνοπτικά οι κυριότερες υποδομές είναι οι εξής:

[α] Λιμάνι Σούδας

Στο Δήμο Χανίων εντοπίζονται σημαντικές λιμενικές υποδομές από τις οποίες ξεχωρίζει το λιμάνι της Σούδας, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση επτά χιλιομέτρων από την πόλη των Χανίων. Το λιμάνι της Σούδας χαρακτηρίζεται ως λιμάνι (επιβατικά και εμπορικά) διεθνούς εμβέλειας και μαζί με αυτό του Ηρακλείου αποτελούν τις κύριες πύλες εισόδου του νησιού της Κρήτης από τη θάλασσα. Το λιμάνι της Σούδας – το μεγαλύτερο και ασφαλέστερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου – πολλαπλών χρήσεων (επιβατική, τουριστική, ναυαθλητική, εκπαιδευτική και αλιευτική), είναι σε μεγάλο βαθμό προστατευμένο από τους κυματισμούς, καθώς βρίσκεται στον μυχό του όρμου της Σούδας ο οποίος είναι ανοιχτός μόνο προς τα Ανατολικά.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται διαρκώς αποτελώντας σταυροδρόμι των σημαντικότερων θαλάσσιων οδών, και συμβάλλοντας καθοριστικά στην εμπορική, τουριστική και οικονομική ανάπτυξη του Δήμου αλλά και του Νομού Χανίων. Καθημερινά διάμεσο αυτού διακινούνται χιλιάδες επιβάτες, οχήματα, καθώς και εμπορεύματα πάσης φύσεως (αγροτικά, κτηνοτροφικά, κ.α.). Ενδεικτικό είναι πως στη διάρκεια της δεκαετίας 1995-2005 καταγράφηκε ετήσια αύξηση του αριθμού των διακινήθόντων επιβατών κατά 54-55%.

Επίσης την τελευταία περίοδο, το λιμάνι της Σούδας – με τις σημαντικές προσπάθειες που έχει καταβάλλει και ο Δήμος Χανίων - έχει ενταχθεί δυναμικά στα δρομολόγια διεθνών εταιριών κρουαζιέρας ως προορισμός ενώ πολύ σημαντική χαρακτηρίζεται και η ένταξη του λιμένα της Σούδας στη «Medcruise», την Ένωση των Μεσογειακών Λιμένων – Προορισμών Κρουαζιέρας, γεγονός που αυξάνει την δυναμική που έχει αποκτήσει η Σούδα ως προορισμός. Είναι χαρακτηριστικό πως μόνο το 2011 αφίχθησαν στο λιμάνι της Σούδας πάνω από 130 κρουαζιερόπλοια τα οποία μετέφεραν περί τους 200.000 επιβάτες. Η αυξημένη κίνηση τουριστών μέσω κρουαζιέρων τα οποία αφίχθησαν στο λιμάνι της Σούδας συνεχίστηκε με ταχείς ρυθμούς και το έτος 2012. Το έτος 2013 εν μέσω πανευρωπαϊκής κρίσης ο προορισμός των Χανίων και το λιμάνι της Σούδας είχε ικανοποιητικά μεγέθη στις αφίξεις κρουαζιερόπλοιων οι οποίες έφτασαν τις 47. Η μείωση των αφίξεων των κρουαζιερόπλοιων συνεχίστηκε το 2014 όπου ο συνολικός αριθμός τους συρρικνώθηκε στις 40.

Για το 2015 οι πρώτες έως σήμερα ενδείξεις των αφίξεων δείχνουν αυξητική τάση η οποία αυξητική αυτή τάση αναμένεται να διατηρηθεί και για το 2016 πάλι με την προσθήκη νέων εταιρειών και νέων κρουαζιερόπλοιων με δεδομένη τη γεωπολιτική σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Στο λιμάνι Σούδας διακρίνονται τρεις βασικές περιοχές/τομείς: α) η περιοχή του Επιβατικού Λιμένα, β) η περιοχή του Εμπορικού Λιμένα και γ) η περιοχή Αναψυχής – Αλιείας – Ναυαθλητισμού. Η σημερινή μέγιστη ετήσια χωρητικότητα του υφιστάμενου Λιμενικού Τμήματος Ακτοπλοΐας ανέρχεται σε περίπου 1.700.000 επιβάτες.

Ο επιβατικός λιμένας

Ο επιβατικός λιμένας είναι εγκατεστημένος στην προβλήτα «ΑΔΡΙΑΣ» όπου βρίσκονται τα κτίρια Λιμεναρχείου και Τελωνείου. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν χώρο αναμονής, ισόγειο λιμενικό υπόστεγο, εμβαδού 3.000m², γραφεία, parking αυτοκινήτων και συνεργείο.

Ο εμπορικός λιμένας

Ο εμπορικός λιμένας εξυπηρετεί τη διακίνηση δημητριακών και άλλων προϊόντων (άλευρα, ζωοτροφές) των Κυλινδρόμυλων Κρήτης και της Κεντρικής Ένωσης Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε. (πρώην ΚΥΔΕΠ), καθώς επίσης και τη διακίνηση Γενικών και Ξηρών Χύδην και επικίνδυνων φορτίων. Περιλαμβάνει υπαίθριους χώρους αποθέσεως εμπορευματοκιβωτίων και αποθέσεως εμπορευμάτων και υπαίθριους ταινιόδρομους μεταφοράς τους. Στο χερσαίο χώρο, εκτός των σιλό της πρώην ΚΥΔΕΠ λειτουργούν δύο ισόγειες λιμενικές αποθήκες Γενικών Φορτίων 787m² η βόρεια και 765m² η νότια (με περιφραγμένο χώρο μεταξύ τους) και το κτίριο λιμενεργατών ανατολικά του οποίο προβλέπονταν η δημιουργία Πάρκου 1.300m².

Ο λιμενίσκος μικρών σκαφών και ερασιτεχνών αλιέων

Ο λιμενίσκος μικρών σκαφών και ερασιτεχνών αλιέων εξυπηρετεί τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη ανοικτής θάλασσας και στο τμήμα αυτό βρίσκονται η ιχθυόσκαλα δημοσίου Χανίων και τα Γραφεία του Συλλόγου Ερασιτεχνών Αλιέων Σούδας «Ναυτίλος». Συνορεύει από τα δυτικά με τις εγκαταστάσεις του Ναυταθλητικού Κέντρου Σούδας.

[β] Αεροδρόμιο Χανίων

Το αεροδρόμιο Χανίων βρίσκεται στη χερσόνησο του Ακρωτηρίου, περίπου δεκατέσσερα χιλιόμετρα από τα Χανιά σε μια έκταση περίπου 15 στρεμμάτων. Το 2005 έγινε η ολοκλήρωση επέκτασης του αεροδρομίου που έλαβε επίσημα την ονομασία Κρατικός Αερολιμένας Χανίων "Ιωάννης Δασκαλογιάννης". Στο αεροδρόμιο των Χανίων πραγματοποιούνται πτήσεις εσωτερικού από και προς το αεροδρόμιο Αθηνών, το αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης και άλλα αεροδρόμια στην Ελλάδα. Από τον Απρίλιο μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου κάθε χρόνου, γίνονται επίσης πολλές απευθείας πτήσεις charter για το αεροδρόμιο των Χανίων από τη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Σκανδιναβία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η κίνηση στο αεροδρόμιο Χανίων είναι περίπου της τάξης των 1.500.000 επιβατών το χρόνο.

Πίνακας 40 Κίνηση επιβατών στο αεροδρόμιο Χανίων (2008-2010)

Έτος	2008	2009	2010	Μεταβολή 2008- 2009	Μεταβολή 2009- 2010	Μεταβολή 2008- 2010
Σύνολο Πτήσεων	15.206	16.014	13.852	5,31%	-13,50%	-8,90%
Σύνολο Επιβατών (Αφίξεις-Αναχωρήσεις)	1.866.581	1.795.466	1.654.864	-3,81%	-7,83%	-11,34%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (2011)

Εξετάζοντας την επιβατική κίνηση κατά την περίοδο 2008-2010 παρατηρούμε ότι ενώ ο αριθμός πτήσεων αυξήθηκε κατά 5,31% από το 2008-2009, ο αριθμός αθροιστικά των επιβατών των πτήσεων άφιξης και αναχώρησης από τα Χανιά μειώθηκε κατά 3,81%. Μεγαλύτερη μεταβολή σημειώθηκε την περίοδο 2009-2010 σε επίπεδο πτήσεων, αφίξεως και αναχωρήσεων κατά 13,50%.

Αντίστοιχα σε επιβατική κίνηση υπήρξε μείωση της τάξεως του 7,83%, 25% αυξημένο ποσοστό συγκριτικά με τη μεταβολή της προηγούμενης περιόδου. Συνολικά την περίοδο 2008-2010 παρατηρήθηκε μείωση της επιβατικής κίνησης και των πτήσεων, -11,34% και -8,90% αντίστοιχα.

Ενθαρρυντικό στοιχείο αποτελεί ωστόσο η αντιστροφή αυτής της τάσης για το έτος 2011. Είναι χαρακτηριστικό πως οι αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών για το πρώτο εξάμηνο του 2011 στο αεροδρόμιο Χανίων έχουν φτάσει τις 225.792, σημειώνοντας μια αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2010 (213.076 αφίξεις) της τάξης του 5,97%. Βλέποντας τα ποσοστά αφίξεων των αλλοδαπών επισκεπτών για την περίοδο αυτή, διαπιστώνουμε ότι το 74,44% προέρχεται από τις Σκανδιναβικές Χώρες, όπως είναι η Νορβηγία (22,99%), Σουηδία (19,78%), Δανία (16,64%), Φινλανδία (15,03%) και ακολουθούν αλλοδαποί επισκέπτες από την Αγγλία (6,51%), Γερμανία (4,50%) και Πολωνία (3,03%).

Πίνακας 41 Αφίξεις Αλλοδαπών Με Charters στο Αεροδρόμιο Χανίων ανά Εθνικότητα (Α' Εξάμηνο 2011 - 2010)

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2011	2010	(2011-2010)%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	51917	52446	-1,01%
ΣΟΥΗΔΙΑ	44671	44639	0,07%
ΔΑΝΙΑ	37578	35020	7,30%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	33939	26084	30,11%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	14704	14315	2,72%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10159	8837	14,96%
ΠΟΛΩΝΙΑ	6850	9297	-26,32%
ΒΕΛΓΙΟ	6076	5804	4,69%

ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4985	4782	4,25%
ΤΣΕΧΙΑ	4324	4151	4,17%
ΡΩΣΙΑ	3493	1895	84,33%
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	7096	5806	22,22%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΙΞΕΩΝ	225792	213076	5,97%

Τέλος αξίζει να επισημανθεί πως σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευθέντα προσωρινά στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, στο αεροδρόμιο Χανίων οι διεθνείς αφίξεις προς το αεροδρόμιο Χανίων αυξήθηκαν κατά 10,73% για το διάστημα Ιανουάριος – Οκτώβριος 2011 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010.

[γ] Ερευνητικά Κέντρα –Τεχνολογικά / Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Τα ερευνητικά κέντρα και τα ακαδημαϊκά-τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, δύναται να αποτελέσουν πόλο καινοτομίας και ανάπτυξης, καθώς συνδέονται άμεσα με την παραγωγική δομή της περιοχής και την εισαγωγή καινοτομικών λύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην τοπική αλλά και όχι μόνο οικονομία. Επίσης, η ύπαρξη τους ενισχύει το «αναπτυξιακό προφίλ» της περιοχής και την προοπτική περαιτέρω συνεργασιών με επιστημονικούς φορείς σε διεθνές επίπεδο.

Τα ακαδημαϊκά/τεχνολογικά και ερευνητικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου Χανίων, παρουσιάζονται στον πίνακα 42.

Πίνακας 42 Εκπαιδευτικά Ιδρύματα εντός Π.Ε. Χανίων

Πολυτεχνείο Κρήτης
ΤΕΙ Κρήτης - Παράρτημα Χανίων
Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων
Ινστιτούτο Ελιάς & Υποτροπικών Φυτών Χανίων
Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης

Το **Πολυτεχνείο Κρήτης** ιδρύθηκε το 1977 στα Χανιά και δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές τον Οκτώβριο του 1984. Σε αυτό λειτουργούν 5 ακαδημαϊκά Τμήματα Μηχανικών. Πρόκειται για το Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, το Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων, το Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών, το Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος και το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, τα οποία υποστηρίζει ακαδημαϊκά το Γενικό Τμήμα, ένα τμήμα βασικών επιστημών. Εδρεύει στην πολυτεχνειούπολη η οποία είναι κτισμένη σε πανοραμική τοποθεσία στο Ακρωτήρι Χανίων, 7 Km βορειοανατολικά της πόλης και εκτείνεται σε έκταση 2.900 στρεμμάτων. Μεταξύ άλλων, στις υποδομές του Πολυτεχνείου συμπεριλαμβάνονται 57 εργαστήρια και υψηλή τεχνολογικά υποδομή.

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Κρήτης στα Χανιά ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί το 1985. Σήμερα λειτουργούν 2 Ακαδημαϊκά Τμήματα: Το Τμήμα Ηλεκτρονικής και το Τμήμα Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Στο ΤΕΙ Κρήτης στα Χανιά, μεταξύ άλλων, υπάρχουν σημαντικές εργαστηριακές υποδομές. Τέτοιες είναι το:

Το **Εργαστήριο Σχεδιομελέτης και Κατεργασιών DML** δημιουργήθηκε με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες εκπαίδευσης σε θέματα τεχνικών Σχεδίασης και Τεχνολογιών Παραγωγής. Επιπροσθέτως το DML υποστηρίζει τα αντικείμενα της Ρευστομηχανικής, Θερμοδυναμικής και Ηλεκτρικών Κυκλωμάτων

Το **Εργαστήριο Ανανεώσιμων Ενεργειακών Τεχνολογιών**. Στο εργαστήριο λειτουργούν οι ακόλουθες ειδικές μονάδες: Μονάδα συλλογής και επεξεργασίας μετεωρολογικών δεδομένων με κινητό μετεωρολογικό σταθμό και δίκτυο μετεωρολογικών ιστών; Μονάδα ανάπτυξης κόμβων και δοκιμών απόδοσης συστημάτων διαχείρισης ενέργειας για κτίρια, Μονάδα Ανάπτυξης Εξειδικευμένου Λογισμικού Διαχείρισης Ενέργειας.

Το **Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Χημείας και Βιοχημικών Διεργασιών**: Ανήκει στον Τομέα Περιβαλλοντικής Τεχνολογίας του Τμήματος Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος του ΤΕΙ Κρήτης. Ασχολείται εκπαιδευτικά και ερευνητικά με θέματα που αφορούν στην Ρύπανση του Περιβάλλοντος (ρύπανση αέρα, νερού και εδάφους), στην Επεξεργασία και Διαχείριση των Αποβλήτων (αερίων εκπομπών, υγρών, στερεών, τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων) και στη μελέτη βιοχημικών διεργασιών, κυρίως σε μοριακό επίπεδο, και την επίδραση ανόργανων και οργανικών ρύπων σε αυτές. Συγκεκριμένα ερευνά την ανάπτυξη μεθόδων για τον προσδιορισμό των ρύπων σε περιβαλλοντικά δείγματα, την παρακολούθηση των χημικών και βιοχημικών διεργασιών, στις οποίες λαμβάνουν μέρος οι ρύποι στο περιβάλλον και την αντιμετώπιση και επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων μέσω της ανάπτυξης αντιρροπτικών τεχνολογιών.

Το **Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Υδατικών και Εδαφικών Πόρων**: Ασχολείται με τον έλεγχο και τη διαχείριση ποιότητας πόσιμων, επιφανειακών, υπόγειων και παράκτιων υδάτων. Τεχνολογίες επεξεργασίας και εμφιάλωσης νερού. Δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης. Εδαφολογία, παθογένεια και ρύπανση εδαφών. Προσδιορισμό επιβάρυνσης με βαρέα μέταλλα και αγροχημικά υδατικών και εδαφικών πόρων. Αξιολόγηση και αποκατάσταση χερσαίων-υδάτινων-αγροτικών οικοσυστημάτων. Οικολογία. Βιολογικοί δείκτες ρύπανσης υδάτων. Αειφόρο διαχείριση υδατικών και εδαφικών πόρων.

Το **Εργαστήριο Γεωφυσικής και Σεισμολογίας**: Σκοπός λειτουργίας του είναι η διερεύνηση γεωφυσικών θεμάτων της σεισμικής δραστηριότητας και της διαχείρισης του σεισμικού κινδύνου. Για τη μελέτη της σεισμικής δραστηριότητας έχουν εγκατασταθεί τοπικοί σταθμοί μέτρησης μικροσεισμών στην περιοχή της Κρήτης. Έμφαση έχει δοθεί στην εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων γεωφυσικής διασκόπησης για την πρόβλεψη σεισμών με εφαρμογή τεχνολογιών που βασίζονται στην γεωηλεκτρική τομογραφία και στην υψηλή ανάλυση της σεισμικής ανάκλασης

Το **Εργαστήριο Πληροφορικής** στοχεύει στο να παρέχει την γνώση που θα οδηγήσει στην κατανόηση του γεωπεριβάλλοντος και του τρόπου με τον οποίο τα φυσικά φαινόμενα αλλά και οι ανθρώπινες πράξεις το μεταβάλλουν και ακολούθως στην συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση των γεωγραφικών πληροφοριών για την διαχείριση τους, την ανταλλαγή των πληροφοριών και την προώθηση της διεπιστημονικότητας.

Το **Μεσογειακό Αγροτικό Ινστιτούτο Χανίων (MAIX)** εδρεύει στο Αλσύλλιο Αεροκρηπίου στα Χανιά. Στοχεύει στην ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας μέσω παροχής εκπαίδευσης, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, και ανάπτυξης συνεργασιών με στόχο τη λύση των προβλημάτων των Μεσογειακών, Βαλκανικών και άλλων αναπτυσσόμενων περιοχών. Κύριοι τομείς ενδιαφέροντος αποτελούν η αγροτική

ανάπτυξη και το περιβάλλον. Ως Ινστιτούτο, συνεπικουρεί στους στόχους της Μεσογειακής και της βαλκανικής εξωτερικής πολιτικής συμμετέχοντας ενεργά στην υλοποίηση ερευνητικής και αναπτυξιακής δραστηριότητας στον αγροτικό τομέα. Οργανώνει κύκλους εκπαιδευτικών σεμιναρίων τόσο στην έδρα του, όσο και σε τρίτες Μεσογειακές και Βαλκανικές χώρες μέσω συνεργασιών με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και το Υπουργείο Εξωτερικών. Συντονίζει ερευνητικά δίκτυα σε Ευρωπαϊκές χώρες σε θέματα αιχμής, όπως εφαρμογές γεωπληροφορικής στο περιβάλλον και στη γεωργία. Τέλος συμβάλει στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος μέσα από καινοτόμες δράσεις και υπό το πρίσμα συνεργασιών με φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, παρέχοντας εξειδικευμένες υπηρεσίες. Το ΜΑΙΧ οργανώνει τα παρακάτω εκπαιδευτικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών:

Πίνακας 43 Εκπαιδευτικά Προγράμματα- ΜΑΙΧ

Μεταπτυχιακά Προγράμματα – ΜΑΙΧ
Οικονομία και Διοίκηση Επιχειρήσεων
Αειφορική Γεωργία
Ποιότητα Τροφίμων και Χημεία Φυσικών Προϊόντων
Γεωργική Γενετική και Βιοτεχνολογία
Φυσικά Προϊόντα και Βιοτεχνολογία
Διαχείριση Περιβάλλοντος
Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών και Χωρική Στατιστική
Τηλεπισκόπηση και Επεξεργασία Εικόνας
Οικολογία και Διαχείριση Ανανεώσιμων Φυσικών Πόρων
Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Σχεδιασμός και Διαχείριση

Το **Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων** άρχισε την δραστηριότητά του το 1962 ως Σταθμός Γεωργικής Έρευνας και από το 1978 εξελίχθηκε σε Ινστιτούτο με σύγχρονες εργαστηριακές υποδομές και αξιόλογο ερευνητικό δυναμικό συμβάλλοντας σημαντικά στην υλοποίηση των στόχων της εθνικής αλλά και ευρωπαϊκής αγροτικής έρευνας. Βασική αποστολή του Ινστιτούτου είναι η ανάπτυξη της καινοτομίας στον αγροτικό τομέα, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ερευνητικών, επιδεικτικών και πιλοτικών προγραμμάτων, που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους, την Ε.Ε. και άλλους διεθνείς οργανισμούς (FAO, IOC, κλπ.) για την επίλυση των προβλημάτων και τον εκσυγχρονισμό των καλλιεργειών της Κρήτης (ελιάς, εσπεριδοειδών, υποτροπικών φυτών, κηπευτικών, κλπ), την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και την βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων με την ορθολογική χρήση των συντελεστών παραγωγής και της σύγχρονης τεχνολογίας. Επιπλέον, το Ινστιτούτο με την μεταφορά και εφαρμογή της σύγχρονης τεχνογνωσίας στην αγροτική παραγωγή συμβάλει στην κάλυψη των απαιτήσεων της σύγχρονης γεωργίας για την ασφάλεια των τροφίμων και την προστασία του αγρότη, του καταναλωτή και του περιβάλλοντος και παρέχει τεχνική στήριξη στους αγρότες για συμβατική, ολοκληρωμένη και οικολογική καλλιέργεια. Στα πλαίσια της μεταφοράς της αποκτούμενης τεχνογνωσίας στην πράξη το Ινστιτούτο οργανώνει μόνο του ή σε συνεργασία με άλλους εθνικούς ή διεθνείς φορείς εκπαιδευτικές και συνεδριακές

δράσεις (σεμινάρια, συνέδρια, συμπόσια, ημερίδες κλπ.). Για την προσφορά του βραβεύθηκε τον Δεκέμβρη του 2001 από την Ακαδημία Αθηνών.

Το Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών έχει τα παρακάτω **εργαστήρια**:

- Ελαιοκομίας & Μετασυλλεκτικής Φυσιολογίας
- Υποτροπικών Φυτών και Εσπεριδοειδών
- Τεχνολογίας Ελαιολάδου & Αγροτικών Προϊόντων
- Φυτοπροστασίας (Εντομολογίας και Φυτοπαθολογίας)
- Αρδεύσεων και Διαχείρισης Νερού
- Φυσιολογίας και Θρέψης Φυτών
- Υδροπονίας & Αρωματικών Φυτών
- Νησιωτικής Κτηνοτροφίας

Η **Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης** (Α.Ε.Ν.) εδρεύει στα Χανιά και ανήκει στην τρίτη βαθμίδα της ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και η διάρκεια των σπουδών σ' αυτή είναι τετραετούς διάρκειας. Η Α.Ε.Ν. έχει ως αποστολή τη δημιουργία αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού πλήρως καταρτισμένων με ολοκληρωμένη θεωρητική και πρακτική γνώση του αντικειμένου, καθώς και την εξειδίκευση αυτών, βασισμένη στις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της ναυτιλίας. Τη συνεργασία μεταξύ τους και με άλλα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, καθώς και με φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, για την επίτευξη του σκοπού τους. Τη συμμετοχή τους σε προγράμματα εφαρμογής και ανάπτυξης της ναυτικής τεχνολογίας, της διοίκησης και της εκμετάλλευσης του πλοίου. Τη συμβολή τους στον προσανατολισμό των νέων στο ναυτικό επάγγελμα.

[δ] ΒΙΟ.ΠΑ. Χανίων

Η υλοποίηση του Βιοτεχνικού Πάρκου Χανίων (Βιο.πα.) από την Ε.Τ.Β.Α. και τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ) ολοκληρώθηκε το 1994. Συνολικά καταλαμβάνει 136 στρέμματα και βρίσκεται στα Τσικαλαριά Σούδας, στον κόμβο της εθνικής οδού Χανίων Ρεθύμνου. Φορέας ίδρυσης του Βιοτεχνικού Πάρκου είναι σύμφωνα με το Ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α') ο ΕΟΜ.

1.1.5 ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Στην συγκεκριμένη ενότητα επιχειρείται να γίνει μια συνολική καταγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χανίων. Η καταγραφή έχει ως αφετηρία τα αιρετά όργανα, συνεχίζει με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες όπως αυτές προσδιορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, τους ανθρώπινους πόρους, τις διαδικασίες που τηρούνται αναφορικά με τη συνεργασία, το συντονισμό, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών, αλλά και άλλων σημαντικών παραμέτρων όπως αυτών της επιμόρφωσης και της κατάρτισης. Επιπρόσθετα, συνεχίζει με την ανάλυση ορισμένων βασικών χαρακτηριστικών των οργανικών μονάδων ανά θεματικό τομέα ανάλυσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και καταλήγει με την καταγραφή της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης και της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου Χανίων.

Ο Δήμος ουσιαστικά αποτελεί έναν από τους βασικότερους παράγοντες τοπικής ανάπτυξης. Η ανάλυση και καταγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος μας επιτρέπει να αξιολογήσουμε σε ποιο βαθμό η δομή, η οργάνωση και οι μηχανισμοί που διαθέτει ο Δήμος, ικανοποιούν τις σύγχρονες προδιαγραφές παροχής ποιοτικών υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό και κατά πόσο εμπεριέχουν τα στοιχεία εκείνα που ενισχύουν την αναπτυξιακή διαδικασία σε τοπικό επίπεδο.

Τα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου

Για την ολοκληρωμένη καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με τη διάρθρωση των εσωτερικών δομών του Δήμου Χανίων θεωρείται σκόπιμο να παρουσιαστούν τα αιρετά όργανα του συστήματος Δημοτικής διακυβέρνησης όπως αυτά καθορίστηκαν με το Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»). Σύμφωνα με αυτό, τα νέα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου είναι ο **Δήμαρχος**, το **Δημοτικό Συμβούλιο**, η **Οικονομική Επιτροπή**, η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** και η **Εκτελεστική Επιτροπή**.

Α) Ο Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος είναι στο επίκεντρο του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης διότι είναι ο πολιτικο-διοικητικός προϊστάμενος του διοικητικού μηχανισμού του Δήμου και ο ηγέτης της πλειοψηφούσας δημοτικής παράταξης η οποία καθορίζει, με την ευρεία πλειοψηφία που της δίνει το εκλογικό σύστημα, την πορεία του Δήμου διαμέσου των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο ρόλος του είναι επιτελικός, δηλαδή δίνει κατευθύνσεις για τη δράση των δημοτικών υπηρεσιών και την υλοποίηση του προγράμματος της δημοτικής αρχής.

Επίσης ο Δήμαρχος ασκεί τον ρόλο του προϊσταμένου των υπηρεσιών, υποστηριζόμενος στο ρόλο του αυτόν από τον Γενικό Γραμματέα του Δήμου.

Οι αρμοδιότητες του Δημάρχου σύμφωνα με τον Νόμο 3852/2010 («Καλλικράτης») είναι οι εξής:

- α) Εκπροσωπεί το δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή.
- β) Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
- γ) Ορίζει τους αντιδημάρχους, συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της.
- δ) Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
- ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου.
- στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος.
- ζ) Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου.
- η) Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.
- θ) Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του δήμου, υπαλλήλους του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Στην άσκηση των καθηκόντων του ο Δήμαρχος επικουρείται από τους Αντιδημάρχους, οι οποίοι αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες που τους αναθέτει ο Δήμαρχος και κατά τομείς αρμοδιοτήτων για όλη την δημοτική περιφέρεια και κατά τόπο, στα όρια των συνεννοούμενων ΟΤΑ του νόμου 2539/1997, δηλαδή των δημοτικών ενοτήτων. Ο αριθμός των Αντιδημάρχων προσδιορίζεται με βάση τον πληθυσμό και τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων.

Οι Αντιδήμαρχοι στο Δήμο Χανίων είναι συνολικά εννέα (9), από τους οποίους οι 6 έμμισθοι και οι 3 άμισθοι. Οι τομείς των αρμοδιοτήτων τους καθορίστηκαν με την 284/2014 Απόφαση Δημάρχου.

Στις τοπικές αρμοδιότητες των Αντιδημάρχων περιλαμβάνονται κυρίως η ευθύνη της λειτουργίας των υπηρεσιών που εγκαθίστανται και λειτουργούν στα όρια του διαμερίσματος, η παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων, εργασιών και δραστηριοτήτων του δήμου στα όρια δημοτικής ενότητας και υπό αυτή την έννοια παρακολουθεί την εκτέλεση του προγράμματος δράσης για την περιφέρεια της δημοτικής ενότητας, η συνεργασία με τους προέδρους των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων για την καταγραφή και επίλυση των τοπικών προβλημάτων, η μέριμνα για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που διατίθενται στην δημοτική κοινότητα.

Ο Αντιδήμαρχος μεριμνά επίσης σε συνεργασία με τον αντίστοιχο πρόεδρο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τη σύγκλιση της προβλεπόμενης από τον νόμο ετήσια συνέλευσης των κατοίκων και φορέων της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας στην οποία συζητούνται τα προβλήματα και οι προτεραιότητες.

Ο Αντιδήμαρχος διαμέσου της συμμετοχής του στην Εκτελεστική Επιτροπή ενημερώνει τον Δήμαρχο και τη δημοτική αρχή συνολικά για τα ζητήματα της τοπικής κοινότητας. Αποτελεί τον δίαυλο εισροής (input) πληροφοριών και αιτημάτων από την τοπική κοινωνία προς τον Δήμαρχο και την Εκτελεστική Επιτροπή. Δια των Αντιδημάρχων η δημοτική αρχή αποκτά διαρκή εικόνα της πορείας του δημοτικού έργου σε όλη την δημοτική περιφέρεια.

Ο Αντιδήμαρχος έχει δικαίωμα να υπογράφει, μετά από εξουσιοδότηση από τον Δήμαρχο, σημαντικά έγγραφα, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.ο.κ. που διευκολύνουν την εξυπηρέτηση των κατοίκων.

B) Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το επιτελικό όργανο που συγκροτήθηκε με το Ν. 3852/2010 σε όλους τους δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδημάρχους και αποτελείται από τον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους. Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι κυρίως ο συντονισμός της εκτελεστικής λειτουργίας και ειδικότερα της υλοποίησης του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Με την καθιέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής η «δημαρχιακή» λειτουργία συλλογικοποιείται και αναβαθμίζεται χωρίς όμως αποδυναμώνεται η «δημαρχοκεντρική» λογική του δημοτικού συστήματος διακυβέρνησης.

Στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής μετέχουν ο Πρόεδρος τοπικής ή δημοτικής κοινότητας όταν συζητούνται θέματα που αναφέρονται ειδικά στη δημοτική ή τοπική κοινότητα και οι πρόεδροι των δημοτικών νομικών προσώπων υπηρεσιακοί παράγοντες όταν κρίνεται αναγκαίο. Η συμμετοχή αυτών των δημοτικών παραγόντων δεν μεταβάλλει την σύνθεση της εκτελεστικής επιτροπής αφού δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Συνεπώς η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδριάζει σε στενή σύνθεση μόνο με τον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους ή σε ευρεία ανά περίπτωση. Οι αποφάσεις λαμβάνονται πάντοτε από την στενή σύνθεση.

Η Εκτελεστική Επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Συντονίζει την κατάρτιση, εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο και παρακολουθεί την εφαρμογή του επιχειρησιακού προγράμματος του δήμου. Αντίστοιχα καταρτίζει και εισηγείται το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη για την υλοποίησή του.

Συγκεντρώνει και αξιολογεί, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που η ίδια θέτει ως «κυβερνητικό όργανο του δήμου», τις προτάσεις των υπηρεσιών αλλά και των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και καταρτίζει το προσχέδιο του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης το οποίο εισηγείται στην εκτελεστική επιτροπή.

Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού, δηλαδή για την ροή της ψήφησης των πιστώσεων, την παρακολούθηση των εκτελουμένων έργων, εργασιών και προμηθειών κ.ο.κ. στο πλαίσιο της εκτέλεσης του δημοτικού προγράμματος δράσης.

Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται επίσης στο Δημοτικό Συμβούλιο μία σειρά από κρίσιμες οργανωτικές κανονιστικές αποφάσεις, όπως είναι ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας, ο Κανονισμός Μέτρησης και Αξιολόγησης της Απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία, το Σχέδιο Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των Δημοτών, Κανονισμό Πληροφόρησης των Πολιτών και Κανονισμό Διαβούλευσης. Στο πλαίσιο του συντονιστικού επιτελικού έργου της, η Εκτελεστική

Επιτροπή αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και των υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το Δημοτικό Συμβούλιο.

Γ) Το Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το ανώτερο βουλευόμενο όργανο του Δήμου και έχει τη γενική αποφασιστική αρμοδιότητα, δηλαδή αποφασίζει για όλα τα θέματα τα οποία δεν ανατίθενται ρητά σε άλλο όργανο του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο εγκρίνει τα κάθε είδους προγράμματα του Δήμου και ελέγχει την υλοποίησή τους.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας εκλογικής διαδικασίας (2014) το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χανίων αποτελείται από 49 μέλη, 40 άνδρες και 9 γυναίκες προερχόμενα από 6 συνδυασμούς. Η ποσοστιαία συμμετοχή του κάθε συνδυασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω Πίνακα εμφανίζει το 59,5% των δημοτικών συμβούλων να ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό «Δήμος Ενεργών Πολιτών». Το ποσοστό του 18,5% κατέχει ο δεύτερος συνδυασμός, ενώ ο τρίτος καταλαμβάνει ένα ποσοστό της τάξεως του 10% περίπου. Ακολουθούν ο τέταρτος, πέμπτος και έκτος συνδυασμός με 8%, 2% και 2% ποσοστό ο αντίστοιχα. Το γεγονός της παρουσίας συμμετοχής έξι διαφορετικών συνδυασμών προσδίδει έναν ιδεολογικό πλουραλισμό στο σώμα που εκφράζει με μεγαλύτερο εύρος τις αντιλήψεις της τοπικής κοινωνίας.

Πίνακας 44: Ποσοστιαίες κατανομές ανά Συνδυασμό στο Δ.Σ. Χανίων

A/A	Συνδυασμός	Σύνολο ψήφων	Συνολικές Έδρες	ποσοστό συμμετοχής στο ΔΣ βάσει των εδρών
1	«Δήμος Ενεργών Πολιτών»	14.238	29	59,50 %
2	«Χανιά, μαζί για το Δήμο μας»	13.132	9	18,50 %
3	«Δημοτική πρωτοβουλία 100/5- Ενωμένοι Χανιώτες»	8.906	5	10,00 %
4	«Πρωτοβουλία πολιτών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση στα Χανιά»	7.733	4	8,00 %
5	«Λαϊκή Συσπείρωση»	2.264	1	2,00 %
6	«Ανταρσία στα Χανιά- Αντικαπιταλιστική Αριστερή Κίνηση για τηνΑνατροπή»	974	1	2,00 %
	ΣΥΝΟΛΟ	47.247	49	100,00 %

Δ) Η Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή είναι το όργανο που διαδέχτηκε με τον «Καλλικράτη» την «Δημαρχιακή Επιτροπή» αφού απόκτησε το μεγαλύτερο μέρος των αρμοδιοτήτων της. Η Οικονομική Επιτροπή παρακολουθεί και ελέγχει την οικονομική λειτουργία του δήμου. Συντάσσει τον προϋπολογισμό, ελέγχει την υλοποίησή του και ενημερώνει το Δημοτικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο, προελέγχει τον απολογισμό, αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων, καταρτίζει τους όρους δημοπρασιών και τις κατακυρώνει, μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων. Αποφασίζει

για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δανείων, αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και την άσκηση όλων των ενδίκων μέσων, για τον δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τον εξωδικαστικό συμβιβασμό. Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου και παρακολουθεί την εφαρμογή του ενημερώνοντας το δημοτικό συμβούλιο. Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.

Ε) Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Σε Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων συγκροτείται νέο όργανο αντίστοιχο της Οικονομικής Επιτροπής, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής. Με τη συγκρότησή της ένας κρίσιμος και διαρκώς αναπτυσσόμενος τομέας δημοτικής πολιτικής, όπως είναι τα ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και ιδιαίτερα τα πολεοδομικά και χωροταξικά, γίνεται αντικείμενο ενός συλλογικού και αντιπροσωπευτικού οργάνου περισσότερο ευέλικτου από το πολυπληθές Δημοτικό Συμβούλιο ενώ έως σήμερα διαχέονται μεταξύ της δημαρχοκεντρικής εκτελεστικής λειτουργίας και της συνήθως ανοργάνωτης και χαοτικής λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου.

Με τη νέα Επιτροπή όλα αυτά τα θέματα που κατά κανόνα αφορούν την σύγκρουση τοπικών συμφερόντων, γίνονται αντικείμενο ενδεδειγμένης εξέτασης αλλά και λήψης αποφάσεων με την παρουσία και της μειοψηφίας η οποία μπορεί να ασκήσει τον ελεγκτικό της ρόλο πιο αποτελεσματικά απ' ό,τι στο πολυπληθές Δημοτικό Συμβούλιο. Στην αρμοδιότητα αυτής της Επιτροπής εντάσσονται και όλες οι αρμοδιότητες της πρώην δημαρχιακής επιτροπής που αναφέρονται στην αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος διότι τα θέματα αυτά σχετίζονται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος και τον καθορισμό των χρήσεων γης.

Οι επιτροπές του Δήμου Χανίων

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Δήμου Χανίων, πέραν των παραπάνω οργάνων, έχουν συγκροτηθεί Επιτροπές, οι οποίες έχουν γνωμοδοτικό/εισηγητικό χαρακτήρα προς το Δημοτικό Συμβούλιο, το Δήμαρχο ή τα άλλα αιρετά όργανα και οι οποίες μελετούν, τεκμηριώνουν και προετοιμάζουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο διάφορα θέματα ή παρεμβάσεις πολιτικής, συμβάλλοντας στην ταχύτερη και βέλτιστη προώθηση/επίλυση αυτών. Οι κυριότερες Επιτροπές του Δήμου Χανίων παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 45: Οι σημαντικότερες επιτροπές του Δήμου Χανίων

A/A	Ονομασία Επιτροπής	Αντικείμενο Επιτροπής
1	Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης	Γνωμοδοτεί στο ΔΣ για θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, αναπτυξιακά προγράμματα, προγράμματα δράσης, το επιχειρησιακό και το τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου.
2	Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής του Δήμου Χανίων	Είναι αρμόδια για την επεξεργασία και εισήγηση στο ΔΣ, θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του Δήμου
3	Επιτροπή Καθαριότητας	Γνωμοδοτεί για την επίλυση θεμάτων καθαριότητας και προστασίας του περιβάλλοντος του Δήμου
4	Επιτροπή Εκδόσεων	Γνωμοδοτεί για θέματα εκτυπώσεων και εκδόσεων του Δήμου
5	Επιτροπή Ονοματοθεσίας	Γνωμοδοτεί για την ονοματοθεσία οδών και δρόμων
6	Επιτροπή Περιβάλλοντος & Ελευθέρων Χώρων	Γνωμοδοτεί για θέματα Πρασίνου, Περιβάλλοντος και ελευθέρων χώρων
7	Επιτροπή της παρ. 2 του άρ. 3 του Ν. 2734/99	Γνωμοδοτεί για τις άδειες εγκατάστασης επί μοιβαίας προσώπων σύμφωνα
8	Επιτροπή Εκπαίδευσης	Εισηγείται αρμοδίως για την συμμετοχή υπαλλήλων με αιτιολογημένη εισήγηση
9	Επιστημονική Επιτροπή Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης	Γνωμοδοτεί για την εφαρμογή της Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης των Χανίων
10	Επιτροπή Κυκλοφοριακών Θεμάτων	Γνωμοδοτεί για θέματα ρύθμισης της κυκλοφορίας, μονοδρομήσεις, λειτουργία χώρων στάθμευσης, λειτουργία μετρητών ή εγκαταστάσεων ρύθμισης της στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους
11	Επιτροπή Αδελφοποιήσεων	Γνωμοδοτεί για τη διενέργεια αδελφοποιήσεων με άλλους Δήμους

A/A	Ονομασία Επιτροπής	Αντικείμενο Επιτροπής
12	Επιτροπή Παρακολούθησης & Διαχείρισης Παραλιών	Είναι υπεύθυνη για την καθαριότητα, ασφάλεια και περιβαλλοντικά φιλική διαχείριση των παραλιών και ειδικότερα τον έλεγχο της καθαριότητας των παραλιών και των εγκαταστάσεων αυτών την τήρηση των προδιαγραφών του προγράμματος «Γαλάζιες Σημαίες»
13	Επιτροπή Λαϊκών Αγορών	Γνωμοδοτεί για την έκδοση αποφάσεων σχετικά με την ίδρυση, μετακίνηση και κατάργηση των λαϊκών αγορών του Δήμου καθώς και τον καθορισμό του αριθμού των προς διάθεση αδειών
14	Επιτροπή Αθλητισμού	Έχει αρμοδιότητες εισηγητικές προς το Δήμαρχο ή τον αρμόδιο για θέματα Αθλητισμού Αντιδημάρχου σχετικά με τη διοργάνωση, προετοιμασία και υλοποίηση αθλητικών δράσεων, προγραμμάτων και εκδηλώσεων του Δήμου Χανίων
15	Επιτροπή Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων Ε.Σ.Π.Α.	Είναι αρμόδια για την παρακολούθηση υλοποίησης χρηματοδοτούμενων έργων ΕΣΠΑ και το προγραμματισμό νέων έργων
16	Επιτροπή για χορήγηση άδειας Ίδρυσης/Λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης και Παιδικών Εξοχών	Γνωμοδοτεί μετά από αυτοψία, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει η νομοθεσία για χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών / Παιδικών /Βρεφονηπιακών Σταθμών, Φύλαξης Βρεφών και νηπίων, Βρεφο-νηπιακών Σταθμών, Ολοκληρωμένης Φροντίδας από Δημοτικές Επιχειρήσεις και Παιδικών Εξοχών.
17	Επιτροπή Απαλλοτριώσεων	Έχει την ευθύνη υποστήριξης των αρμόδιων υπηρεσιών για τη σωστότερη και πληρέστερη προετοιμασία καθώς και την επιτάχυνση των διαδικασιών απαλλοτριώσεων των έργων που υλοποιεί ή πρόκειται να υλοποιήσει ο Δήμος Χανίων
18	Επιτροπή του άρθρου 186 Ν.3463/2006	Εκτιμητική Επιτροπή για την εκποίηση, αγορά κλπ ακινήτων από το Δήμο
19	Επιτροπή για την διερεύνηση ένταξης της παλιάς πόλης ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO	Είναι αρμόδια για την διερεύνηση του θέματος της διαδικασίας ένταξης της παλιάς πόλης των Χανίων ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO

A/A	Όνομασία Επιτροπής	Αντικείμενο Επιτροπής
20	Επιτροπή για την έκδοση βιβλιαρίων υγείας οικονομικά αδυνάτων και ανασφαλιστών	Έργο της Επιτροπής είναι ο έλεγχος των δικαιολογητικών και η έκδοση, θεώρηση βιβλιαρίων υγείας ή απόφαση κοινωνικής προστασίας για κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης
21	Διαρκής Συντονιστική Επιτροπή με τίτλο «Κομβικό Σημείο Επαφής» (ΚΟΣΕ)	Το ΚΟΣΕ, λειτουργεί με γνώμονα τη διασφάλιση των απαιτήσεων του Ν.3882/2010 (οδηγία INSPIRE) για την προμήθεια, τήρηση και επικαιροποίηση όλων των γεωχωρικών δεδομένων και υπηρεσιών του Δήμου
22	Επιτροπή Οριοθέτησης Παραχωρούμενων Κοινοχρήστων Χώρων	Γνωμοδοτεί για την οριοθέτηση των Παραχωρούμενων Κοινοχρήστων Χώρων
23	Επιτροπή Οριοθέτησης Χώρων Χρήσης Αιγιαλού	Έργο της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου 2971/2001, είναι η οριοθέτηση των χώρων χρήσης του αιγιαλού για την άσκηση δραστηριοτήτων (εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων-ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτων αναψυκτηρίων κλπ)
24	Επιτροπή Επιλογής και Αγοράς Βιβλίων για τις Βιβλιοθήκες του	Είναι αρμόδια για την επιλογή των προς αγορά βιβλίων για τις Βιβλιοθήκες του Δήμου
25	Δημοτική Επιτροπή Παιδείας	Γνωμοδοτεί για θέματα παιδείας, σχολικών επιτροπών Α'/θμιας και Β'/θμιας Εκπαίδευσης

Διάρθρωση οργανικών μονάδων Δήμου Χανίων

Καθοριστικός παράγοντας για την εύρυθμη λειτουργία αλλά και για την επιτυχή ανταπόκριση του Δήμου Χανίων στις προκλήσεις και στις απαιτήσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», αποτελεί η κατάρτιση ενός **σύγχρονου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας** (ΟΕΥ) ο οποίος θα καθορίζει με σαφήνεια το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου αλλά και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών του.

Με τον ΟΕΥ του Δήμου Χανίων, επιχειρείται ο εξορθολογισμός της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών αλλά και η απρόσκοπτη ενσωμάτωση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν στους ΟΤΑ α' βαθμού. Ταυτόχρονα, έγινε προσπάθεια να επιλυθούν οι δυσλειτουργίες που καταγράφονταν στους περισσότερους πρώην Δήμους - και ιδιαίτερα στους μικρότερους - πριν από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» όπως π.χ. η αναντιστοιχία περιγραφής στους ΟΕΥ μεταξύ αρμοδιοτήτων και καθηκόντων στα επίπεδα της υπηρεσιακής δομής των Δήμων, η έλλειψη ιεραρχίας-τοποθέτησης προϊσταμένων στις οργανικές μονάδες. Παράλληλα ελήφθη υπόψη ο βαθμός αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ΤΠΕ στην καθημερινή λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών.

Κύρια χαρακτηριστικά του ΟΕΥ του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων είναι:

η **σαφής οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών**, η αποφυγή της επικάλυψης των αρμοδιοτήτων με σκοπό τον περιορισμό των δυσλειτουργιών, της σύγχυσης και της αναποτελεσματικότητας.

η **αποφυγή του κατακερματισμού** των λειτουργιών και της διάχυσης της ευθύνης, της πολυδιάσπασης των υπηρεσιών σε πολλές μικρού μεγέθους ενότητες και της διασποράς ομοειδών αντικειμένων σε διαφορετικές μονάδες.

η δημιουργία δομών που να προβλέπουν την **χωρική αποκέντρωση** των αρμοδιοτήτων και των υπηρεσιών στο βαθμό που χρειάζεται, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν τη **δυνατότητα συντονισμού και παρακολούθησης** των αποκεντρωμένων αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών.

Για τη σύνταξή του λήφθηκαν υπόψη όλες οι σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας καθώς και άλλα δεδομένα, ιδίως δε:

- Ο Ν. 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης*» (ΦΕΚ Α' 87, 07-06-2010) και ιδιαίτερα τα άρθρα 58-78 (σύστημα διακυβέρνησης), 79-91 (λειτουργία τοπικών/δημοτικών κοινοτήτων), 94-98 (μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες στους δήμους), 99-112 (διαδημοτική συνεργασία-νομικά πρόσωπα), 254, 257, 258, 266 και 284 αυτού.
- Ο Ν.3584/2007 «*Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων*» (ΦΕΚ 143/Α/28-06-2007).
- Το γενικό νομικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.
- Τα χαρακτηριστικά της περιοχής του νέου Δήμου Χανίων, με τα προβλήματα και τις δυνατότητες ανάπτυξης του, στο βαθμό που επηρεάζουν την οργανωτική και επιχειρησιακή λειτουργία και ετοιμότητα του νέου Δήμου (ως Οργανισμού) για την παροχή υπηρεσιών προς τους Δημότες.
- Οι Ο.Ε.Υ. των επτά πρ. Δήμων - α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερίσου δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμιών – (και τις τροποποιήσεις αυτών) όπως δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από τους οποίους προέκυψε ο νέος Δήμος Χανίων σύμφωνα με το αρθ. 1 του Ν. 3852/2010.
- Ο αριθμός, κατά κλάδο και ειδικότητα, του μόνιμου και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικού που υπηρετεί στο νέο Δήμο Χανίων, σύμφωνα με τη σχετική διαπιστωτική πράξη του Δημάρχου.
- Τα νέα νομικά πρόσωπα του δήμου Χανίων (ΝΠΔΔ και Επιχειρήσεις), όπως αυτά προέκυψαν από συγχώνευση ή/και κατάργηση στα πλαίσια του Ν.3852/2010 (άρθρο 103, παρ. 1α').
- Οι υπηρεσίες που μεταφέρθηκαν στις 1-1-2011 στο Δήμο από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση/Περιφέρεια.
- Οι δυνατότητες/υποχρεώσεις του νέου Δήμου να ασκήσει επαρκώς, στην πράξη, τις νέες μεταβιβαζόμενες, με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», αρμοδιότητες στους ΟΤΑ α' βαθμού.
- Οι προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής για ρόλο του Δήμου και για τις λειτουργίες που θα πρέπει να αναπτύξουν οι δημοτικές υπηρεσίες και τα νομικά του πρόσωπα.
- Η οικονομική κατάσταση του νέου Δήμου, όπως ειδικότερα προκύπτει από το συνολικό ύψος των εισπραχθέντων τακτικών εσόδων των συνενωθέντων

Δήμων: α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερίσου δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμιών, κατά τα έτη 2009 και 2010.

- Τα Πρότυπα-Σχέδια των ΟΕΥ των νέων Καλλικρατικών Δήμων που εκπόνησε για λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΠΕΣΑΗΔ), η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.).
- Ο «Οδηγός προσαρμογής των πρότυπων σχεδίων ΟΕΥ των νέων Δήμων» της Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- Οι «Οδηγίες για τις θέσεις προσωπικού και τους κλάδους προϊσταμένων των ΟΕΥ των νέων Δήμων» της Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- Εξετάζοντας τις οργανικές μονάδες του Δήμου Χανίων, ανάλογα με το αντικείμενο και τους σκοπούς τους, αυτές μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

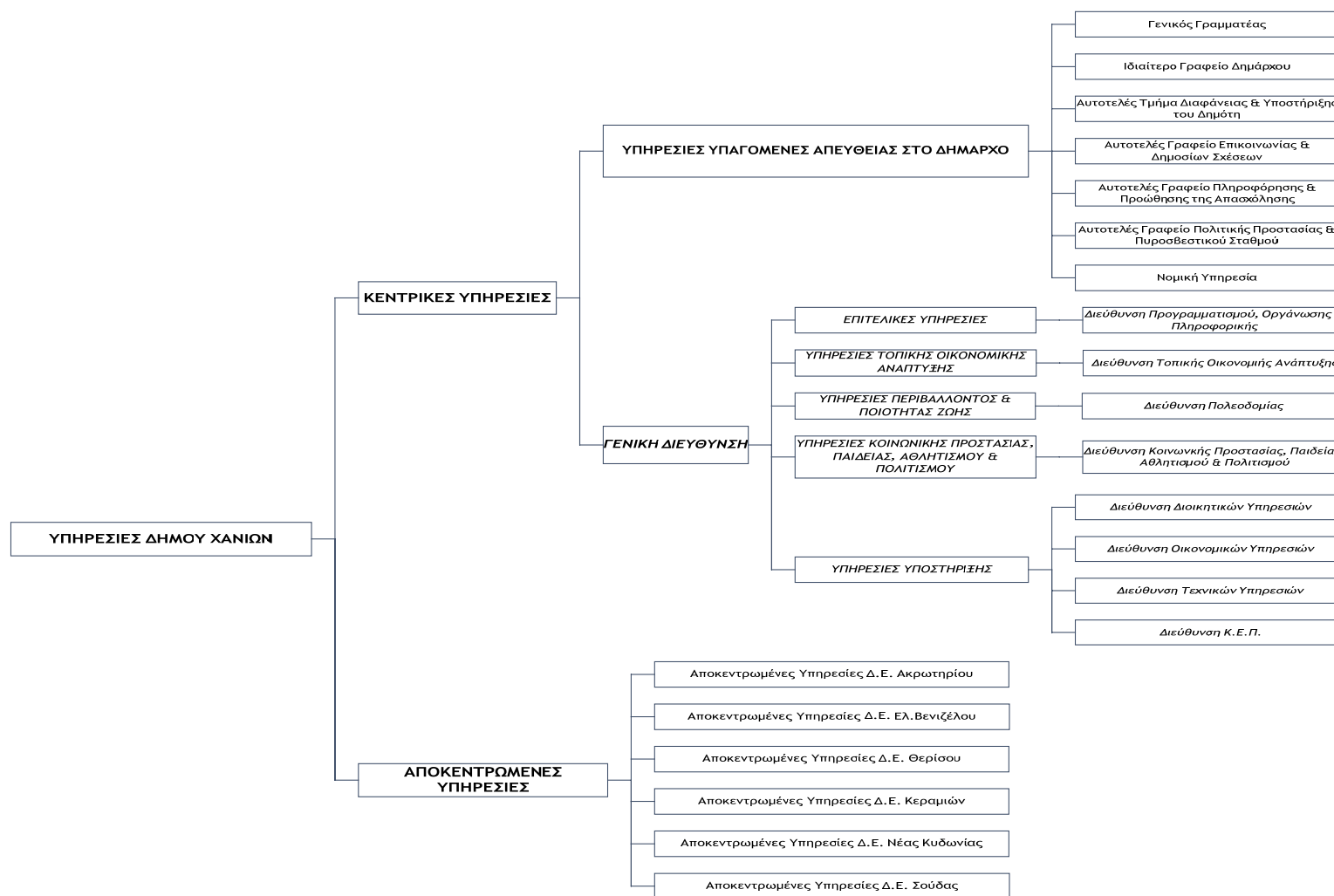
(α) ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου μπορούν να διακριθούν παραπέρα σε:

- **Επιτελικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες υπαγόμενες απ' ευθείας στο Δήμαρχο**, με αρμοδιότητες την παροχή επιτελικής υποστήριξης στα πολιτικά όργανα και στις δημοτικές υπηρεσίες, δηλαδή επεξεργασμένων στοιχείων και προτάσεων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.
- **Υπηρεσίες Υποστήριξης**, με αρμοδιότητες την παροχή διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης σε όλες τις δημοτικές υπηρεσίες.
- **Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν την προστασία του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος και την προώθηση της αστικής ανάπτυξης.
- **Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν στην κοινωνική προστασία, στην προστασία της δημόσιας υγείας και στην παροχή υπηρεσιών στους τομείς της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού.
- **Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής (φυτική και ζωική παραγωγή), στη μεταποίηση και στον τριτογενή τομέα (εμπόριο, τουρισμός).και

(β) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα των δημοτικών ενοτήτων (πρώην Δήμων), εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της κάθε ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των κεντρικών υπηρεσιών του Δήμου.

Για την καλύτερη κατανόηση της διάρθρωσης των υπηρεσιών του Δήμου ακολουθεί το παρακάτω Διάγραμμα:

Εικόνα 5: Γενική Διάρθρωση Υπηρεσιών Δήμου Χανίων:

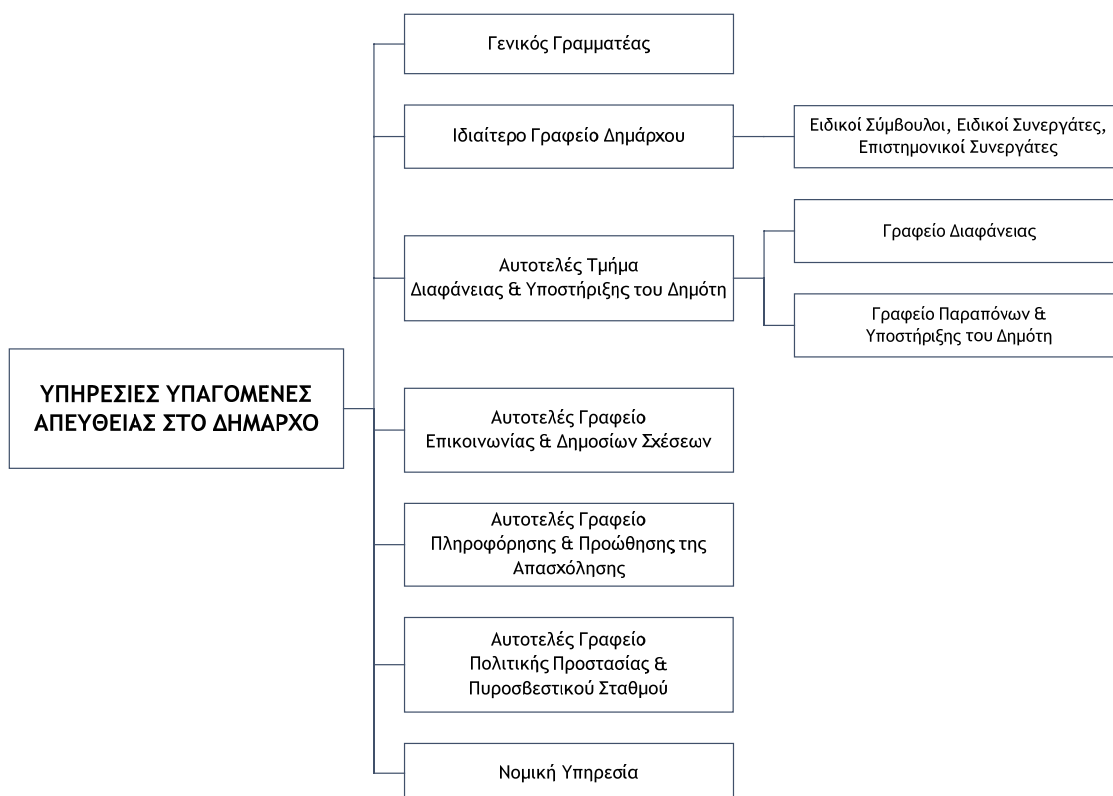

Αναλυτικά η οργανική διάρθρωση του Δήμου Χανίων, όπως αυτή προσδιορίζεται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, ο οποίος εγκρίθηκε με την 742/2011 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 2812/Β/2011, έχει ως εξής:

(Α) ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

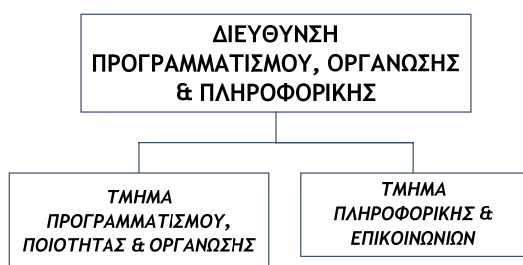
**ΕΝΟΤΗΤΑ Α:
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ**

Περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

**ΕΝΟΤΗΤΑ Β:
ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

B-1. Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

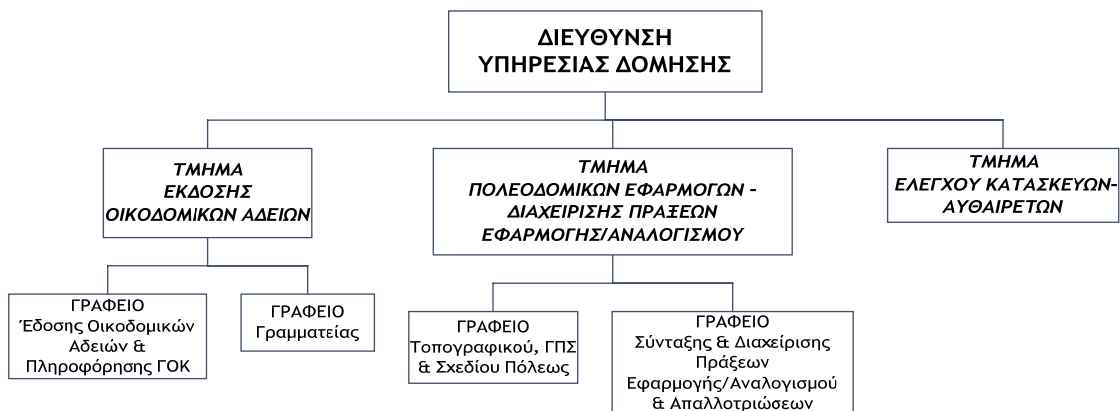
**ΕΝΟΤΗΤΑ Γ:
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Γ-1. Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

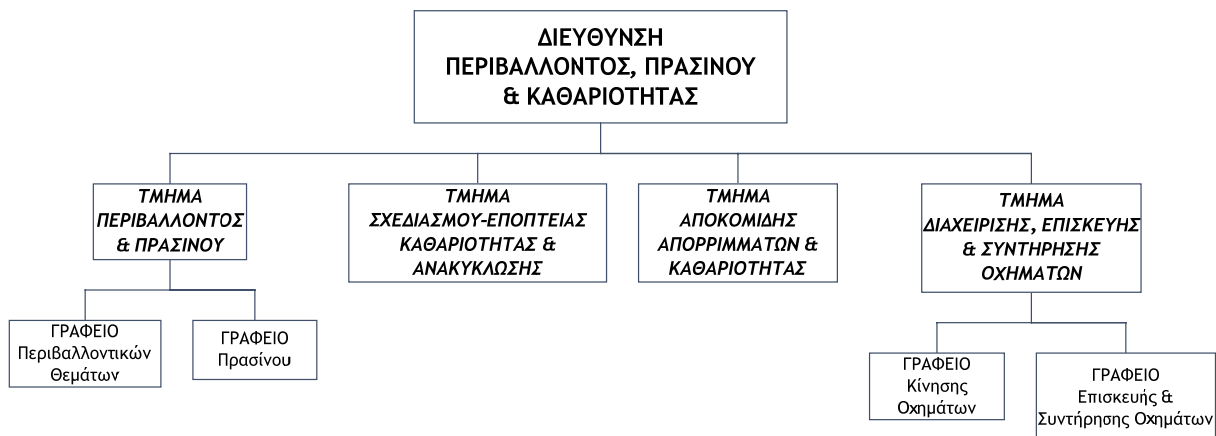

**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ:
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ**

Δ-1. Η Δ/ση Πολεοδομίας, δυνάμει του άρθρου 45, παρ.5 του Ν.4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) **μετονομάστηκε** σε **Δ/ση Υπηρεσίας Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.)**, η οποία περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

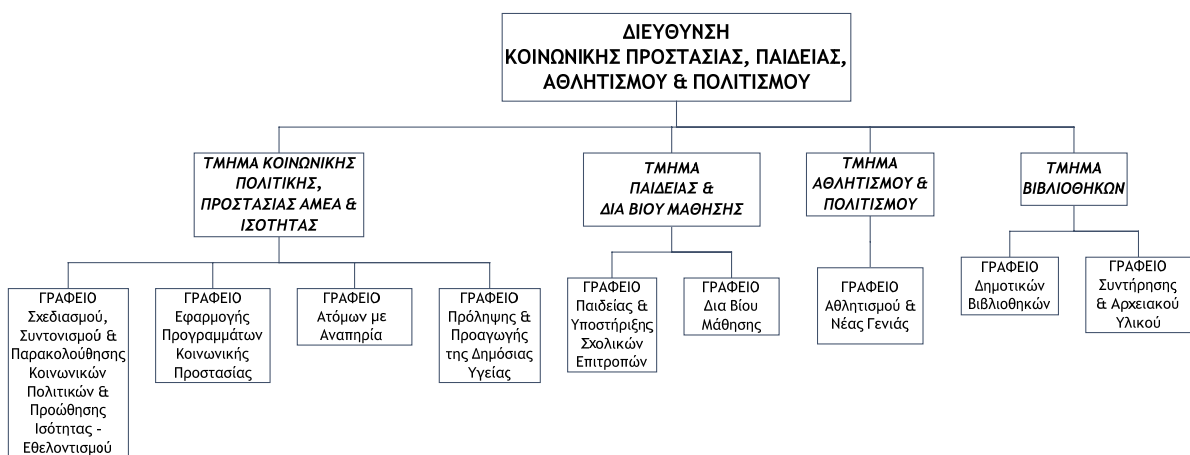

Δ-2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε:
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ε-1. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

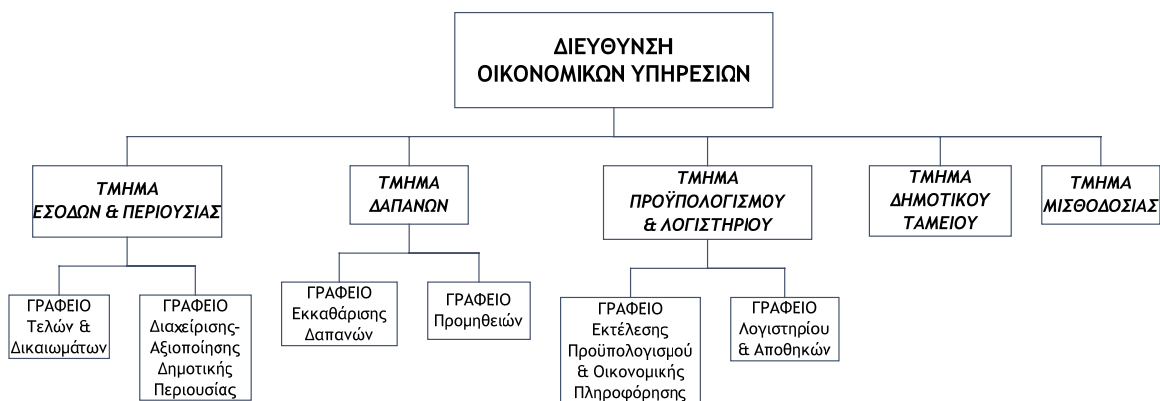

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ:
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ**

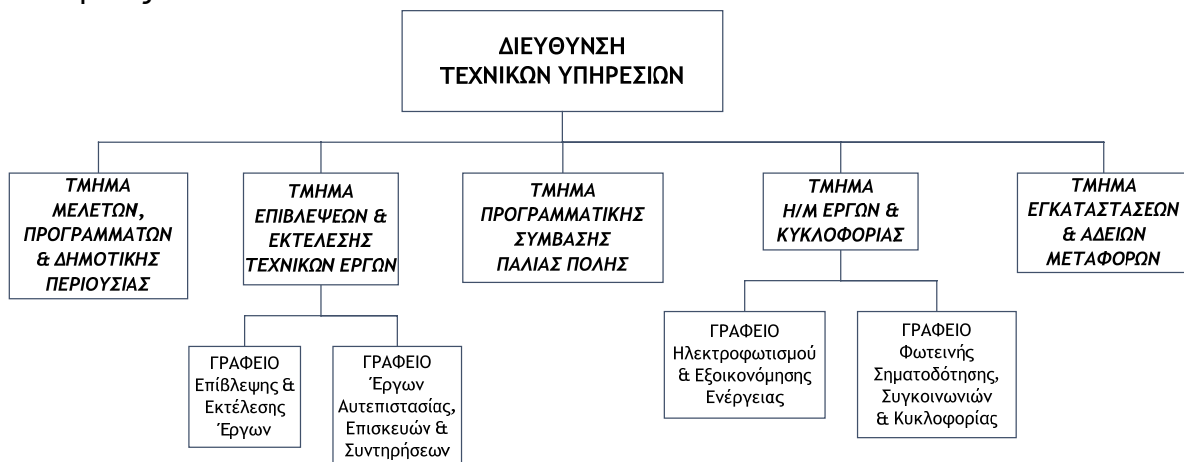
ΣΤ-1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

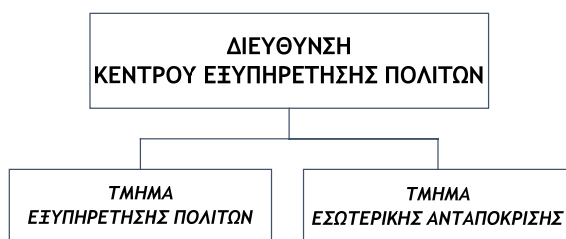
ΣΤ-2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

ΣΤ-3. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

ΣΤ-4. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

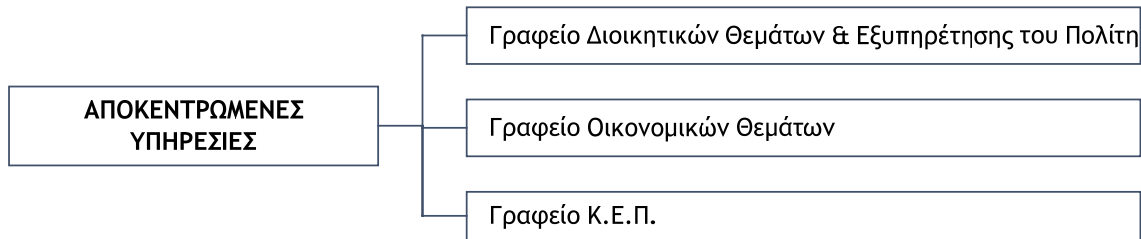

ΣΤ-5 Η Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας καταργήθηκε δυνάμει του άρθρου 81 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α/23-7-2013) με την κατάργηση των θέσεων κλάδου Δημοτικής Αστυνομίας (το οποίο στην πλειοψηφία του τέθηκε σε διαθεσιμότητα) και την ανάθεση των αρμοδιοτήτων της Δημοτικής Αστυνομίας στην Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.).

Β) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στα πρώην Δημοτικά Καταστήματα των Δημοτικών Ενοτήτων, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών, λειτουργούν Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες, με την εξής οργανωτική δομή:

Η κατανομή των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου ανά δραστηριότητα και θεματικό τομέα ανάπτυξης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 46: Κατανομή Δημοτικών Υπηρεσιών ανά δραστηριότητα και Θεματικό Τομέα

ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΠ (8 ΚΕΠ)
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ – ΔΟΚΟΙΠΠ (ΝΠΔΔ)	ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ & ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ-ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ, ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ (ΝΠΙΔ)		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ.Ε.Υ.Α. ΧΑΝΙΩΝ (ΝΠΙΔ)	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΝΠΔΔ)		ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ			ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ
			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ανθρώπινο δυναμικό Δήμου Χανίων

Το προσωπικό του Δήμου Χανίων όπως προβλέπεται για όλους τους ΟΤΑ της χώρας, διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο. Το τακτικό προσωπικό καλύπτει τις ανάγκες των ΟΤΑ που είναι πάγιες και διαρκείς, προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις κενές θέσεις, όπως αυτές προβλέπονται στον εκάστοτε Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) και διακρίνεται σε μόνιμο προσωπικό και προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ). Επίσης για την κάλυψη των μη πάγιων αναγκών τους (εποχιακών ή πρόσκαιρων αναγκών) οι ΟΤΑ έχουν τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν έκτακτο προσωπικό όπως με Σύμβαση Εργασίας Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, ή προσωπικό μερικής απασχόλησης κλπ.

Στο Δήμο Χανίων εργάζονται 479 υπάλληλοι - μόνιμοι και ΙΔΑΧ - ενώ εκκρεμεί η κάλυψη 37 θέσεων μόνιμου προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων από επιτυχόντες διαγωνισμών ΑΣΕΠ (για 22 από αυτές έχουν συναφθεί συμβάσεις ΙΔΟΧ). Η πλειοψηφία του προσωπικού είναι απόφοιτοι της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (64,65%) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (26,76%) ενώ είναι χαρακτηριστικό πως μόνο το 38,59% από τους εργαζόμενους του Δήμου Χανίων διαθέτουν τίτλο σπουδών ανώτερης ή ανώτατης εκπαιδευτικής βαθμίδας. Στους παρακάτω πίνακες δίνονται στοιχεία αναφορικά με την σύνθεση του τακτικού προσωπικού (μονίμων και ΙΔΑΧ), όπως αυτά ίσχυαν έως τις 30-01-2015.

Πίνακας 47: Προσωπικό του Δήμου Χανίων ανά εκπαιδευτική κατηγορία

Κλάδος	Αριθμός υπαλλήλων	Ποσοστό %
ΠΕ	119	24,84
ΤΕ	65	13,56
ΔΕ	166	34,65
ΥΕ	129	26,93
ΣΥΝΟΛΟ	479	100,00%

Αναλυτικά η κατανομή του προσωπικού του Δήμου Χανίων στις 30-01-2015 παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες και διαγράμματα:

Πίνακας 48 Στοιχεία Πλήθους Προσωπικού ανά ειδικότητα

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Π.Ε.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	24	119
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	8	
	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	14	
	ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	10	
	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ	1	
	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	6	
	ΓΕΩΠΟΝΩΝ	6	
	ΓΥΜΝΑΣΤΩΝ	5	
	ΔΑΣΟΛΟΓΩΝ	1	
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	3	
	ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ	4	
	ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	1	
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ - ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1	
	ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΟΡΩΝ	1	
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	2	
	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	6	
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Η/Υ	1	
	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	20	
	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	2	
	Τ.Ε.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	4
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ		20	
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ		7	
ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ		7	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ		2	
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ		4	
ΓΕΩΠΟΝΩΝ		6	
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ		0	
ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ		2	
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ		1	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ		2	
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (Α. ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Β. ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ)		10	
ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1		
Δ.Ε	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	50	166
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ Η/Υ	4	
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ – ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ Η/Υ – ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ Η/Υ	5	
	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	3	
	ΓΕΩΡΓΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	1	
ΔΕ ΗΛΕΚΤΡΟΣΥΓΚΟΛΗΤΩΝ	1		

	ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΩΝ	1	
	ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ	1	
	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ – ΕΡΓΟΔΗΓΟΙ	2	
	ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	2	
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	6	
	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ	1	
	ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	1	
	ΚΗΠΟΥΡΩΝ – ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΩΝ – ΑΝΘΟΚΟΜΩΝ (ΔΕΝΔΡΟΚΗΠΟΥΡΩΝ)	8	
	ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	4	
	ΜΟΥΣΙΚΩΝ	8	
	ΟΔΗΓΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	22	
	ΦΥΛΑΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	9	
	ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	1	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ – ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	21	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΞΥΛΟΥΡΓΩΝ	1	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	1	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	1	
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΩΝ	2	
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΑΝΤΛΙΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	1	
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	8	
Υ.Ε.	ΕΠΙΣΤΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	1	129
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	34	
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	40	
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	1	
	ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	5	
	ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	42	
	ΚΛΗΤΗΡΩΝ	4	
	ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ	2	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	479	

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Ι.Δ.Ο.Χ.			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
Π.Ε.	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΜΕ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	1	7
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	1	
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1	
	ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	
	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2	
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ-ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	
Τ.Ε.	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ (Α. ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Β. ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ)	1	3
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	2	
Δ.Ε.	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	1	3
	ΟΔΗΓΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	2	
Υ.Ε.	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	1	9
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	8	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ		22	

Στο Δήμο Χανίων υπάρχουν επίσης οι ακόλουθες θέσεις ειδικού προσωπικού:

(α) Μία (1) θέση Γενικού Γραμματέα.

(β) Έξι (6) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.

(γ) Έξι (6) θέσεις Δικηγόρων με έμμισθη εντολή.

Αξιολόγηση δομών και υπηρεσιών

Η αξιολόγηση και αναδιοργάνωση των δομών των Υπηρεσιών του Δήμου Χανίων, θεσμοθετήθηκε σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου35 του Ν.4024/2011, όπως αυτό συμπληρώθηκε και ισχύει για τους ΟΤΑ σύμφωνα με την ΚΥΑ αρ.ΔΟΑ/φ.20/31331/20-11-2013 (ΦΕΚ 2998/Β/16-11-2013).

Στόχος είναι η ρεαλιστική αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης των Υπηρεσιών του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων και των Νομικών του Προσώπων, η οποία θα συμβάλλει αποφασιστικά στη διατύπωση της βέλτιστης πρότασης αναδιοργάνωσης των δομών του Δήμου Χανίων, με γνώμονα την ενίσχυση της διαφάνειας, την πληρέστερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών αλλά και του προσωπικού.

Η διαδικασία της αξιολόγησης και αναδιοργάνωσης των δομών και Υπηρεσιών του Δήμου Χανίων, βρίσκεται σε εξέλιξη. Τα στοιχεία που θα αξιολογηθούν προέκυψαν: α) από την ανάλυση δομημένων πινάκων και ερωτηματολογίων που είχαν αποδοθεί σε όλες τις οργανικές μονάδες και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου από την Επιστημονική Ομάδα Έργου και β) από την διεξαγωγή ανοιχτών συνεντεύξεων σε κάποιες από αυτές.

Επιμόρφωση-κατάρτιση Προσωπικού Δήμου Χανίων

Οι σύγχρονες ανάγκες εξειδίκευσης, η απαιτούμενη διεπιστημονική προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων, το εύρος δράσεων εμπλοκής των ΟΤΑ, ο όγκος της πληροφορίας είναι μερικές μόνο από τις παραμέτρους που ουσιαστικά ανάγουν ως αναγκαίο στοιχείο για την αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανισμού, την ύπαρξη διαρθρωμένης πολιτικής επιμόρφωσης και κατάρτισης ώστε το προσωπικό αλλά και οι αιρετοί ενός ΟΤΑ να βρίσκονται σε μια διαρκή διαδικασία δια βίου μάθησης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις συνεχώς εξελισσόμενες ανάγκες.

Στο πλαίσιο αυτό η Δημοτική Αρχή του Δήμου Χανίων εφαρμόζει οργανωμένες πολιτικές για την επιμόρφωση, κατάρτιση και την εν γένει εκπαίδευση του προσωπικού του Δήμου Χανίων οι οποίες εντάσσονται σε ένα συνολικό προγραμματισμό αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών επιμόρφωσης και κατάρτισης και οι οποίες ενθαρρύνουν το προσωπικό του Δήμου να συμμετέχει σε σχετικά - με το αντικείμενο των αρμοδιοτήτων τους - προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, τα οποία διοργανώνονται είτε από φορείς του Δημοσίου είτε από ιδιωτικούς.

Ο Δήμος Χανίων, προκειμένου να αναπτύξει το ανθρώπινο δυναμικό του, με τελικό στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται προς τους πολίτες:

ανίχνευσε τις εκπαιδευτικές του ανάγκες και κατάρτισε σχέδιο εκπαίδευσης

ενημέρωσε τους εργαζόμενους για τα επιμορφωτικά προγράμματα που διοργανώνονται από το ΕΚΔΔΑ-ΙΝΕΠ και άλλους αναγνωρισμένους φορείς

συνδιοργάνωσε εκπαιδευτικά προγράμματα αποκλειστικά για τους εργαζόμενους του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ομάδων-στόχου κατά περίπτωση.

Μερίμνησε ώστε να παρακολουθήσουν όλοι οι νεοδιορισμένοι υπάλληλοι το “πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης”, το οποίο ως σκοπό έχει την επιμόρφωσή τους με τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων τους

Κατά τη διάρκεια των ετών 2011-2013, επιμορφώθηκαν 335 υπάλληλοι του Δήμου Χανίων σε πιστοποιημένα προγράμματα κατάρτισης συνολικής διάρκειας 8.400 ωρών.

Πίνακας 49: Επιμόρφωση προσωπικού Δήμου Χανίων

Έτος	Αριθμός καταρτιζομένων	Συνολική Διάρκεια επιμόρφωσης	Ποσοστό καταρτιζόμενων %
2011	150	2.700	31,12
2012	115	4.000	23,86
2013	70	1.700	14,52
2014	95	2332	19,15
ΣΥΝΟΛΟ	430	10.732	

Συστήματα και μέθοδοι διασφάλισης ποιότητας

Πρωταρχικό στόχο του Δήμου Χανίων αποτελεί η αποτελεσματική και συστηματική ικανοποίηση των απαιτήσεων των δημοτών, με τον πλέον αποδοτικό τρόπο καθώς και η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών.

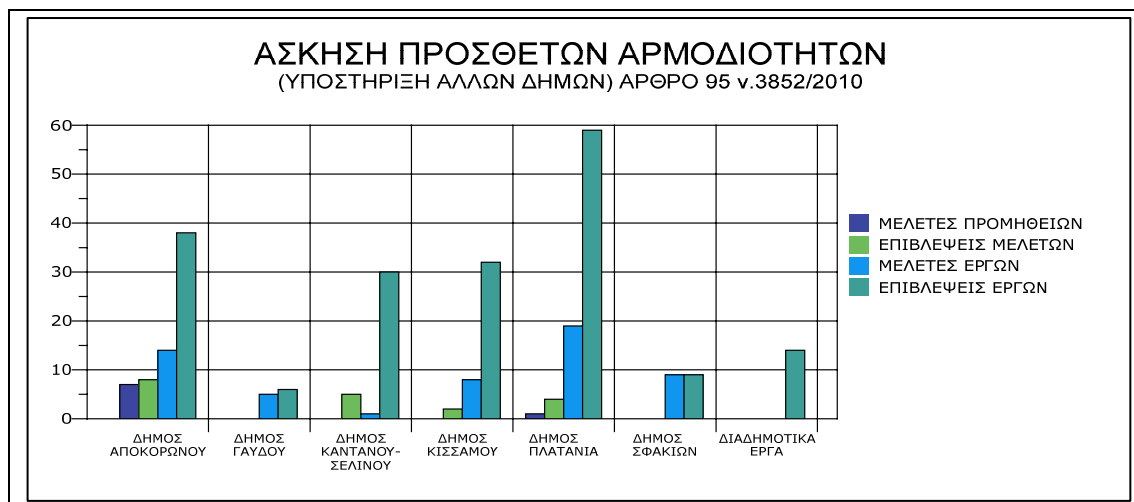
Όσον αφορά στον προγραμματισμό και διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων έργων μελετήθηκε, εφαρμόστηκε και χρησιμοποιείται ως εργαλείο Διοίκησης, το Σύστημα Διαχειριστικής Επάρκειας για την υλοποίηση έργων ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.3614/07.

Η επιβεβαίωση της Διαχειριστικής Επάρκειας του Δήμου Χανίων καλύπτει τις κατηγορίες Α: τεχνικών έργων, Β: μη τεχνικών έργων και Γ: έργων που εκτελούνται με ίδια μέσα. Το Σύστημα Διαχείρισης και τα προβλεπόμενα στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών εφαρμόζονται υποχρεωτικά σε όλες τις δραστηριότητες των υπηρεσιών του Δήμου που άπτονται της διαχείρισης έργων και ειδικότερα από το προσωπικό του Δήμου που εμπλέκεται στις δραστηριότητες προγραμματισμού, σχεδιασμού και ωρίμανσης, υλοποίησης και παρακολούθησης/διαχείρισης των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Με την επιβεβαίωση της Διαχειριστικής Επάρκειας για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων, διασφαλίζεται ότι υπάρχει η διοικητική και τεχνική ικανότητα στο Δήμο Χανίων να πραγματοποιεί τις δράσεις και τα έργα αυτά έγκαιρα (εντός των

συμφωνημένων προθεσμιών), οικονομικά (στο πλαίσιο των συμφωνημένων προϋπολογισμών), ποιοτικά (σε εναρμόνιση προς τις συμφωνημένες προδιαγραφές και νομότυπα (σύμφωνα με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες δικαίου).

Ο Δήμος Χανίων υποχρεούται βάσει του άρθρου 95 του Ν.3852/10 να παρέχει υποστήριξη και σε άλλους Δήμους και Φορείς, και αυτό στην περίπτωση των συγχρηματοδοτούμενων έργων εκφράζεται με την υπογραφή προγραμματικών συμβάσεων για την υλοποίησή τους. Η παροχή υποστήριξης σε άλλους Δήμους έως το 2013 απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Η παροχή ωστόσο ποιοτικών δημόσιων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο προϋποθέτει την ύπαρξη ενός συστήματος και μιας μεθοδολογίας προγραμματισμού και διαχείρισης των οικονομικών πόρων στο σύνολο των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι απαιτήσεις των πολιτών αποτυπώνονται τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο και η ανταπόκριση του Δήμου προς αυτές, προϋποθέτει τη αναβάθμιση των μηχανισμών του σε ένα πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης που θα συνδυάζει τις πρακτικές και τεχνικές της σύγχρονης διαχείρισης με τις βασικές αξίες της παροχής δημοσίων υπηρεσιών.

Στο Δήμο Χανίων, όπως και στην πλειοψηφία των ΟΤΑ της χώρας (με εξαίρεση ίσως τα ΚΕΠ), δεν υφίσταται ολοκληρωμένη μορφή ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης των διαδικασιών ή εφαρμογή κάποιου ολοκληρωμένου συστήματος και μεθόδου διασφάλισης ποιότητας, με επιπτώσεις στα παρακάτω πεδία λειτουργίας του ΟΤΑ:

- στην αξιολόγηση βασισμένη σε πραγματικά στοιχεία
- στις ευκαιρίες να αναγνωριστεί η πρόοδος που έχει συντελεστεί και να εντοπιστούν πεδία εξαιρετικών αποδόσεων
- στην ύπαρξη ενός μέσου διασφάλισης της συνέπειας και της συνέχειας ως προς το τι πρέπει να γίνει για να βελτιωθεί η οργάνωση
- στη δημιουργία ενός συνδέσμου μεταξύ των διαφορετικών επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και των υποστηρικτικών πρακτικών ή προϋποθέσεων,
- στην ύπαρξη ενός μέσου κινητοποίησης για τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διαδικασία βελτίωσης,
- στις ευκαιρίες να προωθηθούν και να ενσωματωθούν οι καλές διοικητικές πρακτικές

- στην ύπαρξη ενός μέσου μέτρησης της προόδου μέσω της περιοδικής αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Ως εκ τούτου προκύπτει ως ανάγκη η άμεση εφαρμογή ενός συστήματος ολικής διαχείρισης και διασφάλισης της ποιότητας με προφανή οφέλη:

- την ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες
- την αποτελεσματικότερη επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τους δημότες
- την ορθή διοικητική, οικονομική και τεχνική υποστήριξη των έργων
- την αποδοτική και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών

Προκειμένου να επιτευχθούν τα παραπάνω, απαιτείται διάθεση πόρων, συνολικός ανασχεδιασμός των διαδικασιών του Δήμου και υιοθέτηση ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ), το οποίο να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 9001:2008, ως το εγκυρότερο και παγκόσμια αναγνωρισμένο πρότυπο διασφάλισης της ποιότητας.

Ενδεικτικές δραστηριότητες στις οποίες θα μπορούσε να εφαρμοστεί ένα ΣΔΠ είναι:

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Διοίκηση Προσωπικού (προσλήψεις, άδειες, υπηρεσιακές μεταβολές κλπ.)
- Εκπαίδευση -Υγιεινή και Ασφάλεια Εργαζομένων
- Διοικητική Υποστήριξη (Γραφείο Πρωτοκόλλου, Αρχείο Δήμου, Γραμματεία κλπ)
- Δημοτική Κατάσταση (Γραφείο Δημοτολογίων, Μητρώων Αρρένων, Ληξιαρχείο)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- Προνοιακά επιδόματα
- Πολιτισμός
- Αθλητισμός

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Έσοδα (δημοτικά τέλη, τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων, δημοτική περιουσία κλπ)
- Δαπάνες (Μισθοδοσία, Προϋπολογισμός, προμήθειες κλπ.)
- Κοιμητήρια - Λαϊκές αγορές
- Λογιστήριο

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Μελέτες - Κατασκευές - Οδοποιία (Μελέτες - κατασκευές έργων, συντήρηση - κατασκευή οδών και πεζοδρομίων, κατασκευή έργων με αυτεπιστασία κλπ.)
- Διαχείριση Απαλλοτριώσεων και πράξεων αναλογισμού
- Συντήρηση φωτεινής σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού, κυκλοφοριακά θέματα, οδοσήμανση κλπ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

- Μελέτες – κατασκευές- συντηρήσεις έργων πρασίνου
- Αποκομιδή και Καθαρισμοί (σύνταξη προγράμματος αποκομιδής και οδοκαθαρισμών, διαχείριση οχημάτων, αποκομιδή, συντήρηση κάδων, συνεργεία καθαρισμού, απομάκρυνση οχημάτων κλπ.)
- Ανακύκλωση (προμήθεια και διαχείριση κάδων, ενημέρωση πολιτών, προγράμματα ανακύκλωσης)

Υ.ΔΟΜ.

- Πολεοδομικές Εφαρμογές
- Οικοδομικές Άδειες

Τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο Δήμο Χανίων – Πληροφοριακή/ Τεχνολογική Υποδομή

Ο Δήμος Χανίων αποτελεί έναν από τους πλέον προηγμένους Δήμους στην Ελλάδα σε θέματα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών. Πιο συγκεκριμένα:

- έχει πλήρως μηχανογραφημένες σχεδόν όλες τις υπηρεσίες του,
- διαθέτει μηχανογραφικό και δικτυακό εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας τον οποίο αναβαθμίζει και βελτιώνει συνεχώς
- διαθέτει δημοτικό portal με καθημερινή ενημέρωση και τεράστια επισκεψιμότητα (πάνω από 1500 καθημερινούς επισκέπτες)
- έχει σύγχρονη δομημένη καλωδίωση σχεδόν σε όλα τα δημοτικά κτήρια
- διαθέτει Μητροπολιτικό δίκτυο οπτικών ινών MAN στο οποίο συνδέονται εκτός των άλλων και όλα τα δημοτικά κτήρια
- διαθέτει περίπου 70 σημεία Public wi-fi hot spots μέσα στην πόλη αλλά και σε αρκετές δημοτικές ενότητες
- Έχει εφαρμόσει σχεδόν σε όλες τις Υπηρεσίες και τα συνδεδεμένα κτίριά του, τεχνολογία IP τηλεφωνίας με αποτέλεσμα την μεγάλη συμπίεση του τηλεπικοινωνιακού κόστους.
- χρησιμοποιεί εφαρμογή workflow για την ηλεκτρονική παρακολούθηση της πορεία των εγγράφων στις διάφορες δημοτικές υπηρεσίες
- πραγματοποιείται ζωντανή μετάδοση μέσω του διαδικτύου των συνεδριάσεων του ΔΣ και των εκδηλώσεων στο κτήριο του ΚΑΜ
- διαθέτει διαδικτυακή εφαρμογή διαχείρισης και αναζήτησης όλων των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Δήμου Χανίων (με όλες τις αποφάσεις του ΔΣ Χανίων από το 1992 έως και σήμερα)
- διαθέτει ηλεκτρονικό πρωτόκολλο με ψηφιοποίηση όλων των εγγράφων
- διαθέτει εφαρμογές GIS
- διαθέτει ηλεκτρονικό ληξιαρχείο με καταχωρημένο το μεγαλύτερο μέρος των ληξιαρχικών βιβλίων του
- διαθέτει συστήματα αυτόματου ελέγχου και ρύθμισης των φωτεινών σηματοδοτών
- δέχεται καθημερινά και διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά αιτήματα πολιτών
- συμμετέχει συνεχώς σε επιδοτούμενα προγράμματα από Εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους π.χ ΚτΠ, ΕΣΠΑ, INTERREG και Ευρωπαϊκά Ερευνητικά προγράμματα.
- συμμετέχει σε δίκτυα συνεργασίας στον τομέα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών π.χ. ΙΚΑΡΟΣ NET κ.α
- Διαθέτει συνδρομές σε βάσεις τεχνικής και νομικής πληροφόρησης (Δήμος-NET, NOMOS, Δομική Πληροφορική, Καραγιλάνης,

Ειδικότερα, στο Δήμο Χανίων είναι πλήρως μηχανογραφημένες οι παρακάτω υπηρεσίες οι οποίες χρησιμοποιούν κατάλληλες εφαρμογές λογισμικού (Software):

- Δημοτολόγιο

- Ληξιαρχείο
- Μητρώο Αρρένων
- Οικονομική Υπηρεσία
- Πρωτόκολλο
- Μισθοδοσία – Διαχείριση προσωπικού
- Δημοτική Βιβλιοθήκη
- Τεχνική Υπηρεσία
- Υ.ΔΟΜ.
- Τμήμα Υγείας – Πρόνοιας (υπό ένταξη)
- Γραφείο Εμπορίου
- Παραβάσεων Δημοτικής Αστυνομίας
- Σχολικές Επιτροπές

Στους παρακάτω πίνακες καταγράφονται συγκεντρωτικά τα πληροφοριακά συστήματα και οι βασικές λειτουργίες τους καθώς και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούν οι Υπηρεσίες του Δήμου.

Πίνακας 50: Πληροφοριακά συστήματα Δήμου Χανίων

Πληροφοριακό Σύστημα	Περιγραφή λειτουργίας
Σύστημα Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων	Σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης έργων σε όλες τις φάσεις υλοποίησής τους
Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	Σύστημα διαχείρισης προσωπικού βρίσκεται υπό εγκατάσταση και μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων μεταπτώσεων δεδομένων αναμένεται η σύνδεση του με το λογισμικό της Μισθοδοσίας.
Ηλεκτρονικό Πρόγραμμα Καταγραφής Αιτημάτων Πολιτών	Σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής αιτημάτων πολιτών το οποίο διασυνδέεται με το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο του Δήμου Χανίων. Πρόσβαση στα αιτήματα των πολιτών μέσα από την διεπαφή του πρωτοκόλλου έχουν όλα τα τμήματα και οι προϊστάμενοι των τμημάτων. Σύντομα θα ολοκληρωθεί και η εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης των προφορικών αιτημάτων / παρατηρήσεων/προτάσεων με διάχυση της πληροφορίας στο σύνολο των υπηρεσιών.
Σύστημα υποστήριξης αποφάσεως Συλλογικών Οργάνων	Διαδικτυακή εφαρμογή, συνδεδεμένη με τη δικτυακή πύλη. Χρησιμοποιείται από το Δημοτικό Συμβούλιο και από το σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων και Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Χανίων για την ανάρτηση των συλλογικών τους αποφάσεων. Καθιστά εύκολη και γρήγορη την εύρεση και ανάκτηση τους .
Πληροφοριακό Σύστημα Σχολικών Επιτροπών	Εύχρηστο πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Αποστολή του είναι η ηλεκτρονική επικοινωνία καθώς και η καταγραφή, η οργάνωση, η διαχείριση και η εποπτεία των εσόδων/δαπανών των σχολικών επιτροπών και των σχολικών κοινοτήτων της Α-βάθμιας και Β-βάθμιας εκπαίδευσης.

Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο	Διαδικτυακή εφαρμογή, συνδεδεμένη με τη δικτυακή πύλη. Το ηλεκτρονικό web - based πρωτόκολλο χρησιμοποιείται παράλληλα και από το σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Χανίων και με τη δυνατότητα επισύναψης εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων που παρέχει καθιστά την εύρεση και ανάκτηση τους μια σύντομη και αποτελεσματική διαδικασία.
Αυτόματος έλεγχος Φωτεινών Σηματοδοτών	«Ευφυές» σύστημα αυτόματης παρακολούθησης, ενημέρωσης βλαβών και επανα-προγραμματισμού φωτεινών σηματοδοτών
Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS)	Υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση από το Ε.Π. ΚτΠ. Διασφαλίζει την οργάνωση των γεωχωρικών δεδομένων που έχει στη διάθεσή του ο Δήμος και την άμεση εξυπηρέτηση των χρηστών (μηχανικών-δικηγόρων-πολιτών) μέσα από ένα διαλειτουργικό και φιλικό περιβάλλον.
Διαχείριση Στόλου Οχημάτων	Το σύστημα διαχείρισης και έλεγχου στόλου οχημάτων τίθεται σταδιακά σε λειτουργία και ταυτόχρονα επεκτείνεται σε περισσότερα οχήματα.
Εφαρμογές VOIP και IVR	Ο Δήμος διαθέτει και τηλεφωνικό κέντρο “Asterisk”, παρέχει εφαρμογές VOIP και IVR οι οποίες αναμένονται να επεκταθούν.

Πίνακας 51: Εξοπλισμός μηχανοργάνωσης Δήμου Χανίων

Είδος Εξοπλισμού	Αριθμός Μονάδων
H/Y	420
Servers	20
Εκτυπωτές	220
Λοιπές Περιφερειακές Συσκευές (φωτοαντιγραφικά – fax- scanner κ.α)	150

Πίνακας 52: Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ			
Εφαρμογή	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Σχόλιο - Παρατηρήσεις	
Διαδικτυακή Πύλη	ΝΑΙ	www.chania.gr	e-mail: dimos@chania.gr
Διαβούλευση	ΟΧΙ	Στο δικτυακό τόπο υπάρχει ενότητα αφιερωμένη στη διαβούλευση όπου αναρτούνται κείμενα προς διαβούλευση. Προτάσεις επί αυτών μπορούν να κατατεθούν μέσω παραδοσιακών τρόπων επικοινωνίας (fax, ταχυδρομικά) και ηλεκτρονικών με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Παρόλα αυτά έως σήμερα δεν διατίθεται εξειδικευμένο ηλεκτρονικό σύστημα διαβουλεύσεων.	
Τοπικό δίκτυο (lan)	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων διαθέτει στο Δημαρχείο και σε όλες τα Καταστήματα των Δημοτικών Ενοτήτων τοπικά ενσύρματα δίκτυα (lan) με καλωδίωση κατηγορίας 5 και 6. Τα επιμέρους τοπικά δίκτυα συνδέονται μέσω του Μητροπολιτικού Δικτύου Οπτικών ινών με το Δημαρχείο Χανίων. Σε κάποιες περιπτώσεις λόγω παλαιότητας, ειδικά σε εγκαταστάσεις που έχουν γίνει προ δεκαετίας απαιτείται η αντικατάσταση της καλωδίωσης και του ενεργού εξοπλισμού.	
Ασύρματο δίκτυο (Wifi-Hotspot)	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων ενισχύοντας την προσπάθεια για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας από τις αρχές του έτους έχει τοποθετήσει ήδη πέντε νέα σημεία δωρεάν ασύρματης πρόσβασης για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Δήμου στο λιμάνι της Σούδας, στο λιμάνι των Χανίων καθώς και εντός του Δημαρχείου Χανίων. Με τις προσθήκες αυτές ο συνολικός αριθμός των εξωτερικών ασύρματων σημείων πρόσβασης - hotspot wi-fi του Δήμου ανέρχεται σε 69 στις περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων Χανίων, Σούδας, Ακρωτηρίου, Θερίσου και Νέας Κυδωνίας.	
Αριθμός web servers	1	Ο διαδικτυακός διακομιστής (web server) χρησιμοποιείται για την φιλοξενία του δικτυακού τόπου του Δήμου Χανίων και την παροχή ηλεκτρονικών διαδικτυακών υπηρεσιών προς τους πολίτες.	
Web servers/ Γραμμή επικοινωνία (εύρος ζώνης)	4mb	Η συγκεκριμένη γραμμή του δικτύου Σύζευξις χρησιμοποιείται παράλληλα από μέρος των υπηρεσιών του Δήμου και το εύρος της δεν χρησιμοποιείται στο σύνολο της από τον Web server του Δήμου.	
Μητροπολιτικό Δίκτυο Οπτικών Ινών	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων διαθέτει 73 χλμ. με οπτικές ίνες οι οποίες συνδέουν σχεδόν όλα τα Δημοτικά κτήρια και Δημόσια κτίρια στα όρια του Δήμου Χανίων.	

Πληροφορική & Καινοτομία:

A. Το πληροφοριακό σύστημα των Σχολικών Επιτροπών του Δήμου Χανίων ως καλή πρακτική

Το Πληροφοριακό Σύστημα των Σχολικών Επιτροπών του Δήμου Χανίων αποτελεί μια καινοτόμα εφαρμογή που σχεδιάστηκε από στελέχη του Δήμου Χανίων και λειτουργεί μέχρι σήμερα πολύ αποτελεσματικά, γι' αυτό και αποφασίστηκε να γίνει και ειδική μνεία σε αυτό. Αποτελεί ένα εύχρηστο σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποστολή του οποίου είναι η ηλεκτρονική επικοινωνία καθώς και η καταγραφή, οργάνωση, διαχείριση και εποπτεία των εσόδων και των δαπανών των σχολικών επιτροπών και των σχολικών κοινοτήτων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου Χανίων.

Σκοπός του συστήματος είναι να διευκολύνει τους φορείς-χρήστες:

- στην έγκαιρη και αποτελεσματική καταγραφή των εσόδων-εξόδων ανά σχολική κοινότητα και ανά σχολική επιτροπή σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη νομοθεσία
- στην ποιοτική αναβάθμιση της επιχειρησιακής λειτουργίας των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω της άμεσης εποπτείας και διαχείρισης των λειτουργικών πόρων των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- στην εύκολη ανάρτηση των δαπανών στο σύστημα Διαύγεια.

B. Ολοκλήρωση δικτύων MAN με Εθνικό Δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ

Λόγω την άριστης λειτουργίας των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών (MAN), ο Δήμος Χανίων αποτέλεσε τον πρώτο Δήμο πανελληνίως στον οποίο εφαρμόστηκε πιλοτικά η ενεργοποίηση της σύνδεσης στην υπερ- υψηλή ταχύτητα του 1 Gbps στο Εθνικό δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ. Με τη σύνδεση αυτή όλα τα Δημοτικά κτήρια και οι Δημόσιες Υπηρεσίες στα όρια του Δήμου Χανίων που διασυνδέονται με το MAN λειτουργούν πλέον την τηλεφωνία, τα FAX και το internet τους σε υψηλές ταχύτητες επικοινωνίας.

Το έργο αυτό παρουσιάστηκε σε ειδική τεχνική ημερίδα που διοργανώθηκε από την ΚτΠ Α.Ε.

Χρηματοδοτούμενα έργα

Ο Δήμος Χανίων την περίοδο από το 2011-2015 έχει υποβάλλει και εντάξει για χρηματοδότησή τους, από το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, 70 πράξεις προϋπολογισμού (ένταξης) 73.186.289,54€. Οι πράξεις έχουν σε ποσοστό 35,65% δικαιούχο φορέα το Δήμο Χανίων. Σε ποσοστό προϋπολογισμού ένταξης 31,49% και 12,15% έχουν δικαιούχο φορέα νομικά πρόσωπα του Δήμου Χανίων (τη ΔΕΥΑΧ & ΔΕΔΙΣΑ). Σε ποσοστό 20,71%, αφορούν την υποστήριξη που παρέχεται σε λοιπούς Δήμους και φορείς οι οποίοι δεν διαθέτουν διαχειριστική επάρκεια για την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης ή έχουν ελλιπές αριθμό εξειδικευμένου για τη συγκεκριμένη διαδικασία προσωπικού και ο Δήμος Χανίων τους υποστηρίζει, κατά τα προβλεπόμενα στο Ν.3852/2010 «Καλλικράτη».

Πίνακας 53 Διαχείριση Ενταγμένων Πράξεων στο ΕΣΠΑ 2007-2013

	Αριθμός Έργων	Προϋπολογισμός Ένταξης	Ποσοστό
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	43	26.087.983,77€	35,65%
ΔΕΥΑ ΧΑΝΙΩΝ	4	23.046.588,47€	31,49%
ΔΕΔΙΣΑ	1	8.892.452,00€	12,15%
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΛΟΙΠΩΝ ΔΗΜΩΝ/ΦΟΡΕΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»	22	15.159.265,30€	20,71%
ΣΥΝΟΛΟ	70,00	73.186.289,54€	

Οχήματα - μηχανοκίνητος εξοπλισμός

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει διάφορα οχήματα , φορτηγά και λοιπά μηχανήματα έργου για την εξυπηρέτηση των αναγκών του. Ο συνολικός αριθμός των ενεργών οχημάτων ανά τύπο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 54: Οχήματα - Μηχανήματα του Δήμου Χανίων

ΤΥΠΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	ΠΛΗΘΟΣ ΟΧ/ΤΩΝ
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΟ	17
ΔΙΚΥΚΛΟ	12
ΕΠΙΒΑΤΗΓΟ	20
ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΟ	3
ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΟ 4Χ4	1
ΚΑΔΟΠΛΥΝΤΗΡΙΟ	1
ΚΑΛΑΘΟΦΟΡΟ	3
ΚΟΙΝΟ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ	3
ΚΟΙΝΟ ΜΗ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ	3
ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ	2
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ	1
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΜΙΚΡΟ	1
ΥΔΡΟΦΟΡΑ	2
ΦΟΡΤΗΓΟ	14
ΦΟΡΤΗΓΟ ΚΛΕΙΣΤΟ	3
ΦΟΡΤΗΓΟ ΜΗ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ	11
ΦΟΡΤΗΓΟ-ΓΕΡΑΝΟΦΟΡΟ	2
ΦΟΡΤΗΓΟ ΑΝΑΤΡΕΠΟΜΕΝΟ	7
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΡΓΟΥ	8
ΣΥΝΟΛΟ	114

1.1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Η ανάλυση και αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Χανίων, όπως αυτή αποτυπώνεται στους παρακάτω πίνακες βασίζεται στη χρήση απολογιστικών στοιχείων για τα έτη 2011-2013, εκτιμήσεις εισπράξεων 2014 και στοιχεία προϋπολογισμού δαπανών για το έτος 2015.

Πίνακας 55 Οικονομικά Στοιχεία – Έσοδα 2011-2015

ΕΣΟΔΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ		Απολογισμός 2011	Απολογισμός 2012	Απολογισμός 2013	Εκτίμηση Εισπράξεων 2014	Π/Υ 2015
Κ.Α	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ					
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	310.277,52	284.690,08	266.704,52	308.486,43	466.958,00
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	226.417,41	333.894,08	294.104,40	199.358,82	155.000,00
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	10.791.733,91	10.609.658,31	9.885.336,49	8.608.974,07	9.444.340,00
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2.202.279,17	2.051.144,34	2.242.189,71	2.069.312,08	2.384.499,62
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	870.491,43	769.665,19	602.289,61	478.590,45	633.691,00
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	28.694.457,80	22.949.191,00	21.421.856,30	24.787.545,94	24.683.401,69
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	576.044,96	311.700,04	421.278,68	318.132,34	362.055,10
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 01 έως 07		43.671.702,20	37.309.943,04	35.133.759,71	36.770.400,13	38.129.945,41
Κ.Α	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ					
11	ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	140.702,62	54.907,35	59.167,20	10.206,11	51.717,40
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	1.476.246,82	623.979,15	25.456,00	482.640,26	122.486,00
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	4.744.358,83	4.778.188,75	7.619.286,01	6.821.152,79	16.863.820,61
14	ΔΩΡΕΕΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	38.990,00	43.352,00	1.600,00	1.250,00	100.600,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΠΑΡΑΒΟΛΑ	1.295.110,77	1.165.926,49	924.440,88	748.438,25	794.000,00

Στρατηγικός Σχεδιασμός – Δήμος Χανίων 2014-2019

16	ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	218.145,20	227.254,58	203.313,14	61.375,15	149.700,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 11 έως 16			7.913.554,24	6.893.608,32	8.833.263,23	8.125.062,56	18.082.324,01
Κ.Α.	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ						
21	ΕΣΟΔΑ ΤΑΚΤΙΚΑ	ΠΟΕ	3.121.241,91	6.228.869,96	5.818.567,35	3.361.626,57	3.374.608,62
22	ΕΣΟΔΑ ΕΚΤΑΚΤΑ	Π.Ο.Ε.	18.874,05	2.327.630,53	319.105,75	347.290,62	694.025,48
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 21 έως 22			3.140.115,96	8.556.500,49	6.137.673,10	3.708.917,19	4.068.634,10
Κ.Α.	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.						
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΔΑΝΕΙΑ	ΚΑΤΑ	1.233.676,63	1.304.725,20	15.911,74	0,00	62.075,67
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	ΚΑΤΑ	2.020.292,24	2.197.048,63	1.697.388,59	1.966.609,77	39.261.621,90
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 31 έως 32			3.253.968,87	3.501.773,83	1.713.300,33	1.966.609,77	39.323.697,57
Κ.Α.	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ						
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	ΥΠΕΡ	5.888.744,75	6.882.019,68	5.537.569,00	5.707.162,69	6.722.900,00
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ		186.542,16	215.970,22	544.821,25	387.400,92	3.071.474,36
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 41 έως 42			6.075.286,91	7.097.989,90	6.082.390,25	6.094.563,61	9.794.374,36
Κ.Α.	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ						
51	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ		8.665.139,24	5.021.672,75	7.468.594,05	7.125.460,02	9.147.687,63
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 5			8.665.139,24	5.021.672,75	7.468.594,05	7.125.460,02	9.147.687,63
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ			72.719.767,42	68.381.488,33	65.368.980,67	63.791.013,28	118.546.663,08

Πίνακας 56 Οικονομικά Στοιχεία – Έξοδα 2011-2015

Κ.Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2011	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2012	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤ Α 2014	Π/Υ 2015
6	Έξοδα	47.057.172,82	41.086.912,70	40.011.065,34	39.209.577,62	41.769.558,87
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	17.990.969,69	14.496.939,22	13.008.988,29	11.834.633,57	11.909.753,71
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	5.807.706,66	6.027.230,18	1.007.307,84	946.704,58	1.393.066,38
62	Παροχές τρίτων	5.065.598,92	3.272.600,32	6.472.981,03	7.092.401,04	7.488.091,85
63	Φόροι τέλη	55.283,23	48.682,89	67.131,47	52.512,85	75.200,00
64	Λοιπά Γενικά έξοδα	387.618,92	459.632,52	454.340,60	875.207,52	1.137.754,08
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστωσης	1.058.484,27	1.030.592,04	518.499,57	518.374,78	481.928,07
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	637.310,88	635.788,93	753.260,67	746.973,27	1.783.971,72
67	Πληρωμές Μεταβιβάσεις σε τρίτους	16.042.162,88	15.104.960,56	17.709.179,79	17.134.768,06	17.492.793,06
68	Λοιπά έξοδα	12.037,37	10.486,04	19.376,08	8.001,95	7.000,00
7	Επενδύσεις	9.861.597,22	9.550.657,70	10.538.566,52	8.288.901,73	28.851.694,29
71	Αγορές κτιρίων τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	462.708,68	1.028.107,45	1.834.057,58	924.344,17	2.254.484,28
73	Έργα	8.846.679,16	6.761.210,43	7.802.613,18	6.919.130,14	21.653.295,24
74	Μελέτες Έρευνες πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	552.209,38	1.281.374,77	829.019,71	89.427,42	4.943.914,77
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές επιχειρήσεις) σε	0,00	479.965,05	72.876,05	356.000,00	0,00
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε. Αποδόσεις και προβλέψεις	10.779.324,63	10.275.323,88	7.693.888,79	7.399.819,74	47.618.144,57
81	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	3.914.551,20	2.383.948,79	2.045.443,22	1.805.869,93	1.303.383,52
82	Αποδόσεις	6.864.773,43	7.891.375,09	5.648.445,57	5.593.949,81	8.848.063,99
83	Επιχορηγούμενες Πληρωμές Υποχρεώσεων Π.Ο.Ε	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85	Προβλέψεις μη είσπραξης	0,00	0,00	0,00	0,00	37.466.697,06
9	Αποθεματικό	0,00	0,00	0,00	0,00	307.265,35
ΣΥΝΟΛΟ		67.698.094,67	60.912.894,28	58.243.520,65	54.898.299,09	118.546.663,08

Πίνακας 57 Οικονομικά Στοιχεία – Έξοδα/Υπηρεσία 2011-2015

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ						
	ΔΑΠΑΝΕΣ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΛΗΡΩΘΕΝ ΤΑ 2011	ΠΛΗΡΩΘΕΝ ΤΑ 2012	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ 2013	ΠΛΗΡΩΘΕΝΤ Α 2014	Π/Υ 2015
00	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	20.130.268,17	18.918.664,97	15.643.458,30	9.792.227,86	10.406.107,06
10	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.866.939,79	3.604.573,79	2.578.933,01	2.955.535,30	3.319.295,40
15	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1.839.639,28	2.743.102,67	8.672.549,75	14.938.925,14	18.686.256,89
20	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	11.451.583,16	10.577.292,71	8.796.894,68	8.752.989,65	10.151.971,92
25	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΡΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	1.532.980,61	0,00	0,00	0,00	0,00
30	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	12.330.595,68	9.786.510,23	11.099.564,20	8.239.394,14	20.144.416,99
35	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	909.099,00	665.231,70	450.740,29	408.948,98	938.654,32
40	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	853.330,80	1.549.451,26	1.025.168,43	599.930,23	4.876.807,54
45	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
50	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	1.613.498,54	1.476.272,58	1.021.904,61	303.945,27	0,00
70	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.390.835,01	1.316.470,49	1.260.418,59	1.506.582,78	2.097.743,04
8	Πληρωμές Π.Ο.Ε. Αποδόσεις και προβλέψεις	10.779.324,63	10.275.323,88	7.693.888,79	7.399.819,74	47.618.144,57
9	Αποθεματικό	-	-	-	-	307.265,35
	ΣΥΝΟΛΟ	67.698.094,67	60.912.894,28	58.243.520,65	54.898.299,09	118.546.663,08

Από τα παραπάνω στοιχεία θα μπορούσαμε να εξάγουμε τις εξής διαπιστώσεις:

Σχετικά με τα έξοδα:

Με έτος βάσης τα απολογιστικά στοιχεία των δαπανών του έτους 2011 παρατηρείται διαχρονικά, μείωση στα συνολικά έξοδα ανά έτος. Η διαφορά, συγκρίνοντας τα απολογιστικά

στοιχεία που προέκυψαν στις πληρωμένες δαπάνες το 2011 με αυτές που προέκυψαν, κατά το κλείσιμο του έτους 2014 αγγίζει το 20%.

Η σημαντικότερη μείωση στα έξοδα παρατηρείται στις δαπάνες μισθοδοσίας και γενικότερα στις αμοιβές, καθώς σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες απολογιστικών στοιχείων, το 2014 σε σχέση με το 2011, οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού παρατηρούνται μειωμένες κατά 34,20%

Τα λειτουργικά έξοδα για το έτος 2014 αποτελούν το 71,44% των συνολικών εξόδων που πληρώθηκαν. Οι επενδυτικές δαπάνες αποτελούν το 15,10% των συνολικών δαπανών ενώ οι πληρωμές Π.Ο.Ε. Αποδόσεις και Προβλέψεις αποτελούν το 13,46%.

Σημαντική μείωση παρουσιάζεται στο κόστος λειτουργία των Γενικών Υπηρεσιών. Το επίπεδο των δαπανών μειώθηκε το 2014 σε σχέση με το 2011 κατά 51,35%.

Σχετικά με τα έσοδα:

Με έτος βάσης το 2011 και συγκριτικά με το 2013 παρατηρείται μείωση των τακτικών εσόδων κατά 19,55%.

Τα έσοδα από επενδύσεις για το έτος 2013, αντιστοιχούν σε ποσοστό 15,10% σε σχέση με τα συνολικά έσοδα.

Το χρηματικό υπόλοιπο, το έτος 2013, αντιστοιχεί στο 11,17%, των συνολικών εσόδων.

Το άθροισμα των εκτάκτων εσόδων, των εσόδων παρελθόντων οικονομικών ετών που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και των εσόδων από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε. ανέρχονται σε ποσοστό 34,83% των συνολικών εσόδων, όπως αυτό προκύπτει από τον απολογισμό έτους 2013.

1.1.7 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΥ

Τα Νομικά πρόσωπα του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων έχουν ως εξής:

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)

- Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ (Πρώην ΟΔΗΚΟΙΠ + ΚΑΠΗ)
- Δημοτικό Γηροκομείο
- Δημοτική Πινακοθήκη
- Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων
- Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων
- Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ)

- ΚΕΠΕΔΗΧ - ΚΑΜ – Πρώην (ΔΗ.Π.Ε.Χ. - ΚΕΔΗΧ)

Δημοτικές Επιχειρήσεις

- Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.) ΚΥΔΩΝ Α.Ε

Διαδημοτικές Επιχειρήσεις

- Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε (Ο.Τ.Α)-Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΤΑ)

Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.)

Το Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Χανίων με την ονομασία Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. (Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας) σύμφωνα με το ΦΕΚ 943/24-05-11, συστάθηκε έπειτα από τη συγχώνευση των παρακάτω Νομικών Προσώπων:

Πίνακας 58 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.- Σύσταση Οργανισμού

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΦΕΚ
1	Ο.ΔΗ.ΚΟΙ.Π.	Χανίων	ΦΕΚ 92/Β/14.2.1996
2	Δ.Ο.Π.Π.Α.	Σούδας	ΦΕΚ 1906/Β/23.12.2004
3	Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	Ελευθερίου Βενιζέλου	ΦΕΚ 1600/Β/16.8.1999
4	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Περιβολίων	Θερίσου	ΦΕΚ 569/Β/16.5.2001
5	Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός Βαμβακόπουλου	Θερίσου	ΦΕΚ 2/Β/7.1.2001
6	Βρεφονηπιακός Σταθμός Ν.Κυδωνίας	Νέας Κυδωνίας	ΦΕΚ 1283/Β/23.12.1998
7	Σπηλαιολογικό Μουσείο Κρήτης - Κέντρο Σπηλαιολογικών Ερευνών	Ακρωτηρίου	ΦΕΚ 1281/Β/25.7.2007
8	ΚΑΠΗ	Ακρωτηρίου	ΦΕΚ 1991 /Β/10.10.2007
9	Α΄ ΚΑΠΗ	Νέας Κυδωνίας	ΦΕΚ 2368/Β/24.11.2009
10	Α΄ ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 426/Β/25.7.1983 ΦΕΚ 1160/Β/5.11.1998 ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999 ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003 ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008
11	Β΄ ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 485/Β/5.8.1985 ΦΕΚ 1107/Β/23.10.1998 ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003 ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008
12	Γ΄ ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 485//5.8.1985, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003 ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007 ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008
13	Δ΄ ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 532/Β/30.6.1989 ΦΕΚ994/Β/22.9.1998 ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999 ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003 ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007 ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008
14	Ε΄ ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 942/Β/20.12.1994 ΦΕΚ/Β/21.8.1998

			ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999 ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003 ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007 ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008
15	ΣΤ' ΚΑΠΗ	Δήμου Χανίων	ΦΕΚ 862/Β/11.6.2004 ΦΕΚ 1182/Β/12.7.2007

Σκοποί του νέου Οργανισμού είναι η οργάνωση λειτουργιών και δραστηριοτήτων καθώς επίσης και η παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και αλληλεγγύης και παιδείας όπως π.χ. η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας με την σύσταση και λειτουργία κέντρων ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και η μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων, ο σχεδιασμός και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως ανέργων νέων, γυναικών, ηλικιωμένων, απόρων κλπ.

Διοίκηση

Ο Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. διοικείται από 15-μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Η παρούσα σύνθεση του Δ.Σ. του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. ορίστηκε με την 756/2014 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων.

Πόροι

Οι πόροι για την δραστηριοποίηση του ΔΟΚΟΙΠΠ προέρχονται από :

- την ετήσια επιχορήγηση από τους ΚΑΠ του Δήμου Χανίων για τους πρώην κρατικούς παιδικούς σταθμούς
- την ετήσια τακτική επιχορήγηση από το Δήμο Χανίων
- την έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου Χανίων ανάλογα με τις ανάγκες του ΝΠΔΔ
- Τυχόν χρηματοδοτήσεις, επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις από το Ελληνικό Κράτος, λοιπά Κράτη, την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιωτικούς, κρατικούς, Ο.Τ.Α., Περιφέρειες και διεθνείς οργανισμούς.
- Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες.
- Εισπράξεις από παρεχόμενες υπηρεσίες και εκδόσεις.
- Προσόδους από την περιουσία που θα αποκτήσει καθώς επίσης από την περιουσία του Δήμου Χανίων που τυχόν θα του παραχωρηθεί.

Ανθρώπινο Δυναμικό Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.

Για το Δημοτικό Οργανισμό Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας δεν έχει συνταχθεί Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών. Το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετεί στο Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 59 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. – Προσωπικό/Στελέχωση

ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Ι.Δ.Α.Χ.	
Οργανικές θέσεις	Προσωποπαγείς θέσεις	Οργανικές θέσεις	Προσωποπαγείς θέσεις
58	23	18	-
ΣΥΝΟΛΟ: 81		ΣΥΝΟΛΟ: 18	

Οι αρμοδιότητες του Νομικού Προσώπου περιλαμβάνουν:

- Την προώθηση προγραμμάτων, πρωτοβουλιών και δράσεων σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο που στοχεύουν στην στήριξη, την ενημέρωση, την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση με σκοπό την προαγωγή της ποιότητας ζωής των δημοτών, την ενίσχυση κοινωνικών δεσμών και την ανάπτυξη κοινωνικής συνείδησης, καθώς και τη στήριξη προστασίας σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
- Την εφαρμογή πολιτικών και δράσεων που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας.
- Την προώθηση προγραμμάτων στήριξης της ενότητας της οικογένειας ως βασική μονάδα της κοινωνίας, με την φροντίδα και απασχόληση των παιδιών εκτός σχολικού ωραρίου, την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με την ατομική – οργανωμένη δραστηριότητα καθώς μέσα από οργανωμένες ομάδες εργαστηρίων με παράλληλο στόχο την εξυπηρέτηση των γονέων.
- Την εφαρμογή πολιτικών και τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών προαγωγής της σωματικής και ψυχικής υγείας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Την υλοποίηση ή τη συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών
- Την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνση τους για την εξεύρεση απασχόλησης καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας
- Την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικού δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

Για την οργάνωση και υλοποίηση των προαναφερόμενων σκοπών και δραστηριοτήτων του λειτουργούν οι εξής κοινωνικές δομές υπό την ευθύνη και τη διοίκηση του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.:

Πίνακας 60 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. – Κοινωνικές Δομές/Δραστηριότητα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ
Παιδικόι σταθμοί	Δέκα (10)
Βρεφονηπιακός σταθμός	Ένας (1)
Κέντρα Παιδικής Δημιουργίας (Κ.Π.Δ.)	Τρία (3)
Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης (Κ.Δ.ΑΠ.)	Ένα (1)
Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)	Δέκα (10)
Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής	Ένα (1)

Παιδικόι και Βρεφονηπιακοί σταθμοί:

- Βασική δραστηριότητα του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. αποτελεί η λειτουργία των 10 παιδικών σταθμών και του ενός βρεφονηπιακού σταθμού.
- Αποτελούν χώρους αγωγής και ασφαλούς διαμονής για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και απευθύνονται σε νήπια από 18 μηνών έως και παιδιά 4 ετών. Σκοπός των Παιδικών Σταθμών είναι:
- Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα
- Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- Να εξαλείφουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- Να βοηθούν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
- Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφαλείας.

Πίνακας 61 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π – Παιδικόι και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Χανίων	Α΄ Βρεφικός Σταθμός	Γερ. Παρδάλη, Νέα Χώρα
	Β΄- Ε΄ Παιδικός Σταθμός	Γερ. Παρδάλη, Νέα Χώρα
	Γ΄-ΣΤ΄ Παιδικός Σταθμός Χανίων	Παπαναστασίου & Ρ. Κούνδουρου Λενταριανά
	Δ΄ Παιδικός Σταθμός Χανίων	Αν. Μάντακα 86, Παχιανά
Σούδας	Ζ΄ Παιδικός Σταθμός Χανίων	Ελ. Βενιζέλου 168 Α, Χαλέππα
	Α΄ Παιδικός Σταθμός Σούδας	Εθ. Βενιζέλου 4, Σούδα
	Β΄ Παιδικός Σταθμός Σούδας	Παπαναστασίου 10, Σούδα
	Γ΄ Παιδικός Σταθμός Σούδας	Ναύσταθμος Κρήτης, Σούδα

Ελευθερίου Βενιζέλου	Παιδικός Σταθμός Ελ. Βενιζέλου	Νεροκούρου 112
Θερίσου	Παιδικός Σταθμός Περιβολίων	Πλατεία Ηρώων, Περιβόλια

Κέντρα Παιδικής Δημιουργίας – Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

- Στη Δημοτική Ενότητα Χανίων λειτουργούν τρία Κέντρα Παιδικής Δημιουργίας (ΚΠΔ):
- το ΚΠΔ Παχιανών στο 16 Δημοτικό Σχολείο στην οδό Ν.Σκουλά
- το ΚΠΔ Αγίου Ιωάννου στην οδό Πολογιώργη και
- το ΚΠΔ Λενταριανών στις ομώνυμες Εργατικές Κατοικίες
- καθώς και ένα Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)
- το ΚΔΑΠ Παλιάς Πόλης στην οδό Νικηφόρου Επισκόπου 31

Ουσιαστικός στόχος της ύπαρξης και λειτουργίας των ΚΠΔ-ΚΔΑΠ είναι η επικοινωνητική απασχόληση των παιδιών, η ανάπτυξη της φαντασίας μέσα από το δημιουργικό ομαδικό παιχνίδι και την ανάγνωση των παιδικών βιβλίων, η ψυχαγωγία μέσα από την εκμάθηση εικαστικών τεχνών καθώς και η ενημέρωση τους για πολιτιστικά και όχι μόνο θέματα μέσα από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τις διαλέξεις.

Τα ΚΠΔ-ΚΔΑΠ δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να αξιοποιήσουν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους, να δραστηριοποιηθούν μέσα σε ομάδες, να επικοινωνούν, να εκφράζονται, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ευθύνες, να δημιουργούν, να σχεδιάζουν, να αποκτούν δεξιότητες και εμπειρίες ζωής και γενικά να αναπτύσσονται και να ωριμάζουν σαν προσωπικότητες. Αποτελούν πόλο έλξης για τα παιδιά της γειτονιάς, τα οποία βρίσκουν κοινό χώρο να μοιραστούν τις σκέψεις τους και να κάνουν φίλους.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν επιμορφωτικά προγράμματα, διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων από συγγραφείς, να συμμετάσχουν σε επισκέψεις σε μουσεία, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδρομές καθώς και σε εικαστικά προγράμματα όπως μαθήματα κεραμικής, πηλού, ζωγραφικής και χαρακτηριστικής αλλά και μαθήματα παραδοσιακών χορών. Παράλληλα, τα ΚΠΔ-ΚΔΑΠ λειτουργούν ως δανειστικές βιβλιοθήκες, αναγνωστήρια και παιγνιοθήκες.

Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής

Το Πάρκο Κυκλοφοριακής αγωγής του ΔΟΚΟΙΠΠ Δήμου Χανίων βρίσκεται στο Καμπάνι Ακρωτηρίου. Απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας.

Σκοπός του είναι η εκπαίδευση των παιδιών μέσα από την ψυχαγωγία, σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής και οδικής ασφάλειας με στόχο την ευαισθητοποίηση στην ορθή απόκτηση οδικής συμπεριφοράς, και γενικά με την προώθηση και καλλιέργεια θετικών προτύπων κυκλοφοριακής κουλτούρας.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, τα παιδιά μαθαίνουν να αναγνωρίζουν την οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση του πάρκου (σήματα) καθώς και τα υπόλοιπα στοιχεία (ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, ράμπες κ.λπ.) και στη συνέχεια διδάσκονται πώς να κυκλοφορούν ως πεζοί με ασφάλεια στην πόλη. Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την πρακτική εξάσκηση στα οχήματα του πάρκου (ποδήλατα και αυτοκινητάκια).

Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Υπό την εποπτεία του ΔΟΚΟΙΠΠ- λειτουργούν δέκα Κ.Α.Π.Η. τα οποία εφαρμόζουν σύγχρονες αρχές, αντιλήψεις και μεθόδους παροχής κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την παροχή κοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα και την αντιμετώπισή τους ως ισότιμα και ενεργά μέλη της κοινωνίας. Οι ηλικιωμένοι δεν αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι που έχουν ολοκληρώσει τον ανθρώπινο κύκλο της ζωής τους αλλά ως πρόσωπα με ιδιαίτερες ανάγκες περίθαλψης και προστασίας στην δεδομένη αυτή φάση της ζωής τους.

• **Στα πλαίσια αυτά, σκοπός των Κ.Α.Π.Η. είναι:**

- Η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.
- Η ενημέρωση και η συνεργασία του κοινωνικού συνόλου και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
- Η έρευνα θεμάτων σχετικά με τους ηλικιωμένους. Πολύ σημαντική τομή σε αυτό το τρίτο σημείο είναι η πρόληψη όπου αυτή διακρίνεται σε:
- πρωτογενή (εμβολιασμοί, συμβουλές για την αποφυγή ατυχημάτων)
- δευτερογενή (ιατρικές εξετάσεις που έχουν σκοπό την έγκαιρη διάγνωση, ώστε να αποφευχθεί η μακροχρόνια πολλές φορές θεραπεία)

Οι ειδικές υπηρεσίες που τα Κ.Α.Π.Η. προσφέρουν μέσω του προσωπικού τους (Κοινωνικός Λειτουργός, Επισκέπτης Υγείας, Εργοθεραπευτής, Φυσικοθεραπευτής, Οικογενειακός Βοηθός) είναι:

- Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
- Φυσικοθεραπεία.
- Βοήθεια στο σπίτι για άτομα που έχουν ανάγκη εξυπηρέτησης.
- Κοινωνική Εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον.
- Λειτουργία ομάδων αυτενέργειας που υποκινούν τα μέλη των Κ.Α.Π.Η σε δραστηριοποίηση.
- Επιμόρφωση, διαλέξεις, μελέτη θεμάτων, επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς χώρους, συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις, οργανωμένες εκδρομές.
- Εντευκτήριο όπου προσφέρονται ροφήματα/αναψυκτικά σε τιμές κόστους όπου η συντροφιά και η συνεύρεση με άλλα μέλη έχουν τον πρώτο ρόλο.

Πίνακας 62 Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π – Κ.Α.Π.Η. ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΚΑΠΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Ακρωτηρίου	Κουνουπιδιανών	Πλατεία Κουνουπιδιανών
Θερίσου	Βαμβακόπουλου	Λεωφ.Καζαντζάκη 135
Νέας Κυδωνίας	Δαράτσου	Κάτο Δαράτσο
Κεραμιών	Κεραμιών	Παλιό Δημαρχείο, Γέρο-Λάκκος
Σούδας	Σούδας	Παλιό Δημαρχείο Σούδας
Χανίων	Α΄ και Δ΄	Ξανθουδίδου 22
	Β΄ ΚΑΠΗ	Ακτή Παπανικολή 17
	Γ΄ ΚΑΠΗ	Θερίσου 34
	Ε΄ ΚΑΠΗ	Δασκαλογιάννη 62
	ΣΤ΄ ΚΑΠΗ	Βεν.Κατσανεβάκη 1

Γραφείο Κοινωνικής Ανάπτυξης

Η Κοινωνική Υπηρεσία του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. προωθεί προγράμματα, πρωτοβουλίες και δράσεις σε ατομικό, ομαδικό και κοινοτικό επίπεδο που στοχεύουν στην στήριξη, την ενημέρωση, την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση με σκοπό την ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης και ευημερίας αλλά και την προαγωγή της ψυχικής και σωματικής και ψυχικής υγείας με αποδέκτες όλους τους κατοίκους του Δήμου Χανίων.

Αναπτύσσει και προωθεί δράσεις :

- προαγωγής σωματικής και ψυχικής υγείας
- πρόληψης και αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων των ευπαθών κοινωνικά ομάδων
- ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστήριξης
- ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης (Ανοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο, ημερίδες κλπ)
- Τα προγράμματα της Κοινωνικής Υπηρεσίας πραγματοποιούνται από τη διεπιστημονική ομάδα της Κοινωνικής υπηρεσίας που απαρτίζεται από Επισκέπτρια υγείας, Ψυχολόγο και Κοινωνικό Λειτουργό.

1. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ με ΑΤΟΜΑ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η Κοινωνική Υπηρεσία του ΔΟΚΟΙΠΠ παρέχει Υπηρεσίες κοινωνικής στήριξης σε άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν έκτακτες πρόσκαιρες η και χρόνιες κοινωνικό- οικονομικές δυσκολίες , με υποδοχή, εκτίμηση κατάστασης, παρακολούθηση και συμβουλευτική, ενημέρωση, υποστήριξη και παραπομπή ή συνεργασία με άλλες υπηρεσίες όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Συνεργάζεται με τους Παιδικούς Σταθμούς και παρέχει υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, όπως και με την εκπαιδευτική κοινότητα για ψυχοπαιδαγωγικά θέματα και θέματα μαθησιακών δυσκολιών. Διαθέτει επίσης τράπεζα ρουχισμού.

2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕ ΟΜΑΔΕΣ

Τα προγράμματα ευαισθητοποίησης ,ενημέρωσης και συμβουλευτικής που υλοποιούνται από την Κοινωνική Υπηρεσία έχουν σαν σκοπό την προαγωγή της ποιότητας ζωής των ομάδων στόχου, την ενίσχυση των κοινωνικών δεσμών , την ανάπτυξη κοινωνικής συνείδησης, καθώς και την προστασία των ευπαθών κοινωνικά ομάδων εξασφαλίζοντας έτσι την κοινωνική συνοχή. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω προγράμματα και δράσεις:

Πίνακας 63 Δ.Ο.Κ.ΟΙ.Π.Π – Δράσεις & Προγράμματα

Προγράμματα	Περιεχόμενο Προγραμμάτων
Προγράμματα ευαισθητοποίησης	ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα Πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στην «αναπηρία» Πρόγραμμα ΑΡΙΑΔΝΗ για την Ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο “Σχολή συνεντών πλοηγών στο διαδίκτυο
Προγράμματα αγωγής υγείας	τη Διατροφή τη στοματική υγιεινή

	τις εξαρτήσεις την πρόληψη τροχαίων ατυχημάτων τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
Σχολές Γονέων	Ατόμων με αναπηρία, προσχολικής και σχολικής ηλικία εφηβείας
Πρόγραμμα συναισθηματικής αγωγής	Σχολικής & Παιδικής αγωγής («Ταξίδι στον κόσμο των συναισθημάτων»)
Σχολή Τρίτης ηλικίας	προώθηση της ευγηρίας δυσκολίες & νέος ρόλος του ηλικιωμένου μετά τη συνταξιοδότηση

2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Οι δράσεις και τα προγράμματα που απευθύνονται στην κοινότητα συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την προώθηση της συλλογικότητας αλλά και στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των κατοίκων του Δήμου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Ανοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο

Το Ανοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο λειτουργεί σε οργανωμένους κύκλους μαθημάτων με τη μορφή εβδομαδιαίων μαθημάτων – σεμιναρίων από καθηγητές Πανεπιστημίων., οι οποίοι καταθέτουν εκλαϊκευμένα τις γνώσεις τους και προσκαλούν τους συμμετέχοντες σε έναν εποικοδομητικό διάλογο. Μπορούν να τα παρακολουθήσουν όλοι οι δημότες ανεξαρτήτως ηλικίας και γνώσεων.

Εκδηλώσεις – Ημερίδες:

Σε τακτική βάση πραγματοποιούνται ομιλίες και άλλες εκδηλώσεις, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και με θέματα όπως τη δωρεά οργάνων σώματος, τον καρκίνο του μαστού, τον εθελοντισμό, ποδηλατικούς γύρους κλπ, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε μια σειρά θεμάτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π.

Στον πίνακα που ακολουθεί, όπου αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της του Δ.Ο.ΚΟΙ.Π.Π. και εντοπίζονται τα κυριότερα ζητήματα ανάπτυξής του.

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών Άριστη συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και δομές Αποδοχή και αναγνώριση του έργου από τους πολίτες Αλλαγή του ΟΕΥ και προσθήκη νέων δομών (στέγης, σίτισης, φροντίδας αστέγων, κοινωνικό εστιατόριο, κλπ Δημιουργία Άτυπου Συμβουλίου Κοινωνικού	Ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον με συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο Ελλιπής στελέχωση τόσο των κοινωνικών υπηρεσιών /δομών όσο και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης Έλλειψη πόρων γενικότερα λόγω της οικονομικής κρίσης Ανεπαρκής υποδομή για τη στέγαση της Κοινωνικής Υπηρεσίας

<p>Προγραμματισμού με στόχο την οργάνωση, ανάπτυξη και συντονισμό όλων των φορέων κοινωνικής φροντίδας Μετατροπή των ΚΑΠΗ και παράλληλη λειτουργία τους ως αποκεντρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες με πολυδιάστατη παρέμβαση Ενοποίηση και ενσωμάτωση άλλων υπηρεσιών κοινωνικής ανάπτυξης του Δήμου Έκδοση αδειών λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών ώστε να έχουν την δυνατότητα ένταξης σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα Εξεύρεση δημοτικών κτιρίων για εγκατάσταση των συστεγαζόμενων παιδικών σταθμών Επαναξιολόγηση των κριτηρίων μοριοδότησης υποψηφίων για την εισαγωγή σε παιδικούς σταθμούς - δημιουργία αδιάβλητου και αξιοκρατικού συστήματος</p>	<p>Συστεγαζόμενοι παιδικοί σταθμοί</p>
<p>Ευκαιρίες</p>	<p>Περιορισμοί</p>
<p>Αξιοποίηση - ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας Χρηματοδοτούμενα προγράμματα Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Λειτουργία Γραφείου Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων για την εξασφάλιση ένταξης και χρηματοδότησης από ευρωπαϊκά κονδύλια</p>	<p>Συνεχής μείωση του προσωπικού (Συνταξιοδοτήσεις –εφεδρεία -αναστολή περιορισμός διορισμών) Μείωση επιχορηγήσεων -χρηματοδοτήσεων - εσόδων Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία επιτρόπου</p>

Δημοτικό Γηροκομείο

Το ίδρυμα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 226 έως 238 του ν. 3463/2006. Το ΔΣ απαρτίζεται από τον Πρόεδρο που είναι ο Δήμαρχος ή άλλο, αιρετό ή μη, πρόσωπο που ορίζεται από αυτόν ως Πρόεδρος, καθώς και από δέκα μέλη, τα οποία εκλέγονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πίνακας 64 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ –Διοικητικό Συμβούλιο

Θέση Δ.Σ.	Ιδιότητα	Αριθμός Μελών
Πρόεδρος Δ.Σ.	Δημοτικός Σύμβουλος	Ένας (1), ορίζεται από το Δήμαρχο
Αντιπρόεδρος Δ.Σ.	Ιδιώτης	Ένας (1), εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ως Αντιπρόεδρος
Μέλη	Δημοτικοί Σύμβουλοι, Εκπρόσωπος Εργαζομένων, Ιδιώτες	δύο (2) τουλάχιστον δημοτικοί σύμβουλοι, ο ένας από τους οποίους προέρχεται από τη μειοψηφία, ένας (1) εκπρόσωπος των εργαζομένων του ιδρύματος, εφόσον απασχολούνται σε αυτό περισσότεροι από 10 εργαζόμενοι. Τα λοιπά μέλη του ΔΣ προέρχονται από πρόσωπα, τα οποία έχουν ανάλογη επαγγελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις, ανάλογα με τον σκοπό του ιδρύματος ή από πρόσωπα που είναι χρήστες των υπηρεσιών του ιδρύματος”.

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΣΚΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Οι υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τον υφιστάμενο έως σήμερα ο ΟΕΥ (σε εξέλιξη η ψήφιση Νέου ΟΕΥ), έχουν δημοσιευθεί στο 1009/2009 Τεύχος Β΄ ΦΕΚ και αφορούν πλήρη κάλυψη στεγαστικών, διατροφικών και υγειονομικών αναγκών των ηλικιωμένων καθώς και κατά καιρούς η προστασία αναξιοπαθούντων ατόμων (αστέγων , απόρων , μεταναστών).

Σκοπός του ιδρύματος, μεταξύ άλλων είναι:

- Η κάλυψη της διαρκώς αυξανόμενης ανάγκης των συμπολιτών μας για κλίνες νοσηλείας.

- Η συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου των υπηρεσιών του ώστε να εξακολουθεί να διατηρεί επάξια τον ρόλο του καλύτερου ιδρύματος στον χώρο του τουλάχιστον στην Ελλάδα.
- Στόχος του ιδρύματος, μεταξύ άλλων είναι:
- Η αντιμετώπιση αναγκών συντήρησης του ιδρύματος του οποίου πολλές κτιριακές εγκαταστάσεις με την εκπόνηση μελέτης και την εκτέλεση έργου εκτεταμένων ανακατασκευών εσωτερικών-εξωτερικών χώρων και αντικατάσταση και συμπλήρωση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού
- Η συνεχής ανανέωση και συμπλήρωση του εξοπλισμού του.
- Η ανάγκη προμήθειας ειδικού λεωφορείου για την μετακίνηση των ηλικιωμένων.

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι υπηρεσίες του ιδρύματος στεγάζονται σε τέσσερις πτέρυγες και αναπτύσσονται ως εξής: διοικητικές υπηρεσίες

- τεχνικές υπηρεσίες και βοηθητικές υπηρεσίες
- δωμάτια φιλοξενίας & περίθαλψης ηλικιωμένων
- ξενώνες για την φιλοξενία αστέγων.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το ίδρυμα διαθέτει 40 άτομα προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων και σχέσεων εργασίας. μειωμένο λόγω αποχωρήσεων για συνταξιοδότηση κατά 40% την τελευταία τριετία και αντιμετωπίζει έντονη έλλειψη προσωπικού ανάγκη που αντιμετωπίζει μερικά με δίμηνες συμβάσεις , κοινωφελή εργασία και εθελοντές .

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο προϋπολογισμός του Δημοτικού Γηροκομείο Χανίων οικ. Έτους 2014 ανήλθε σε 2.590.000 Ευρώ .

Οι πόροι του ιδρύματος προέρχονται από :

Πίνακας 65 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ – Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων, 2014

Πηγή Λειτουργικών Εσόδων	Ποσοστό	Ποσό Επιχορήγησης
Επιχορήγηση Δήμου Χανίων	2%	51.800 €
Έσοδα από ίδιους πόρους	40%	1.036.000 €
Δωρεές και κληροδοτήματα από ιδιώτες	2%	51.800 €
Εισφορά των ηλικιωμένων	10%	259.000 €
Νοσήλια από σύμβαση με ασφαλιστικούς Οργανισμούς	46%	1.191.400 €
Σύνολο	100%	2.590.000 €

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ

Στον πίνακα που ακολουθεί, όπου αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της του Δημοτικού Γηροκομείου, και εντοπίζονται τα κυριότερα ζητήματα ανάπτυξής του.

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
Πλήρης περίθαλψη κάθε αναξιοπαθούντα Πολύπλευρη προσφορά στο Κοινωνικό Σύνολο	Συνεχώς μειούμενοι οικ. Πόροι Αδυναμία κάλυψης κενών θέσεων προσωπικού
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
Αξιοποίηση δυνατοτήτων ακίνητης περιουσίας ιδίως κτιριακού εξοπλισμού	Περαιτέρω μείωση οικονομικών πόρων Περαιτέρω αποψίλωση προσωπικού
ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	
<p>Στην παρούσα χρονική στιγμή Ο περιορισμός των πόρων ο οποίος προέρχεται ταυτόχρονα από :</p> <p>Ελάχιστη καταβολή Ετήσιας Δημοτικής Επιχορήγησης (60.000 Ευρώ από 500.000) Ευρώ παρελθόντων ετών</p> <p>Αδυναμία συγκέντρωσης εσόδων από δωρεές λόγω οικονομικής κρίσης</p> <p>Μείωση δυνατοτήτων ενοικιαστών για καταβολή μισθωμάτων</p> <p>Μείωση συντάξεων ηλικιωμένων και ελλιπής καταβολή τους από συγγενικά πρόσωπα</p> <p>Εφαρμογή περιοριστικών κανόνων (REBATE – CLAWBACK) σε ποσοστό 30% σε οφειλές νοσηλίων ασφαλιστικών οργανισμών</p> <p>2 . Η μείωση του υπάρχοντος προσωπικού ενέχουν σημαντικό κίνδυνο υποβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών</p>	

Δημοτική Πινακοθήκη

Η Δημοτική Πινακοθήκη εγκαινιάστηκε το 2002 δραστηριοποιείται ενεργά στο χώρο του Πολιτισμού και ειδικότερα σ' αυτό των τεχνών. Η ίδρυση της Δημοτικής Πινακοθήκης από το Δήμο Χανίων είχε ως στόχο την ανάδειξη του χώρου αυτού όχι μόνο ως χώρο μουσειακό αλλά και ως χώρο προστασίας και διάσωσης του πολιτισμού με την ευρύτερη δυνατή έννοια. Η Δημοτική Πινακοθήκη στελεχώνεται από 3 (τρεις) υπαλλήλους εκ των οποίων ο 1 (ένας) είναι μόνιμος υπάλληλος με οργανικοί θέση, οι 2 (δύο) εργάζονται σε προσωποπαγείς θέσεις, ενώ υπάρχουν τρεις (3) κενές οργανικές θέσεις. Η ΔΠΧ στεγάζεται σε τριώροφο κτίριο 900 τ.μ. και έχει τις στοιχειώδεις μουσειακές εγκαταστάσεις καθώς και πλήρη μηχανοργάνωση.

Αντικείμενο Λειτουργίας

Σκοπός Λειτουργία της Δημοτικής Πινακοθήκης είναι:

- Η ανάπτυξη της πολιτιστικής, καλλιτεχνικής και αισθητικής αγωγής του λαού μέσα από τις εικαστικές τέχνες και τις σχετικές με αυτές εκδηλώσεις
- Η προβολή του καλλιτεχνικού χαρακτήρα του έργου των Ελλήνων δημιουργών.
- Η εξυπηρέτηση και υποβοήθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα Ιστορίας της Τέχνης
- Η διάσωση ,συντήρηση εμπλουτισμός και προβολή των συλλογών της.

Κύρια πηγή εσόδων της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων είναι η επιχορήγηση του Δήμου Χανίων. Έσοδα από τη λειτουργία της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων προέρχονται από τις πωλήσεις βιβλίων-καταλόγων εκδόσεων και από πωλήσεις εισιτηρίων.

Δράσεις Δημοτικής Πινακοθήκης

Ο σκοπός λειτουργίας εκπληρώνει με τις κάτωθι δραστηριότητες:

- Την συγκέντρωση, αξιολόγηση, συντήρηση και καταγραφή των έργων που ήδη ανήκουν στο Δήμο Χανίων.
- Τη συγκέντρωση έργων ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής, εικόνων και βιβλίων σπανίων εκδόσεων ,είτε με την αγορά είτε με δωρεές και κληροδοτήματα .
- Τη κατά επιστημονική μέθοδο πραγματοποίηση εκθέσεων και τη συγκρότηση των συλλογών κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετείται η έρευνα και μελέτη του έργου των διαφόρων καλλιτεχνών.
- Την οργάνωση εργαστηρίου συντήρησης έργων τέχνης.
- Την οργάνωση εκθέσεων , διαλέξεων, καλλιτεχνικών ανταλλαγών και την συνεργασία με Μουσεία, Πινακοθήκες ή άλλους παρεμφερείς οργανισμούς και φορείς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.
- Τη σύνταξη και δημοσίευση μελετών εργασιών και καταλόγων σχετικών με τα έργα της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων και την ιστορία της τέχνης.
- Την ίδρυση , οργάνωση και λειτουργία :
- Τη διοργάνωση ελευθέρων καλλιτεχνικών εργαστηρίων
- Τη βιβλιοθήκης εικαστικών τεχνών
- Τη λειτουργία σύγχρονου πωλητηρίου και κυλικείου.

Η Πινακοθήκη απευθύνεται σε όλους τους δημότες της πόλης αλλά και του νομού Χανίων, καθώς και σε όλους τους κατοίκους και επισκέπτες της Κρήτης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις επισκέψεις των σχολείων όλων των βαθμίδων ,οργανώνοντας ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα. Στόχος επίσης είναι στους αποδέκτες των υπηρεσιών της Πινακοθήκης να συμπεριληφθούν σε μόνιμη βάση όλες οι κοινωνικές δομές που υπάρχουν στην πόλη αλλά και στο Νομό Χανίων.(ΚΑΠΗ, ειδικά σχολεία, μονάδα αποτοξίνωσης , ΚΗΦΑΜΕΕΑ, ΕΛΕΠΑΠ κ.α.)

- Οργάνωση περιοδικών εικαστικών εκθέσεων.
- Οργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων που αφορούν τις εκάστοτε εκθέσεις.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα
- Οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων(μουσικές, παρουσιάσεις βιβλίων κλπ.)
- Λειτουργία πωλητηρίου
- Εργαστήριο συντήρησης έργων τέχνης.

Συνεργασίες

Η Δ.Π.Χ. έχει αναπτύξει σταθερές συνεργασίες με τα παρακάτω μουσεία και πολιτιστικούς οργανισμούς. Ανάμεσα σε άλλους η Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων έχει αναπτύξει συνεργασίες με την Εθνική Πινακοθήκη, το Μουσείο Μπενάκη, το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Καλλιτεχνικούς επιμελητές, τους Ιστορικούς τέχνης, με φορείς της πόλης, εκπαιδευτικούς. κ.α.)

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικής Πινακοθήκης

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας, όπου αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της Δημοτικής Πινακοθήκης και εντοπίζονται τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξής του.

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής στελέχωση από μόνιμο προσωπικό 	<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση εκθέσεων , διαλέξεων, καλλιτεχνικών ανταλλαγών και την συνεργασία με Μουσεία, Πινακοθήκες ή άλλους παρεμφερείς οργανισμούς και φορείς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. • Σύνταξη και δημοσίευση μελετών εργασιών και καταλόγων σχετικών με τα έργα της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων και την ιστορία της τέχνης. • Άρτια μηχανογράφηση
Κίνδυνοι ή Περιορισμοί	Ευκαιρίες

<ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση της Δημοτικής Πινακοθήκης για την παράλληλη διοργάνωση εκδηλώσεων και ανάρτηση της συλλογής της	<ul style="list-style-type: none"> • Προσέλκυση χορηγών • Ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία :<ul style="list-style-type: none"> -Ελευθέρων Καλλιτεχνικών Εργαστηρίων -Βιβλιοθήκης Εικαστικών Τεχνών -Σύγχρονου Πωλητηρίου και Κυλικείου. -Οργάνωση εργαστηρίου συντήρησης έργων τέχνης. • Η εξυπηρέτηση και υποβοήθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα Ιστορίας της Τέχνης.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση εσόδων από τις πωλήσεις βιβλίων-καταλόγων εκδόσεων της ΔΠΧ και από τις πωλήσεις εισιτηρίων • Ανάγκη επέκτασης της Πινακοθήκης σε διπλανό όμορο κτίριο, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χώρος και για τη μόνιμη ανάρτηση της συλλογής της αλλά και για την παράλληλη διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων • Προσλήψεις μόνιμου προσωπικού	

Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο

Με το ΠΔ 192/2006 (ΦΕΚ 198 Α/14.9.2006) έγινε μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Νομού Χανίων στον Δήμο Χανίων και σύσταση Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, με την επωνυμία «Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων». Με αυτήν την κίνηση μεταφοράς αρμοδιοτήτων, διευκολύνεται η λειτουργία των λιμένων που αποτελούν σημαντικά τμήματα της οικονομικής ζωής της πόλης των Χανίων.

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων, καλείται να προσφέρει υπηρεσίες κοινής ωφελείας και να συμβάλλει στην εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική και αλιευτική κίνηση και γενικότερα στην εύρυθμη λειτουργία των λιμανιών αρμοδιότητάς του (Ενετικό Λιμάνι Χανίων, αλιευτικό καταφύγιο-λιμενίσκος Ν. Χώρας, λιμενίσκος Αγ. Κυριακής Χαλέπας) καθώς και στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη της πόλης των Χανίων εν γένει, σε συνεργασία με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στις αντίστοιχες λιμενικές ζώνες. Το ανθρώπινο δυναμικό του Δημοτικού Λιμενικού Χανίων απαριθμεί σε 3 υπαλλήλους.

Σκοποί και αρμοδιότητες

- Χειρισμός όλων των θεμάτων σχετικών με την εκμετάλλευση των χώρων δικαιοδοσίας και των μέσων που ανήκουν στο Δ.Λ.Τ.Χ. καθώς και για την παροχή υπηρεσιών σε πλοία και τρίτους.
- Εκπόνηση προγραμμάτων ανάπτυξης των χώρων δικαιοδοσίας του Δ.Λ.Τ.Χ.
- Ο χειρισμός θεμάτων που αφορούν τη ζώνη λιμένα καθώς και θέματα ρυμοτομίας, χωροταξίας και απαλλοτριώσεων.
- Η εκπόνηση των τεχνοοικονομικών μελετών έργων υποδομής και κτιρίων.
- Η αποτύπωση έργων και εγκαταστάσεων των λιμένων.
- Η μελέτη επίβλεψη παρακολούθηση, λειτουργία, συντήρηση, ανακαίνιση και επισκευή των έργων και κάθε φύσεως εγκαταστάσεων του Δ.Λ.Τ.Χ.
- Η εκτέλεση μικρών έργων με αυτεπιστασία.
- Η εκπόνηση κανονισμών χρήσης των έργων και εγκαταστάσεων .
- Η διευκόλυνση ελλιμενισμού σκαφών και πλοίων και η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού σε αυτά.
- Η εκπόνηση προγραμμάτων και μελετών ανάπτυξης και ανανέωσης του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- Η μελέτη και η σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια μηχανημάτων, πλωτών μέσων και κάθε φύσης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- Η λειτουργία και συντήρηση μηχανημάτων για αποφυγή ατυχημάτων.
- Η διαχείριση καυσίμων και λιπαντικών.
- Η επιμέλεια του πρασίνου και η αναβάθμιση γενικότερα του περιβάλλοντος στις περιοχές δικαιοδοσίας του Δ.Λ.Τ.Χ., για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.
- Ο ευπρεπισμός των κοινοχρήστων χώρων.
- Η καθαριότητα στη χερσαία αλλά και τη θαλάσσια ζώνη αρμοδιότητας του Δ.Λ.Τ.Χ.

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Χανίων

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα κυριότερα προβλήματα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί με στόχο να γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και να εντοπιστούν τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξής του.

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής στελέχωση σε μόνιμο προσωπικό με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία μεσοπρόθεσμου υπηρεσιακού σχεδιασμού και αξιοποίησης των δυνατοτήτων - ευκαιριών. • Ανάγκη επιμόρφωσης του προσωπικού σε θέματα διαχείρισης λιμενικής ζώνης, λιμενικών έργων και περιβαλλοντικής προστασίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών στα λιμάνια ευθύνης του και στη συνεχή και ασφαλή λειτουργία των λιμενικών εγκαταστάσεων. • Εξυπηρέτηση τουριστικής κίνησης (σκάφη, περαστικούς) στον Ενετικό Λιμένα.
Κίνδυνοι ή Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη οχήματος απαραίτητου για την εξυπηρέτηση υπηρεσιακών αναγκών • Ανάγκη για αναβάθμιση υποδομών μηχανογράφησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή-προώθηση του ιστορικού χαρακτήρα της περιοχής του Ενετικού Λιμένα μέσα από τη φύλαξη και την αναβάθμιση των υποδομών της περιοχής. • Βασικό διαχειριστή της χερσαίας λιμενικής ζώνης με σημαντικά περιθώρια - δυνατότητες αύξησης εσόδων.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών στα λιμάνια ευθύνης του και στη συνεχή και ασφαλή λειτουργία των λιμενικών εγκαταστάσεων. Εξυπηρέτηση τουριστικής κίνησης στον Ενετικό Λιμένα.	

Σχολικές Επιτροπές

Σύσταση – Αρμοδιότητες – Αντικείμενο Λειτουργίας

Οι σχολικές Επιτροπές του Δήμου Χανίων ιδρύθηκαν στα πλαίσια της εφαρμογής του άρθρου 103 του Ν. 3852/10 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης»). Κατά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» στο Δήμο Χανίων συστήθηκαν δύο Σχολικές Επιτροπές, οι οποίες αποτελούν Νομικά Πρόσωπα του Δήμου. Οι σχολικές επιτροπές αφορούν την Πρωτοβάθμια & Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Σκοπός των σχολικών επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι η διαχείριση των πιστώσεων που τους διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Οι 63 Σχολικές Επιτροπές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που βρίσκονταν και λειτουργούσαν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων, πριν από τις 31/12/2011, συγχωνεύθηκαν με το ΦΕΚ 1125/03-06-11, σε μια ίδια και ενιαία Σχολική Επιτροπή με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων». Τα μέλη του Δ.Σ. της Σχολικής Επιτροπής Α-βάθμιας Εκπαίδευσης με την 837/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων. Επίσης, οι 21 Σχολικές Επιτροπές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που βρίσκονταν και λειτουργούσαν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων, πριν από τις 31/12/2011, συγχωνεύθηκαν με το ΦΕΚ 1075/31-05-2011, σε μια ίδια και ενιαία Σχολική Επιτροπή με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων». Τα μέλη του Δ.Σ. της Σχολικής Επιτροπής Β-βάθμιας Εκπαίδευσης με την 838/2014 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων

Χρηματοδότηση Δραστηριότητας

Οι πόροι των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων σχολικών επιτροπών προέρχονται από: την ετήσια τακτική επιχορήγηση από τους ΚΑΠ τη τυχόν έκτακτη επιχορήγηση το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην καταβολή της έκτακτης επιχορήγησης, τους προσόδους της σχολικής περιουσίας, τις εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων, τις κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες, και κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Ακίνητη περιουσία της Σχολικής Επιτροπής Β-θμιας Εκπαίδευσης αποτελούν τα καταστήματα κάτωθι από το 1ο Γυμνάσιο Χανίων, τα οποία ενοικιάζει.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί, της Σχολικής Επιτροπής Α-βάθμιας Εκπαίδευσης και της Σχολικής Επιτροπής Β-θμιας Εκπαίδευσης, τα οποία επηρεάζουν τη δράση τους και η ανάλυσή τους θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη οικονομικών πόρων πέραν των τακτικών χρηματοδοτήσεων (δωρεές, ενοίκια καταστημάτων, ενοίκια σχολικών κυλικείων κλπ) • Ύπαρξη πληροφοριακού συστήματος οικονομικής διαχείρισης για τις Σχολικές Επιτροπές και τις Σχολικές Κοινότητες 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστελέχωση • Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού • Πληθώρα θεμάτων προς διαχείριση αναφορικά με τη λειτουργία των σχολικών μονάδων (επισκευές, προμήθειες, προσωπικό κλπ)
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> • Δυνατότητα μείωσης ενοικίων • Δυνατότητα ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία είσπραξης ενοικίων • Άγονοι πλειοδοτικοί διαγωνισμοί ενοικίασης
Κρίσιμα Ζητήματα Σχολικών Επιτροπών	
<p>Μόνιμη στελέχωση με επαρκές σε αριθμό και εξειδικευμένο προσωπικό κατάλληλης ειδικότητας (Διοικητικού-Οικονομικού) για την αποτελεσματική διαχείριση των θεμάτων των σχολικών μονάδων.</p>	

Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων Κέντρο Αρχιτεκτονικής Της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ)

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων –Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ) συστάθηκε, σύμφωνα με το ΦΕΚ 1501/21-06-11, όπως όριζαν οι διατάξεις του άρθρου 1, 103, 107 και 109 του Ν. 3852/2010, έπειτα από τη συγχώνευση των έξι Κοινωφελών Επιχειρήσεων του Δήμου Χανίων:

- α) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χανίων (ΚΕΔΗΧ),(ΦΕΚ2529/Β/29-12-2009)
- β) Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ), (ΦΕΚ2529/Β/29-12-2009)
- γ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Ακρωτηρίου (ΦΕΚ2353/Β/20-11-2008)
- δ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Ελ. Βενιζέλου (ΦΕΚ1296/Β/3-7-2008)
- ε) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Θερίσου, (ΦΕΚ 1460/Β/24-7-2008)
- στ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Νέας Κυδωνιάς(ΦΕΚ 1973/Β/24-9-2008)

Δραστηριότητες ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ

Ι. Πολιτισμός και περιβάλλον

- Η στήριξη, διάδοση και ανάπτυξη με κάθε δυνατό τρόπο της δημιουργίας καλλιτεχνικού και θεωρητικού έργου υψηλής ποιότητας και η προβολή της ελληνικής και ιδιαίτερα της τοπικής πολιτιστικής δημιουργίας και δη της αρχιτεκτονικής δημιουργίας.
- Η διεύρυνση και αξιοποίηση της δυνατότητας πραγματοποίησης πολιτιστικών παραγωγών, συμπαραγωγών και καλλιτεχνικών ανταλλαγών κάθε είδους, ιδιαίτερα δε αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. (εικαστικές τέχνες, θέατρο, χορός, μουσική, φωτογραφία, video art, κινηματογράφος κλπ)
- Η ενίσχυση των σχέσεων της Τοπικής αυτοδιοίκησης με τον πολιτισμό.
- Η διασύνδεση των πολιτιστικών δράσεων με την εκπαίδευση και την έρευνα.
- Η ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φορέων και του ευρύτερου κοινού σε θέματα πολιτισμού με έμφαση στην αρχιτεκτονική, την πόλη και το περιβάλλον.
- Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με τη συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά πολιτιστικά δίκτυα, η συνεργασία με άλλες πόλεις στο πλαίσιο της Επικράτειας πολιτισμού, καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές και μεσογειακές πόλεις,
- Η συμμετοχή στα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικά η προώθηση της συνεργασίας, του πειραματισμού, της έρευνας, της καινοτομίας και γενικά των προτάσεων που διευρύνουν και εξελίσσουν τις εκφραστικές δυνατότητες.
- Η προβολή του πολιτιστικού τουρισμού.
- Η αναζήτηση και η αξιοποίηση πόρων που μπορούν να προέλθουν από πολιτιστικές δράσεις και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Ειδικότερα το Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου

Στην προσπάθεια εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού και των φορέων των Χανίων έχει ως γενικούς στόχους:

- Να συμβάλει στην ανάδειξη και ανάπτυξη των Χανίων και γενικότερα της Κρήτης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσα από την αρχιτεκτονική και το περιβάλλον, ως μείζονες πολιτιστικές εκφράσεις.
- Να συμβάλει στην εμφάνιση και παρουσίαση παρεμβάσεων και προτάσεων πάνω σε μείζονα ζητήματα αρχιτεκτονικής, πόλης και περιβάλλοντος στα Χανιά και γενικότερα στην Κρήτη.
- Να διερευνήσει τη μεσογειακή ταυτότητα με άξονα την αρχιτεκτονική, την πόλη και το φυσικό περιβάλλον, σε συσχετισμό με συγγενικές καλλιτεχνικές εκφράσεις.
- Να δικτυωθεί με άλλους συναφείς φορείς και Ιδρύματα στη Μεσόγειο με σκοπό την εξωστρέφεια και την ανταλλαγή κοινών πολιτιστικών αγαθών.
- Να προβάλει δράσεις συναφείς με το σκοπό του (εμπορία καταλόγων, βιβλίων, συγγραμμάτων με έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, καθώς και αντικειμένων) προκειμένου οι πόροι να διατεθούν για τη χρηματοδότηση των καταστατικών σκοπών του.

II. Η οργάνωση και λειτουργία και η παροχή υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που αναφέρονται στους τομείς κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης:

- Η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη μέριμνα , υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Βοήθεια στο Σπίτι κ.α.)
- Η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Πόροι ΚΕΠΠΕΔΗΧ

Οι κυριότεροι πόροι της επιχείρησης προέρχονται από:

- Τη χρηματοδότηση από το Δήμο Χανίων για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες με βάση τις διατάξεις του άρθρου 259 του Ν.3463/2006.
- Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών και γενικό την άσκηση της δραστηριότητάς της, η παροχή υπηρεσιών προς ΟΤΑ, άλλους δημόσιους ή μη φορείς και τρίτους σχετικούς με τους καταστατικούς σκοπούς.

- Τη συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εθνικών Φορέων,
- Δωρεές, χορηγίες, κληροδοτήματα, ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και από φυσικά πρόσωπα.
- Προσόδους κάθε είδους από τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, διαφημίσεις, λοιπές εισφορές και επιχορηγήσεις.
- Χρηματοδότηση από τη συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Η ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ διαθέτει το κάτωθι ανθρώπινο δυναμικό:

Πίνακας 67 Ανθρώπινο Δυναμικό ΚΕΠΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ

Αριθμός των υπαλλήλων της Διεύθυνσης/Τμήματος/Γραφείου για το οποίο είστε αρμόδιος	
Αριθμός υπαλλήλων με Μεταπτυχιακό ή Διδακτορικό Δίπλωμα	-
Αριθμός ΠΕ υπαλλήλων	15
Αριθμός ΤΕ υπαλλήλων	20
Αριθμός ΔΕ υπαλλήλων	22
Αριθμός ΥΕ υπαλλήλων	19

Ηλικιακή σύνθεση	Μέχρι 30 ετών	31-50 ετών	51 ετών και άνω
ΑΝΔΡΕΣ	2	7	2
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	16	45	4

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ

Στον παρακάτω πίνακα έγινε μια προσπάθεια αποτύπωσης και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης και εντοπισμός των πιο κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξής της.

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής στελέχωση των υπηρεσιών που αφορούν τον πολιτισμό και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης • Έλλειψη πόρων γενικότερα λόγω της οικονομικής κρίσης • Ασαφές καθεστώς χρήσεων και παραχωρήσεων των ακινήτων του Δήμου προς την ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ • Μη Εφαρμογή Κανονισμού Λειτουργίας και έλλειψη ακριβούς περιγραφής των περιγραμμάτων θέσεων εργασίας 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών προερχόμενα κυρίως από τον Δήμο Χανίων. • Αρίστη συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και δομές ειδικά με την τεχνική υπηρεσία του Δήμου. • Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου που αποσαφηνίζει τις αρμοδιότητες του Δήμου, των λοιπών Νομικών Προσώπων και της ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ στους τομείς του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος με σκοπό την αποφυγή επικαλύψεων και την καλύτερη υποστήριξη της πολιτικής του Δήμου σε αυτούς τους τομείς. • Αξιοποίηση τοπικών φορέων για την παράδοση, τον πολιτισμό, την ιστορία και το περιβάλλον • Λειτουργία και δημιουργία νέων χώρων πολιτισμού • Βελτίωση της λειτουργίας των χώρων πολιτισμού, με την επισκευή και συντήρηση τους και την ενίσχυση του τεχνικού εξοπλισμού • Υποβολή προτάσεων για συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα για τον Πολιτισμό - ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις • Ένταξη σε Δίκτυα Πολιτισμού στην περιοχή της Μεσογείου • Ανάδειξη της Μεσογειακής και διεθνούς εμβέλειας του ΚΑΜ με στόχο τη διεθνή προβολή της πόλης των Χανίων • Εκμετάλλευση των χώρων της ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ για λειτουργία και ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων με σκοπό την οικονομική ενίσχυση των δράσεων του πολιτισμού. • Ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δράσεων δίνοντας έμφαση στους νέους και τα παιδιά • Ανάπτυξη του τομέα της έρευνας

Κίνδυνοι ή Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής μείωση του προσωπικού • (Συνταξιοδοτήσεις –εφεδρεία - Αναστολή • /Περιορισμός διορισμών) • Μείωση επιχορηγήσεων /χρηματοδοτήσεων • /εσόδων • Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία Επιτρόπου 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση /ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα • Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη, ανάπτυξη και διεθνής προβολή της πόλης των Χανίων με όχημα τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική και το περιβάλλον • Ανάδειξη και αξιοποίηση χώρων πολιτισμού και Ανάδειξη τοπικού καλλιτεχνικού δυναμικού και η προβολή του πολιτιστικού τουρισμού. • Η προώθηση της συνεργασίας του πειραματισμού, της έρευνας της καινοτομίας και γενικά προτάσεις που διευρύνουν και εξελίσσουν τις εκφραστικές δυνατότητες • Η διεύρυνση και αξιοποίηση της δυνατότητας πραγματοποίησης πολιτιστικών παραγωγών συμπαραγωγών και καλλιτεχνικών ανταλλαγών κάθε είδους • Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη του πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό, εθνικό και διεθνή επίπεδο με τη δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων • Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος • Η ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φορέων και του κοινού σε θέματα αρχιτεκτονικής, πόλης και περιβάλλοντος ιδωμένα ως γενικότερες πολιτισμικές εκφράσεις. • Η επέκταση των δράσεων κοινωνικής μέριμνας για την υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων 	

ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε.

Η σύσταση της αμιγούς Δημοτικής Επιχείρησης "ΚΥΔΩΝ" κρίθηκε αναγκαία για να αποκτήσει ο Δήμος Χανίων μια επιχείρηση με ένα ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο, όπου μέσω των προγραμμάτων χρηματοδότης του αναπτυξιακού νόμου, μπορεί να πετύχει την ανάπτυξη των στόχων του. Συστήθηκε από το Δήμο Χανίων με την 133/85 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 205 έως 225 του Ν. 1065 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 28, 35 έως 39, 42 και 46 του Ν. 1416/84. Το 2009 μετατράπηκε σε Ανώνυμος Εταιρεία, καταχωρήθηκε στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών (ΦΕΚ 14625/2009) με επωνυμία «ΚΥΔΩΝ Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης Σταθμών Αυτοκινήτων» και με διακριτικό τίτλο «ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε.».

Σκοπός της εταιρείας είναι:

α) Η λειτουργία και εκμετάλλευση του Δημοτικού Σταθμού Στάθμευσης Αυτοκινήτων επί της οδού Περίδου.

β) Η ενοικίαση καταστημάτων Δημοτικής Λαχαναγοράς Πελεκαπίνας.

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 6.263.400€ διαιρούμενο σε 125.268 κοινές δεσμευμένες ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 50,00€ έκαστη. Οι πόροι της Επιχείρησης είναι τα έσοδα από την ενοικίαση των καταστημάτων της δημοτικής λαχαναγοράς, τα έσοδα από το σταθμό αυτοκινήτων και γενικά από τη άσκηση της δραστηριότητας της, οι πρόσοδοι από την περιουσία της, δάνεια, κληρονομίες, εισφορές, δωρεές και λοιπά επιχορηγήσεις.

Με εργαλείο τον αναπτυξιακό νόμο 1262/83 και με ίδια συμμετοχή κατασκευάστηκε στην περιοχή της Πελεκαπίνας, η νέα δημοτική λαχαναγορά (χονδρεμπόριο), με άμεση αποσυμφόρηση της κεντρικής αγοράς από την δραστηριότητα αυτή. Κατασκευάστηκαν 21 καταστήματα 60μ² περίπου το κάθε ένα με πατάρι, μέσω των οποίων γίνεται η διακίνηση των αγροτικών προϊόντων προς την αγορά των Χανίων και τα περίχωρα και ένα κατάστημα που λειτουργεί ως αναψυκτήριο.

Δημοτική Λαχαναγορά

Στο ίδιο χώρο με ίδια χρηματοδότηση κατασκευάστηκε μια αυτόματη ηλεκτρονική ζυγαριά (γεφυροπλάστιγγα), μεγίστης ακριβείας για την ζύγιση οχημάτων-προϊόντων, διαστάσεων 18 μέτρων μήκους και ζύγιση μέχρι 70 τόνων. Κατάλληλη, με μόνο μια ζύγιση, των μεγαλύτερων οχημάτων που κυκλοφορούν στους δρόμους, με λειτουργία όλο το εικοσιτετράωρο, αποτελεί το μοναδικό στο είδος του δημόσιο έργο στη αγορά των Χανίων. Την διαχείριση της γεφυροπλάστιγγας έχει παραχωρήσει η επιχείρηση στο Σύλλογο Ενοικιαστών των καταστημάτων.

Δημοτικός Σταθμός Αυτοκινήτων

Στο οικόπεδο της οδού Περίδου -Υψηλαντών -Καραϊσκάκη έχουν αποπερατωθεί οι δύο υπόγειοι όροφοι και έχει εξασφαλισθεί συνολικά 134 θέσεις στάθμευσης εκ των οποίων οι τρεις θέσεις είναι για ΑμΕΑ. Ο τρόπος λειτουργίας του σταθμού είναι με «Αυτοεξυπηρέτηση», δηλαδή ο κάθε οδηγός σταθμεύει ο ίδιος το όχημά του σε θέσεις που έχουν οριστεί και απεικονίζονται στο δάπεδο με διαγράμμιση και αρίθμηση. Το ωράριο λειτουργίας του σταθμού είναι από το πρωί 08.00 έως το βράδυ 23.00 από την Δευτέρα έως την Παρασκευή και το Σάββατο από το πρωί 08.00 έως 7.00. Κατά την διάρκεια των εορτών το ωράριο λειτουργίας διαφοροποιείται σύμφωνα με το ωράριο των καταστημάτων. Το κόστος στάθμευσης των οχημάτων υπολογίζεται με χρονοχρέωση. Ο συνδυασμός της εύκολης πρόσβασης από την οδό Περίδου, της αναχώρησης - διοχέτευσης των αυτοκινήτων προς κάθε κατεύθυνση, ο απλός τρόπος κυκλοφορίας εσωτερικά του χώρου στάθμευσης, αποτελεί σημείο εξυπηρέτησης - αναφοράς για κάθε οδηγό που επιθυμεί να επισκεφθεί το κέντρο των Χανίων.

Στον άμεσο προγραμματισμό της εταιρείας είναι η ολοκλήρωση της επέκταση του Δημόσιου Σταθμού αυτοκινήτων της οδού Περίδου-Υψηλαντών-Καραϊσκάκη με την προσθήκη των πέντε (5) ορόφων και την εξασφάλιση 314 θέσεων στάθμευσης. Το έργο έχει δημοπρατηθεί μετά την ένταξη του στο πρόγραμμα JESSICA και έχουν κατασκευαστεί δυο όροφοι, προβλέπεται η αποπεράτωση του, στο πρώτο εξάμηνο του 2015.

Η ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε. μετέχει με ποσοστό 20% στη εταιρεία ΣΦΑΓΕΙΑ ΧΑΝΙΩΝ Α.Ε. Η συμμετοχή της υπήρξε καθοριστική διότι δόθηκε η δυνατότητα εξ χρονισμού και επαναλειτουργίας των παλαιών σφαγείων του Δήμου.

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης της ΚΥΔΩΝ Α.Ε.

Παρακάτω αποτυπώνονται τα κυριότερα προβλήματα, περιορισμοί και δυνατότητες της Δημοτικής Επιχείρησης ΚΥΔΩΝ Α.Ε. και γίνεται εντοπισμός των πιο κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξής της.

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> Αδυναμία είσπραξης των ενοικίων από τα καταστήματα της Λαχαναγοράς. Έχει επιβληθεί διακοπή εργασιών από το Διοικητικό Εφετείο Χανίων μετά από αίτηση του Πανελληνίου Σωματίου Ιδιοκτητών στεγασμένων Σταθμών Αυτ/των 	<ul style="list-style-type: none"> Κομβική θέση του σταθμού αυτοκινήτων σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος παροχής των υπηρεσιών στάθμευσης Καλή συνεργασία μεταξύ των μελών και των εργαζομένων της εταιρείας Πλήρης υλικοτεχνική υποδομή, η οποία συντηρείται τακτικά
Κίνδυνοι ή Περιορισμοί	Ευκαιρίες

<p>Ο περιορισμένος αριθμός θέσεων στάθμευσης, μετά την αποπεράτωση του έργου της προσθήκης, αναμένετε άρση των περιορισμών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη του έργου στο πρόγραμμα JESSICA • Έχει εκδοθεί νέα άδεια δόμησης και έχουν παρθεί οι αναγκαίες αδειοδοτήσεις.
<p>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Προσθήκη πέντε ορόφων στάθμευσης, (314 θέσεις) με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού και την αύξηση των εσόδων. • Στελέχωση της επιχείρησης με μόνιμο προσωπικό ταμείου και προσωπικού στάθμευσης. • Αλλαγή πολιτικής είσπραξης ενοικίων των καταστημάτων της επιχείρησης. • Διερεύνηση και άλλων πηγών εσόδων.	

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.)

Σύσταση –σκοπός και διάρθρωση των υπηρεσιών:

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.) (μια από τις πρώτες επιχειρήσεις, που συστήθηκαν σε εφαρμογή του Νόμου 1069/80) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, με κοινωφελή - μη κερδοσκοπικό - χαρακτήρα, που σκοπό έχει: «τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, ακαθάρτων και ομβρίων, καθώς και μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων της περιοχής Χανίων». Η νέα ΔΕΥΑ Χανίων συστάθηκε στις 29/4/2011, με την υποχρεωτική (βάσει του Ν.3852/10 - Πρόγραμμα Καλλικράτης) κατ' αρχάς συγχώνευση των πρώην ΔΕΥΑ Χανίων και Ακρωτηρίου και τμήματος της ΔΕΥΑΒΑ (το τμήμα που αφορούσε την ΔΕ Νέας Κυδωνίας) και την εν συνεχεία επιθυμητή επέκταση των διοικητικών ορίων της και στις ΔΕ Σούδας, Ελ. Βενιζέλου ,Θερίσου και Κεραμιών (28/6/2011).

Σήμερα η νέα ΔΕΥΑ Χανίων καλύπτει γεωγραφικά το σύνολο των Διοικητικών ορίων του Δήμου μας. Η ΔΕΥΑ Χανίων λειτουργεί στα πλαίσια του εγκεκριμένου από 1/10/2013 ΟΕΥ της. Η διάρθρωσή της περιλαμβάνει:

Πίνακας 66 Δ.Ε.Υ.Α.Χ - Οργονόγραμμα

Διευθύνσεις	Τμήματα/Γραφεία
Γενική Διεύθυνση	Γραφείο Γενικού Διευθυντή Τμ.Πληροφορικής Επικοινωνιών & Νέων Τεχνολογιών
Οικονομική και Διοικητική Υπηρεσία	Οικονομικό, Διοικητικό, Καταναλωτών , Προμηθειών & Διαχείρισης Υλικού
Τεχνική Υπηρεσία	Ύδρευσης Αποχέτευσης, Ηλεκτρομηχανολογικό, Εγκαταστάσεων επεξεργασίας και ελέγχου ποιότητας νερών, Προγραμματισμού – Ανάπτυξης, Μελετών & επίβλεψης έργων

Η στελέχωση της Επιχείρησης (που πολλαπλασίασε την γεωγραφική της έκταση και τις υποδομές της, στα πλαίσια του Προγράμματος Καλλικράτη) είναι ελλιπέστατη λόγω των πολλαπλών συνταξιοδοτήσεων και της παράλληλης απαγόρευσης νέων προσλήψεων .

Στη ΔΕΥΑΧ εργάζονται σήμερα 103 άτομα που κατανέμονται :

- 1 Δικηγόρος ως Νομικός Σύμβουλος
- 7 Μηχανικοί
- 5 Διοικητικοί Πτυχιούχοι
- 16 Τεχνικοί & Διοικητ. Πτυχιούχοι Τ.Ε.
- 22 Διοικητικοί Δ.Ε.
- 41 Τεχνικό προσωπικό
- 11 Εργάτες

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Α) Ύδρευση

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων υδροδοτεί τον Δήμο Χανίων. Το νερό που προσφέρει στους Δημότες μας και στους επισκέπτες μας σε επαρκείς ποσότητες είναι υψηλής ποιότητας, ελεγχόμενο σε καθημερινή βάση, προέρχεται από τις πηγές των Λευκών Ορέων και πρόκειται για ένα νερό με εξαιρετικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, όπως φαίνεται και από την γεύση του.

Β) Αποχέτευση ομβρίων και ακαθάρτων

- Όλοι οι διανοιγμένοι δρόμοι του Σχεδίου Πόλεως Χανίων, εκτός της περιοχής της Παλιάς Πόλης, αποχετεύονται με χωριστό σύγχρονο δίκτυο ακαθάρτων.
- Μεγάλα έργα υλοποίησης δικτύων ακαθάρτων συνολικού μήκους 37.000μ, ενταγμένα σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ευρίσκονται σε εξέλιξη στις ΔΕ Θερίσου και Νέας Κυδωνίας ενώ παράλληλα ολοκληρώνονται και οι μελέτες ολοκλήρωσης δικτύων ακαθάρτων των περιοχών της ΔΕ Ακρωτηρίου.
- Επίσης, η ΔΕΥΑΧ βρίσκεται σε εγρήγορση για τη θωράκιση του Δήμου Χανίων, απέναντι σε κινδύνους πλημμύρων. Έχει κατασκευάσει δεκάδες χιλιάδων μέτρων ανοικτών ή κλειστών αντιπλημμυρικών τάφρων και βρίσκεται σε συνεργασία με τους πρώην περιιαστικούς Δήμους και νυν ΔΕ του Δήμου μας γειτονικούς δήμους για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων στις περιοχές τους.
- Επίσης πρόσφατα δημοπρατήθηκαν και θα υλοποιηθούν την ερχόμενη διετία έργα αποχέτευσης ομβρίων ύψους 1.900.000€ από ίδιους πόρους στις αστικοποιημένες περιοχές της ΔΕ Ακρωτηρίου αλλά και σε άλλες ΔΕ.

Γ) Βιολογικός Καθαρισμός

Οι εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού που κατασκευάστηκε και λειτουργεί η ΔΕΥΑΧ είναι από τις πιο σύγχρονες. Μπορούν να επεξεργαστούν λύματα που αντιστοιχούν σε 118.000 ισοδύναμους κατοίκους, φορτίο που προβλέπεται να επιτευχθεί το 2015.

Ήδη υλοποιείται το συγχρηματοδοτούμενο έργο της επέκτασης και του εκσυγχρονισμού της ΕΕΛ προϋπολογισμού 14.900.000€ που περιλαμβάνει και πρόσθετες μονάδες απόσμησης και θα αυξήσει την δυναμικότητα της εγκατάστασης σε 170.00 ισοδύναμους κατοίκους.

Στόχοι – Λειτουργική Δραστηριότητα Δ.Ε.Υ.Α.Χ.

Η Δ.Ε.Υ.Α.Χ πρόσφατα ολοκλήρωσε:

- Τη θετική ρύθμιση του δανείου των έργων της πρώην Δ.Ε.Υ.Α. Χανίων,
- Την ενοποίηση του πελατολογίου της Νέας Δ.Ε.Υ.Α. Χανίων με διπλασιασμό των πελατών από 33.970 υδρόμετρα της πρώην Δ.Ε.Υ.Α. Χανίων σε 62.190
- Την διαχείριση του συνόλου των πελατών από λιγότερο προσωπικό, και
- Τη μείωση του μισθολογικού κόστους λόγω των μνημονίων
- Η παραμονή των εσόδων νερού και αποχέτευσης των πρώην περιιαστικών Δ.Ε. στην Δ.Ε.Υ.Α. αλλά και κυρίως η δυνατότητα των Υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α.Χ., των στελεχών και του προσωπικού της να οργανώσει σε νέα βάση την διαχείριση του συνόλου των πελατών επέφερε θετικούς ισολογισμούς και στις τρεις χρήσεις της Νέας Δ.Ε.Υ.Α. Χανίων (β' εξάμηνο 2011, 2012 και 2013) με κερδοφορία που της επέτρεψε να παρέμβει με αυτοχρηματοδοτούμενες δράσεις στην βελτίωση των υποδομών των Δ.Ε. αλλά και στην σταδιακή μείωση των τιμολογίων καθώς και στην θέσπιση ειδικών χαμηλότερων τιμολογίων για τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού του Δήμου μας.

Βασικός στόχος της ΔΕΥΑ Χανίων την επόμενη πενταετία, είναι οι ολοκλήρωση των υποδομών Ύδρευσης - Αποχέτευσης των περιιαστικών ΔΕ, έτσι ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες στις ΔΕ αυτές να έχουν την παρεχόμενη ποιότητα στη ΔΕ Χανίων.

ΘΕΜΑ: ΔΕΥΑΧ	
Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση εμπειριών καταρτισμένων στελεχών • Αξιοποίηση τεχνογνωσίας πρώην ΔΕΥΑ Χανίων και διάχυση της για κάλυψη των αναγκών του νέου Καλλικρατικού Δήμου. • Αξιοποίηση Διαχειριστικής Επάρκειας της ΔΕΥΑ Χανίων για υλοποίηση έργων ΕΣΠΑ στο σύνολο των νέων Διοικητικών ορίων. 	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον για το μέλλον των ΔΕΥΑ • Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο • Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων με ελλιπές θεσμικό πλαίσιο, πόρους και προσωπικό • Σημαντικά προβλήματα στο τομέα των αναγκαίων υποδομών στις νέες Δ.Ε. (πλην του πρώην Δήμου Χανίων) που αφορούν την ύδρευση, την αποχέτευση ακαθάρτων και την αντιπλημμυρική προστασία των Δ.Ε.Η • Οι ελλείψεις σε προσωπικό και η αδυναμία πρόσληψης νέου. • Περιορισμένη χρήση νέων τεχνολογιών στο επίπεδο επικοινωνίας με τους πελάτες μας.

<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση /ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα • Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής μείωση του προσωπικού (Συνταξιοδοτήσεις - εφεδρεία - Αναστολή / Περιορισμός διορισμών) • Αβεβαιότητα ένταξης ώριμων δράσεων της ΔΕΥΑ Χανίων σε συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα • Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία από ένταξη ΔΕΥΑ σε υπηρεσία ελεγκτικού συνεδρίου
<p><u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας της ανθρώπινης υγείας, του ευρύτερου θαλάσσιου περιβάλλοντος μας και των υπόγειων υδροφορέων μας . • Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που απαιτούν επαρκείς ποσότητες καλής ποιότητας νερού, καλή ποιότητα περιβάλλοντος και προστασία από τις πλημύρες (π.χ. τουρισμός, αστική ανάπτυξη, κτλ.). • Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων (π.χ. μέσω της πιστοποίησης του χημικού εργαστηρίου ελέγχου ποιότητας νερών).	

ΔΕΔΙΣΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ ΟΤΑ είναι Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν.3536/07). Ιδρύθηκε το 1993 κυρίως για την επίτευξη οικονομίας κλίμακας στην αποκομιδή των αποβλήτων εισάγοντας ταυτόχρονα την διαδημοτική συνεργασία.

Το μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης ανέρχεται σε 1.970.094,95 € και κατανέμεται σε 35.820 μετοχές. Ο Δήμος Χανίων κατέχει 34.688 μετοχές (96,84%) και ο Δήμος Πλατανιά 1.132 μετοχές (3,16%).

Τα οικονομικά στοιχεία σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2014 θα παρουσιάσουν κύκλο εργασιών της τάξης των 8,0 εκ €. Από το πρόγραμμα των επιχορηγούμενων έργων και προμηθειών εκτιμάται ότι η επιχείρηση θα χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 20,0 εκ €. Τα έσοδα από την πώληση των ανακτημένων υλικών θα ξεπεράσουν το 1,0 εκ € καλύπτοντας έτσι το 25 % της τελικής διάθεσης περιορίζοντας την χρέωση των δήμων πελατών στα 38,5 €/τόνο απορριμμάτων.

Πίνακας 67 ΔΕΔΙΣΑ – Οικονομικά Στοιχεία (Π/Υ 2014)

Κεφαλαιακή Διάρθρωση:	
Κεφάλαιο	1.970.094,95 € (35.820 μετοχές)
Σύνθεση	Δήμος Χανίων 96,84% (34.688 μετοχές) Δήμος Πλατανιά 3,16% (1.132 μετοχές)
Εκτίμηση Αποτελεσμάτων (Εσόδων):	
Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)	8.000.000 Ευρώ
Λοιπά Έσοδα (π.χ. έσοδα από πωλήσεις ανακτημένων υλικών)	1.000.000 Ευρώ
Έσοδα από Επιχορηγήσεις (Έργων & Προμηθειών)	20.000.000 Ευρώ
Χρέωση πελατών (Δήμων)	38,5€/τόνο απορριμμάτων

Τα βήματα με τα οποία αναπτύσσονταν η επιχείρηση ήταν γοργά.

Η παύση της ανεξέλεγκτης απόρριψης των αποβλήτων στον Κουρουπητό, η λειτουργία της Μονάδας Δεματοποίησης κατά το μεταβατικό στάδιο και η ανάληψη της ευθύνης της λειτουργίας του Εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης – Κομποστοποίησης & Χ.Υ.Τ.Υ αποτέλεσαν σημαντικούς σταθμούς για την πορεία της προς την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των ΑΣΑ.

Σήμερα κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των επιχειρήσεων διαχείρισης ΑΣΑ στην Ελλάδα και ίσως το μοναδικό παράδειγμα σύννομης, χρηστής και σύμφωνης με τους κανόνες της περιβαλλοντικής ηθικής, διαχείρισης .

Αυτός είναι και ο λόγος άλλωστε όπου η ΔΕΔΙΣΑ προσκαλείται να παρουσιάσει το έργο της σε πλήθος συνεδρίων και ημερίδων ανά την Ελλάδα με αποκορύφωμα την επιλογή της σε Ομάδα Εργασίας για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών έργων στις Βρυξέλλες τον Φεβρουάριο 2011 εκπροσωπώντας την χώρα μας.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στόχος της Δ.Ε.Δ.Ι.Σ.Α είναι η παροχή έργων & υπηρεσιών ποιότητας σε όλο το φάσμα της διαχείρισης, το σχεδιασμό και την υλοποίηση των έργων, την προεπεξεργασία και την τελική διάθεση, τη διαλογή στην πηγή, την αποκομιδή, την εναλλακτική διαχείριση, την

ευαισθητοποίηση, με αξιοποίηση των τεχνολογιών περιβάλλοντος και την αποδοχή από τους ενημερωμένους πολίτες.

Το αντικείμενο – δραστηριότητα της Δ.Ε.Δ.Ι.Σ.Α Α.Ε. είναι:

- Η Συλλογή & Μεταφορά ΑΣΑ σε Δήμους οι οποίοι έχουν αναθέσει το έργο με στόλο εξοπλισμένο με G.P.S. για την βελτιστοποίηση των δρομολογίων
- Η Διαχείριση Ογκωδών Απορριμμάτων.
- Το Πρόγραμμα Διαλογής στη Πηγή Συσκευασιών (πλην γυάλινων) και Έντυπου Χαρτιού.
- Το Πρόγραμμα Διαλογής στη Πηγή Συσκευασιών Γυαλιού.
- Η Λειτουργία του Ε.Μ.Α.Κ. & του ΧΥΤ Χανίων
- Η Εναλλακτική Διαχείριση κάποιων από τα επονομαζόμενα «άλλα προϊόντα» του Ν. 2939/01, π.χ Πρόγραμμα Διαλογής στη Πηγή μικρού μεγέθους Αποβλήτων Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), Συλλογή πόρτα – πόρτα μεγάλου μεγέθους ΑΗΗΕ, κ.ά.
- Η Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση Πολιτών με ειδικές δράσεις για τη μαθητευόμενη νεολαία π.χ επισκέψεις-εκπαιδευτικές εκδρομές στο Ε.Μ.Α.Κ – Χ.Υ.Τ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Διοίκηση

Η επιχείρηση διοικείται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων και από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/1995, ΦΕΚ 231 Α) και της Υπ. Αποφ. 25027/1984 «Καθορισμός αναγκαίων λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 205 έως 213 του Ν. 1065/80 κ.λπ.» (ΦΕΚ 244 Β).

Οργανόγραμμα

Η Δ.Ε.Δ.Ι.Σ.Α. Α.Ε. απασχολεί 161 εργαζόμενους διαφόρων ειδικοτήτων, από τους οποίους το 10% αποτελεί επιστημονικό προσωπικό. Επίσης απασχολεί μέσω Παρόχου Υπηρεσιών 95 εργαζόμενους επιπλέον, στις δραστηριότητές της ως συνεργάτες σε αιχμές παραγωγής που αφορούν εξειδικευμένα επιστημονικά θέματα. Η διάρθρωση της επιχείρησης είναι η εξής:

- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Οι αρμοδιότητες των παραπάνω διευθύνσεων, καθώς και στοιχεία που αφορούν δραστηριότητες που έχουν επιτευχθεί πρόσφατα είναι οι εξής:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η ΔΕΔΙΣΑ Α.Ε ανέπτυξε και την δική της Τεχνική Υπηρεσία, η οποία διαθέτει πιστοποιητικό διαχειριστικής επάρκειας με τις εξής αρμοδιότητες:

- Α) Μηχανοργάνωση της επιχείρησης
- Β) Εκπόνηση μελετών
- Γ) Διενέργεια διαγωνισμών

Δ) Επίβλεψη

Ε) Ένταξη έργων, μελετών, υπηρεσιών, προμηθειών σε επιδοτούμενα προγράμματα

Η Τεχνική Υπηρεσία υλοποίησε την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ στην θέση Μεσομούρι, η οποία σε συνδυασμό με την αποκατάσταση από την ΝΑ Χανίων, του περίφημου ΧΑΔΑ του Κουρουπητού στην ίδια περιοχή και σε απόλυτη γεινίαση και με το Εργοστάσιο Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης, κλείνει οριστικά ένα οδυνηρό κεφάλαιο για τα Χανιά και την Χώρα.

Επιπρόσθετα ανέλαβε την εκπόνηση μελετών και την επίβλεψη της υλοποίησης της αποκατάστασης των ΧΑΔΑ σε όλη την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

Παράλληλα εκπόνησε τις μελέτες για την Βελτιστοποίηση του συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων Π.Ε. Χανίων και χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ προμήθειες ύψους 9.000.000 €.

Τέλος, έχει εκπονήσει και ωριμάσει την μελέτη για την επέκταση του Χ.Υ.Τ.Υ. προϋπολογισμού 10.000.000 € και έχει υλοποιήσει τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την απαλλοτρίωση του απαιτούμενου χώρου από την Περιφέρεια Κρήτης.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων της ΔΕΔΙΣΑ είναι και οι υπηρεσίες αποκομιδής των οικιακών απορριμμάτων που παρέχει σε 3 δήμους της Π. Ε. Χανίων, αυτοτελώς ή επικουρικά, εξυπηρετώντας 81.000 κατοίκους με ένα στόλο 25 απορριμματοφόρων, 2 γερανοφόρων και 2 φορτηγών οχημάτων εξοπλισμένο με GPS που υποστηρίζεται από GIS για την βελτιστοποίηση των δρομολογίων .

Επίσης εκτελείται αποκομιδή με το σύστημα «Πόρτα-Πόρτα» στην παλιά πόλη των Χανίων.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η ΔΕΔΙΣΑ έχει αξιοποιήσει το θεσμικό πλαίσιο για τα άλλα εναλλακτικά υλικά, που έχει παραχθεί από το ΥΠΕΚΑ ,γνωρίζοντας ότι όσα θέματα στερεών απορριμμάτων δεν επιλυθούν θα τα βρίσκουμε στον ΧΥΤΑ ή στην επεξεργασία δηλαδή την χειροδιαλογή ή το κόμποστ.

Παράλληλα, υπάρχει συνεργασία/σύμβαση με τα Συλλογικά Συστήματα της Ε.Ε.Α.Α. ΑΕ (Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης ΑΕ), την Ανακύκλωση Συσκευών ΑΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), την Eco Elastika ΑΕ για τα μεταχειρισμένα ελαστικά, το Συλλογικό Σύστημα Κ.Ε.ΠΕ.Δ. ΑΕ για τις συσκευασίες λιπαντικών, την Α.Φ.Η.Σ. ΑΕ για τις φορητές ηλεκτρικές σήλες και μπαταρίες έως 1,5Kg, το Σ.Ε.ΔΙ.Σ.-Κ. ΕΠΕ για τους χρησιμοποιημένους συσσωρευτές μόλυβδου-οξέος, την Ε.Δ.Ο.Ε. ΕΠΕ για την εναλλακτική διαχείριση οχημάτων στο τέλος κύκλου ζωής τους και των ανταλλακτικών αυτών (ΟΤΚΖ), την ΕΛ.ΤΕ.ΠΕ. ΑΕ για τα απόβλητα λιπαντικών ελαίων (ΑΛΕ).

Συνεργασίες με φορείς

Αποτέλεσμα της αναγνώρισης τους έργου που επιτελεί η επιχείρηση σχετικά με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων είναι η ανάδειξη της στην θέση της Προεδρίας του Πανελληνίου Δικτύου των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του αρμόδιου οργάνου που εκπροσωπεί τους ΦοΔΣΑ σε κεντρικό επίπεδο.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο είναι διαρκής η συνεργασία με φορείς του δημοσίου, ερευνητικά κέντρα, επιστημονικά ιδρύματα με κοινή συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα (Ε.Ο.Χ., LIFE κτλ.)

ΥΠΟΔΟΜΗ – ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης αποτελούν οι ιδιότητες εγκαταστάσεις στο ΒΙΟΠΑ Χανίων όπου στεγάζεται η Διεύθυνση Αποκομιδής καθώς επίσης και το οικόπεδο έκτασης 52 στρεμμάτων στην περιοχή Μεσομούρι εντός του οποίου στεγάζεται το Τμήμα του Συνεργείου Οχημάτων. Επίσης διαθέτει ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό αξίας περίπου 2 εκ. ευρώ.

Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη το κύριο αντικείμενο λειτουργίας της Δ.Ε.Δ.Ι.Σ.Α. Α.Ε., η υποδομή για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι:

- A) το εργοστάσιο μηχανικής ανακύκλωσης και κομποστοποίησης
- B) ο Χώρος Υγειονομικής Ταφής (Χ.Υ.Τ)

Το Ε.Μ.Α.Κ. και ο Χ.Υ.Τ. Χανίων έχουν εγκατασταθεί στη θέση Κορακιά Ακρωτηρίου του Νομού Χανίων, δίπλα (νοτίως) του γνωστού Κουρουπητού. Το ανωτέρω έργο, συνολικού προϋπολογισμού 30.000.000 € περίπου, υλοποιήθηκε με συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ταμείο Συνοχής II (2000 – 2006) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 25% από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Φορέας διαχείρισής τους είναι η Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Δ.Ε.Δ.Ι.Σ.Α.) Χανίων. Η Μονάδα αποτελείται από τα εξής βασικά τμήματα:

- Είσοδος /αποδοχή απορριμμάτων - Ζυγιστήριο
- Υποδοχή Απορριμμάτων
- Μηχανική Διαλογή και Χειροδιαλογή
- Κομποστοποίηση
- Ραφιναρία, Ωρίμανση και Αποθήκευση κόμποστ
- Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.)
- Μονάδα Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων

Κάθε μέρα οδηγούνται για διάθεση στον Χώρο Υγειονομικής Ταφής 174 τόνοι απορριμμάτων. Στον Χώρο Υγειονομικής Ταφής τα απορρίμματα:

1. συμπιέζονται και χωματοκαλύπτονται με 12.000 τόνους ανά έτος αδρανών υλικών με στόχο :

α. να εκτρέψουν τα βρόχινα νερά εκτός της εγκατάστασης του ΧΥΤ μέσω της περιμετρικής τάφρου ομβρίων.

β. να αποτρέψουν τα πουλιά τα τρωκτικά και τον αέρα να έρχονται σε επαφή με τα απορρίμματα.

2. τα στραγγίσματα από τον πυθμένα του ΧΥΤ οδηγούνται με άντληση στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων όπου επεξεργάζονται περίπου 100 m³/ημέρα.

3. μετά την πλήρωση του ΧΥΤ προβλέπεται η διαχείριση του βιοαερίου σε πυρσό καύσης. Το προσδόκιμο επάρκειας του ΧΥΤ υπολογίζεται περίπου 1,5 χρόνια με τα σημερινά δεδομένα παραγωγής, επεξεργασίας και ανάκτησης των απορριμμάτων.

Το κύριο Αντικείμενο της ΔΕΔΙΣΑ Α.Ε, το οποίο επιτυγχάνεται από τη λειτουργία της προαναφερθείσας υποδομής είναι:

- Ανακύκλωση – Ανάκτηση: Στο ΕΜΑΚ Χανίων κάθε μέρα εισέρχονται προς επεξεργασία 270 τόνοι αστικών στερεών αποβλήτων (μέσος όρος έτους 2013). Κάθε μέρα διαχωρίζονται σε επιμέρους υλικά ανακύκλωσης 50 τόνοι υλικών όπως χαρτί, χαρτόνι, πλαστικά, αλουμίνιο, μέταλλα, γυαλί, οι οποίοι οδηγούνται στην εγκατάσταση μέσω του εκτεταμένου δικτύου διαλογής στην πηγή των μπλε και κίτρινων της ΔΕΔΙΣΑ. Τα διαχωρισμένα υλικά που το 2013 ανήλθαν στους 10.000 τόνους, οδηγούνται σε πιστοποιημένες βιομηχανίες και εταιρίας της Αττικής και του Ηρακλείου, όπου πωλούνται με έσοδα 900.000 € για το 2013 (συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της Ε.Ε.Α.Α.)

- Κομποστοποίηση - Σύμμεικτα ΑΣΑ - μηχανική διαλογή – Αξιοποίηση :Κάθε μέρα στο ΕΜΑΚ Χανίων διαχωρίζονται μηχανικά 100 τόνοι σύμμεικτων απορριμμάτων και οδηγούνται προς κομποστοποίηση περί τους 40 τόνους ζυμώσιμων υλικών όπως υπολείμματα τροφών στα οποία προστίθενται τεμαχισμένα κλαδιά από κλαδέματα. Το παραγόμενο κόμποστ ελέγχεται για μια σειρά από φυσικοχημικές παραμέτρους προκειμένου να ελεγχθεί η ποιότητα του. Οι μετρήσεις πραγματοποιούνται από το Χημικό Εργαστήριο του Ε.Μ.Α.Κ. ενώ η διασφάλιση της ποιότητάς του επιβεβαιώνεται και από το χημικό εργαστήριο του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων και του Πολυτεχνείου Κρήτης. Παράλληλα έχουν γίνει πειράματα για την καταλληλότητά του κόμποστ και από το ΑΤΕΙ Κρήτης, και το εργαστήριο Υδρογεωχημικής Μηχανικής και Αποκατάστασης Εδαφών του Τμήματος Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πολυτεχνείου Κρήτης . Έχει διατεθεί για αξιοποίηση ως φυτόχωμα, στους πρώην ΧΑΔΑ Μεσομυρίου και Κουρουπητού, στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων για διάθεση σε πληγέντες από πυρκαγιές δήμους, ενώ έχει διατεθεί ως υπόστρωμα σε φυτώρια για πιλοτική χρήση με άριστα αποτελέσματα . Επίσης σήμερα μετά από επίπονη προσπάθεια συσκευάζεται σε σακιά των 20 κιλών ή 30 λίτρων καθώς και σε μεγασάκους του 1 m³ και διατίθενται ως φυτόχωμα σε αγροτικές εφαρμογές μέσω της συνεργασία με ιδιωτική εταιρία. Βραχυπρόθεσμος στόχος είναι η παρασκευή υποστρωμάτων με βάση το κόμποστ και η παρασκευή φυτοχώματος πιστοποιημένου για χρήση σε βιολογικές καλλιέργειες.

Διαχείριση Ογκωδών Απορριμμάτων

Η διαχείριση των ογκωδών απορριμμάτων είναι μια δύσκολη διαδικασία που απαιτεί εξειδικευμένο εξοπλισμό σε ειδικές συνθήκες.

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. ανέλαβε την ευθύνη να διαχειριστεί αυτό το ρεύμα αποβλήτων και να δώσει λύση στον Δήμο Χανίων παρά τις δυσκολίες λόγω της απουσίας του κατάλληλου εξοπλισμού ο οποίος προβλέπεται να εγκατασταθεί στις αρχές του έτους 2015.

Σήμερα συλλέγονται περίπου 6000 τόνοι ογκωδών απορριμμάτων/έτος.

Αδύνατα σημεία	
Δραστηριότητες & διαδικασίες	Συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο
Οργάνωση & Συνεργασίες	Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. (ΟΤΑ) προγραμματίζει τον εξορθολογισμό των υπηρεσιών που παρέχει ενώ παράλληλα αναζητεί επιπρόσθετες συνεργασίες με φορείς και ιδρύματα.
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	-Αδυναμία προσλήψεων εξειδικευμένου προσωπικού λόγω του περιορισμού που θέτει η νομοθεσία. -Αδυναμία προμήθειας εξοπλισμού από ίδιους πόρους λόγω της αδυναμίας των Δήμων για αύξηση των τελών.

Οικονομικά	<p>-Υστέρηση στην διαδικασία προώθησης των προγραμματικών συμβάσεων και στην διαδικασία εξόφλησης των ενταλμάτων πληρωμής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους Δήμους, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση καταβολής των οικονομικών υποχρεώσεων προς τους εργαζόμενους και τους προμηθευτές.</p> <p>-Αδυναμία συγκέντρωσης κεφαλαίου για την μετεγκατάσταση και την μεταφροντίδα των εγκαταστάσεων.</p>
Ισχυρά σημεία	
Δραστηριότητες & διαδικασίες	<p>-Πιστή τήρηση της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την ορθή, χρηστή και σύννομη Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων.</p> <p>-Εφαρμογή προτύπου ELOT 1429 για τις δραστηριότητες και τις διαδικασίες σχετικά με την «Διαχειριστική επάρκεια οργανισμών για την υλοποίηση έργων δημόσιου χαρακτήρα – απαιτήσεις».</p> <p>-Εφαρμογή Εσωτερικού Κανονισμού Υπηρεσιών και Προμηθειών.</p> <p>-Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Δωρεάν διανομή Κόμπποστ σε σχολεία, δήμους, φορείς του Δημοσίου.</p> <p>Δωρεάν διανομή Κομπποστοποιητών σε σχολεία και πολίτες.</p>
Οργάνωση & Συνεργασίες	<p>-Εφαρμογή Οργανογράμματος</p> <p>-Λειτουργία Διευθύνσεων στην βάση της αριστοποίησης παροχής υπηρεσιών με το μικρότερο δυνατό κόστος, πρὸς ὄφελος της κοινωνίας και των πολιτών.</p> <p>-Διαρκής αναζήτηση συνεργασιών με Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς, Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα.</p> <p>-Συνεργασία με ΦοΔΣΑ σε Εθνικό Επίπεδο</p> <p>-Συνεργασία με την ΕΕΔΣΑ, και την ISWA.</p>
Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή	<p>-Άριστα καταρτισμένο επιστημονικό, διοικητικό και εργατικό προσωπικό.</p> <p>-Πλήρης αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών.</p> <p>-Βελτιστοποίηση υφιστάμενων υποδομών και δημιουργία νέων έργων διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων.</p>
Οικονομικά	<p>Νέο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την εισφορά των Δήμων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες (Ν. 3854/2010)</p>
Ευκαιρίες	
<p>Αξιοποίηση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 με στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την ενεργειακή αξιοποίηση του Βιοαερίου που παράγεται από τους Χ.Υ.Τ. καθώς - την δημιουργία Μονάδας Αναερόβιας Χώνευσης του Οργανικού Κλάσματος των Στερεών Αποβλήτων, πριν την Κομπποστοποίηση. <p>-Ανάπτυξη ΑΠΕ μέσω εγκατάστασης έξυπνων συστημάτων με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας στο Ε.Μ.Α.Κ. Χανίων.</p>	

-Δημιουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων & Πράσινων Σημείων
Απειλές
-Αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας ΦοΔΣΑ -Πολυδιάσπαση νομοθεσίας -Αδυναμία πληρωμής ανταποδοτικών τελών από τους Δήμους
Κρίσιμα ζητήματα
-Συγχώνευση ΦοΔΣΑ σε ένα Περιφερειακό με αδυναμία εφαρμογής λόγω νομικών προσκομμάτων και με κίνδυνο τη διάλυσή της Δ.Ε.Δι.Σ.Α. Α.Ε. (ΟΤΑ). -Αποδέσμευση του περιορισμού προσλήψεων

1.1.8 SWOT ANALΥΣΗ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, ανά θεματικό τομέα, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί, οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων, η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μίας επιχείρησης, όταν η επιχείρηση πρέπει να λάβει μία απόφαση σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει ή με σκοπό την επίτευξή τους. Κατά την ανάλυση SWOT μελετώνται τα δυνατά (Strengths) και αδύνατα (Weaknesses) σημεία μίας επιχείρησης, οργανισμού ή και περιοχής, καθώς και οι ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats) που υπάρχουν. Τα δυνατά και αδύνατα σημεία αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης καθώς προκύπτουν από τους εσωτερικούς πόρους που αυτή κατέχει (π.χ. ικανότητες προσωπικού και στελεχών, ιδιότητες και χαρακτηριστικά της επιχείρησης, τεχνογνωσία, χρηματοοικονομική υγεία και ικανότητα να ανταποκριθεί σε νέες επενδύσεις, κλπ.).

Αντιθέτως οι ευκαιρίες και οι απειλές αντανakλούν μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης τις οποίες η επιχείρηση θα πρέπει να εντοπίσει, να προσαρμοστεί σε αυτές ή ακόμα και να τις προσαρμόσει όπου κάτι τέτοιο είναι εφικτό (π.χ. είσοδος νέων ανταγωνιστών, ρυθμίσεις στο νομικό περιβάλλον, δημιουργία ή/και εμφάνιση νέων αγορών, κλπ.). Γενικά, κατά την εφαρμογή της ανάλυσης επιχειρείται να απαντηθούν με όσο το δυνατόν πιο ποσοτικοποιημένο τρόπο ερωτήματα για την περιοχή όπως:

Δυνάμεις:

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα;
- Ποιο είναι το πλέον ανταγωνιστικό προϊόν / υπηρεσία;
- Ποιοι είναι οι διαθέσιμοι πόροι που είναι μοναδικοί ή έχουν το μικρότερο συγκριτικά κόστος;
- Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή δύναμη της περιοχής;

Ευκαιρίες:

- Ποιες είναι οι καλές ευκαιρίες που προβάλλουν;
- Ποιες είναι οι ενδιαφέρουσες τάσεις που αφορούν την περιοχή;

Αδυναμίες:

- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί;
- Τι θα έπρεπε να αποφευχθεί;
- Τι θεωρούν οι τοπικοί οικονομικοί παράγοντες ως ενδογενή αδυναμία;

Απειλές:

- Ποια εμπόδια εμφανίζονται συνήθως;
- Τι κάνουν οι ανταγωνιστές;
- Εμφανίζονται αλλαγές στις προδιαγραφές για τα ήδη παρεχόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες;
- Οι τεχνολογικές αλλαγές απειλούν ή ακυρώνουν τη υφιστάμενη οικονομία της περιοχής;
- Υπάρχουν χρηματοδοτικά ή χρηματοοικονομικά προβλήματα;
- Αποτελεί κάποια από τις Αδυναμίες πραγματική απειλή για την οικονομία της περιοχής;

Μια συνήθης προσέγγιση εντοπισμού των ευκαιριών έγκειται στην ανασκόπηση των Δυνάμεων και τη διερεύνηση της δυναμικής τους για άνοιγμα ευκαιριών. Εναλλακτικά, ανασκοπούνται οι Αδυναμίες και διερευνάται η δυνατότητα αξιοποίησης ευκαιρίας μέσω της εξάλειψής των. Για παράδειγμα, η μείωση του τεχνολογικού κόστους σε έναν τομέα, αποτελεί ευκαιρία για μια περιοχή η οικονομία της οποίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τομέα αυτό.

Παρακάτω καταγράφονται τα δυνατά σημεία οι αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές με τη χρήση της SWOT προσέγγισης. Οι τομείς που εξετάζονται ταυτίζονται με τους άξονες ανάλυσης του επιχειρησιακού και αφορούν τους κάτωθι τομείς:

Άξονας	Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής
Τομέας	Φυσικό Περιβάλλον Προστασία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων Προστασία Περιβάλλοντος Αστικό Περιβάλλον Οδικό Δίκτυο/Οδοποιία Πολιτική Προστασία Κοινόχρηστοι Χώροι Καθαριότητα Στάθμευση Βελτίωση της Προσβασιμότητας Κυκλοφοριακό

Άξονας Τομέας	Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Αθλητισμός Πολιτισμός Κοινωνικές Υπηρεσίες Κοινωνική Πολιτική Παιδεία Πολιτισμός Αθλητισμός
Άξονας	Τοπική Οικονομία & Απασχόληση Απασχόληση – Ανεργία Πρωτογενής Τομέας Παραγωγής Τοπική Οικονομία - Μεταποίηση Τριτογενής Τομέας Παραγωγής
Άξονας	Εσωτερικό Περιβάλλον Οργανωτική Δομή & Συστήματα Λειτουργίας Ανθρώπινο Δυναμικό Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κτιριακή Υποδομή & Τεχνικός Εξοπλισμός Οικονομική Διαχείριση & Δημοτική Περιουσία

Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, ανά θεματικό τομέα, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί,» οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων, η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Δημιουργία και λειτουργία ενός δημοτικού εργαστηρίου για την στενή παρακολούθηση της ποιότητας των φυσικών του πόρων, εντοπίζοντας στο αρχικό του στάδιο οποιοδήποτε ενδεχόμενο φαινόμενο υποβάθμισης αυτών.
- Υιοθέτηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων (π.χ. νερού), παρέχοντας ενδεχομένως κάποια ανταποδοτικά κίνητρα.
- Εκπόνηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών (και ειδικά των παιδιών), στοχεύοντας στην προστασία και εξοικονόμηση των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων.
- Συνεργασία με συναρμόδιους φορείς για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, παρέχοντας κάθε διαθέσιμο εξοπλισμό, υλικά, εργασία και προσωπικό στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ως Δήμος.
- Διεξαγωγή προληπτικών δράσεων προστασίας φυσικών πόρων (π.χ. καθαρισμός ακτών, αποψιλώσεις για πυροπροστασία, διάνοιξη ζωνών πυρασφάλειας κ.).
- Υιοθέτηση γενικά περιβαλλοντικών πολιτικών που προστατεύουν έμμεσα τους φυσικούς πόρους (π.χ. ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στα δημοτικά κτίρια, εφαρμογή αρχών βιοκλιματικής, προώθηση πράσινων τεχνολογιών, κ.).
- Εκπόνηση σχεδίων προστασίας και ανάδειξης (επιστημονική έρευνα, δημιουργία ελαφρών υποδομών κλπ) για τους μικρούς νησιώτικους υγρότοπους
- Αξιοποίηση των μικροπηγών για την κάλυψη μέρους των υδατικών αναγκών άρδευσης
- Αξιοποίηση περιοχών με σπουδαία οικολογική αξία και αισθητικό κάλος (το Ψυχρό Πηγάδι της Δ.Ε. Κεραμιών, νότια της Πλατυβόλας, η περιοχή νότια του Θέρισου πάνω από το Στρατηγείο του Ελ.Βενιζέλου, το κυπαρισσόδασος μέσα στο Θέρισο καθώς και τα φαράγγια του Δικτάμου και του Θέρισου για υπαίθρια αναψυχή, αγροτουρισμό, χειμερινό τουρισμό, ορειβάσια, φυσιολατρικό τουρισμό κλπ
- Προστασία, ανάδειξη, οριθέτηση ρεμάτων περιοχής Δήμου Χανίων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Ο Δήμος των Χανίων διαθέτει σύνθετο και πλούσιο φυσικό περιβάλλον (ακτές και ορεινούς όγκους, προστατευόμενες περιοχές, κ.), το οποίο χρήζει προστασίας και ορθής διαχείρισης εν γένει.
- Οι σύγχρονες δραστηριότητες εντός του Δήμου Χανίων αποτελούν αναπόφευκτα εν δυνάμει ρυπαντές του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. των υδατικών πόρων).
- Η διαχείριση των υδατικών πόρων χρήζει βελτιστοποίησης, καθώς ο αριθμός των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες ύδατος προς κατανάλωση, αλλά και οι επικρατούσες κλιματολογικές συνθήκες συχνά οδηγούν στην ελαχιστοποίηση των διαθέσιμων αποθεμάτων, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Οι ορεινοί όγκοι του Δήμου Χανίων σε πολλά σημεία τους χαρακτηρίζονται ως απότομοι, δύσβατοι και απομονωμένοι, ευνοώντας από την μια πλευρά την προστασία αυτών και της πανίδας-χλωρίδας που διαθέτουν, αλλά παράλληλα

«καλύπτοντας» τυχόν παραβατικές συμπεριφορές (π.χ. παράνομη εναπόθεση απορριμμάτων, παράνομο κυνήγι, κα.) και δυσχεραίνοντας την όποια προσπάθεια ελέγχου και προστασίας τους.

- Η γεωργική γη στα όρια του Δήμου Χανίων έχει έντονη παρουσία και χρήζει προστασίας.
- Τα δάση και οι προστατευόμενες περιοχές απαιτούν προστασία από καταστροφικά φαινόμενα (π.χ. πυρκαγιές).
- Οι ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον του Δήμου Χανίων αποτελούν βασικότατο χαρακτηριστικό του ως τουριστικό προορισμό και απαιτούν συνεχή και ουσιαστική προστασία.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων περιβαλλοντικής προστασίας γενικότερα, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.
- Αξιοποίηση γνώσεων και εμπειρίας οικείων Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (π.χ. Πολυτεχνείου Κρήτης) σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- Συνεργασία με εθελοντικούς φορείς (π.χ. WWF)
- Τεχνογνωσία και επίγνωση από τα λάθη του παρελθόντος για αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος με μελέτη, γνώση και προστασία του περιβάλλοντος, ορθολογική χρήση τους και σεβασμό της φέρουσας ικανότητας.
- Δημιουργία παραποτάμιων περιπατητικών διαδρομών φυσικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Η υποβάθμιση της ποιότητας των φυσικών πόρων είναι δυνατόν να λαμβάνει χώρα σταδιακά και να μην γίνεται αντιληπτή, παρά μόνο όταν έχει πλέον φτάσει σε πολύ προχωρημένο και ενδεχομένως μη εύκολα αναστρέψιμο σημείο, ειδικά αν δεν λαμβάνει χώρα περιοδικός προληπτικός έλεγχος (π.χ. δειγματοληψίες και αναλύσεις).
- Η αλόγιστη χρήση των διαθέσιμων φυσικών πόρων μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικότερη μείωση και υποβάθμιση αυτών.
- Η φυσική ισορροπία του όλου οικοσυστήματος του Δήμου Χανίων, αλλά και του πρώην Νομού γενικότερα, είναι λεπτή και ευάλωτη.
- Οι φυσικοί πόροι και το περιβάλλον γενικότερα συνδέονται άμεσα με την τροφική αλυσίδα και κατ' επέκταση την ανθρώπινη υγεία.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.
- Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.

- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, γεωργία, κτλ.).
- Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης φαινόμενων υποβάθμισης του περιβάλλοντος, λόγω αλόγιστης χρήσης των φυσικών πόρων είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους, εφόσον αυτό είναι εφικτό.
- Ικανοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών απαιτήσεων.
- Ο Δήμος Χανίων σύμφωνα με το άρθρο 209 του Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης), όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ 85/Α/11-4-2012), θεωρείται «ορεινός» και φέρει την υποχρέωση καθαρισμού και αστυνόμευσης των ρεμάτων

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Δημιουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Εποπτείας, το οποίο θα επικεντρώνεται στη δειγματοληψία και ανάλυση περιβαλλοντικών δειγμάτων, προς εντοπισμό και υπόδειξη πιθανών φαινομένων ρύπανσης. Στελέχωση του εργαστηρίου με προσωπικό, που διαθέτει την αναγκαία τεχνογνωσία για τη λειτουργία του.
- Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες (π.χ. ΔΕΥΑΧ), οι οποίες διαθέτουν γνώση και εμπειρία σε θέματα περιβαλλοντικού ελέγχου.
- Δημιουργία επαρκούς δικτύου κάδων συλλογής στερεών αποβλήτων, με την παροχή δυνατοτήτων διαχωρισμού αυτών στην πηγή (π.χ. διαθεσιμότητα διαφορετικών κάδων για πλαστικό, χαρτί, γυαλί, αδρανή, κτλ.), σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α.).
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αναγκαιότητα περιορισμένης παραγωγής και ορθού διαχωρισμού των παραγόμενων στερεών αποβλήτων, καθώς και των διαθέσιμων επιλογών.
- Προσφορά οδηγιών - λύσεων (σε συνεργασία με κατάλληλους φορείς) στους πολίτες για τη διαχείριση επικίνδυνων υλικών (π.χ. αμιαντούχων υλικών, φυτοφαρμάκων, κα.), τα οποία σήμερα δεν γνωρίζουν πως μπορούν να διαχειριστούν και μοιραία καταλήγουν στον Χ.Υ.Τ.Α. Κορακιάς ή απορρίπτονται ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον.
- Απλούστευση και συντόμευση διαδικασιών συλλογής ειδικών στερεών αποβλήτων (π.χ. αδρανών).
- Εξεύρεση κατάλληλων λύσεων επεξεργασίας και διάθεσης ειδικών στερεών αποβλήτων (π.χ. δημιουργία ειδικού χώρου για τη προσωρινή εναπόθεση, την επεξεργασία και την τελική διάθεση αδρανών υλικών).
- Εντοπισμός και αποτροπή δράσεων που σχετίζονται με ακατάλληλη διαχείριση στερεών αποβλήτων εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων.
- Ανεύρεση μεθόδων διαχείρισης τοξικών αποβλήτων
- Ανάπτυξη και ενίσχυση εθελοντικών δράσεων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Η παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος (επιφανειακών και υπογείων υδάτων, εδάφους, κα.) δεν είναι εφικτή εκ μέρους του Δήμου Χανίων, αφενός λόγω έλλειψης των αναγκαίων εργαστηριακών υποδομών και αφετέρου λόγω του υψηλού κόστους ανάθεσης ενός τέτοιου έργου σε ειδικό διαπιστευμένο εργαστήριο.
- Δεν υπάρχει δυνατότητα λήψης μέτρων / δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση της δημόσιας υγείας, βάσει συγκεκριμένων αναλυτικών στοιχείων/ μετρήσεων.
- Δεν υπάρχει ιστορική βάση δεδομένων ποιοτικών χαρακτηριστικών επιμέρους περιβαλλοντικών μέσων στο Δήμο Χανίων.
- Οι εν δυνάμει ρυπογόνες δραστηριότητες εντός ή πλησίον των ορίων του Δήμου Χανίων διαρκώς αυξάνονται.
- Ο Δήμος των Χανίων διαθέτει μεγάλη ποικιλία, αλλά και ποσότητα παραγόμενων στερεών αποβλήτων, λόγω των πολλών διαφορετικών δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στα όρια αυτού (οικιακά απορρίμματα, αδρανή, βιομηχανικά απόβλητα, κτλ.).

- Η λύση της υγειονομικής ταφής των στερεών απορριμμάτων στον Χ.Υ.Τ.Α. της Κορακιάς έχει συγκεκριμένο χρόνο ζωής, καθιστώντας αναγκαία αφενός την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που καταλήγουν σε αυτόν και αφετέρου την εξεύρεση νέων (ενδεχομένων εναλλακτικών) λύσεων για το μέλλον
- Το κακό παρελθόν του Νομού Χανίων στο θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (Κουρουπητός) έχει προκαλέσει την έντονη επιφύλαξη και την απουσία εμπιστοσύνης εκ μέρους των πολιτών.
- Η ύπαρξη φαινόμενων ακατάλληλης και παράνομης εναπόθεσης στερεών, πολλές φορές επικίνδυνων, αποβλήτων (π.χ. αδρανών ή μεγάλων ηλεκτρικών οικιακών ή αμιαντούχων υλικών συσκευών) σε πλαγιές εκ μέρους πολιτών είναι δυστυχώς συχνή.
- Έλλειψη συστημάτων διαχείρισης επικίνδυνων τοξικών αποβλήτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Ύπαρξη χρηματοδότησης για την εκπόνηση δράσεων εντός των ορίων του Δήμου Χανίων.
- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων ορθής και εναλλακτικής ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων και περιβαλλοντικής προστασίας γενικότερα, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.
- Αξιοποίηση γνώσεων και εμπειρίας οικείων Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (π.χ. Πολυτεχνείου Κρήτης) σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Έλλειψη εντοπισμού και άγνοια για ενδεχόμενα φαινόμενα ρύπανσης και τις επιπτώσεις αυτών σε αρχικό / πρώιμο στάδιο, λόγω απουσίας τακτικών δειγματοληψιών και αναλύσεων.
- Δυνατότητα ταχύτατης εξέλιξης, ενδεχομένως σε μη αναστρέψιμο σημείο, πιθανών φαινόμενων ρύπανσης.
- Ενδεχόμενη έκθεση ανθρώπων και ζώντων οργανισμών γενικότερα, σε ρύπους, λόγω άγνοιας κινδύνου.
- Η ορθή διαχείριση των παραγόμενων στερεών αποβλήτων αποτελεί σημαντικότερη πρόκληση, η οποία περιλαμβάνει δράσεις τόσο προληπτικού χαρακτήρα (μείωση/ελαχιστοποίηση των παραγόμενων ποσοτήτων – διαχωρισμός ανακυκλώσιμων υλικών, κτλ.), όσο και κατασταλτικού χαρακτήρα (συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση στερεών αποβλήτων).
- Οι διαρκώς αυστηρότερες απαιτήσεις της Ε.Ε., αλλά και της Εθνικής Νομοθεσίας, απαιτούν την υιοθέτηση καλών πρακτικών διαχείρισης στερεών αποβλήτων, όπως χωριστής συλλογής (π.χ. ανακυκλώσιμων και μη απορριμμάτων, επικίνδυνων απορριμμάτων, όπως μπαταριών, κτλ.), αλλά και εναλλακτικών τρόπων επεξεργασίας / διαχείρισης (π.χ. εκτροπή σημαντικού ποσοστού βιοδιασπάσιμου κλάσμα-τος από χώρους υγειονομικής ταφής, κομποστοποίηση, κα.).
- Ο σχεδιασμός της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων πραγματοποιείται σε επίπεδο περιφέρειας και όχι σε τοπικό μόνο επίπεδο

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.
- Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων (π.χ. μέσω της πιστοποίησης της ποιότητας των περιβαλλοντικών μέσων που περιλαμβάνει).
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, γεωργία, κτλ.).
- Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, αγρο-οικο-τουρισμός, γεωργία, κτλ.).
- Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης φαινόμενων υποβάθμισης του περιβάλλοντος, λόγω ακατάλληλης διαχείρισης στερεών αποβλήτων είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους, εφόσον αυτό είναι εφικτό.
- Ικανοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών απαιτήσεων και οδηγιών.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ/ΟΔΟΠΟΙΙΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Αξιοποίηση της έμπειρης Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Χανίων.
- Καταγραφή, ιεράρχηση και προώθηση των απαιτούμενων έργων οδοποιίας εντός του Δήμου Χανίων.
- Συνεννόηση και συνεργασία με άλλες υπηρεσίες, των οποίων οι εργασίες επηρεάζουν την κατάσταση των οδοστρωμάτων, ώστε να μην δημιουργούνται φθορές και γενικότερα προβλήματα.
- Το ανάγλυφο της πόλης και οι κλιματολογικές συνθήκες δημιουργούν ιδανικές συνθήκες για τη χρήση ποδηλάτου
- Η ανάπτυξη των οδικών αξόνων εισόδου – εξόδου της πόλης (Κισιάμου, Μουρνιών, Αποκορώνου) θα αναβαθμίσει την εικόνα της πόλης στους επισκέπτες της.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Ο Δήμος Χανίων διαθέτει αρκετούς διάσπαρτους οικισμούς, η πρόσβαση στους οποίους πρέπει να είναι ανεμπόδιστη και ομαλή.
- Το οδικό δίκτυο του Δήμου Χανίων είναι σημαντικά μεγάλο και εντάσσεται σε παραπάνω από μια κατηγορίες (π.χ. οδοί σχεδίου πόλεως, επαρχιακοί δρόμοι, αγροτικοί δρόμοι, κτλ.), καθιστώντας δύσκολη την συντήρηση αυτού.
- Οι σημαντικά διαφορετικές μικρο-κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στα επιμέρους τμήματα του Δήμου Χανίων επιβάλλουν διαφορετικές προδιαγραφές στην κατασκευή και συντήρηση των αντίστοιχων οδικών τμημάτων (π.χ. οδοί σχεδίου πόλεως Χανίων και οδοί που οδηγούν προς Ομαλό ή Θέρισσο).
- Οι μη συντονισμένες εργασίες πολλών διαφορετικών υπηρεσιών (π.χ. ΔΕΥΑΧ, ΟΤΕ, ΔΕΗ) σε δρόμους του Δήμου Χανίων, έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία πολλών «μπαλωμάτων» και εν γένει την υποβάθμιση του οδοστρώματος.
- Η αυξανόμενη οικιστική ανάπτυξη επιβάλλει τη δυνατόν ταχύτερη διάνοιξη όλων των προβλεπόμενων από τα υφιστάμενα σχέδια πόλεως οδών.
- Δεν υπάρχει ενιαίο δίκτυο ποδηλατοδρόμων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης έργων οδοποιίας.
- Συνεργασία με εθελοντικές ομάδες (π.χ. Ποδηλάτριες)

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Το σύνολο του οδικού δικτύου που υπάρχει εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων δεν αποτελεί μόνο δική του αρμοδιότητα, αλλά και άλλων φορέων.
- Η διάνοιξη νέων οδικών τμημάτων ή διαπλάτυνση υφιστάμενων συχνά απαιτεί απαλλοτριώσεις, οι οποίες αποτελούν σημαντικό παράγοντα επιβράδυνσης.
- Τα έργα οδοποιίας (διάνοιξης νέων τμημάτων ή και συντήρησης παλιών) παρουσιάζουν γενικά σημαντικό κόστος.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ικανοποίηση αναγκών κατοίκων και επισκεπτών και εξασφάλιση της ασφάλειάς τους μέσω της ανάπτυξης ενός ασφαλούς οδικού δικτύου.
- Προβολή και ενίσχυση επισκεψιμότητας απομακρυσμένων, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά σημαντικών περιοχών του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που απαιτούν καλό οδικό δίκτυο (π.χ. τουρισμός, μεταφορά αγαθών, κτλ.).
- Αναβάθμιση Δήμου Χανίων ως τουριστικό προϊόν.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ο Δήμος Χανίων διαθέτει προσωπικό πολλών διαφορετικών ειδικοτήτων και εμπειριών, ενισχύοντας την ικανότητά του να οργανώσει μια ομάδα σύνταξης των αναγκαίων σχεδίων και μνημονίων.
- Υπάρχουν αρκετές μελέτες του ΤΕΕ και των τοπικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν στην συγκέντρωση πολύτιμων πληροφοριών.
- Υπάρχουν πολλές ενεργές εθελοντικές ομάδες στα όρια του, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά τόσο στην οργάνωση, όσο και στην υλοποίηση των απαιτούμενων δράσεων Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Χανίων, μέσω της γνώσης, της εμπειρίας και της προθυμίας των μελών τους.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Ο Δήμος Χανίων αν και οφείλει να διαθέτει πλήρες σχέδιο, αλλά και εξοπλισμό (στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του), αντιμετώπισης βασικών, τουλάχιστον, καταστροφών (φυσικών και μη) (π.χ. σεισμό, πλημμυρών/τσουνάμι, πυρκαγιών (δασικών και μη), κα.), όντας νεοσύστατος, δεν έχει αναπτύξει ακόμη τα απαιτούμενα σχέδια και μνημόνια δράσης για το σύνολο της νέας έκτασής του, ενώ όσον αφορά στον εξοπλισμό του, επίσης παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Η Ε.Ε. προωθεί την οργάνωση των κρατών μελών της σε θέματα Πολιτικής Προστασίας και ιδιαίτερα τη μεταξύ τους συνεργασία, μέσω του υφιστάμενου σχετικού Ευρωπαϊκού Μηχανισμού. Ως εκ τούτου χρηματοδοτεί την υλοποίηση ασκήσεων, μια εκ των οποίων διεξάγει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, με τη συμμετοχή του Δήμου Χανίων. Με αφορμή την συγκεκριμένη άσκηση υπάρχει η δυνατότητα εκπαίδευσης του προσωπικού του Δήμου Χανίων.
- Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί την υλοποίηση δράσεων οργάνωσης Πολιτικής Προστασίας, αλλά και προμήθειας σχετικού εξοπλισμού, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών.
- Υπάρχει σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων προς χρηματοδότηση στο Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δήμο Χανίων.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Ο Δήμος Χανίων έχει αποκτήσει σημαντική έκταση, πληθυσμό και ποικιλομορφία, καθώς περιλαμβάνει τόσο αστικές πεδινές και παράκτιες περιοχές, όσο και ορεινές αγροτικές – δασικές περιοχές, περιοχές NATURA, κτλ., γεγονός το οποίο αυξάνει το είδος και την έκταση των ενδεχόμενων καταστροφών, που ίσως κληθεί να αντιμετωπίσει στα όριά του.
- Η θέση της Κρήτης και το πλούσιο σεισμικό ιστορικό της υποδεικνύουν σημαντική σεισμική επικινδυνότητα.

- Η ιστορικότητα, η επισκεψιμότητα, τα χαρακτηριστικά, αλλά και παλαιότητα της Παλιάς Πόλης των Χανίων επιβάλλουν την λήψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.
- Το εκτενέστατο παραλιακό μέτωπο, το οποίο διαθέτει ο Δήμος Χανίων, περιλαμβάνει κατοικημένες περιοχές, τουριστικά αξιοθέατα με μεγάλη επισκεψιμότητα, αθλητικά κέντρα, οργανωμένες και μη ακτές κολύμβησης, εμπορικά και στρατιωτικά λιμάνια, κ.α. είναι ευάλωτο σε περίπτωση εμφάνισης τσουνάμι.
- Η μεγάλη επισκεψιμότητα του Δήμου Χανίων από τουρίστες, καθιστά αναγκαία την ενημέρωση και τη λήψη μέτρων προστασίας αυτών, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- Εντός του Δήμου Χανίων λαμβάνουν χώρα δράσεις βιομηχανικού χαρακτήρα (π.χ. σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, χώροι αποθήκευσης υγρών και αέριων καυσίμων, κ.α.), οι οποίες ενδεχομένως να παρουσιάζουν ευπάθεια/επικινδυνότητα σε περίπτωση φυσικής ή μη καταστροφής.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Η έλλειψη προετοιμασίας, ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών σε περίπτωση φυσικών και μη καταστροφών, μπορεί να κοστίζει πολλές ζωές και δευτερευόντως υποδομές σε περίπτωση εμφάνισής τους.
- Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης καταστροφών είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους (π.χ. πυρκαγιές), εφόσον αυτό είναι εφικτό.
- Η πλήρης και αποτελεσματική οργάνωση της Πολιτικής Προστασίας αποτελεί σημαντικότατο πλεονέκτημα οποιουδήποτε τουριστικού προορισμού, παρέχοντας ασφάλεια στα κράτη που στέλνουν τους πολίτες τους σε αυτόν.
- Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες εντός του Δήμου Χανίων (π.χ. γεωργία, κτηνοτροφία, τουρισμός, βιοτεχνία, κτλ.) προϋποθέτουν την προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. έναντι πυρκαγιών, φαινόμενων ρύπανσης εδάφους και υδάτων λόγω τεχνολογικών ατυχημάτων) και της ανθρώπινης ζωής, αποκτώντας έτσι άμεση σύνδεση με το αντικείμενο της Πολιτικής Προστασίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Συντήρηση υπαρχόντων χώρων και κατασκευή νέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών.
- Υπάρχουν ανεκμετάλλευτοι κοινόχρηστοι χώροι του Δήμου (Άγιοι Απόστολοι, παραλιακό μέτωπο, πλατεία Σούδας) που η αξιοποίησή τους μπορεί να εκτοξεύσει το αισθητικό κεφάλαιο του Δήμου.
- Καταγραφή και δημιουργία δικτύου των κοινοχρήστων χώρων (πλατείες, παιδικές χαρές, αθλητικοί χώροι, κ.α.)
- Αξιοποίηση των μεγάλων κοινοχρήστων χώρων του σχεδίου πόλης (Παχιανά, Αμπεριά, Χαλέπια)
- Ολοκλήρωση των αναπλάσεων των κοινοχρήστων χώρων στην παλιά πόλη (Χάληδων, περιβάλλον χώρος Δημοτικής Αγοράς, πίσω Ξενία, κ.α.)
- Δημιουργία ψηφιακού παρατηρητηρίου παραχώρησης κοινοχρήστων χώρων

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Έλλειψη κοινοχρήστων χώρων και χώρων πρασίνου σε αρκετές περιοχές του Δήμου Χανίων, είτε λόγω του ότι δεν έχουν προβλεφθεί, είτε λόγω του ότι δεν έχουν κατασκευαστεί ακόμη.
- Η συντήρηση των κοινοχρήστων χώρων και των χώρων πρασίνου είναι δυστυχώς κοστοβόρα, λόγω των αρκετών ζημιών που παρατηρούνται συχνά.
- Η περιφρούρηση των κοινοχρήστων χώρων ιδιαίτερα τις βραδινές ώρες και ο σωστός φωτισμός αυτών είναι πολύ σημαντικός για την αποφυγή ανάπτυξης παραβατικών δράσεων εντός αυτών και την ασφάλεια των πολιτών, που θέλουν να τους αξιοποιήσουν.
- Η κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας και η έλλειψη οργάνωσης των Δημοτικών Υπηρεσιών έχουν επιδεινώσει δραματικά το πρόβλημα κατάληψης των κοινοχρήστων χώρων από τραπεζοκαθίσματα

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης αστικών παρεμβάσεων / αναπλάσεων.
- Συνεργασία με εθελοντικές ομάδες (π.χ. P-Public)
- Αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων (GIS)

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Η αμέλεια και/ ή έλλειψη κοινοχρήστων χώρων και χώρων πρασίνου μπορεί να οδηγήσει σε απομόνωση των πολιτών και την απουσία των πολύτιμων «γειτονιών» από τη ζωή των παιδιών και όχι μόνο.
- Οι αναξιοποίητοι κοινόχρηστοι χώροι κινδυνεύουν να καταπατηθούν από ιδιωτικά συμφέροντα

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ενίσχυση της κοινωνικότητας των πολιτών.
- Δημιουργία αισθήματος ικανοποίησης/ θαυμασμού στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, κτλ.).
- Αισθητική θωράκιση του Δήμου Χανίων.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Βελτιστοποίηση του όλου συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων (αριθμός, θέση και είδος κάδων, τύπος, αριθμός και διαδρομές απορριμματοφόρων, κτλ.), μέσω της εκπόνησης κατάλληλης μελέτης από το έμπειρο προσωπικό της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών.
- Υιοθέτηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Ο Δήμος Χανίων έχει μεγάλη έκταση, καθιστώντας το έργο της αποκομιδής των απορριμμάτων πιο δύσκολο, λόγω των πολλών και διασπαρμένων – απομακρυσμένων οικισμών.
- Ο όγκος των προς συλλογή απορριμμάτων, καθώς και το είδος αυτών έχει αλλάξει σημαντικά για το Δήμο Χανίων μετά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη.
- Η καθαριότητα των οδών και των πολλών, διεσπαρμένων και απομακρυσμένων κοινόχρηστων χώρων αποτελεί εξίσου δύσκολο έργο.
- Το υπάρχον σύστημα συλλογής απορριμμάτων λαμβάνει υπόψη κατά κύριο λόγο τα οικιακά απορρίμματα, αφήνοντας «κενά» όσον αφορά κάποια άλλα «δύσκολα» (ενδεχομένως και επικίνδυνα) απορρίμματα (π.χ. αδρανή) και έχοντας πολλά περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά στον διαχωρισμό των απορριμμάτων (π.χ. ανακυκλώσιμα υλικά).
- Δεν εφαρμόζεται κάποιο βελτιστοποιημένο σύστημα όσον αφορά στην αποκομιδή των απορριμμάτων (π.χ. βελτιστοποίηση δρομολογίων απορριμματοφόρων, καταγραφή χιλιομέτρων και όγκου απορριμμάτων, ελαχιστοποίηση των διανυόμενων χιλιομέτρων, επιλογή βέλτιστου αριθμού και τύπου κάδων, κτλ.), το οποίο θα επέτρεπε στον Δήμο Χανίων να έχει έναν καλό έλεγχο της όλης κατάστασης και να προσδιορίσει τυχόν σημεία που χρήζουν βελτίωσης.
- Το μόνιμο προσωπικό, που εκπονεί το έργο της καθαριότητας και της αποκομιδής των απορριμμάτων, είναι ελάχιστο, καθιστώντας αναγκαία την πρόσληψη εποχιακού προσωπικού ή την ανάθεση του συγκεκριμένου έργου σε κάποιον κατάλληλο εργολάβο.
- Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και ευσυνειδησία των πολιτών παρουσιάζει περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης, προκειμένου και αυτοί να συμβάλουν στην διατήρηση της καθαρότητας της πόλης.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων που σχετίζονται με την καθαριότητα οδών και κοινόχρηστων χώρων, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Η καθαρότητα του Δήμου αποτελεί τον καθρέφτη αυτού τόσο στους ίδιους του πολίτες του, όσο και στους επισκέπτες του, εξασφαλίζοντας την υγεία τους.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.
- Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, κτλ.).

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ολοκλήρωση υφιστάμενων -προβλεπόμενων υποδομών στάθμευσης.
- Χωροθέτηση και κατασκευή νέων επαρκών χώρων στάθμευσης.
- Ανάπλαση και επανασχεδιασμός των υπαίθριων χώρων στάθμευσης
- Αποτροπή της στάθμευσης σε πεζοδρόμια με χρήση τοπικά υπερυψωμένων κρασπέδων
- Εφαρμογή συστήματος mini-bus με διαμόρφωση περιφερειακών χώρων στάθμευσης

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Οι υπάρχοντες δημοτικοί χώροι στάθμευσης δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της πόλης, πόσο μάλλον των επισκεπτών της, οι οποίοι σε ορισμένες περιόδους (καλοκαίρι) μπορούν να φτάσουν τις μερικές χιλιάδες.
- Ορισμένοι ελεύθεροι χώροι στάθμευσης εντός της πόλης (π.χ. Ανατολική Τάφρος) παρότι χρησιμοποιούνται εδώ και χρόνια δεν έχουν λάβει καμία απολύτως διαμόρφωση, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν σημαντικότερα προβλήματα (π.χ. έντονες ανωμαλίες εδάφους).
- Υπάρχουν ημιτελείς χώροι στάθμευσης (π.χ. Δημοτικός χώρος στάθμευσης επί της οδού Περίδου)
- Η κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας δημιούργησε ανεξέλεγκτα προβλήματα αστυνόμευσης της παράνομης στάθμευσης.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων χρηματοδότησης.
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας (π.χ. συστήματα πληρωμής με κινητό)

ΚΙΝΔΥΝΟΙ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Έντονη εμφάνιση φαινόμενης παράνομης στάθμευσης – στάσης σε κεντρικότερα σημεία της πόλης.
- Ανάπτυξη σημαντικών κυκλοφοριακών προβλημάτων, με ότι συνέπειες αυτά έχουν (από περιβαλλοντικές έως και ψυχολογικές/ κοινωνικές).
- Ύπαρξη διαφυγόντων κερδών για το Δήμο Χανίων.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Εξασφάλιση κυκλοφοριακής ομαλότητας και έμμεσης προστασίας του περιβάλλοντος.
- Δημιουργία αισθήματος καλής οργάνωσης και ποιότητας ζωής στους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Δημιουργία πηγών εσόδων για το Δήμο Χανίων.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Δημιουργία πλήρους δικτύου διαδρόμων ανεμπόδιστης κίνησης μέσω της απομάκρυνσης των εμποδίων από τα πεζοδρόμια.
- Θεσμοθέτηση κανονισμού διαμόρφωσης πεζοδρομίων για την τυποποίηση διαστάσεων, υλικών, κατασκευαστικών διατάξεων, κα στο σύνολο της πόλης.
- Απομάκρυνση των πρόχειρων κατασκευών αποτροπής στάθμευσης (πλαστικά κολονάκια) και απόδοση του χώρου στους πεζούς με τη δημιουργία στη θέση τους πεζοδρομίων.
- Πλήρης εκμετάλλευση του πλάτους μιας οδού μέσω επέκτασης των πεζοδρομίων
- Εφαρμογή της κυκλοφοριακής μελέτης που προβλέπει πεζοδρόμηση του εμπορικού κέντρου.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Σε πολλά σημεία της πόλης δεν υπάρχουν επαρκή πλάτη πεζοδρομίων για την ανεμπόδιση κυκλοφορία των πεζών
- Σε πολλά σημεία της παλιάς πόλης και του ενετικού λιμένα υπάρχουν παλιές πλακοστρώσεις (καλντερίμι) που δεν επιτρέπουν την κίνηση ΑΜΕΑ.
- Το εμπορικό κέντρο της πόλης περιορίζεται από την έλλειψη πεζοδρομήσεων.
- Ύπαρξη πολλών εμποδίων (περίπτερα, κάδοι, ταμπέλες, φώτα, δέντρα, κα) στο πλάτος των πεζοδρομίων.
- Οι ράμπες ΑΜΕΑ, όπου υπάρχουν, στην πλειοψηφία τους είναι ακατάλληλες χωροταξικά και κατασκευαστικά.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων χρηματοδότησης.
- Συμμετοχή του Δήμου σε ευρωπαϊκούς θεσμούς (π.χ. European Access City Award)
- Προώθηση της πόλης των Χανίων ως βιώσιμης και προσβάσιμης πόλης στη διαρκώς αυξανόμενη τουριστική αγορά των ΑΜΕΑ.
- Εκμετάλλευση της τεχνολογίας για την αύξηση της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ (applications)

ΚΙΝΔΥΝΟΙ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Περαιτέρω υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της πόλης.
- Υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της πόλης
- Περιορισμός του εμπορικού κέντρου της πόλης

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Εξασφάλιση βέλτιστων συνθηκών ποιότητας ζωής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης.
- Άνοιγμα του τουριστικού προϊόντος της πόλης σε καινούριες και διαρκώς αναπτυσσόμενες αγορές (ΑΜΕΑ)

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Εφαρμογή της κυκλοφοριακής μελέτης.
- Διάνοιξη κομβικών αξόνων (επέκταση Γογονή, περιφερειακός Αγ. Μαρίνης) που θα αποσυμφορήσουν την κυκλοφοριακή κίνηση στο κέντρο της πόλης
- Τοπικές παρεμβάσεις που θα αναβαθμίσουν την εικόνα και την κυκλοφορία στο λιμένα της Σούδας ως πύλη του νησιού (ανατολική έξοδος του λιμένα, πλατεία Σούδας, περιφερειακός Σούδας)
- Βελτίωση σύνδεσης ΒΟΑΚ – αεροδρομίου μέσω τοπικών παρεμβάσεων (κυκλικός κόμβος Σούδας)
- Αποτροπή διαμπερούς κυκλοφορίας μέσω τοπικών παρεμβάσεων

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Η διαρκώς αυξανόμενη κυκλοφοριακή κίνηση των οχημάτων δημιουργεί ασφυκτικές συνθήκες κυκλοφορίας των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης.
- Η κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας και η μη αστυνόμευση της παράνομης στάθμευσης επιδεινώνουν δραματικά τις κυκλοφοριακές συνθήκες.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων χρηματοδότησης

ΚΙΝΔΥΝΟΙ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της πόλης.
- Υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της πόλης
- Περιορισμοί λόγω χωροταξίας και υφιστάμενων οικιστικών δομών
- Περιορισμοί λόγω αρχαιολογίας.
- Η εφαρμογή της κυκλοφοριακής μελέτης απαιτεί οργάνωση και συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών (σηματοδότηση, τροχαία, ΚΤΕΛ, κα.)

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Εξασφάλιση κυκλοφοριακής ομαλότητας και έμμεσης προστασίας του περιβάλλοντος.
- Δημιουργία αισθήματος καλής οργάνωσης και ποιότητας ζωής στους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Βελτίωση του τουριστικού προϊόντος της πόλης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Καταγραφή και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας του Δήμου.
- Τακτοποίηση όλων των ακινήτων του Δήμου.
- Ενεργειακή αναβάθμιση των ενεργοβόρων κτιρίων του Δήμου κάνοντας χρήση χρηματοδοτικών προγραμμάτων.
- Παροχή στους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης όλων των απαραίτητων υποδομών.
- Αξιοποίηση και εκμετάλλευση όλου του μνημειακού αποθέματος της πόλης

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Η ακίνητη περιουσία του Δήμου είναι ασαφής και αναξιοποίητη την ίδια στιγμή που ο Δήμος ενοικιάζει κτίρια για τις ανάγκες του.
- Το μνημειακό οικιστικό της πόλης είναι τεράστιο αλλά παντελώς αναξιοποίητο (Νεώρια, τάφος, φρούριο Ιτζεδίν το οποίο, κα.).
- Η πόλη έχει σημαντικές ελλείψεις στις δομές της (Βιβλιοθήκη, θέατρο, κα.)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων χρηματοδότησης.
- Χρήση του νόμου περί τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών.
- Εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου.
- Συνεργασία με τις αρχαιολογικές υπηρεσίες.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ Η ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Περιορισμοί εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας λόγω πολεοδομικών διατάξεων και αρχαιολογικών περιορισμών.
- Περιορισμοί εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας λόγω παλαιότητας και κόστους αποκατάστασης.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Εξασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας του Δήμου μέσω εξοικονόμησης χρημάτων και της εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας.
- Αξιοποίηση όλου του μνημειακού δυναμικού της πόλης που θα αναβαθμίσει την πόλη.

Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Αθλητισμός, Πολιτισμός

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, ανά θεματικό τομέα, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί,» οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων, η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ικανοποιητικό και εκτεταμένο δίκτυο υποδομών του Δήμου για τη κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Εξειδικευμένη και συνεχής παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ανά τομέα κοινωνικών αναγκών (προσχολική ηλικία, παιδική ηλικία, Τρίτη Ηλικία, Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες, ΑμεΑ, κλπ).
- Σημαντικές πρωτοβουλίες και ευαισθητοποίηση του Δήμου σε σχέση με τη κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικά ομάδων (Παλιννοστούντες, μετανάστες, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκές οικογένειες, μακροχρόνια άνεργοι, αναλφάβητοι κλπ).
- Ύπαρξη υποδομής, εμπειρίας και τεχνογνωσίας αξιοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων στον κοινωνικό τομέα, σε περιφερειακό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο.
- Αποτελεσματική συνεργασία του Δήμου με φορείς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου στο τομέα της προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης και αντιμετώπισης των κοινωνικών αναγκών ευπαθών κοινωνικά ομάδων αλλά και στο τομέα της πρόληψης.
- Ανάπτυξη εθελοντισμού.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον
- Έλλειψη επαρκών και διασφαλισμένων πόρων για κοινωνικά προγράμματα – αβεβαιότητα ως προς το μέλλον των χρηματοδοτούμενων δομών
- Ελλιπής στελέχωση τόσο των κοινωνικών υπηρεσιών /δομών όσο και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης
- Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο
- Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων στο Δήμο με ελλιπές θεσμικό πλαίσιο
- Ανάγκη επέκτασης των υποδομών και βελτίωσης του εξοπλισμού των κοινωνικών υπηρεσιών
- Κατάτμηση παρερχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών από τρεις φορείς του Δήμου με συνέπεια:
  - τη δυσκολία στο συντονισμό, παρακολούθηση και αποτίμηση των παρερχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών
  - τις αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των κοινωνικών δομών του Δήμου
- Περιορισμένη κάλυψη αναγκών ειδικών κοινωνικών ομάδων, όπως είναι οι άστεγοι, άποροι.
- Ένταση των υφισταμένων κοινωνικών προβλημάτων λόγω της οικονομικής κατάστασης με αποτέλεσμα την αύξηση των αναγκών σε κοινωνικές υποδομές
- Έλλειψη ιδιόκτητων κτιριακών υποδομών για τη λειτουργία των κοινωνικών δομών

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Ύπαρξη πληθυσμού με έντονη κοινωνική ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα και τις ανάγκες των «ευπαθών ομάδων» και την υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικής πολιτικής /ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού.
- Δραστηριοποίηση άλλων τοπικών και υπερτοπικών φορέων και δομών κοινωνικής υποστήριξης και αλληλεγγύης
- Χρηματοδοτούμενα προγράμματα για δράσεις /δομές πρόνοιας

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Μείωση κρατικών επιχορηγήσεων/χρηματοδοτήσεων
- Αναστολή /περιορισμός προσλήψεων προσωπικού
- Θεσμικό πλαίσιο

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

- Ανάγκη επέκτασης κοινωνικών δομών και προγραμμάτων σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες.
- Διασφάλιση συνέχισης λειτουργίας κοινωνικών δομών και υπηρεσιών (χρηματοδοτούμενων και μη) και αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών
- Βελτιστοποίηση λειτουργίας υφιστάμενων κοινωνικών δομών με αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού και εξορθολογισμού των δαπανών
- Περαιτέρω ανάπτυξη του εθελοντισμού και ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού
- Συστηματικότερη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών, έγκαιρος σχεδιασμός και τεκμηριωμένη εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών.
- Βελτίωση των διαδικασιών συντονισμού, παρακολούθησης και αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών υποδομών σε σχέση με τις ανάγκες.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΑΙΔΕΙΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Σημαντικός αριθμός εκπαιδευτικών υποδομών.
- Ύπαρξη σημαντικών εκπαιδευτικών δράσεων και θεσμών.
- Ικανοποιητική κάλυψη των αναγκών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Κατασκευή νέων σχολικών συγκροτημάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την κάλυψη των αναγκών της αναμενόμενης πληθυσμιακής αύξησης.
- Ικανοποιητικός αριθμός εκπαιδευτικών αιθουσών πολλαπλών χρήσεων και ύπαρξη σχεδιασμού για την αντιμετώπιση σχετικών ελλείψεων.
- Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής σχολικών συγκροτημάτων.
- Περαιτέρω συνεργασία του Δήμου με τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και τους ερευνητικούς φορείς για την προώθηση δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στα όρια του Δήμου.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον
- Περικοπή κρατικών πόρων
- Σημαντικές ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό και μειωμένη χρηματοδότηση για λειτουργικές δαπάνες
- Καταλληλότητα σχολικών κτιρίων (ασφάλεια, λειτουργικότητα κ.λ.π)
- Μη ιδιόκτητες εγκαταστάσεις-Στέγαση της πλειοψηφίας των νηπιαγωγείων σε μισθωμένες εγκαταστάσεις
- Ανάγκη κατασκευής νέων σχολικών συγκροτημάτων για την αντιμετώπιση των αναγκών και την εξάλειψη της λειτουργίας των σχολείων με διπλοβάρδια
- Ανάγκη προσθήκης αιθουσών σε υφιστάμενα σχολικά συγκροτήματα.
- Μέτρια κάλυψη των σύγχρονων εκπαιδευτικών αναγκών (εργαστήρια, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων) από τις υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις των σχολικών συγκροτημάτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών/εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Ένδεια οικονομικών πόρων

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΠΑΙΔΕΙΑ»

- Βελτίωση της σχολικής στέγης
- Αξιοποίηση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων άτυπης εκπαίδευσης
- Οργάνωση δικτύου εθελοντών για εκπαιδευτικές δράσεις

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών υποδομών υπερτοπικής σημασίας (πχ ΚΑΜ, Δημοτική Πινακοθήκη, κ.α.)
- Διοργάνωση μεγάλου αριθμού πολιτιστικών εκδηλώσεων και δράσεων
- Διασφάλιση – με τα αναγκαία μέσα και πόρους - της ομαλής λειτουργίας, σωστής συντήρησης και διαχείρισης αλλά και ανάδειξης όλων των υπάρχουσών πολιτιστικών υποδομών του νέου Δήμου
- Υψηλό επίπεδο ανταπόκρισης και συμμετοχής των πολιτών στις πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου.
- Αποτελεσματική συνεργασία του Δήμου με τους πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους των Χανίων.
- Ενθάρρυνση-ενίσχυση της ερασιτεχνικής θεατρικής έκφρασης και δημιουργίας.
- Περαιτέρω ενίσχυση της λειτουργίας δομών όπως το Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (Κ.Α.Μ.) με απώτερο σκοπό την ανάδειξη τους σε δυναμικούς πόλους πολιτιστικών δραστηριοτήτων εκδηλώσεων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση πολιτιστικών δράσεων.
- Έλλειψη επαρκούς εξειδικευμένου προσωπικού για την υποστήριξη των πολιτιστικών εκδηλώσεων (τεχνικοί ήχου, κ.α.)
- Ελλιπής σύνδεση των δράσεων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και ιστορικής παράδοσης με τις δομές εκπαίδευσης
- Ανάγκη σημαντικών παρεμβάσεων για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των υπάρχουσών πολιτιστικών υποδομών

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Διοργάνωση πολιτιστικών γεγονότων και εκδηλώσεων που προάγουν το πολιτισμό και τη καλλιτεχνική δημιουργία του τόπου μας αλλά και τη φιλία μεταξύ των λαών (π.χ. «Φεστιβάλ των Εθνών»).
- Υλοποίηση προγράμματος επισκέψεων και ξενάγησης μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης – σε συνεργασία με τη Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων – σε ιστορικούς

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Έλλειψη οικονομικών πόρων

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

- Διασφάλιση – με τα αναγκαία μέσα και πόρους - της ομαλής λειτουργίας, σωστής συντήρησης και διαχείρισης αλλά και ανάδειξης όλων των υπαρχουσών πολιτιστικών υποδομών του νέου Δήμου
- Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου για την καλύτερη υποστήριξης - διοργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Πραγματοποίηση παρεμβάσεων στις υποδομές πολιτισμού και εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού
- Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς.
- Ενθάρρυνση-ενίσχυση της ερασιτεχνικής θεατρικής έκφρασης και δημιουργίας
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Μεγάλος αριθμός αθλητικών υποδομών.
- Ύπαρξη ικανοποιητικού εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση των αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Σημαντική δραστηριοποίηση πολλών αθλητικών συλλόγων και αξιοποίηση των υποδομών.
- Θετική και αποτελεσματική συνεργασία με τους Αθλητικούς Συλλόγους.
- Υψηλή ικανοποίηση κατοίκων από την παροχή υπηρεσιών αθλητικού χαρακτήρα.
- Ικανοποιητικός αριθμός και ποικιλία αθλητικών δραστηριοτήτων.
- Ύπαρξη τμημάτων μαζικού αθλητισμού.
- Σύνταξη νέου κανονισμού λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων
- Ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής σε σχέση με τα οφέλη του αθλητισμού για την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής τους, στο σύνολο των παρεχόμενων αθλητικών δραστηριοτήτων
- Καταγραφή όλων των αθλητικών χώρων που βρίσκονται στα όρια του νέου δήμου και διαμόρφωση ενός «χάρτη» αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων,
- Ενίσχυση και αναβάθμιση του θεσμού του εργασιακού αθλητισμού, αξιοποιώντας όλες τις υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις.
- Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για την άθληση των ατόμων με αναπηρία

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον
- Έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος λειτουργίας και συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων
- Ελλιπής στελέχωση αθλητικών υποδομών και υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης
- Αβεβαιότητα ως προς το μέλλον των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (π.χ. μαζικής άθλησης)
- Ελλιπής εξοπλισμός σε αθλητικές υποδομές που εδρεύουν στις δημοτικές ενότητες.
- Μη καταβολή μισθώματος από σωματεία/συλλόγους που κάνουν χρήση των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Ολοκλήρωση κατασκευής και λειτουργία εκκρεμών αθλητικών έργων, όπως το κλειστό Κολυμβητήριο και το Ποδηλατοδρόμιο Ακρωτηρίου
- Χωροθέτηση συμπληρωματικών αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων
- Αξιοποίηση ΑΠΕ-ΕΞΕ στη λειτουργία των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων για εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων
- Εξεύρεση χορηγιών για την υλοποίηση αθλητικών δράσεων
- Προγράμματα μαζικού αθλητισμού

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Η μείωση των χρηματοδοτήσεων από τη ΓΓΑ για τη συντήρηση/λειτουργία αθλητικών υποδομών
- Αναστολή /περιορισμός προσλήψεων
- Η οικιστική ανάπτυξη - ολοκλήρωση επέκτασης του Δήμου και η πληθυσμιακή αύξηση της περιοχής αναμένεται σύντομα να δημιουργήσει επιπλέον ανάγκες σε επίπεδο αθλητικών εγκαταστάσεων (κλειστά γυμναστήρια, γήπεδο ποδοσφαίρου και στάδιο στίβου) και αθλητικών δραστηριοτήτων.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»

- Επανεξέταση τρόπου λειτουργίας υπάρχουσών αθλητικών υποδομών και ορθή αξιοποίηση των υφισταμένων διαθέσιμων πόρων (ανθρώπινο δυναμικό, εξοπλισμός κ.λ.π.) ώστε να μεγιστοποιηθούν οι παρερχόμενες υπηρεσίες στο πολίτη με προσανατολισμό στο μαζικό αθλητισμό
- Η ολοκλήρωση και λειτουργία νέων υποδομών, όπως το κολυμβητήριο και ποδηλατοδρόμιο στο Ακρωτήρι.
- Αξιοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για την άθληση-εγκύμναση όλων των δημοτών (π.χ. κλειστό Κλαδισού, κολυμβητήριο ΝΟΧ, ναυαθλητικό κέντρο Σούδας-γήπεδα αντισφαίρισης, αθλητικών κέντρων «Μοναχής Ελιάς» και «Παλαιάς Ηλεκτρικής» κ.α.).
- Συνεργασία με όλους τους αθλητικούς φορείς του νέου Δήμου (σωματεία-ενώσεις κλπ) για την εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης αθλητικών δραστηριοτήτων όλων των επίπεδων.
- Στήριξη των αθλητικών σωματείων του νέου Δήμου, με κύρια έμφαση στην υλικοτεχνική ενίσχυση των τμημάτων υποδομής αυτών.
- Λειτουργία των αθλητικών υποδομών, σε καθημερινή βάση, ώστε οι πολίτες των Χανίων να ενσωματώσουν την άθληση στην καθημερινότητά τους, για μια καλύτερη ποιότητα ζωής και υγείας και για την αρμονική ανάπτυξη του σώματος και της ψυχής.
- Συνέχιση χρηματοδότησης υλοποίησης προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, που θα απευθύνονται σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού (γυναίκες, ηλικιωμένοι, νέοι και παιδιά, σχολικής και προσχολικής ηλικίας).

Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, ανά θεματικό τομέα, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί,», οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων, η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Χαμηλότερος δείκτης ανεργίας του Νομού Χανίων σε σχέση με το σύνολο της Χώρας
- Ικανοποιητικό Επίπεδο Κατάρτισης Εργαζομένων
- Εξειδίκευση σε Παραγωγή και Ανάπτυξη Τοπικών Προϊόντων
- Υψηλό Μορφωτικό Επίπεδο, μεγάλο ποσοστό αποφοίτων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, επιστημονικής κατάρτισης
- Σημαντική κινητικότητα εξειδικευμένου προσωπικού το οποίο συνεισφέρει στην ανταλλαγή επιστημονικού προσωπικού στην παραγωγή, στην προσφορά γνώσεων και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Βαθμιαία Αύξηση του Ποσοστού Ανεργίας στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας
- Άνιση κατανομή του εισοδήματος και της απασχόλησης μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Χανίων με έντονη συγκέντρωση των θέσεων εργασίας και της παραγωγικής υποδομής στο κέντρο της πόλης
- Μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και δυσκολία εισόδου των ανέργων γυναικών στην αγορά εργασίας
- Ύπαρξη κυκλικής ανεργίας (ή αλλιώς η ανεργίας ανεπαρκούς ζήτησης), η οποία οφείλεται στην μειωμένη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών λόγω της οικονομικής κρίσης

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Βελτίωση Δεξιοτήτων Ανθρωπίνου Δυναμικού με προώθηση δράσεων που στοχεύουν στη δια βίου μάθηση και την πολύ-ειδίκευση
- Βελτίωση των υποδομών εκπαίδευσης με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών
- Προώθηση των τοπικών παραδοσιακών επαγγελμάτων και ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Προώθηση της εθελοντικής εργασίας και της κοινωνικής προσφοράς.
- Λειτουργία αυτοτελούς Γραφείου Προώθησης της Απασχόλησης στο Δήμο Χανίων

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Απαξίωση δεξιοτήτων των απασχολούμενων και γενικότερα της δυνατότητας για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ένταση φαινομένου κοινωνικού αποκλεισμού ομάδων με μειωμένες δυνατότητες εύρεσης εργασίας, όπως τα ΑΜΕΑ
- Η απαισιοδοξία για τη βιωσιμότητα της τοπικής αγοράς – οικονομίας, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης διευρύνει το πρόβλημα της ανεργίας και μειώνει την πιθανότητα εύρεσης εργασίας.
- Εποχιακή εργασία & κυκλικότητα

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και βιολογικής αξίας (π.χ. παρθένο ελαιόλαδο).
- Σύνδεση πρωτογενή τομέα με τους κλάδους μεταποίησης και υπηρεσιών.
- Δυνατότητα διαφοροποίησης της αγροτικής παραγωγής με εισαγωγή νέων ποικιλιών και υβριδίων από το εξωτερικό.
- Αξιοποίηση της τεχνογνωσίας που προέρχεται από μελέτες και ερευνητικές δραστηριότητες.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Μικρό μέγεθος (κατακερματισμός) γεωργικού κλήρου
- Αδυναμία αξιοποίησης νέων τεχνολογιών καθώς το κόστος εφαρμογής τους είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με το μέγεθος της παραγόμενου προϊόντος
- Υψηλό κόστος διάθεσης Αγροτικών Προϊόντων λόγω ανελαστικών δαπανών-υψηλού μεταφορικού κόστους
- Υψηλό Κόστος Πρώτων Υλών (Λιπασμάτων, Καυσίμων κλπ.)
- Έλλειψη τυποποίησης και οργανωμένης προβολής των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων.
- Πολλές μικρές μονάδες τυποποίησης με πενιχρούς πόρους για την προώθηση των παραγόμενων προϊόντων.
- Αδυναμία συντονισμού για την οργανωμένη προώθηση των προϊόντων στη διεθνή αγορά.
- Αδυναμία καθιέρωσης αγροτικών προϊόντων σε επίπεδο Κρήτης ως προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ).

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Παγκόσμια αναγνώριση του «Κρητικού Μοντέλου Διατροφής»
- Προώθηση των εξαγωγών προς «μεγάλες αγορές» όπως η Κίνα, η Γερμανία, η Αμερική κ.α.
- Παγκόσμιο “brand name” αποτελεί το Κρητικό ελαιόλαδο.
- Προώθηση του «Αγροτουριστικού» μοντέλου ως καινοτόμο μοντέλο σύνδεσης του τουρισμού με την αγροτική παραγωγή.
- Παγκοσμιοποίηση - Άνοιγμα της αγοράς της Κίνας.
- Ζήτηση τυποποιημένου ελληνικού ελαιολάδου ονομασίας προέλευσης.
- Ίδρυση Λαϊκής Αγορών μόνο τοπικών αγροτικών προϊόντων και βιολογικών.
- Διοργάνωση εκθέσεων (π.χ. Αγροτικός Αύγουστος) και ανάπτυξη δράσεων προώθησης και προβολής με στόχο την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας και την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη διαμεσολαβητικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- Αναδιάρθρωση καλλιεργειών

- Ποιοτική Βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων
- Τυποποίηση και συσκευασία προϊόντων, κατοχύρωση σημάτων ποιότητας, ονομασίας προέλευσης κλπ.
- Διαχείριση, συντήρηση, τυποποίηση, συσκευασία και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων
- Ίδρυση Λαϊκής Αγορών μόνο τοπικών αγροτικών προϊόντων και βιολογικών
- Διοργάνωση εκθέσεων (π.χ. Αγροτικός Αύγουστος) και ανάπτυξη δράσεων προώθησης και διαφήμισης με στόχο την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας και την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Μείωση του κόστους με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στον τομέα της μεταποίησης.
- Δημιουργία νέου ΒΙΟΠΑ με στόχο τη συγκέντρωση όλων των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε μια περιοχή με στόχο την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας
- Μεταποίηση και εξαγωγή Κρητικών προϊόντων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων οικογενειακού χαρακτήρα, που κάνει δύσκολη την ανάπτυξη του μεταποιητικού κλάδου
- Υψηλό μεταφορικό κόστος λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της περιοχής
- Υψηλή εποχικότητα στη ζήτηση των μεταποιητικών προϊόντων λόγω του τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής και της έντονης αλληλεξάρτησης του με την παραγωγικότητα των λοιπών κλάδων παραγωγής της τοπικής οικονομίας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Προώθηση των προϊόντων με τη διενέργεια εξαγωγικών εκθέσεων
- Μείωση του κόστους παραγωγής με ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών
- Πραγματοποίηση σεμιναρίων για την επιμόρφωση των επιχειρηματιών σε θέματα μεταποίησης και καινοτομίας

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Ασταθές οικονομικό περιβάλλον και φορολογικό καθεστώς για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Έντονος ανταγωνισμός σε Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο
- Μεγάλες γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη για την έναρξη, επέκταση, αλλαγή κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Συνεχής μείωση επιδοτούμενων προγραμμάτων χρηματοδότησης με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν κίνητρα ή πόροι για την ενίσχυση μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Ασταθής οικονομική συγκυρία για την προώθηση καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Διοργάνωση διεθνών εμπορικών εκθέσεων και προγραμμάτων προώθησης της μεταποίησης για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων
- Ενημέρωση και υποστήριξη επιχειρηματιών από το Τμήμα εμπορίου

- Μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας

ΘΕΜΑ: ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ)

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Υψηλό επίπεδο τουριστικών υπηρεσιών
- Ισχυρή γεωγραφική θέση
- Επαρκείς υποστηρικτικές υποδομές - υπηρεσίες
- Υψηλή τουριστική ζήτηση
- Ανάπτυξη θεματικού τουρισμού (συνεδριακού, τουρισμού υγείας, αγροτουρισμού κ.α.)
- Ανάπτυξη χειμερινού τουρισμού
- Ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Συγκέντρωση υποδομών τουρισμού και δυσκολία διάχυσης στην ενδοχώρα
- Εποχική ζήτηση
- Έλλειψη ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής προβολής και ανάπτυξης
- Έντονη εξάρτηση από αποφάσεις, επιλογές και πολιτικές μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού
- Αποσπασματικές και μεμονωμένες πρωτοβουλίες τουριστικής ανάπτυξης
- Κίνδυνος μαζικοποίησης τουριστικού προϊόντος χωρίς διαφοροποιήσεις-έλλειψη καινοτομίας
- Έλλειψη θεσμικού πλαισίου ρύθμισης των χρήσεων γης και προστασίας χρήσεων προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους
- Ανεπάρκεια υποδομών υποδοχής επισκεπτών
- Υστέρηση στην αξιοποίηση απορρόφησης χρηματοδοτικών πόρων για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Ανάπτυξη γαστρονομικού τουρισμού -Πρώθηση Κρητικής διατροφής
- Προσέλκυση εγχώριου τουρισμού
- Κατασκευή και λειτουργία μαρίνας σκαφών αναψυχής
- Περαιτέρω ανάπτυξη τουρισμού κρουαζιέρας
- Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τουρισμό
- Ανάδειξη προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους
- Δημιουργία θεματικών μουσείων
- Επέκταση Αεροδρομίου Χανίων
- Βελτίωση υποδομών Λιμένα Σούδας

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο

- Έλλειψη υποδομών ανάπτυξης θεματικού τουρισμού
- Εγκατάλειψη της υπαίθρου και συγκέντρωση σε κέντρα τουριστικής ανάπτυξης
- Συρρίκνωση της μεταποίησης και του αγροτικού τομέα
- Αλλοίωση της οικιστικής δομής
- Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος
- Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα του τουρισμού.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Αναβάθμιση - ολοκλήρωση βασικών υποδομών υποδοχής (αεροδρόμια λιμάνια, μαρίνα)
- Ενίσχυση δρομολογίων αεροπορικών και ακτοπλοϊκών εσωτερικού και εξωτερικού
- Ανάδειξη πολιτιστικής ταυτότητας και λοιπόν παραδοσιακών τουριστικών χαρακτηριστικών της περιοχής
- Διοργάνωση εκθέσεων τουρισμού για την ενίσχυση της τουριστικής προβολής του Δήμου
- Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- Ανάπτυξη θεματικού τουρισμού
- Άμεση απορρόφηση χρηματοδοτικών πόρων για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων.

Εσωτερικό Περιβάλλον Δήμου Χανίων

Ο Δήμος των Χανίων έχει να αντιμετωπίσει μια σειρά προβλημάτων, οργανωτικών και διοικητικών, τα οποία είτε προϋπήρχαν είτε έχουν προκύψει από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», τα οποία όμως θα πρέπει να ιεραρχήσει και να επιλύσει αξιοποιώντας τις δυνατότητές του σε δυναμικό και υποδομή καθώς και τις ευκαιρίες του εξωτερικού περιβάλλοντος. Άμεση είναι η ανάγκη εφαρμογής του νέου ΟΕΥ, ο ανασχεδιασμός των υφιστάμενων υπηρεσιών, η επαναξιολόγηση των αναγκών των υπηρεσιακών του μονάδων και η ανακατάταξη του προσωπικού σε υπηρεσίες που παρουσιάζουν ελλείψεις.

Λόγω του συνεχώς μεταβαλλόμενου θεσμικού πλαισίου, ο Δήμος πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως όλο το εργατικό δυναμικό του, προκειμένου να εξασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία των τμημάτων του αφού πλέον θεωρείται σχεδόν αδύνατος ο προγραμματισμός νέων προσλήψεων.

Δεδομένου ότι υπάρχει εμφανής μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων και πόρων, ο Δήμος οφείλει να αναζητήσει μεθόδους αυτοχρηματοδότησης των δαπανών του και να φροντίσει για την αύξηση των εσόδων του με την αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας, την αλλαγή του μοντέλου εισπρακτικής πολιτικής καθώς και την είσπραξη των παλαιών οφειλών του Δήμου.

Σημαντική χαρακτηρίζεται επίσης η προσπάθεια μείωσης της γραφειοκρατίας και των χρονοβόρων διαδικασιών που ταλανίζουν το σύνολο του οργανισμού όπως και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη με την πλήρη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και την ενεργοποίηση/λειτουργία νέων υπηρεσιών (π.χ. Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη ή Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης). Κομβικής σημασίας ζήτημα για την βέλτιστη επιχειρησιακή λειτουργία και συνεργασία των υπηρεσιών αποτελεί η ολοκλήρωση της μεταστέγασης τους σε ενιαίους χώρους και η πλήρης ενοποίηση της λειτουργίας αυτών.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ αποτελούν τα παρακάτω:

- Ορθή εφαρμογή ΟΕΥ (Στελέχωση υπηρεσιών: Κρίσεις προϊσταμένων, επαναξιολόγηση αναγκών και τοποθέτηση προσωπικού)
- Άμεση οργάνωση ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ (ΟΕΥ, στελέχωση , μηχανογράφηση κ.λ.π)
- Επιμόρφωση, κατάρτιση, αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
- Αξιοποίηση/ ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών/ e-government/ Βελτίωση μηχανοργάνωσης υπηρεσιών
- Οργάνωση υπηρεσιών, εισαγωγή διαδικασιών, μείωση εσωτερικής γραφειοκρατίας, βελτίωση συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών του Δήμου
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Ανταπόκριση στις νέες μεταφερόμενες αρμοδιότητες
- Μείωση/εξορθολογισμό λειτουργικών δαπανών
- Είσπραξη παλαιών οφειλών
- Αξιοποίηση δημοτικών κτιρίων και περιουσίας
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, ανά θεματικό τομέα, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί,», οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων, η αξιολόγηση των οποίων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ:: ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Εφαρμογή νέου ΟΕΥ
- Προσαρμογή ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ στο νέο θεσμικό πλαίσιο
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον με συνέπεια οποιοσδήποτε προγραμματισμός να χαρακτηρίζεται από μεγάλη ασυνέπεια
- Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο
- Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων στο Δήμο δίχως αυτή να έχει συνοδευτεί από αντίστοιχη μεταφορά πόρων και προσωπικού
- Προβλήματα στη μηχανοργάνωση κάποιων υπηρεσιών (ενημέρωση, λειτουργία νέων προγραμμάτων, ενοποίηση αρχείων κ.λ.π.)
- Ανάγκη τροποποίησης ΟΕΥ

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση / ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών
- Οργάνωση υπηρεσιών – εισαγωγή και εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Εσωτερική γραφειοκρατία, έλλειψη συντονισμού και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών
- δυσχέρεια επίλυσης διατμηματικών ζητημάτων/προβλημάτων
- απουσία περιγραμμάτων εργασίας

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ορθή εφαρμογή ΟΕΥ , επαναξιολόγηση αναγκών και τοποθετήσεις προσωπικού
- Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΑΝΑΓΚΕΣ

- Σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό, ιδιαίτερα σε τεχνικές ειδικότητες
- Συνταξιοδότηση έμπειρου προσωπικού
- Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης-επιμόρφωσης
- Ανάγκη ουσιαστικής αξιολόγησης προσωπικού

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Αναστολή/ Περιορισμός προσλήψεων
- Μείωση επιχορηγήσεων/ χρηματοδοτήσεων/ Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
- Θεσμικό πλαίσιο

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ:: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ορθή εφαρμογή ΟΕΥ , επαναξιολόγηση αναγκών και τοποθετήσεις προσωπικού
- Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΑΝΑΓΚΕΣ

- Σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό, ιδιαίτερα σε τεχνικές ειδικότητες
- Συνταξιοδότηση έμπειρου προσωπικού
- Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης-επιμόρφωσης
- Ανάγκη ουσιαστικής αξιολόγησης προσωπικού

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Αναστολή/ Περιορισμός προσλήψεων
- Μείωση επιχορηγήσεων/ χρηματοδοτήσεων/ Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
- Θεσμικό πλαίσιο

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

-
- Αξιοποίηση/ ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών
  - Βελτίωση Μηχανοργάνωσης υπηρεσιών

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΑΝΑΓΚΕΣ

-
- Περιορισμένη χρήση νέων τεχνολογιών από τις περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου
  - Προβλήματα στη μηχανοργάνωση ορισμένων υπηρεσιών (ενημέρωση, λειτουργία νέων προγραμμάτων, ενοποίηση αρχείων, κ.λ.π)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

-
- Χρηματοδοτούμενα προγράμματα

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

-
- Περιορισμένοι πόροι

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ & ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας και ιδιόκτητων δημοτικών κτιρίων με στόχο τη μείωση των μισθωμάτων
- Ενοποίηση και στέγαση υπηρεσιών σε νέους χώρους προκειμένου να επιτευχθεί η βελτιστοποίηση της λειτουργίας τους
- Χρήση νέων τεχνικών μέσων για την βελτιστοποίηση των εργασιών (π.χ. αγορά μηχανικών σαρώθρων)

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΑΝΑΓΚΕΣ

- Χωρικός κατακερματισμός δημοτικών υπηρεσιών -Στέγαση σε διάσπαρτα κτίρια
- Μη ενοποίηση δημοτικών υπηρεσιών-λειτουργικός κατακερματισμός
- Διάθεση πόρων σε μισθωμένα κτίρια για τη στέγαση υπηρεσιών του Δήμου
- Μη ολοκλήρωση κατασκευής δημοτικών καταστημάτων (Π.χ. Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου)

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Ολοκλήρωση νέων Δημοτικών καταστημάτων (Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου και Θερίσου)
- Αξιοποίηση δημοτικών κτιρίων και περιουσίας
- Αντικατάσταση-εμπλουτισμός μηχανο-τεχνικού εξοπλισμού μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων (εθνικών-ευρωπαϊκών)

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Μείωση επιχορηγήσεων/ χρηματοδοτήσεων/ εσόδων για την ανέγερση νέων κτιρίων ή την αγορά νέου παγίου εξοπλισμού

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ & ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Χρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Είσπραξη παλαιών οφειλών
- Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΑΝΑΓΚΕΣ

- Μείωση επιχορηγήσεων / χρηματοδοτήσεων / Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
- Αδυναμία καταβολής τελών από πολίτες λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Είσπραξη παλαιών οφειλών
- Βεβαίωση καταλόγων

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Δυσμενής οικονομική συγκυρία

Δημοτικές Ενότητες Χανίων

Στη συνέχεια παρουσιάζονται με τη μορφή ανάλυσης SWOT, οι κυριότερες δυνατότητες, προβλήματα, ευκαιρίες και περιορισμοί, οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου Χανίων και αφορούν παρατηρήσεις που δόθηκαν από τους εκπροσώπους των Δημοτικών Ενοτήτων, οι οποίες προέκυψαν έπειτα από διαβούλευση των φορέων σε τοπικό επίπεδο. Η αξιολόγηση των προτάσεων θα συνεισφέρει στην επίλυση κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Τουρισμός (θέρετρα Μαραθίου, Λουτρακίου, Σταυρού, Καλαθά), αξιοποίηση παραλιών Μαχαιρίδας και Τερσανά Δ.Κ. Κουνουπιδιανών
- Πολυτεχνείο Κρήτης (δυνατότητα συνεργασίας με ερευνητικούς και τοπικούς φορείς)
- Ποδηλατοδρόμιο
- Αεροδρόμιο Χανίων

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Περιορισμένες τουριστικές υποδομές
- Ηχορύπανση λόγω εγγύτητας οικισμών στο αεροδρόμιο
- Ημιτελής αθλητικοί χώροι (Κολυμβητήριο, ποδηλατοδρόμιο)
- Ελλιπής δημοτικός ηλεκτροφωτισμός σε τουριστικές περιοχές (Μαράθι)
- Αδυναμία ελέγχου ανεξέλεγκτης βόσκησης, ρύπανσης περιβάλλοντος

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Ύπαρξη πλήθους Ιστορικών Μνημείων, κτηρίων, μοναστηρίων και σπηλαίων
- Κατασκευή καταδυτικού πάρκου (Καλαθάς)
- Εναλλακτικός τουρισμός (Αγροτουρισμός-Φυσιολατρικός)
- Αξιοποίηση πρώην Δημοτικού Σχολείου στο Μουζουρά (συνολικής έκτασης 11 στρεμμάτων), δημοτικών σχολείων Χορδακίου και Αρωνίου.
- Αξιοποίηση κτηρίου Σκουλά και ποδοσφαιρικού γηπέδου Στερνών
- Δημιουργία Σπηλαιολογικού μουσείου στο Χωρδάκι
- Αξιοποίηση παλαιού λατομείου Χορδακίου

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Οχλούσες Βιομηχανικές και Στρατιωτικές δραστηριότητες (ΝΚ, ΠΒΚ, 115 ΠΜ, εγκαταστάσεις ΝΑΤΟ, εγκαταστάσεις ΕΜΑΚ-ΧΥΤΗ, αεροδρόμιο, Λατομεία, Δεξαμενές αποθήκευσης υγρών καυσίμων)
- Ηλιοθερμικό πάρκο

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Εγκατάσταση σταθμού ΕΚΑΒ
- Βελτίωση επαρχιακής, δημοτικής και αγροτικής οδοποιίας
- Έργα βελτίωσης/συντήρησης υφιστάμενου εθνικού οδικού δικτύου Ε.Ο Χανίων – Αεροδρομίου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Εγγύτητα προς την πόλη των Χανίων
- Οικία Ελευθερίου Βενιζέλου (πόλος τουριστικής έλξης)
- Ύπαρξη πλήθους οικισμών /κτηρίων ιστορικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος (I.N Αγίου Γεωργίου Νεροκούρου, Αγίου Ελευθερίου και I.M Μεγίστης Λαύρας, Αγίου Ιωάννη Βαλλενιανών, Μινωική έπαυλη Νεροκούρου, οικία Ελληνιστικών χρόνων Βαθύριακου, Ιερό των Νυμφαίων στην Αγία Βαρβάρα)
- Ανάδειξη οικισμού Φωτεινάκια
- Μουσείο Σχολικής Ζωής (Νεροκούρου)

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Υποστελέχωση της ΔΕ Ελ.Βενιζέλου.
- Ελλιπείς δημοτικές κτηριακές υποδομές.
- Προβλήματα με το Δημοτικό φωτισμό.
- Διανοίξεις νέων δρόμων και πλακοστρώσεις.
- Έλλειψη σχολικών μονάδων.
- Έλλειψη Κοινωνικών υποδομών - ΚΑΠΗ
- Αξιοποίηση πλατειών και κοινοχρήστων χώρων για αθλητικές και άλλες εγκαταστάσεις.
- Έλλειψη χώρου Πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Προβλήματα με τα όμβρια.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Δυνατότητα περιπατητικών και φυσιολατρικών διαδρομών στο Φαράγγι των Μουρνιών αλλά και στα φαράγγια του Αγίου Γεωργίου (στις Μουρνιές και στα Νεροκούρου Χανίων) και φαραγγιού Βαντέ.
- Αξιοποίηση «Μετοχιών»
- Υλοποίηση των Πράξεων Εφαρμογής.
- Αξιοποίηση Άλσους Αγίας Βαρβάρας
- Αξιοποίηση οικοπέδου στη θέση «Κεφάλα» για αθλητικές υποδομές.
- Αξιοποίηση βίλλας «Κουκουναράς» ως λαογραφικό μουσείο.
- Διάνοιξη κόμβου Μουρνιών .
- Διάνοιξη περιφερειακών δρόμων.
- Αξιοποίηση θερμών υδάτων ΑΗΣ ΔΕΗ ως δίκτυο τηλεθέρμανσης.

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Ύπαρξη κυνοκομείου.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Ανάδειξη Στρατηγείου Ελ. Βενιζέλου και Μουσείου Εθνικής Αντίστασης
- Τουριστική προβολή ιστορικού οικισμού Θερίσου
- Αξιοποίηση κτηριακών υποδομών (Δημ. Σχολείο Κυρτομάδου, Πρώην κοινοτικό γραφείο Αγιάς)
- Εγγύτητα περιοχής στην πόλη των Χανίων
- Ύπαρξη Αθλητικών χώρων (Γήπεδο Περιβολίων)
- Ύπαρξη θρησκευτικών χώρων ιδιαίτερης σημασίας(Μοναστήρι Αγ. Τριάδος)

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Έλλειψη ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο
- Ελλιπής συντήρηση αγροτικής οδοποιίας/ Ανάγκη βελτίωσης συνδετηρίων οδών προς τους κεντρικούς κόμβους
- Υφιστάμενη κατάσταση αρχαιολογικού χώρου Ι.Ν Παναγιάς (Αγιάς)
- Κακή κατάσταση κτηριακών εγκαταστάσεων (ΑΣ Αγιάς- Κυρτωμάδου)
- Ανάγκη δημιουργίας χώρου στάθμευσης γηπέδου περιβολίων
- Έλλειψη αντιπλημμυρικών έργων
- Έλλειψη ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού
- Έλλειψη ολοκληρωμένου αποχετευτικού συστήματος

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Διαμόρφωση περιπατητικού μονοπατιού
- Ανάδειξη Φαραγγιού Θερίσου
- Περαιτέρω τουριστική προβολή Λίμνης Αγιάς
- Ανάδειξη ιστορικών ιερών μονών με στόχο την αύξηση του θρησκευτικού τουρισμού
- Ανακατασκευή και ανάδειξη ιστορικού νερόμυλου Περιβολίων
- Ανάδειξη Πλατείας Ηρώων (Περιβόλια)

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Προβλήματα κατολίσθησης- υπερχείλισης στο φαράγγι Θερίσου
- Ανάγκη αναβάθμισης Δημοτικού Ηλεκτροφωτισμού
- Προβλήματα άρδευσης λόγω πτώσης στάθμης λίμνης Αγιάς κατά τους θερινούς μήνες.
- Ανάγκη τοποθέτησης φωτεινών σηματοδοτών στη διασταύρωση δρόμου ΟΑΔΥΚ με Θέρισσο, λόγω αυξημένης επικινδυνότητας

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Επισκευή/συντήρηση αγροτικής οδοποιίας
- Καθαρισμός ποταμών-ρεμάτων
- Δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων

- Ενίσχυση δημοτικού ηλεκτροφωτισμού
- Ενίσχυση σηματοδότησης οδών
- Πεζοδρόμηση (περιμετρικά του Δημ. Σχολείου Περιβολίων)
- Εκσυγχρονισμός/ αξιοποίηση του Αθλητικού κέντρου Χορωδίας σε πολυχώρο άθλησης και ανάπτυξης δραστηριοτήτων της νεολαίας
- Παραχώρηση κτηρίου Αγροτικού Συνεταιρισμού Περιβολίων στο Δήμο και αξιοποίηση του ως σύγχρονο πολιτιστικό κέντρο

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΙΩΝ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Προστασία Φυσικού περιβάλλοντος
- Ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς (προστασία/ συντήρηση παραδοσιακών οικισμών, εκκλησιών, καταφυγίων νερόμυλων κα)

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Κατάσταση υφιστάμενου οδικού δικτύου
- Έλλειψη τακτικής συγκοινωνίας (δρομολόγια λεωφορείων)
- Έλλειψη ικανού αριθμού σταθμών ασύρματης δικτύωσης στο διαδίκτυο
- Ελλιπής πυροσβεστική κάλυψη

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων ανάπτυξης (LEADER, ΕΣΠΑ κα.)
- Ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Γραφειοκρατία
- Θεσμικό πλαίσιο

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Επισκευή/συντήρηση αγροτικής οδοποιίας
- Προβολή αγροτικών προϊόντων
- Επέκταση δικτύου πυροπροστασίας
- Προσπάθεια για επίτευξη πιο συχνής συγκοινωνίας
- Κάλυψη περιοχής με ασύρματο Internet
- Αγροτική παραγωγή

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Εντάσσεται στον κύριο (βόρειο) αναπτυξιακό άξονα της Κρήτης.
- Εντάσσεται στην ευρύτερη αναπτυξιακή ζώνη του βόρειου άξονα του Ν. Χανίων
- Διασχίζεται από το ΒΟΑΚ (αυτοκινητόδρομος).
- Το βόρειο/παραλιακό τμήμα του Δήμου αποτελεί το κέντρο της παράκτιας ζώνης τουρισμού/παραθερισμού Χανιά-Κολυμπάρι, διαθέτει αξιόλογες ακτές κολύμβησης και λειτουργεί ως:
  - ο τουριστικός προορισμός (κλασικού τύπου) διεθνούς εμβέλειας
  - ο περιοχή αναψυχής του ΠΣ Χανίων και της ευρύτερης περιοχής
  - ο (περιοχή Αγίων Αποστόλων)
  - ο περιοχή β΄/παραθεριστικής κατοικίας του ΠΣ Χανίων
- Το νότιο/πεδινό τμήμα του Δήμου εντάσσεται στη ζώνη γεωργικής γης α΄ προτεραιότητας του Νομού, που αρδεύεται συστηματικά, παράγει κυρίως λάδι και αποτελεί επίσης τόπο παραγωγής των ονομαστών πορτοκαλιών της Κρήτης.
- Η έντονη ποικιλότητα του ανάγλυφου σε συνδυασμό με την πλούσια βλάστηση του παραπάνω τμήματος δημιουργεί ένα αξιόλογο/ευαίσθητο φυσικό τοπίο, με φόντο τα Λευκά Όρη και θέα προς τη θάλασσα, που χαρακτηρίζεται από την κυρίαρχη παρουσία της ελιάς, των πορτοκαλεώνων καθώς και την ύπαρξη οικισμών ενταγμένων στο φυσικό ανάγλυφο.
- Διατήρηση σε μεγάλο βαθμό της πολεοδομικής/αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας τμημάτων των οικισμών της ενδοχώρας, με εξαίρεση αυτά της παραλιακής ζώνης.
- Ύπαρξη αδόμητων εκτάσεων εντός των ορίων των παραπάνω οικισμών.
- Ζήτηση Α και Β κατοικίας στους οικισμούς, από Έλληνες και αλλοδαπούς.
- Ύπαρξη παραδοσιακών ελαιώνων με το χαρακτηριστικό τοπίο που δημιουργούν.
- Ύπαρξη αρχαιολογικών/ιστορικών χώρων.

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Μετατροπή της παραλιακής ζώνης σε «οικιστικό συνεχές», με ελάχιστους κοινόχρηστους-κοινοφελείς χώρους.
- Έλλειψη 'κεντρικότητας' → μη-ικανοποιητική λειτουργία του μοντέλου της 'ανοιχτής' πόλης λόγω έλλειψης ισχυρού 'οικιστικού' κέντρου, έντονης συγκέντρωσης λειτουργιών εμπορίου / αναψυχής κατά μήκος της ζώνης Αγία Μαρίνα-Αγ Απόστολοι
- Σύγκρουση χρήσεων γης (γεωργική γη α΄ προτεραιότητας/πρωτογενής τομέας - μεταποίηση) στο νότιο τμήμα του Δήμου.
- Έλλειψη επαρκών κοινόχρηστων/ελεύθερων χώρων και κοινοφελών εγκαταστάσεων στους οικισμούς. Το πρόβλημα είναι έντονο στην Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας, λόγω έλλειψης πολεοδομικής μελέτης.
- Τουριστικά καταλύματα, κτισμένα σε μικρά οικοπέδα, με πολεοδομικούς όρους οικισμού, σε ότι αφορά την παραχώρηση κοινόχρηστων χώρων δημιουργούν υποβαθμισμένο τοπίο αισθητικής και δυσκολίες στην ανάπτυξη υποδομών αστικής ανάπλασης και ποιότητας ζωής.

- Τάση δόμησης στην εκτός σχεδίου περιοχή, κυρίως με κατοικίες και κατά μήκος χαρακτηρισμένων Δημοτικών δρόμων
- Ύπαρξη παλαιού αιγιαλού κατά μήκος μεγάλου τμήματος του βόρειου παραλιακού μετώπου
- Ανεπαρκές και σε κακή κατάσταση οδικό δίκτυο-έλλειψη πεζοδρομίων.
- Έλλειψη Χώρων Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Βελτίωση της ποιότητας/λειτουργικότητας του παραλιακού χώρου, μέσω της ορθολογικής οργάνωσης των χρήσεων γης (εξασφάλιση ελεύθερων/κοινόχρηστων χώρων με την ένταξη αδόμητων εκτός σχεδίου περιοχών στον σχεδιασμό, δημιουργία πάρκων αναψυχής - άθλησης - πολιτισμού, κλπ.)
- Αξιοποίηση του οικιστικού αποθέματος και της αδόμητης έκτασης των τμημάτων των μη παραλιακών οικισμών.
- Διάχυση της τουριστικής ανάπτυξης → εξασφάλιση πρόσθετων εισοδημάτων στην ενδοχώρα μέσω ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού (περιπατητικός, αγροτουρισμός, κ.λπ.), συμπληρωματικών προς τον υφιστάμενο κλασικού τύπου (μαζικός/ξενοδοχειακός τουρισμός).
- Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου (τουριστική κίνηση όλο το χρόνο).
- Διατήρηση (αδόμητης) της αξιόλογης παραγωγικής έκτασης του Δήμου. Αξιοποίησή της και ως φυσικό τοπίο.
- Ανάγκη δημιουργίας επιπλέον σχολικής στέγης

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Υποβάθμιση/υπερκορεσμός της παραλιακής τουριστικής ζώνης με χαμηλής ποιότητας τουριστικά καταλύματα και υπηρεσίες
- Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και της γεωργικής γης α΄ προτεραιότητας στην ενδοχώρα της Δ.Ε.από την αλόγιστη «εκτός σχεδίου» δόμηση α΄ και (κυρίως) β΄ κατοικίας.
- Οίκημα με την επωνυμία «κτίριο Κωσταντζας» κηρυγμένο από την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων που ανήκει στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων απειλείται με πλήρη κατάρρευση αφού αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα στατικής επάρκειας
- Ύπαρξη παλαιού λατομείου
- Έλλειψη κυκλοφοριακής μελέτης και μέτρων για τον έλεγχο του φόρτου στο παραλιακό μέτωπο

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Δυνατότητες)

- Ύπαρξη Λιμένα Σούδας
- Ύπαρξη περιοχών με σημαντικό ιστορικό και τουριστικό ενδιαφέρον (Ιντζεδίν, Αρχαία Απτέρα κλπ)
- Ύπαρξη άρτιων αθλητικών υποδομών (Ναυταθλητικό κέντρο Σούδας)
- Οργανωμένες παραλίες
- ΒΙΟΠΑ

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Προβλήματα)

- Έντονο κυκλοφοριακό πρόβλημα
- Κίνδυνος πλημμυρών λόγω ανεπαρκούς συστήματος αποστράγγισης/ απορροής των όμβριων υδάτων
- Μη εφαρμογή στο σύνολο της περιοχής του Σχεδίου Πόλεως
- Μη επαρκής αξιοποίηση Δημοτικών Κτηρίων
- Οδικό και Αγροτικό Δίκτυο
- Προβλήματα Ύδρευσης
- Έλλειψη επαρκών κοινοχρήστων χώρων
- Έλλειψη χώρων στάθμευσης πλησίον του Λιμένα

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (προς αξιοποίηση)

- Κατασκευή Μαρίνα Σούδας
- Αξιοποίηση Παραλιακού μετώπου
- Αξιοποίηση Υδροβιότοπου Μορώνη
- Ανάδειξη παραλίας Βλητέ

ΑΠΕΙΛΕΣ(κίνδυνοι ή περιορισμοί)

- Κίνδυνος απένταξης ήδη χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων
- Περιορισμοί χρήσης γης λόγω ύπαρξης στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην ευρύτερη περιοχή

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Βελτίωση οδικού δικτύου (εφαρμογή κυκλοφοριακής μελέτης Ρογκάν)
- Διασύνδεση ΒΟΑΚ με λιμένα και αεροδρόμιο
- Διαπλάτυνση της οδού Ακρωτηρίου (από το ύψος του Βλητέ), έως τον κόμβο των Κουνουπιδιανών
- Διάνοιξη δρόμου συνένωσης οδού Μακεδονίας με την οδό Ακρωτηρίου
- Κατασκευή κόμβου Σούδας στην περιοχή Αύρα
- Διαπλάτυνση της οδού Ειρήνης
- Ολοκλήρωση έργων ΔΕΥΑΧ στην περιοχή της κάτω Σούδας/Δημιουργία αποχετευτικού – αποστραγγιστικού δικτύου

- Ανάπτυξη παραλιακού μετώπου (με τη δημιουργία πεζοδρομίων/ ποδηλατοδρόμου) από την έξοδο του εμπορικού λιμένα έως τη Σχολή του Εμπορικού Ναυτικού στο Βλητέ
- Η κατασκευή Μαρίνας
- Αξιοποίηση των εκβολών του ποταμού Μορώνη ο οποίος αποτελεί προστατευόμενο υδροβιότοπο
- Διαμόρφωση παραλίας Βλητέ
- Ανάπλαση πλατείας Σούδας
- Αξιοποίηση αθλητικών εγκαταστάσεων περιοχής(Ναυταθλητικό κέντρο Σούδας, Κλειστό γυμναστήριο, γήπεδο ποδοσφαίρου)
- Πλήρης εφαρμογή σχεδίου πόλεως
- Επέκταση κοιμητηρίου Σούδας
- Συντήρηση και ανάδειξη του Κρητικού παραδοσιακού σπιτιού
- Αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του παλαιού Δημαρχείου

Κεφάλαιο 1.2: ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.2.1 Το Αναπτυξιακό-Στρατηγικό Όραμα

Το στρατηγικό - αναπτυξιακό όραμα του Δήμου Χανίων για την προγραμματική περίοδο 2015 – 2019 διαμορφώθηκε με βάση τις τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και Ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες, τις επιδιώξεις και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής. Στηρίζεται σε ένα **βιώσιμο ολοκληρωμένο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα** για το Μητροπολιτικό Δήμο Χανίων με σκοπό τη:

δημιουργία ενός σύγχρονου, φιλικού, συμμετοχικού και λειτουργικού δήμου καινοτομίας, οικονομίας της γνώσης, κέντρο πολιτισμού, ανάπτυξης πράσινου και εναλλακτικών μορφών τουρισμού της Περιφέρειας Κρήτης και ένα από τα μητροπολιτικά κέντρα της Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας, χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, με κοινωνική συνοχή, υψηλή και σταθερή απασχόληση, και οργάνωση του τοπικού συστήματος με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό.

Η επίτευξη του οράματος θα πραγματοποιηθεί αξιοποιώντας το σύνολο των **ενδογενών πόρων** (φυσικών, ανθρωπίνων, παραγωγικών, πολιτιστικών – ιστορικών) και των **συγκριτικών πλεονεκτημάτων** του με **παράλληλη αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδύνατων σημείων και απειλών**.

Ειδικότερα θα αξιοποιηθούν:

- **Φυσικοί πόροι**, περιοχές NATURA, ενδοχώρα και ιδιαίτερο Κρητικό Τοπίο,
- **Ανθρωπογενείς πόροι**, με την επαναξιολόγηση στο σύνολο τους: πολιτιστική κληρονομιά, ιστορία, γαστρονομία – κρητική διατροφή, ήθη έθιμα, τοπική αρχιτεκτονική, ιστορικά κέντρα και κτήρια, λαογραφικές παραδόσεις από τις κτηνοτροφικές κοινότητες, κούμοι και μιτάτα, παραδοσιακά προϊόντα και παραγωγές μεγάλης προστιθεμένης αξίας, παραδοσιακά επαγγέλματα στο σύνολο των ενοτήτων του δήμου Χανίων.
- **Ο υφιστάμενος παραγωγικός πλούτος** (πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής τομέας) με την κατάλληλη προβολή, προώθηση και αξιοποίηση του και την οργανική σύνδεση όλων των βασικών προϊόντων και παραγωγών με την Τουριστική Αγορά.
- **Οι νέες τεχνολογίες και η καινοτομία** για τη δημιουργία ενός νέου παραγωγικού εξωστρεφούς – ανταγωνιστικού τοπικού υποδείγματος. Στόχος είναι η δημιουργία νέων επιχειρήσεων ιδιωτικών ή συνεταιριστικών, νέες υπηρεσίες πράσινου τουρισμού και η ενίσχυση των παραδοσιακών επαγγελματιών μεγάλης προστιθεμένης αξίας η σύνδεση τους με τουριστική αγορά, η επιχειρηματική γεωργία, η βιολογική γεωργία, στην μεταποίηση - συσκευασία γεωργικών προϊόντων κ.α.
- **Οι Δημοτικές υπηρεσίες** στο σύνολο τους, οι οποίες μετά από κατάλληλη αναδιοργάνωση, θα καταστούν πλέον αποτελεσματικές και αποδοτικές. Με κεντρικό άξονα τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα, την βέλτιστή

αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων θα καταστήσουν τον Δήμο **εμπνευστή, συντονιστή και εμπυχωτή** του πολίτη.

1.2.2. Διαμόρφωση του αναπτυξιακού- στρατηγικού οράματος

Η στρατηγική του Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός. Η διαμόρφωση του στρατηγικού οράματος και σχεδίου δεν στηρίχθηκε αποκλειστικά στις δεσμεύσεις και προτάσεις της νέας δημοτικής αρχής. Στηρίχθηκε εκτός των άλλων, σε δημοκρατικές συμμετοχικές Διαδικασίες ΔΣΔ (Community led local Development CLLD) από τα κάτω (bottom up) κινητοποιώντας όλους τους ενδογενείς πόρους και φορείς (οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς, αναπτυξιακούς κ.α).

Ειδικότερα συνεκτιμήθηκαν τα εξής:

1) Η αποτύπωση της **υφιστάμενης κατάστασης** η οποία παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες του Δήμου Χανίων σε συνδυασμό με ειδικά μεθοδολογικά εργαλεία ανάλυσης (Κεφ.1.1) .

2) Οι **δυνατότητες – αδυναμίες και ευκαιρίες – απειλές (S.W.O.T αναλύσεις)** στο εσωτερικό (Δημοτικές υπηρεσίες και Νομικά πρόσωπα Δήμου) και εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου (στους βασικούς άξονες : Περιβάλλον και Ποιότητας ζωής , Κοινωνική Πολιτική –Παιδεία –Πολιτισμός- Αθλητισμός , Τοπική Οικονομία και Απασχόληση) . (Κεφ.1.1.8) .

3) Οι **τοπικές ανάγκες και προτάσεις** όπως αυτές αποτυπώθηκαν μετά από συμμετοχικές διαδικασίες όπως:

Επιτόπιες συναντήσεις και στις επτά δημοτικές ενότητες (Ακρωτηρίου, Ελ.Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμειών, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων) με όλα τα μέλη των Δ.Σ των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων.

Ενημερωτική συνάντηση - ημερίδα με όλους τους Παραγωγικούς και Αναπτυξιακούς Φορείς της Πόλης και του όμορους Δήμους με παράλληλη αποστολή σχετικών επιστολών.

Διαδικτυακή υποβολή προτάσεων από τους πολίτες μέσω του δημοτικού portal www.chania.gr.

Στα πλαίσια της κατάρτισης του 5-ετούς Επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Χανίων θα θέλαμε την ενεργό συμμετοχή σας στον προσδιορισμό του Οράματος και της Στρατηγικής του Δήμου Χανίων, απαντώντας στα κάτωθι: Εάν έχετε μία αναλυτικότερη πρόταση, μπορείτε να την αποστείλετε ηλεκτρονικά στο :

epicheirisiako@chania.gr

<p>1) Ποιο νομίζετε ότι είναι ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΕΡΓΟ - ΔΡΑΣΗ το οποίο πρέπει να υλοποιήσει η νέα Δημοτική αρχή Χανίων (για την πενταετία 2014-2019) και το οποίο θα αλλάξει την εικόνα της πόλης και την καθημερινότητα των πολιτών:</p>
<input type="text"/>
Μέγιστος αριθμός χαρακτήρων ανα πλαίσιο : 2000
<p>2) Αναφέρετε τέσσερα επιπλέον σημαντικά έργα το οποίο πρέπει να υλοποιήσει η νέα Δημοτική αρχή Χανίων (για την πενταετία 2014-2019):</p>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
Μέγιστος αριθμός χαρακτήρων ανα πλαίσιο : 2000
<p>3) Αναφέρετε τις προτάσεις σας για την βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχουν οι Δημοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες:</p>
<input type="text"/>
Μέγιστος αριθμός χαρακτήρων ανα πλαίσιο : 2000
Όνομα* <input type="text"/>
Επίθετο* <input type="text"/>
Ηλικία* <input type="text"/>

Συναντήσεις με όλες τις Δημοτικές υπηρεσίες , τους Προέδρους των Νομικών Προσώπων του Δήμου και ενημέρωση των δημοτικών παρατάξεων.

4) Οι γενικότερες και ειδικότερες **τάσεις και κατευθύνσεις** σε τοπικό, υπερτοπικό, περιφερειακό εθνικό και διεθνές επίπεδο.

5) Τις δυνατότητες χρηματοδότησης από:

- το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020
- ΠΕΠ Κρήτης 2014-2020
- Εθνικά Επιχειρησιακά προγράμματα :
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
- Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας
- Πράσινο Ταμείο
- Ψηφιακή Σύγκλιση κ.α

4) Ευρωπαϊκά Προγράμματα:

- Ταμείο Συνοχής
- Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας
- Ταμείο Απόρων (ΕΤΠΑ+ΕΚΤ)
- Horizon 2020
- LIFE 2014-2020
- Η Ευρώπη για τους Πολίτες 2014-2020 κ.α

1.2.3 Βασικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες

Οι **βασικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες** του Δήμου Χανίων για την πενταετία 2014-2019 βασίζονται στην:

- Κινητοποίηση περιφερειακών πόρων και δυνατοτήτων
- Υιοθέτηση αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης
- Εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων
- Κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη
- Πολιτισμική ποικιλομορφία
- Ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων χωρίς διακρίσεις
- Ισόρροπη ανάπτυξη των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων
- Ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών.
- Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα
- Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με ΟΤΑ β βαθμού και τοπικούς φορείς
- Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών
- Διαφάνεια και χρηστή διαχείριση με κριτήρια την αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και την εξυπηρέτηση του πολίτη κ.α.

1.2.4 Οι Άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Το στρατηγικό όραμα του Δήμου εκφράζεται στο 5 ετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με τη μορφή Αξόνων – Μέτρων και Στόχων. Ενδεικτικά, οι άξονες αυτοί αφορούν:

- Α. στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Β. στην ενίσχυση της κοινωνικής μέριμνας και των μέτρων για την υγεία, την παιδεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό
- Γ. στην οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση
- Δ. στην ανάπτυξη του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, ως οργανισμών, και στη βελτίωση των σχέσεων τους με τους πολίτες, τους λοιπούς δημόσιους και άλλους τοπικούς φορείς και βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους δημότες.

και είναι οι εξής:

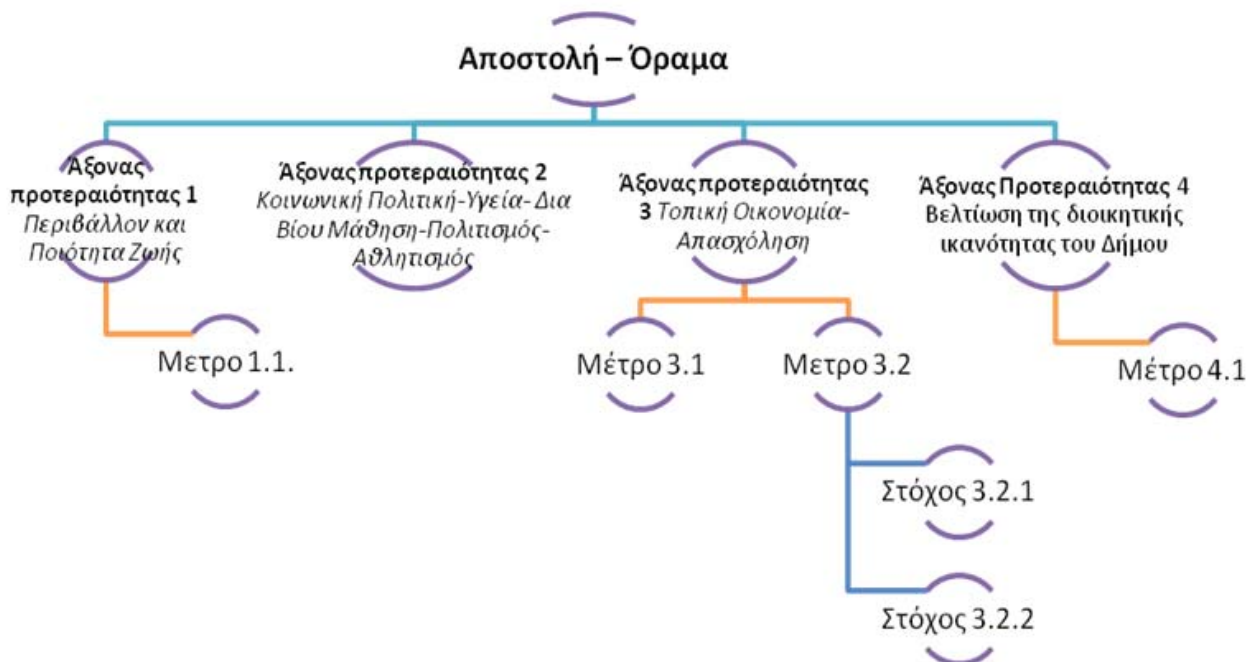
Άξονας 1 «Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

Άξονας 2 «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός»

Άξονας 3 «Τοπική Οικονομία & Απασχόληση»

Άξονας 4 «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου»

για κάθε έναν από τους οποίους εξειδικεύονται Μέτρα και Στόχοι τοπικής ή εσωτερικής ανάπτυξης.

Άξονας	Μέτρο	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	Μέτρο 1.1. Ενεργειακή διαχείριση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής – Οικιστικό Περιβάλλον.	1.1.1. Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων – Εξοικονόμηση Ενέργειας	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών. -ΔΕΑΥΧ
		1.1.2. Αξιοποίηση ΑΠΕ και διαχείριση υδάτινων πόρων	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -ΔΕΑΥΧ
		1.1.3. Ολοκληρωμένες πολεοδομικές παρεμβάσεις και αστικές αναπλάσεις με βιώσιμο τρόπο.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης
		1.1.4 Προώθηση θεμάτων πολεοδομικού σχεδιασμού και επεκτάσεων.	-Υπηρεσία Δόμησης
		1.1.5 Προστασία και Ανάδειξη της «Παλιάς Πόλη των Χανίων» και του Ενετικού Λιμένα	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -ΔΕΑΥΧ
		1.1.6 Αναβάθμιση και επέκταση αστικού και περιαστικού πρασίνου.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας. --Υπηρεσία Δόμησης -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ
		1.1.7 Αναβάθμιση υφιστάμενων και δημιουργία νέων κοινοχρήστων – ελεύθερων χώρων.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας --Υπηρεσία Δόμησης -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ
		1.1.8. Ανάπτυξη συνεργειών με εθελοντικές ομάδες για την προστασία του περιβάλλοντος και αύξησης του αστικού πρασίνου.	-Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας. -ΔΕΔΙΣΑ -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ

Μέτρο 1.2. Βιώσιμη Κινητικότητα	1.2.1. Βελτίωση και συντήρηση αγροτικού και δημοτικού δικτύου.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης -Όμοροι Δήμοι	
	1.2.2. Βελτίωση και συντήρηση συγκοινωνιακών συνδέσεων – υποδομών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής. --Υπηρεσία Δόμησης -Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης -Όμοροι Δήμοι	
	1.2.3. Αντιμετώπιση προβλημάτων, κυκλοφορίας , οδικής ασφάλειας και στάθμευσης.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - ΚΥΔΩΝ Α.Ε -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ	
	1.2.4. Προώθηση βιώσιμων μεταφορών , προσπελεσιμότητας και κινητικότητας.	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών --Υπηρεσία Δόμησης - ΚΥΔΩΝ Α.Ε -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ	
Μέτρο 1.3 Ύδρευση – Άρδευση- Αποχέτευση και Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	1.3.1 Εξασφάλιση επάρκειας και ποιότητας νερού.	-ΔΕΥΑΧ	
	1.3.2 Βελτίωση , επέκταση και εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης – άρδευσης και αποχέτευσης.	-ΔΕΥΑΧ -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -ΤΟΕΒ	
	1.3.3 Ολοκληρωμένη και ασφαλής διαχείριση αποβλήτων και τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων.	-ΔΕΥΑΧ -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - ΔΕΔΙΣΑ - Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας.	
	1.3.4 Βελτίωση της καθαριότητας της πόλης, των κοινοχρήστων χώρων και των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων.	- ΔΕΔΙΣΑ - Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας.	
	1.3.5. Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και χώρων εναπόθεσης ογκωδών, ανακυκλούμενων και επικίνδυνων υλικών.	- ΔΕΔΙΣΑ -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας.	
	1.3.6 Επέκταση του συστήματος διαχείρισης και διαλογής οικιακών αποβλήτων	- ΔΕΔΙΣΑ -Διεύθυνση Περιβάλλοντος,	

		στην πηγή.	Πρασίνου και Καθαριότητας.
		1.3.7 Μείωση – επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση στερεών αποβλήτων.	- ΔΕΔΙΣΑ -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας.
		1.3.8 Αναβάθμιση – αντικατάσταση και προμήθεια νέων οχημάτων και εξοπλισμού αποκομιδής απορριμμάτων.	- ΔΕΔΙΣΑ -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας.
		1.3.9 Δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για απόκτηση περιβαλλοντικής συνείδησης και κουλτούρας.	- ΔΕΔΙΣΑ -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας. - Διεύθυνση Κοινωνικής Προτάσις, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι
	Μέτρο 1.4 Διαχείριση και εξοικονόμηση φυσικών πόρων	1.4.1 Προστασία και έλεγχος των ρεμάτων	-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας. -ΔΕΥΑΧ
		1.4.2 Προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών .	- Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης --ΔΕΥΑΧ -Λιμενικό Ταμείο -Λιμεναρχείο -Όμοροι Δήμοι
		1.4.3. Εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων οικολογικής διαχείρισης παραλιών.	- Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Λιμενικό Ταμείο -Όμοροι Δήμοι
		1.4.4. Δράσεις προστασίας περιοχών NATURA 2000, οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας.	- Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων -- Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Λιμενικό Ταμείο -Όμοροι Δήμοι

Στρατηγικός Σχεδιασμός – Δήμος Χανίων 2014-2019

		1.4.5 Ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, γεωργικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας με περιβαλλοντικούς όρους	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Όμοροι Δήμοι
		1.4.6 Προστασία ορεινών περιοχών από την ανεξέλεγκτη διάνοιξη αγροτικών και κτηνοτροφικών δρόμων χωρίς περιβαλλοντικούς όρους.	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Όμοροι Δήμοι
	Μέτρο 1.5 Ασφάλεια και Πολιτική προστασία	1.5.1 Βελτίωση ικανότητας πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων	-Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Πυροσβεστικού Σταθμού - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -Περιφερειακή Ενότητα Χανίων -Σώματα Ασφαλείας --Όμοροι Δήμοι
		1.5.2 Ανάπτυξη των υποδομών πολιτικής προστασίας.	-Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Πυροσβεστικού Σταθμού - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας -ΔΕΥΑΧ -Όμοροι Δήμοι

Αξονας	Μέτρο	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
<p>ΑΞΟΝΑΣ 2:</p> <p>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ,ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ</p>	<p>Μέτρο 2.1.</p> <p>Κοινωνική Συνοχή, Μέριμνα και Φροντίδα</p>	<p>2.1.1 Επέκταση κοινωνικών δομών και προγραμμάτων σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες. Διοικητική Ενοποίηση κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών. Δημιουργία Κέντρων Αστέγων & Κοινωνικής Στέγης.</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δημοτικό Γηροκομείο - Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων -Ομορροί Δήμοι</p>
		<p>2.1.2. Περαιτέρω ανάπτυξη του εθελοντισμού και ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ</p>
		<p>2.1.3 Βελτίωση υφιστάμενων και δημιουργία νέων δομών κοινωνικής φροντίδας και μέριμνας. Σίτιση & είδη πρώτης ανάγκης</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δημοτικό Γηροκομείο - Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων</p>
		<p>2.1.4 Πρωτοβουλίες εξάλειψης των κοινωνικών διακρίσεων και προώθησης ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης.</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων --ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ - Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων</p>
		<p>2.1.5 Δράσεις για την ισότητα των φύλων και τη βία κατά των γυναικών. Προστασία οικογένειας και παιδιού</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων</p>

			<ul style="list-style-type: none"> --ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ - Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων
		2.1.6 Δράσεις προαγωγής ίσης μεταχείρισης των μεταναστών και ευπαθών κοινωνικών ομάδων	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -Περιφερειακή Ενότητα Χανίων -Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης -Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων
		2.1.7 Πρωτοβουλίες και δράσεις προαγωγής της δημόσιας υγείας με κεντρικό άξονα την πρόληψη	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -Λοιπές Δομές Υγείας και Πρόνοιας Χανίων
		2.1.8 Δράσεις συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης των πολιτών	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -Λοιπές Κοινωνικές Δομές Χανίων
		2.1.9 Δημιουργία υποδομών, πρωτοβουλίες και δράσεις για τα αδέσποτα ζώα, τα ζώα συντροφιάς και εν γένει τη φιλοζωία	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Όμοροι Δήμοι
	Μέτρο 2.2 Τουρισμός – Πολιτισμός – Αθλητισμός – Εθελοντισμός	2.2.1 Ανάδειξη μνημείων αναβάθμιση χώρων αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, αξιοποίηση φυσικών πόρων και δημιουργία δικτύων πολιτιστικών – φυσιολατρικών – ιστορικών διαδρομών ξενάγησης. Αξιοποίηση και ανάδειξη διατηρητέων κτηρίων.	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης -Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι , -Περιφέρεια Κρήτης -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων
		2.2.2. Αξιοποίηση της ενδοχώρας και των ορεινών περιοχών με την δημιουργία μικρών έργων υποδομής για την ανάπτυξη – προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού .	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

			<ul style="list-style-type: none"> -Υπηρεσία Δόμησης -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι -Περιφέρεια Κρήτης -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων.
		2.2.3 Ανάπτυξη του πράσινου τουρισμού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με ανάδειξη του δήμου μας ως Κέντρο του Πράσινου Τουρισμού στη Κρήτη.	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι -Περιφέρεια Κρήτης -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων.
		2.2.4 Βελτίωση αναβάθμιση και δημιουργία νέων πολιτιστικών υποδομών.	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Δημοτική Πινακοθήκη -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης
		2.2.5 Προώθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων και με διεθνή χαρακτήρα.	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Δημοτική Πινακοθήκη -Όμοροι Δήμοι , -Περιφέρεια Κρήτης -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων. -Λοιπές Δομές και Πολιτιστικοί Φορείς Χανίων.
		2.2.6 Εξέταση του τρόπου λειτουργίας και των δράσεων των δημοτικών αθλητικών κέντρων και δομών για την ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού. Εξασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας αθλητικών εγκαταστάσεων και δράσεων και περαιτέρω ενίσχυσής τους.	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Λοιπές Δομές και Αθλητικοί Φορείς Χανίων.

		<p>2.2.7 Ολοκλήρωση και λειτουργία νέων αθλητικών υποδομών και βελτίωση των υφιστάμενων.</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Υπηρεσία Δόμησης -Λοιπές Δομές και Αθλητικοί Φορείς Χανίων.</p>
		<p>2.2.8 Προώθηση συνεργασιών με τοπικούς εθνικούς και διεθνείς αθλητικούς φορείς και οργανώσεις.</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Περιφερειακή Ενότητα Χανίων -Όμοροι Δήμοι -Λοιπές Δομές και Αθλητικοί Φορείς Χανίων.</p>
		<p>2.2.9 Εθελοντικές δράσεις σε ζητήματα καθημερινότητας</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων --ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -Όμοροι Δήμοι -Λοιπές Εθελοντικές Ομάδες Χανίων</p>
	<p>Μέτρο 2.3 Εκπαίδευση και δια βίου Μάθηση</p>	<p>2.3.1 Ανέγερση νέων σχολικών μονάδων και συντήρηση - αναβάθμιση υφιστάμενων σχολικών μονάδων</p>	<p>-Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Σχολική Επιτροπή Α' Βάθμιας Εκπαίδευσης -Σχολική Επιτροπή Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης -Υπηρεσία Δόμησης -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού</p>
		<p>2.3.2 Οργάνωση δικτύου εθελοντών για εκπαιδευτικές δράσεις</p>	<p>-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ -Όμοροι Δήμοι -Λοιπές Εθελοντικές Ομάδες Χανίων</p>

		2.3.3 Προγράμματα δια βίου μάθησης ενηλίκων	-Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού. - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων --ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ , - Δ.Ο.ΚΟΙ.ΠΠ
--	--	---	--

Αξονας	Μέτρο	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Μέτρο 3.1 Ενίσχυση Τοπικής Ανάπτυξης	3.1.1 Δημιουργία δομών και υποδομών προβολής των τοπικών προϊόντων.	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι -Περιφέρεια Κρήτης -Επιμελητήρια Χανίων -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς Χανίων.
		3.1.2 Εκδηλώσεις για την προβολή των τοπικών προϊόντων	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι -Περιφέρεια Κρήτης -Επιμελητήρια Χανίων -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς Χανίων.
		3.1.3 Προώθηση της ταυτότητας (city branding) του δήμου και συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα συνεργασιών.	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Επιμελητήρια Χανίων -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων.
	Μέτρο 3.2 Απασχόληση και Ανθρώπινοι Πόροι	3.2.1 Δράσεις και συνεργίες με άλλους φορείς για δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και μείωσης των ανέργων “τοπικά σύμφωνα απασχόλησης”.	-Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη -ΟΑΕΔ

			<ul style="list-style-type: none"> -Επιμελητήρια Χανίων -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Αγροτικοί Φορείς Χανίων.
	<p>Μέτρο 3.3</p> <p>Τοπική επιχειρηματικότητα</p>	<p>3.3.1 Προώθηση δράσεων για δημιουργία πιλοτικών Συνεταιρισμών νέων, στη βιολογική-επιχειρηματική γεωργία κτηνοτροφία και κοινωνικούς συνεταιρισμούς</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -Επιμελητήρια Χανίων -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί – Αγροτικοί Φορείς Χανίων.
		<p>3.3.2 Προώθηση δράσεων για την ανάπτυξη των μορφών Πράσινου - Εναλλακτικού Τουρισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού -Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πράσινου και Καθαριότητας -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης -Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων - ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι -Περιφέρεια Κρήτης -Λοιπές Δομές και Τουριστικοί Φορείς Χανίων.
		<p>3.3.3 Προώθηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών με την δημιουργία δομών και συνεργασιών για την στήριξη της επιχειρηματικότητας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής -Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης - Αυτοτελές Γραφείο Πληροφόρησης και Προώθησης της Απασχόλησης - Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Επιμελητήρια Χανίων -Όμοροι Δήμοι

Αξονας	Μέτρο	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία
ΑΞΟΝΑΣ 4: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚ ΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤ ΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩ Ν	Μέτρο 4.1 Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων	4.1.1 Δράσεις βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας ,αποτελεσματικότητας και ποιότητας. Βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες.	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής -Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) -Νομικά Πρόσωπα Δήμου
		4.1.2 Δράσεις βελτίωσης της διαφάνειας και αύξησης της συμμετοχής των πολιτών στη ζωή της πόλης	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής -Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών - Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη -Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) -Νομικά Πρόσωπα Δήμου
	Μέτρο 4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό και Υλικοτεχνική Υποδομή	4.2.1 Κατάρτιση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής -Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού -Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών -Νομικά Πρόσωπα Δήμου
		4.2.2 Αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων, λοιπών υποδομών και του μηχανολογικού εξοπλισμού και λοιπές προμήθειες.	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών -Νομικά Πρόσωπα Δήμου
	Μέτρο 4.3 Τεχνολογίες Πληροφορικής	4.3.1 Ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών – ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού περιεχομένου για συνεχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
		4.3.2 Ανάπτυξη – Επέκταση υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και επικοινωνιών και πληροφοριακών συστημάτων	-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

	<p>και Επικοινωνιών</p>	<p>4.3.3 Δράσεις ενίσχυσης των ανοικτών προτύπων και του ελεύθερου ανοικτού λογισμικού</p>	<p>-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής</p>
	<p>Μέτρο 4.4 Οικονομική Λειτουργία και Διαχείριση</p>	<p>4.4.1 Αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση και ενίσχυση του συστήματος είσπραξης και εποπτείας</p>	<p>-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών</p>
		<p>4.4.2 Αξιοποίηση ακίνητης δημοτικής περιουσίας</p>	<p>- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών -Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών</p>
	<p>Μέτρο 4.5 Ενίσχυση Εξωστρέφειας</p>	<p>4.5.1 Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο</p>	<p>-Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής. -ΚΕΠΕΔΗΧ – ΚΑΜ -Όμοροι Δήμοι.</p>

Δήμος Χανίων
Χανιά, Φεβρουάριος 2015